

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Cavling, Henrik.; af Henrik Cavling.

Fra de dybe Dale : Roman

Kbh. : Reitzel, 1894

284 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

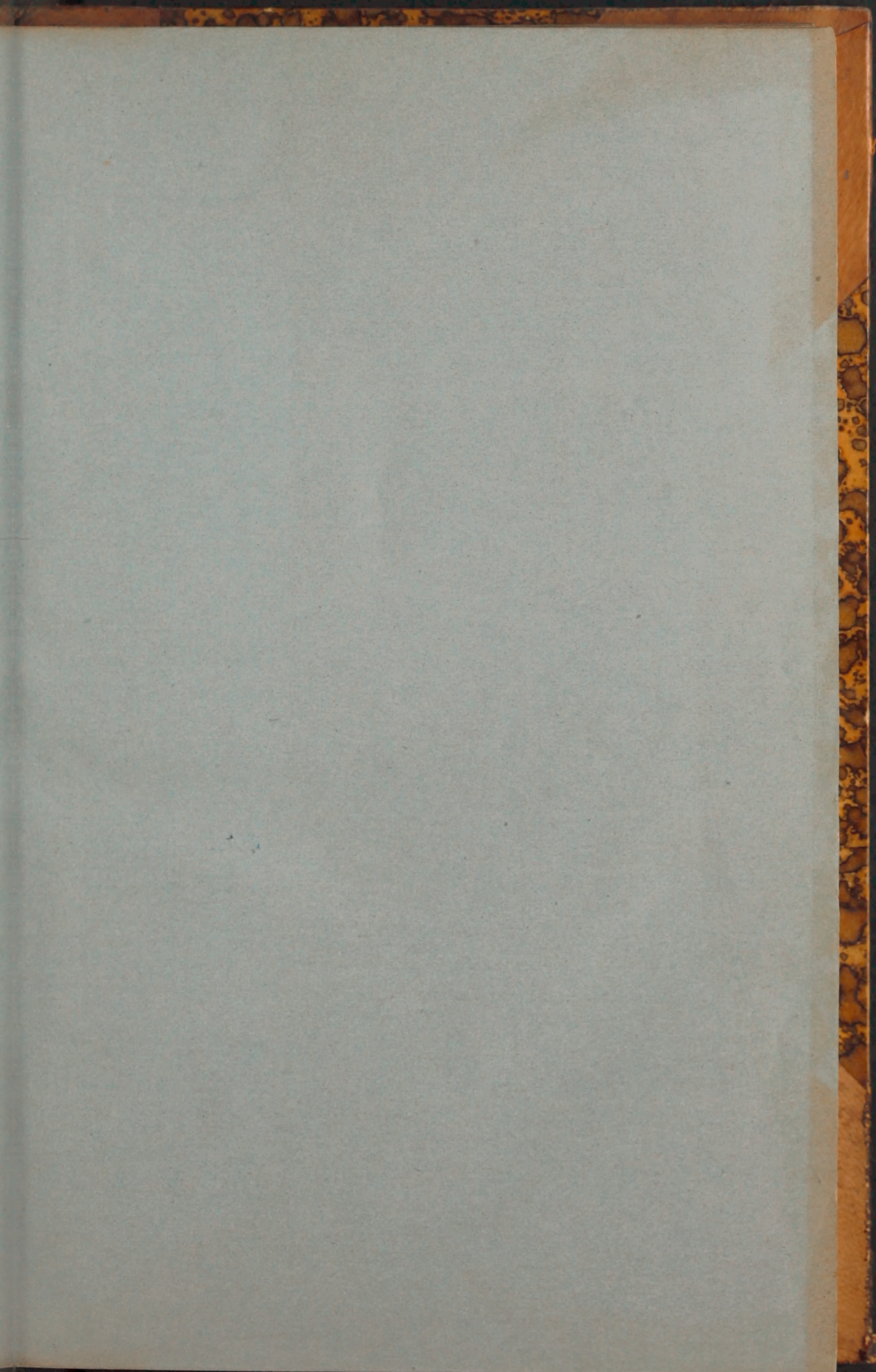
57. - 107.

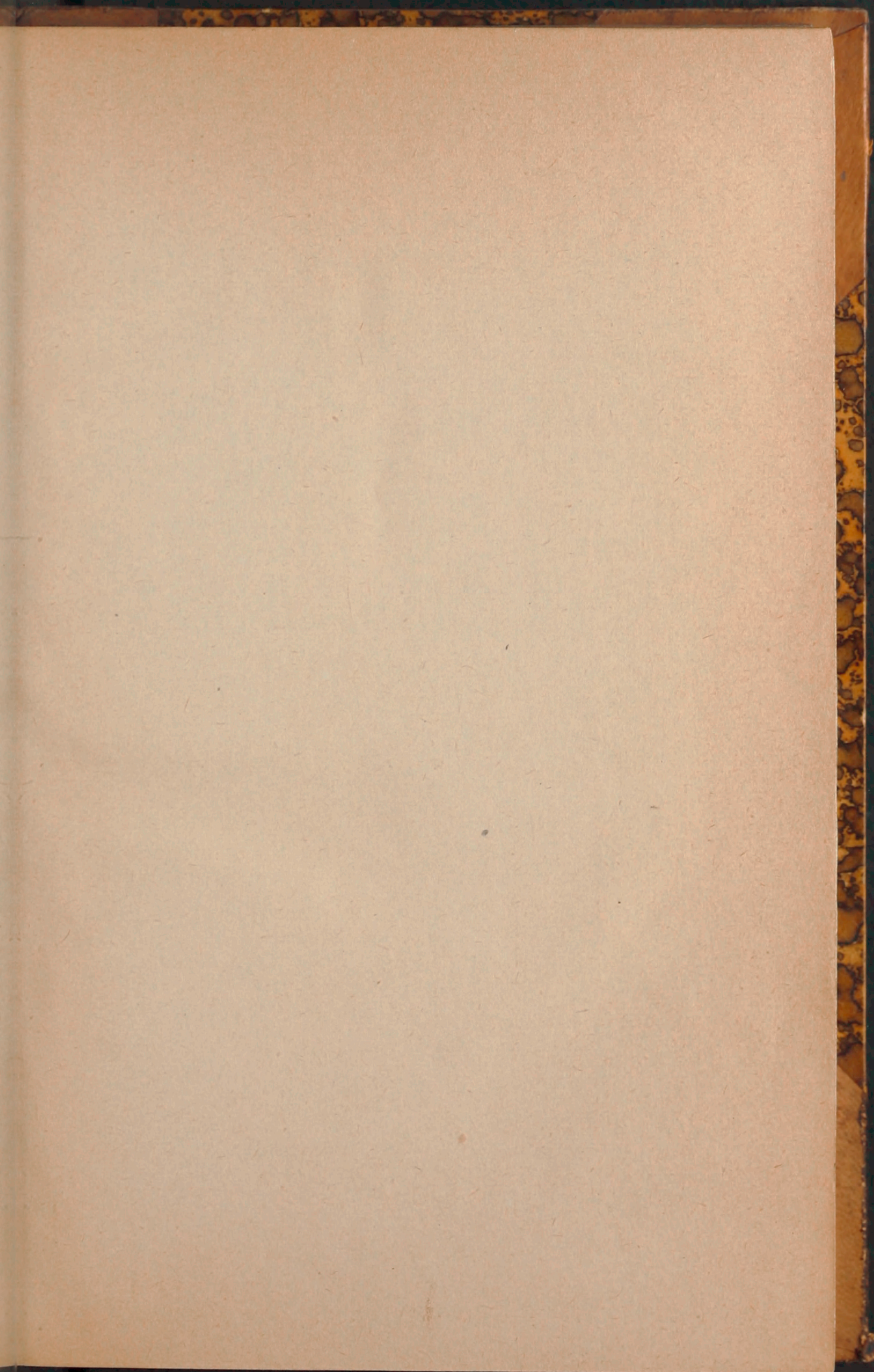
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020729180

FRA DE DYBE DALE

FRA DE DYBE DALE

ROMAN

AF

HENRIK CAVLING

KØBENHAVN

DET REITZELSKE FORLAG (GEORGE C. GRØN)

1894

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

FØRSTE DEL

I.

Kaj Lønge — han leve! Hur....

„Nej, holdt nu lidt, Folkes,“ raabte Klejnsmedemester Frantzen og rejste sig stor og bred ved Bordenden. „Husk I er til Svendegilde, og at der maa tales, førend I raaber Hurra. Man skal da vel ikke svejse, førend der er Hets!“

„Ser I,“ fortsatte Mesteren, idet han med Servietten tørrede Sveden af sin brede Pande, „naar jeg nu ber Jer om at vende op og ned paa Glassene for den unge Svend, saa holdt jeg nok af at se lidt Alvor over hele Linien. Det er jo da ikke for den bare Fornøjelses Skyld, at vi lukker Værkstedet i Adelgade og kører herud til Frederiksdals Kro og saadan befinder os i et Lysthus ved et brillant Bord — alt dette er jo simpelthen Smørelse om den alvorlige Begivenhed, at en rask Forbundter idag er færdig fra mit Værksted og klar til at spadserere ud i Verden. Saadan noget forekommer ikke hver Dag, og det er s'gu heller ikke Spøg. Lad os dermed haabe, at Kaj Lønge holder sig paa sit

Eget og engang faar noget for sig selv. Det er, hvad det gælder om her i Livet! Dermed er Du Svend — Dreng! Lavspiben er desværre falden væk, men her har Du en Cigar.“

Den unge Svend, som sad ved Mester Frantzens Side, tog Cigaren, der var omvundet med et rødt Silkebaand, tændte den og dampede, saa hans blege Ansigt forsvandt i Røgskyen. De ældre Svende, der med Tilfredshed bemærkede, at han forstod at holde paa Cigaren, hævede paa ny Glassene og gav ham et Hurra.

Solen brød igennem Lysthusets Grene og straa-lede ind til Selskabet, medens Glassene igen fyldtes med Arakspuns, og Talerne fulgte Slag i Slag.

Man talte for den unge Svend og priste ham i ubehjælpsomme Vendinger for hans mange gode Egenskaber. Hver havde sit at sige om ham, men fik det ikke rigtig sagt, for egentlig var der nok ingen, der kunde finde det Ord, som fuldt udtrykte, hvorfor de alle holdt af Kaj. Ham var det, der havde været Sjælen i de mange smaa Fornøjelser paa Værkstedet, Lysegilderne, Fastelavnsløjerne og Skovturene St. Hansaften. Ham var det, der ifjor ved Mester Frantzens 25 aarige Jubilæum havde pyntet Værkstedet saa smukt med Flag og Bøgegrene, og hvad der vilde sige mere, havde skrevet den Sang, der ubestrideligt gjorde størst Lykke under Festmaaltidet. Mester Frantzen lagde ikke Skjul paa, at han var bleven meget glad ved den Sang. Af de 100 tiloversblevne Eksemplarer tog

han ofte et frem, nynnede et Par Vers og mumlede:

„Det er fint poleret Arbejde.“

I Erindringen om alle disse Smaaglæder talte Svendene for Kaj. De følte, der var noget over ham, som af Fuglekvidder, frisk Luft, Foraarsol og alt saadan noget, som man ikke let faar fat i med en Smedetang, men som paa en besynderlig Maade omgav ham, hvad enten han stod paa Værkstedet i sin blaa Bluse eller sad her i den nette sorte Dragt, skæmtende med Mesterens sygeligt udseende Datter, Mathilde, der i Dag for første Gang deltog i et Svendegilde. Med sin slanke Skikkelse, mørke Haar og svagt synlige Moustache lignede han mere en Kunstner end en Haandværker. Han havde intet af den unge Svends sædvanlige Forsorenhed. Der var noget Uudviklet i hans Træk og noget Skælmsk om Mundvigerne, som paa en ret aparte Maade blandede sig med Melankoliet i hans Blik.

Kajs og Mathildes Samtale afbrødes af en høj-røstet Latter, der lød fra Bordets nederste Ende. Værkstedets Komiker, en lang Klejnsmedesvend, sædvanlig kaldet Ildtangen, havde rejst sig og udbragte en Skaal for Mestersvenden, der paa-hørte Skaaltalen med samme kritiske Opmærksomhed som den, hvormed han synede et Stykke fær-digt Arbejde. Denne knastørre Mestersvend havde aldrig ret forstaaet Kaj, og tidt havde han, hvad Ildtangen ikke glemte at fortælle, standset foran Kajs Filebænk og sagt til Mester Frantzen:

„Møtringen sidder løs paa den Dreng. Enten er han en Flab eller ogsaa er han et Geni.“

„De skal faa se, han bliver Skuespiller,“ sagde da sædvanlig Mester Frantzen og klappede sin egen Dreng.

Da Ildtangen havde udtømt sit Arsenal, blev Ordet givet til en lille Mand ved Navn Hylling, der for mange Aar siden havde arbejdet paa Frantzens Værksted, men nu drev en Hørkramhandel i sin tidligere Mesters Gaard. Denne Taler stemte ikke Tilhørerne gunstigt ved sit Ydre. Det kunde nemlig ikke nægtes, at han var lidt skæv i Ryggen, at hans store Hovede, med den flagrende Haartot, sad lidt trekantet paa den tynde Hals, og at hans røde Næse vidnede om, at han havde sine svage Øjeblikke. Men Hørkræmmeren var afholdt af Enhver, der kendte ham, selv af Mester Frantzen, der blot ikke kunde lide ham, naar han udviklede sine yderliggaaende politiske Anskuelser. Hørkræmmeren var nemlig Adelgadekvarterets mest indsigtsfulde Politikus, og naar han deltog i dette Gilde, saa var det væsenlig fordi han, som han ytrede, havde fundet en usædvanlig politisk Interesse hos den unge Svend.

Kaj smaalo, da han hørte disse Ord og tænkte ved sig selv, at han i Grunden interesserede sig mindre for Hørkræmmerens Politik end for hans smukke Datter Anna. Det var nok for hendes Skyld, han i sin Tid havde aflagt saa hyppige Besøg i Hyllings fedtede Butik. Ja, Anna — han rejste sig og forsvandt ubemærket mellem Træerne.

Hvor Udsigten dyb og blaa aabner sig mod Fursøen, standsede han et Øjeblik betagen af en Friluftsfølelse, der er stærkere hos Værkstedsarbejderen end hos andre Haandværkere. Foran ham laa det store Rum, hvori hans Øje ikke kunde finde Hvile, og rundt om ham smeltede Skov og Mark og Sø sammen til et Billede, der betog ham, saa han henrykt udbredte sine Arme —

„Aa, maa jeg“ — udbrød Mathilde, der stille havde fulgt ham, og nu fæstede en lille Skovblomst i hans Knaphul.

„Tak, Frøken!“ svarede Kaj, idet han kyssede hendes Haand.

Den unge Pige blev lidt flov over denne uvante ridderlige Hyldest, som Kaj ydede hende under Paavirkning af, hvad han nylig havde læst i en Roman. Hendes gennemsigtige hvide Haand fik travlt med at udglatte en Fold, hun havde opdaget paa den lyse Kjole, og glad var hun næsten, da hun atter saa op og fandt, at Kaj var sprunget over Bækken. Han svingede Hatten mod hende og blev borte mellem Skovens Træer.

Med hastige Skridt fulgte han Vejen, der fører ud mod Søen. I en af Villaerne, der ligger her, boede Overretssagfører Jacobi, i hvis Hus Hyllings Datter, Anna, opholdt sig, halvt som Tyende, halvt som Selskab for Overretssagførerens eneste Datter, Ritra.

Vejen, han gik, var paa den ene Side omgivet af en Rugmark, paa den anden af en Syrenhæk, der med sit Væld af Blomster duvede ud over

Hovedet paa den unge Svend. Et Steds i denne Hæk fandtes Laagen ind til Villaen, og efter den spejdede han, indtil han pludselig udstødte et lille Skrig af Overraskelse.

Thi bag Laagen, hvorum Syrenerne dryssede i Klaser, stod en kraftig bygget blond Pige. Solen straaledede bagfra ned over hendes Haar og Nakke, og lod den friske Skikkelse træde frem med lysende Linier paa Himlens Blaa.

Kaj, der overrasket havde set paa hende, løb nu glædestraalende hen mod Laagen, aabnede den og lagde sine Arme om den unge Piges Hals, idet han raabte:

„Nu er jeg Svend, giv mig saa et Kys!“

Hun gav ham det uden Modstand.

„Sig mig,“ spurgte hun lidt ængsteligt, da de var kommet ned ad Vejen og spadserede langs med Søen, „er Fa'er med i Selskabet?“

„Ja — da jeg gik, stod han just og holdt en Tale.“

„Han var da ikke — kære Kaj?“

„Nej, nej! Jeg derimod har idag faaet saa mange Glas, at jeg snarere burde haft en lille Rus.“

„Ja, nu er Du jo Svend.“

„Og din Forlovede — følgerig en sober Svend.“

„Saa er det da dit Alvor, Kaj. Husk nu ogsaa paa, at dette Løfte gælder hele Livet.“

Han standsede og gav hende et Kys.

Foran dem skvulpede Fursøen mellem Rør og Siv. Skove og Marker skiftede Farve i det flygtende Sollys. Ingen Vind rørte sig, og ingen Støj høstes

i den dybe Fred. Saa satte de sig paa Skrænten, lyttende i Stilheden og sank forelskede og lykkelige mod hinandens Bryst.

Da de længe havde dvælet her, vandrede de Arm i Arm op mod Kroen, hvor nu de overstadigt lystige Haandværkssvende legede Tagfat om Vognene. Deres støjende Adfærd vakte en Følelse af Ubehag hos Kaj. Ved Mølleaaen trykkede han Annas Haand og bad hende gaa den anden Vej.

Da han et Øjeblik senere fra Vognen vilde vinke til hende, saa han, at en ung Dame, i hvem han genkendte Overretssagførerens Datter, Frøken Ritra, havde taget Annas Arm. Aftenlyset faldt ned imod de to unge Piger, der, idet Kaj kørte, tegnede sig paa den lyse Vej som Silhouetter. Besynderligt saa Anna syntes bred og tung ved Siden af sin Frøken! Hvor nydelig og fornem, hvor slank og bøjelig gik dog ikke denne unge Dame i sin stramme Dragt —

Vognen, var drejet om ad Markvejen, men endnu sad Kaj nedsunken i Betragtningen af de to ulige skønne Silhouetter, og tilfældig kom han til at tænke paa, at Anna ikke havde paalagt ham at gaa med Ring.

— Ved Kongevejen skiltes Vognene. Mester Frantzen og hans Datter, der tilligemed Mestersvenden kørte paa en mindre Vogn, tog lige ind til Byen og fik ved Afskeden et Hurra. Den anden og større Vogn rullede til Dyrehaven.

Her skulde efter gammel Skik den unge Svend føres ind i Livet af de ældre erfarne Kammerater.

Ildtangen, der havde overtaget Ledelsen, lovede at lægge sit sædvanlige Talent for Dagen.

Til at begynde med førte han de oprømte Svende ind i en Dansebod, hvor nogle Bønderkarle fredsommeligt polkerede om med deres Kærester. I en Haandevending blev Karlene kastede ud og under Tilskuernes rungende Latter legede Ildtangen „stjæle Kys“ med Pigerne.

Derpaa fandt han en beruset Invalids Træben og stak det op i Kirsten Piils Kilderør, vendte sig til Holdepladserne, fraspændte Kaperhestene og lod dem lunte op ad Bakken og førte endelig sine Tropper ned i Mosen for at fange Tudser. Hver med et saadant Dyr i Haanden, begav Svendene sig endelig op til en Sangerindepavillon og forarsagede, ved at slippe Tudserne, Bestyrtelse og Skræk imellem Gæsterne, medens Ildtangen besteg Tribunen og vekslede stærkt personlige Bemærkninger med en Laps, der sad og kurede til de Skønne. Det kom til Haandgribeligheder, og medens Svendene i Salen under voksende Bevægelse fortsatte Jagten og tog Damerne paa Benene, faldt Lapsen ned i Hovedet paa Pianisten. Det endte med Tumult, og Værten tilkaldte Politi.

Disse kaade Svendeløjer morede ikke Kaj. Han saa Betjentene komme og anstille en lattervækkende Jagt paa Ildtangen, der var krøbet op paa et af Spærene under Taget. Nu vilde han da igen faa en Mulkt, som han igen skulde afsone

med Arrest. Kaj følte sig ydmyget og gik ind i Skoven.

Det var næsten bleven Morgen. Østhimlens første Rødme lyste hen over Bøgetræernes Toppe. Men nede mellem Stammerne, hvor Kaj traadte i de fugtige Blade, rugede et blaalt Halvmørke.

Han havde gaaet længe, før han standsede dér, hvor Skoven aabner sig mod Lønge Dalstrøg. Langt der ude i den dybe Dal laa en Pottemagerovn og ved den et lille hvidt Hus. Det var Kajs Barndomshjem. Her boede hans Forældre, som han vilde hilse paa undervejs til København.

Mon de var oppe? Han saa det røg fra Skorstenspiiben og ilede over Markerne og listede sig hen til Køkkenvinduet. Jo! En lille buttet, halvt paaklædt Kone stod ved Skorstenen i Færd med at trakte Morgenkaffen, medens Faderen, en høj, scenestærk Mand, sad med Hænderne foldede over det omhyggeligt skurede Køkkenbord, som havde staaet der og ladet sig skure, Gud véd i hvor mange Aar.

„God Morgen, Moder!“ raabte Kaj og bankede paa Ruden.

„Almægtige Gud! Der er da ikke hændt Dig nogen Ulykke,“ raabte Konen, idet hendes Søn gik over Dørtærsklen.

„Nej, kære Moder“ . . . og først da han havde fortalt og hun havde hørt og begrebet Anledningen til hans tidlige Komme, blev hun rolig og betragtede ham med inderlig Stolthed, kyssede ham og bad ham tage Plads.

„Vi ventede Dig igaar,“ sagde hun og rakte ham en dampende Kop Kaffe og en firkantet Blikdaase, hvori hvide Stykker Sukker laa imellem Puddersukker. Derpaa fremtog hun en Skive saftigt Honningbrød, som vistnok havde ligget gemt til en saa højtidelig Lejlighed. Hun brækkede Skiven tværs over og gav Kaj den ene Halvdel. Den anden Halvdel delte hun med sin Mand.

„Jeg havde ogsaa villet komme igaar Aftes,“ sagde Kaj, „men jeg kunde ikke blive fri for Kammeraterne. Saa tænkte jeg, det vilde mere Jer at se, hvorledes jeg var sluppen over Svendegildet.“ Derpaa fortalte han om al den Stads, der var bleven gjort af ham og reven med af Moderens Glæde tilføjede han, idet han rejste sig og greb sin Hat:

„Ja, I skal aldrig faa Skam af Jeres Kaj!“

„Hør sig mig, min kære Dreng,“ sagde Moderen betænksomt, „hvorfor kalder Du Dig Kaj, da Du jo dog hedder Kristen?“

Han svarede lidt stødt:

„Kristen Lønge lyder altfor bondeagtigt. Kaj Lønge derimod minder om Kaj Lykke. Der maa være Klang i Navnet, Moder, naar man vil til Vejrs i Verden.“

„Du vil da vel ikke være Rigsdagsmand?“ spurgte Faderen og saa forskrækket paa sin Søn. Men denne svarede ham ikke. Han greb sin Faders Haand, trykkede Moderen til sit Bryst, kyssede hende og hørte hende hulkende sige:

„Min kære, kære Dreng! Den der flyver højt,

falder dybt. Aa Gud, jeg har saa bange Anelser, og husk, vi har kun Dig!“

Men før hun fik talt ud og havde tørret Taarerne af Øjnene, var han allerede borte. Hun saa ham ile over Marken, springe over Gærdet og blive mindre og mindre paa den stejle, hvide Vej. Til sidst var han kun en lille mørk Prik, der udslettedes i hendes Taarer.

— Hvor Vejen løber over Højdedraget, ser man til den ene Side ned i Dalene, til den anden Side ind mod København.

Her standsede Kaj og saa sig om med bankende Hjerte. Langt derude øjnede han sit Hjem, som han nu bevæget bød Farvel. Saa vendte han sig og stirrede ind imod den hemmelighedsfulde By, hvis gyldne Kirkefløje lyste, blinkende som Fyrtaarn i et Hav af Tegl.

Under disse Tage laa hans Livsskæbne, under disse tavse Tage — o, hvem der kunde løfte Fligen for den dunkle Fremtid!

Saadan stod han længe, stirrende ind mod Byen, indtil han i anelsesfuld Forventning løftede Blikket mod den ødsle Ildkugle, der majestætisk hævede sig paa Østhimlen og fyldte Rummet med sit gyldne Lys. Da forekom det ham pludselig, at han svævede og paa mægtige Vinger fløj igennem det uhyre Rum, og med udstrakte Hænder raabte han, saa det klang i Sommermorgenens Stilhed: Opad — mod de høje Maal!

Fra de dybe Dale.

II.

I broget Mylr valfartede søndagsklædte Folk af Mellemstanden ud igennem Frederiksberg Allé. Gifte Folk, der efter Ugens Slid længtes efter Sol og Vind og vilde nyde Hviledagen i det Grønne, og Kærestefolk, der vilde slutte Aftenen i et lukket Lysthus.

En net paaklædt yngre Herre trængte sig igennem denne Vrimmel og gik hurtigt ned ad en af Villavejene, hvor han vistnok ikke ved et rent Tilfælde traf en ung Pige, der, idet hun trykkede hans Haand, udbrød:

„Jeg har ventet længe paa Dig, Kaj!“

Han svarede lidt adspredt:

„Undskyld, kære Anna! Jeg kommer fra et Møde og er optaget senere paa Aftenen. Lad os hurtigt gaa en Tur.“

Ved hinandens Side, men ikke Arm i Arm gled Kaj og Anna ind i Vrimlen og kunde ikke undgaa at høre Ytringer som: „Nej, det var da et smukt Par!“ Og disse Ytringer savnede ikke Grund. Kaj havde faaet fyldigere Figur og en tættere Moustache, der gav Ansigtet Karakter. Hans mørke Haar var sirlig holdt og han bar sin simple Klædning med en vis lapset Lethed. Anna var mere klædt som Barn af Almuen. Men nydelig var hun i sin tarvelige Dragt, en glat graa Kjole, tæt knappet mørk Jaquette og en sort bred

Hat, der sad som ærbar Prydelse paa hendes blonde Haar.

De havde længe gaaet tavse ved hinandens Side og var kommet ind i en af Havens Gange, hvor der ikke hørtes anden Lyd end Efteraarsløvets dæmpede Raslen mellem Træerne. Kaj gik uroligt, svippende i de visne Blade med sin Stok. Endelig spurgte Anna:

„Hvad er det egentlig for Møder, Du har været saa optaget af den sidste Tid?“

„Det er Møder angaaende Forandringer i vort Lønregulativ.“

„Hvad er det for noget?“

„Aa, det er en lang og kedelig Forklaring, kære Anna,“ sagde han og saa sig om, og da der ingen Spadserende var i Nærheden, lagde han sin Arm om hendes Liv og trykkede et Kys paa hendes Mund.

Hun fandt sig i hans Favntag og smilede, da han holdt hende ud fra sig og raabte:

„Anna, hvorfor er Du dog saa rolig? Gid Du en eneste Gang vilde flyve mig om Halsen og give mig et Kys!“

Hun kyssede ham stiltfærdig, og han fortsatte, idet han saa paa hende med et kærligt Blik:

„Nu har jeg igen været styg imod Dig, Anna. Sig mig saa, hvad Du bebrejder mig?“

„Intet,“ svarede hun; „saadan som Du er, vil jeg holde af Dig til min Død.“

„Og Du er ikke ked af, at vi endnu opsætter vort Bryllup et Aars Tid?“

„Nej, jeg er ikke,“ svarede hun roligt. „Men,“ tilføjede hun, idet de fortsatte deres Vej, „det er nu over to Aar siden vi blev forlovede — husker Du den smukke Dag ved Fursøen? Tiden iler hurtigt, og hvorfor skal vi vente? Jeg mangler ikke Lyst til Arbejde, og det vilde ikke falde vanskeligt for os at sætte Bo.“

Samtalen blev afbrudt af et løjerligt udseende Par, der mødte dem paa Stien. I Mandspersonen havde Kaj genkendt Ildtangen, der promenerede i Fjedersko, korte Benklæder, lys stribet Vest, blaat Slips og bred blød Hat. Hans Ledsagerinde tilhørte den ubestemmelige Kategori af Damer, der Søndag Eftermiddag færdes paa Alléenberget. Ildtangen konverserede hende flittig, idet han med sin ene Haand holdt fast i hendes tykke røde Pegefinger og ved at trække i den satte hendes venstre Arm i stærk svingende Bevægelse. Men næppe saa han Kaj, før han slap Pegefingeren, gjorde militær Honnør og raabte:

„Vi er nok paa Berren, heute!“

Kaj greb sin Dames Arm og hilste, idet han forlegent bøjede af for det løjerlige Par. Pigebarnet fniste. Men Ildtangen vendte sig beundrende efter Kaj og udbrød:

„Fandens flot Dørgreb!“

„Kan Du tænke Dig, hvilken daglig Nedværdigelse, det maa være at leve sammen med et saadant Menneske,“ sagde Kaj, da han og Anna nogen Tid havde gaaet hver i sine Tanker. Og da han intet Svar fik, fortsatte han: „Ildtangen er endda

ikke af de værste. Værre end han, er de Gamle, de Fordrukne, som er blevet onde gennem deres haabløse Kamp for at komme om paa Livets Sol-side. Men heller ikke de er de værste. Langt værre end de, er de Unge, der er udgaaet af Bærmen og lever deres Liv i Bærmen. Den Luft, de bringer med paa Værkstedet, er ikke til at indaande. Tidt naar jeg om Aftenen gaar hjem i deres Selskab, og velklædte Folk ængstelig viger Fortovet for os, føler jeg mig, som dinglede jeg i en Galge.“

„Hvorfor taler Du da ideligt om disse Menneskers Undertrykkelse?“ spurgte Anna.

„Det er ikke Dem, jeg da tænker paa. Det er paa de blege Ansigter, der findes rundt om i Værkstedets mørke Kroge. Ansigterne med de underligt flagrende, forskræmte Øjne, saadan som Øjne bliver, naar de blot en eneste Gang har set Hungerspøgelset og gaar i evig Angst for at det igen skal sætte Foden over Dørtærsklen. Aa Du, om man blot et kort Minut kunde løfte disse Mennesker ud af denne rædselsfulde Bæven for, hvad næste Dag kan bringe.“ —

Uden at tænke over hvad han gjorde, havde han, idet han talte, trukket et Par Lorgnetter op af Lommen og anbragt dem paa Næsen. Han rev dem hurtig af igen, da han bemærkede Annas Forbavselse over dette Lapseri. Men nu var han kommet ud af Stemningen. Han standsede og sagde:

„Lad os vende om. Jeg skal til Møde.“

Faa Minutter efter skiltes de paa det samme Sted, hvor de havde mødt hinanden. Kaj gik til

Byen. Anna derimod blev i nogen Tid staaende og stirrede tungsindigt ind i Vrimlen. Og hver Gang hun derinde fandt et Ægtepar, som foran sig skød en net lakeret Barnevogn, hvori man saa et lille Ansigt mellem hvide Puder, ønskede hun sig i Moderens Sted og Kaj paa Faderens Plads. Længe stod hun og saa paa disse fremmede Menneskers stille Lykke, og saa bevæget blev hun, at hun kom til at græde og det saa inderligt, at hun for ikke at vække Opsigt maatte skynde sig at løbe hjem. Uden at møde nogen, naaede hun sit lille Værelse, og i en underlig bevæget Stemning, opfyldt af Længsler og bange Anelser, kastede hun sig paa sin Seng og hengav sig til sin Graad.

Kaj var imedens standset paa et Sted i Alléen, hvorfra man mellem Huse og Haver kunde se den røde Gavl af Overretssagførerens Villa. Hans Øjne søgte et bestemt Vindue, og han dvælede ved et lille Optrin, som han aldrig havde kunnet udrykke af sin Tanke.

Det var vel nu et Aar siden. Hans Mester havde sendt ham ud til Overretssagføreren for at istandsætte et elektrisk Ringeapparat. Før han gik, paaklædte han sig omhyggeligt, fordi han ventede at møde Anna, ja maaske den smukke Frøken, han saa levende erindrede fra Frederiksdal. Glad var han imidlertid, da han ikke traf andre end en gammel Jomfru, der sagde ham Besked og derpaa gik sin Vej. Saa udførte han sit Arbejde, men da han var færdig og vilde gaa, traadte han ved en Fejl-

tagelse ind i Frøken Ritras Paaklædningsværelse, og skønt hans Blik kun dvælede i Rummet et Sekund, vilde han dog aldrig kunne glemme, hvad han saa: Foran et stort Spejl en ungdommelig, yppig halv-nøgen Kvinde, fra hvis Hovede en tyk, mørk Haar-fletning halvt opløst vældede ned om Hals og Barm. Hvor han gik og stod, havde dette Billede siden fulgt ham, og nu saa han det igen saa tydeligt som hin Dag.

Opfyldt af denne Erindring gik han videre uden at bemærke de søndagsklædte Sypiger, der mylrede omkring ham og som vistnok intet havde haft imød at spadserere ved hans Arm. Han sagtnede ikke sine Skridt, før han kom ind i Byen, hvor Gaderne blev tomme, og Husene laa nedsunkne i Aftenens blaalige Skumring.

Han standsede i Adelgade foran en lille fedtet Port, hvorfra en stejl Stentrappe aabnede Vejen til en dyb Kælder. Uden Betænkning gik han ned ad Trappen og befandt sig i en mørk Butik, sprang over Disken, undgik et Par Kulbunker og en Stabel tomme Sildetønder og naaede endelig i Kælderens Baggrund en Dør, der førte ind til Hyllings Residens.

Kaj aabnede Døren og fandt Hørkræmmeren siddende ved et Bord, paa hvilket Rom og varmt Vand stod parat til at indgaa en inderlig Forening. Mellem Flasker og Glas laa opslaaet en stor slidt Bog, hvoraaf den politiserende Hørkræmmer hver Søndag Aften plejede at indtage et Kapitel. Kaj kendte godt denne Bog, der var trykt med løjerlige skæve Bogstaver

og indeholdt en nøjagtig Beskrivelse af den Fremtidsstat, Hylling syslede med, naar Toddyerne havde sat hans politiske Tanker i Bevægelse. Desværre havde Bogen nylig faaet en Lækage, idet Ejeren en Aftenstund havde været uforsigtig nok til at lægge den fra sig i Butiken. Han ekspederede en Kælling og maatte have vendt sig om et Øjeblik, thi da Kællingen var forsvunden, fandt han til sin Bestyrtelse, at hun havde udrevet et af Bladene, formodentlig for at svøbe det om en Spegesild. Nu indeholdt netop dette Blad Løsningen af et yderst vigtigt Spørgsmaal, nemlig Formuernes Fordeling, og der var derfor siden den Tid et slemt Hul i Fremtidsstaten. Hørkræmmeren sad just og grundede over dette Hul.

Men ved Kajs Komme lukkede han hurtig Bogen, lagde den forsigtig ned i Bordskuffen, rejste sig og bød God Aften. Derpaa fremtog han endnu et Glas, gned sin røde Næse og sagde, idet han skænkede:

„Det var udmærket, at Du kom, Kaj! Jeg sad netop og ventede paa Selskab til en Grog!“

„Jeg skal hilse Dig fra Anna,“ svarede Kaj, der havde kastet Hat og Overfrakke paa en Stol og nu henstrakt paa den stenhaarde Sofa udsendte sirlige Røgstraaler fra sin Cigar.

Hørkræmmeren, der rørte om i begge Glas paa engang, smagte paa den varme Bryg og svarede oprømt:

„Det glæder mig, at I sés, min Dreng, men gift Jer bare ikke — foreløbig! Er man først gift, drukner man i Smaating. Hvad jeg har udrettet

her i Livet, har jeg udrettet siden Lisbeth gik over i Materien.“ —

Det vil just ikke sige stort, tænkte Kaj, som vidste, at Hørkræmmeren var nedsunken i Armod, siden hans Kone, som han materialistisk udtrykte sig, „gik over i Materien.“

De drak, og der blev et Øjeblikks Tavshed, indtil Kaj gav Samtalen en anden Vending ved at spørge: „Hvorledes gaar det i Foreningen?“

„Ved dette Spørgsmaal, der strejfede et offentligt Anliggende, blev Hørkræmmeren pludselig lutter Fyr og Flamme. Det skyldtes hans særlige Indflydelse blandt de ældre Svende, at Kaj sidste Aar var bleven valgt til Sekretær i Fagforeningen. I denne Egenskab havde han under Udarbejdelsen af det ny store Lønregulativ faaet Lejlighed til at lægge saa megen Dygtighed for Dagen, at der ved den aarlige Generalforsamling, som skulde afholdes næste Aften, kunde blive Tale om at give ham et større Tillidshverv. Der skulde vælges Formand og Kasserer, og rundt om paa Værkstederne var man meget optaget af dette Valg, thi Lønregulativet havde, endnu førend det var blevet fremsat, vakt en vis Uro mellem Mestrene, og som Forholdene havde udviklet sig i Faget, truede det med en afgørende Konflikt. Det var da af yderste Vigtighed at vælge dygtige Mænd, og for at diskutere de forskellige Kandidater, der var opstillede til de to Poster, afholdt de ledende Svende i Aften et forberedende Møde i „Den forgyldte Laas“. Delegerede fra Mester Frantzens Værksted vilde her foreslaa Kaj

til Foreningens Kasserer, og Hørkræmmeren udviklede nu, hvor fint han havde manøvreret under Forberedelserne til dette Valg. Var Kaj først Kasserer, saa var Springet ikke langt til Formandsstillingen, der var lønnet, og var han kommet saa vidt, vilde Hørkræmmeren upaatvivlelig faa Indflydelse paa Anliggender, der kunde faa Betydning for det Heles Velfærd. Hørkræmmeren kunde blive Brændpunktet for en Bevægelse! Og i Tanken herom straaledes Hyllings Ansigt, idet han gnubbede sin røde Næse, skuttede sin skæve Ryg og tilberedte sig endnu en Grog.

Kaj rejste sig og bød Farvel. Hørkræmmerens Meddelelser om Prøvevalget havde sat hans Sind i stærk Bevægelse. Vilde han mon blive valgt? Han følte Hjertet banke heftigt, naar han stillede sig dette Spørgsmaal, og uden at vide, hvor han gik, flakkede han om i de tomme Gader, indtil han omsider standsede foran den forgyldte Laas.

Med større Interesse end nogensinde før, betragtede han det skæve Hus, hvor Klejnsmedenes Fagforening havde sit Lokale. Inde bag de nedtrukne Rullegardiner hørtes Gæsternes højrøstede Samtale. Mon Mødet var forbi? Kaj besluttede at gaa ind i Skænkestuen og drikke et Glas Øl. Maa-ske kunde han med det samme opsnappe et eller andet Nyt fra Prøvevalget, der blev afholdt i en Bagsal ud til Gaarden.

Han traadte ind og trængte sig imellem Borde og passiarende Gæster hen i en af Stuens mørke Kroge, hvorfra Værtens røde Hanekam var synlig

bag den lave Skænk. Hanekammens Ejerman, almindelig kendt under Navnet „Luen“, dirigerede netop en Bøf den ene Vej, et dampende Torskehoved og en Øl fra Fad den anden Vej og holdt samtidig skarpt Udkig med en Kasse vindskæve Cigarer, der gik rundt blandt Gæsterne paa egen Haand. Det var altsaa store Interesser, der i Øjeblikket stod paa Spil, men næppe opdagede Luen Kaj, før han gav baade Bøf og Øl og Torskehovedet en god Dag.

„Hr. Kasserer!“ raabte han og nærmede sig med Hanekammen kælent bøjet ned mod Skuldren. „De ønsker, Hr. Kasserer? En Bajer! Pst! Johan! En Flaskebajer til Kassereren! Undskyld, men det trækker — tør jeg byde Dem en anden Plads? Glæder mig særdeles dette Valg! Søger De Aviser? Ah, en frisk Cigar! Pst! Johan! Kassere- ren ønsker“ . . .

Kaj blev saa forbavset over denne usædvanlige Høflighed, at han skyndte sig at komme ud igen, hvilket ikke lykkedes, førend Luen med et langt Skrabud havde givet ham Cigaren og en brændende Tændstik og modtaget Betalingen med dybe Kniks.

Først da den hædrede Gæst i nogen Tid havde sundet sig paa Gaden, gik det op for ham, hvad der var foregaaet. Selvfølgelig! Han var udset til Kasserer og vilde altsaa blive valgt paa Generalforsamlingen den næste Aften. Fortræffeligt! Luen havde allerede optaget ham blandt Foreningens ledende Mænd.

Hr. Kasserer! Hvor klang det ikke lifligt for hans Øre! Han vilde blive valgt, faa Kassen i sin Haand og se sit Navn i Bladet ved de aarlige Generalforsamlinger. Det var det første store Skridt.

Omsider! Hver Fritime havde han da ogsaa nu i to lange Aar anvendt paa at gøre sig fortrolig med sit eget Fags Anliggender og med Partiets hele Organisation. Han havde arbejdet i det Stille og følte sig i Besiddelse af Kundskaber, der var usædvanlige mellem Haandværkssvende. Af Klogskab havde han holdt sig udenfor de offentlige Møder, hvor der høstes Bifald, aldrig skabes Position. Han havde følt, at det gjaldt om at komme op indenfra og havde derfor ved alle mulige Midler fremtvungen denne Regulativbevægelse, som vistnok var en meget kedelig Bevægelse, men som dog nu havde ført ham til et Maal.

Fordybet i disse Tanker var han kommet ud til Søerne, hvor han standsede og tankefuld lod Blikket glide hen over Himlen, hvis Millioner Stjerner funkledede og tindredede som Ønskerne funkledede og tindredede i hans Sjæl. Glad ilede han herfra til sit Hjem.

Han boede paa en fjerde Sal i Meinungsgade, i et lille Gaardværelse, hvis Møblement indskrænkede sig til Seng, Bord og et Par Stole, et overskaaret Pillespejl og en Reol, der var hængt op i Klædesnorer. Det Hele gjorde vel et noget fattigt Indtryk, og Luften der sivede ind fra Trappegangen var lidt muggen, men da Kaj i Aften tændte Lyset, syntes han, det straaledede for ham i et sandt Palads.

— Fra Vinduet kunde han, naar han strakte sig, kigge ned i en gammel Herskabshave, og nøje at observere, hvad der foregik dérned, var hans regelmæssige Beskæftigelse, før han gik i Seng.

Iaften havde der nok igen været Fest i Haven. Rundt om i Træerne hængte oplyste Balloner, straalende som gyldne Frugter, og fra et lukket Lysthus, hvorom unge Herrer og Damer sværmede, hørtes lystig Passiar og Sang.

Med længselsfuldt Vemod havde han saa ofte set paa disse glade Fester. Men nu smilte han, idet han satte sig og skar en Brødskive: Imorgen Aften ved denne Tid er jeg Kasserer! Hr. Kasserer! Han rejste sig og bukkede dybt og gjorde forskellige Gebærder, som om han takkende modtog Gratulationer. Derpaa stillede han sig foran Spejlet, smilte længe til sit eget Billede og lagde sig omsider paa sin Seng og sov ind for aabent Vindue, men først tog han den Beslutning, at han vilde købe sig en høj Hat.

Næste Morgen Kl. 5 gik Kaj som sædvanlig ind mod Byen og mødte som sædvanlig de samme Bagervogne og de samme Fodgængere paa nøjagtig samme Sted. Han skulde være første Mand paa Værkstedet, thi det paahvilede ham at opfyre Dampen før de andre Arbejderes Komme. Mester Frantzen havde været med i den alminde-

lige Udvikling. Alle Værkstedets Maskiner gik ved Damp.

Kaj elskede denne stille Morgentime, naar Ilden flittig brændte under Kjedlen, medens Værkstedet, tomt og øde, endnu laa nedsunket i højtidelig Stillehed. Morgensolen, der skinnede paa Huset overfor, kastedes fra dettes Vinduer ned i Kedelgraven. Og vel var det kun Genskin, men det var dog Sol, og den kom til ham med Blomsterduft fra Frøken Mathildes lille Have, som han havde Udsigt til igennem det aabenstaaende Blyvindue. Naar han saa havde glædet sig over Solen og over Blomsterne, lavede han sig en Kop Kaffe, og sædvanlig, som han skulde til at drikke den, kom Aviskønen med hans kæreste Læsning, Arbejdernes Blad Lavetten.

Aldrig har nogen Troende læst de hellige Evangelier og Apostlenes Gerninger med større Andagt end den, hvormed Kaj hver Morgen ved sin Kaffe læste dette Blad. Først løb han febrilsk alle Overskrifterne igennem, saa valgte han sig et særligt interessant Stykke, men stjal sig samtidig til at læse, hvad der fandtes paa de andre Spalter. Det var i Sandhed vanskeligt at faa Lavetten af-delt saaledes, at der var Læsning nok til alle tre Maaltider. Enkelte Numre lignede pillede Benrade førend Frokosten.

Men aldrig havde dog Lavetten overrasket Kaj, som den overraskede ham idag. Han havde næppe vendt Bladet, før det gav et Sæt i ham, saa baade Spritapparat og Kaffe faldt i Asken.

Hvad! Hans Navn! Ja virkelig stod det der, endog med temmelig store Bogstaver. Og nedenunder meddeltes, at han Aftenen forinden var udset til Kasserer, og denne Meddelelse ledsagedes end yderligere af et Par særdeles smigrende Ord. Han holdt Lavetten ud fra sig, holdt den op og holdt den ned, og hvor utroligt det end syntes ham, saa viste den i alle Stillinger hans Navn. Først da han havde anstillet disse Prøver, overgav han sig selv til den behagelige Fornemmelse, enkelte Mennesker føler, første Gang de læser deres Navn paa Tryk.

Under disse Omstændigheder blev han noget skuffet, da hans Kammerater søvnige og morgengnavne som sædvanlig én efter én kom ind i Værkstedet, kastede Frakkerne, iførte sig de blaa Bluser og uden at sige hverken Buh eller Bæh indtog deres Pladser ved Drejerlad, Filebænk og Esse. Havde da ikke en eneste af dem læst Lavetten?

Nej, men efter Frokosten, da Bladet havde gjort sin daglige Runde, sporedes der en Vending til det Bedre. Man begyndte nu at se hen til Kaj som til en Mand, der kan gøre Fordring paa Respekt, og da de ældre Svende efter Middagen kom op fra Hørkræmmerens Butik, hvor de havde holdt et fugtigt Krigsraad, maatte Kaj næsten modtage dem til Kur. Derimod var det ham et Skaar i Glæden, at Mathilde, der hen paa Eftermiddagen viste sig i den lille Have, ikke smilede til ham, som hun plejede. Naa, hun havde altsaa ikke læst

Lavetten. Mester Frantzen holdt formodentlig slet ikke Arbejdernes Blad.

Nej det gjorde han nok ikke, men alligevel vidste han Besked. Hen mod Aften indfandt han sig pludselig i Værkstedet, og alle Øjne fulgte ham, for alle Øjne havde set, at Mesteren holdt Lavetten sammenkrammet i den ene Haand, og at der var noget Truende i hans Holdning, idet han standsede foran Kaj og i en bøs Tone spurgte:

„Har Du sét dit Navn i det Blad?“

Paa dette Spørgsmaal kunde Kaj roligt svare Ja. Han havde ikke sét andet hele Dagen.

Men Tonen, hvori han svarede, irriterede Mesteren, der nu foragteligt kastede Lavetten fra sig og med tordnende Røst raabte:

„Du vil altsaa gøre Spektakler her paa Værkstedet, min gode Kaj!“

Kaj havde længe været utilfreds med, at Mesteren dultede ham og kaldte ham ved Fornavn. Han svarede derfor i en fast Tone:

„Mit Navn er Lønge. Det er to Aar siden, jeg blev Svend. De har ingen Ret til at behandle mig som Deres Dreng.“

Af enhver anden vilde Mester Frantzen maaske have modtaget denne Irettesættelse med passende Værdighed. Men Kaj var nu engang hans Øjsten. Han havde altid foretrukket ham for andre, og Mathilde havde vist ham en Opmærksomhed, som man sladrede om i Nabolavet. Og saa opdagede han pludselig, at han havde nærret en Slange ved sin Barm! Kaj var i Komplot med Fagforeningen og

med dette nederdrægtige Blad. Mester Frantzen var ganske maalløs over denne Opdagelse! Og da han nu tilmed hørte Fnisen rundt om imellem Svendene, og da han ogsaa syntes, at Kaj stod og lo ham lige op i Ansigtet, saa glemte han sig selv, greb Fagforeningens Tillidsmand i Kraven og kastede ham med et Spark igennem Porten, idet han raabte:

„Ud af Værkstedet med Dig, Hvalp!“

En lydelig Mumlen af Forbitrelse hørtes rundt om fra Filebænkene, og næppe havde Mesteren, dirrende af Vrede, trukket sig tilbage, førend Svendene flokkedes om Kaj, der i Faldet havde faaet en blødende Rift i Kinden. Ved at se Blodet flyde, steg Svendenes Bevægelse til Raseri. De yngste blandt dem fægtede med Armene, og Ildtangen, der følte Trang til Handling, tildelte Værkstedets gamle Arbejdsmand en hurtig Lussing. Men, til Held for Arbejdsmanden og for hvem der ellers kunde have faaet Prygl, hørtes netop Fyraftenssignalet, og i stærk Bevægelse trak Svendene i Tøjet og forlod Værkstedet, optændte af Vrede over den Fornærmelse, der her var tilføjet deres Fag. „Det skal blive ham en dyr Spøg!“ lød det fra Bord til Bord i Beværtningen lige overfor, hvor Frantzens Arbejdere samledes med Svendene fra Kvarterets andre Værksteder. „Det er Overfald paa en af vore Tillidsmænd!“ lød det undervejs ind til den forgylde Laas, og da Rygtet om, hvad der var sket, bredte sig paa Generalforsamlingen, rejste der sig et Skrig af Indignation.

„Op med Lønge paa Tribunen!“ raabte man fra Forsamlingen. „Vi vil sé Lønge?“ Og Kaj, der fortumlet over de hurtigt paa hinanden følgende Begivenheder, havde holdt sig i en Krog, følte pludselig, at han sad fast imellem Ildtangens lange Arme og saa sig hævet op over Forsamlingen, hvorfra Bifaldet rejste sig og steg imod ham som en Torden. „Tal!“ raabte man, og han mærkede, at han talte, at Ordene kom og ordnede sig i Sætninger, der fløj ud og traf og lønnedes med Applaus og tilsidst med tordnende Hurra.

Ved Talens Slutning var han i et saadant Oprør, at han ikke mere kunde samle, hvad der foregik, men bare skimtede Luens røde Hanekam i flimrende Bevægelse og hørte der blev talt og raabt og stemt og endelig, at han atter løftedes op, dog kun for at sige Tak.

Han var bleven valgt — ikke til Kasserer, men til Formand for den mægtige Fagforening.

Der havde yttret sig en svag Modstand, men den var bleven kvalt i Fødslen. Kaj Lønge, der kunde fremvise blodige Mærker af et brutalt Overfald, forøvet af en Mester, var bleven valgt med overvældende Majoritet.

III.

I en bred velhavende Gade laa Arbejdernes Forsamlingsbygning, der udvendigt lignede alle andre Bygninger, men indvendigt frembød et Virvar af Treværelseslejligheder, der var forvandlede til Forningsværelser, Bestyrelsesværelser, Udvalgsværelser og andre Værelser, der udtrykker Menneskenes evige Trang til Kancelli. Indbyrdes var alle disse Værelser forbundne ved en Labyrint af Gange, hvor man hvert Øjeblik mødte svedende Mænd, der fløj afsted i alle Retninger, henkastede hastige Bemærkninger til Ventende, indhentede Besked hos Overordnede og lod mundtlige og skriftlige Ordre gaa videre til lavere staaende Personer, der forsvandt med Følelsen af betydeligt Ansvar.

Stærkest rørte Livet sig i det Parti af Bygningen, hvor Lavetten havde Redaktion, og hvor Sjælen i den omfattende faglige Bevægelse, den lille gule Mikkelsen, sad som Edderkoppen i sit Spind. Her larmede den blinkende Viktoriapresse, Typograferne gestikulerede foran deres Sætkasser, Lavettens Medarbejdere skrev i Skjorteærmer, Nyhedskræmmere, Post- og Telegrafbude stormede op og ned ad Trapperne. Arbejdere kom med vigtige Partimeddelelser og Fagforeningsformænd med Indberetninger og Indbetalinger til Mikkelsen, der stille sad og samlede de tusinde Traade og de tusinde blanke Kroner i sin Haand.

Mikkelsen, der oprindelig var Bogbindersvend,

havde opnaaet stor Indflydelse i Arbejdernes Parti. Fra sit eget Fags Organisation, der skyldtes ham, var han langsomt og umærkeligt trængt ind i den almindelige Fagbevægelse. Overalt, hvor der var en Kasse, følte man hans Haand, og da der med det voksende Antal Foreninger fulgte et voksende Antal Kasser, og da den oprindelige ideelle Bevægelse lidt efter lidt afløstes af en Bevægelse med praktiske Formaal, blev han af sig selv Minister for Finanserne. Alle Penge, hvor de saa end kom fra, og hvor de saa end skulde hen, lagde Vejen op om Mikkelsen, der talte dem og lagde dem i Tutter. Han tog imod, summerede, slog Streg under og betalte ud, og han gjorde det med Følelsen af, at den der staar ved Kassen, holder alle Traade i sin Haand. Han interesserede sig ikke videre for Politik, og vilde rimeligvis med samme Punktlighed have udført det samme Arbejde for konservative Medborgere. — Yndet var han ikke, men han sad, hvor han sad i Kraft af den ubrødelige Lov, at enhver Bevægelse hurtig faar sit Regnskabsmenneske, der til de skabende Kræfters Overraskelse forvandler hele Løftelsen til dobbelt Bogholderi.

Fra sit Kontor i Forhuset betragtede Mikkelsen med Ringeagt de støjende Folkeskuespil, der opførtes i Forsamlingsbygningens store Sal i Baghuset. Han trak paa Smilebaandet, hver Gang en ny Ærgerrighed dukkede op og bejlede til Partiets Gunst. Han vidste at disse Ærgerrigheder kun glimrede, til de blev overstraalede af en anden opdukkende Ærgerrighed, eller til de blev sat fast for kriminelle

Udtalelser. I Forhuset kaldte man disse Taler „Brølerne“. Mikkelsen betragtede dem som et nødvendigt Onde, men interesserede sig iøvrigt ikke videre for dem, naar de da ikke opnaaede en for hans egen Stilling altfor truende Popularitet.

Men dette var netop nu for Tiden Tilfældet med en Folketaler, der var kendt over hele Landet under Navnet Store-Olsen. Denne Mand, hvis vældige Løveманke og tordnende Stemme udøvede en betagende Magt paa Mængden, var oprindelig Former i et Jærnstøberi paa Kristianshavn. Ædel Begjstring og en oprigtig Tro paa, at Samfundet ikke kunde reddes uden ved en Revolution, havde uimodstaaeligt ført ham paa Tribunen. Den Inderlighed og Varme, hvormed han virkede, henrev Mængden, og da han endelig, som saa mange førend ham, blev arresteret for en strafbar Ytring og dømt til fire Maaneders Fængsel, var hans Popularitet saa stor, at Arbejderne ikke glemte ham i hans Fraværelse. For en Uge siden var han bleven løsladt og nu drog han under voksende Bevægelse fra Fest til Fest.

Alt dette havde Mikkelsen ladet være, hvad det var, om ikke netop et Rigsdagsvalg, der skulde finde Sted til Foraaret, havde beskæftiget hans Tanker. Ved dette Valg havde Mikkelsen nemlig udsæt sig en Kreds, hvor der utvivlsomt var Haab for Arbejdernes Kandidat. Men nu lød Raabet rundt om paa Møderne, at Store-Olsen burde stilles op i denne Kreds. Lavetten, der kun køligt refererede Festerne for den Løsladte, lod som om den ikke hørte disse Raab.

Men Mikkelsen hørte dem. Omgivet af sine Protokoller sad han idag og pønsede paa Udvej, og efter moden Overvejelse kom han til det Resultat, at der maatte rejses en Bevægelse, ligegyldig hvilken, og at denne Bevægelse maatte knyttes til en ny Mand, og at denne ny Mand maatte sættes op, saa Store-Olsen trykkedes ned i andet Plan, medens Mikkelsen gik til Valg.

Dette sad den lille gule Mand og pønsede paa og pønsede videre uden at bekymre sig om en underlig skæv Person, der ærbødigt opholdt sig ved Døren, rede til at fare ud ved første Vink.

Denne mærkelige Person var kendt mellem Arbejderne under Navnet „Hofmanden“. Oprindeligt havde han været ansat ved et af de kongelige Gartnerier, men var bleven afskediget, da man bemærkede, at han ikke blottede Hovedet, naar Hoffets Damer promenerede i Haven. Hvad hjalp det, at Hofmanden efter Afskedigelsen gjorde gjældende, at hans Mangel paa Høflighed var fremtvungen ved en skabet Plet paa Baghovedet. Han var afskediget og dermed Basta, og i sin Harme derover gik han til Lavetten.

Følgen blev en Række indgaaende Artikler om Behandlingen af Hoffets tjenende Personale og en varm, deltagende Artikel om den haarde Skæbne, der var overgaaet Hofmanden. Sagen vakte ingen videre Opsigt, men gav dog Anledning til et Møde, hvor man vedtog en Resolution. Dermed opgav Lavetten Hoffet og aabnede Ilden i en anden Gade. Hofmanden, der var meget mis-

fornøjet med Kampagnen, blev først tilfreds igen, da han opnaaede en Plads som Mikkelsens Sekretær.

Han saa nu sin Herre sidde dybt tænkende og saa ham gennemlæse Lavettens Referat af Overfaldet paa Kaj Lønge, og sluttelig hørte han ham sige, idet han pegede paa Lønges Navn:

„Skaf mig fat i den Mand!“

Aha! tænkte Hofmanden ved sig selv, idet han paa en Trappeafsats løftede sin Hat og kløede den skabede Plet. Aha! det er altsaa ham der skal sættes op mod Store-Olsen! Og i Følelsen af Kajs pludselige Betydning gik han indenom i Ekspeditionen og tog et Nummer af Lavetten. Om Morgen havde han kun flygtigt læst Referatet af Begivenheden fra den foregaaende Aften. Nu læste han det om igen, alt imens han gentog sit Aha! løftede sin Hat og kløede den skabede Plet.

Sent om Morgen var Kaj vaagnet op i sit Værelse. Solen havde længe skinnet ham lige ind i Ansigtet, og blændet af Lyset varede det nogen Tid, førend han begreb, hvorfor han ikke var paa Arbejde. Først da han havde badet Øjnene i Vand og i Spejlet havde set, at han bar en lille blodig Rift paa Kinden, traadte alle Gaarsdagens Begivenheder frem for hans Erindring. Han saa paa ny sit Ansigt i det overskaarne Pillespejl, iførte sig sin bedste Dragt og fremtog endelig et blødt Silkeslips og bandt det i en sirlig Sløjfe om sin Hals.

Jeg maa se at faa et Værelse med Sovesofa, Skrivebord og staaende Reoler, tænkte han, idet han rullede sin Paraply sammen og stak den under Armen. Ned ad Trappen fuldførte han Værelsets Montering: Over Gulvet bredte han et lækkert Tæppe, hvorpaa han hensatte Flugtstole, Smaaborde og en Overflod af levende Planter. Det var næsten vanskeligt at finde Plads til Klavér og Chaiselongue. Lettere derimod gik det med et Maleri, som han hængte ovet Skrivebordet. Men dette Maleri forstyrrede ham længe i hans alvorlige Fagforeningsarbejde, thi Maleriet forestillede en ung Dame, hvis kulsorte Fletning halvt opløst vældede ned over hendes hvide Hals —

Han rev sig ikke løs fra disse Tanker, før han befandt sig i en Kælder, hvor der solgtes løse Blade. Her købte han Lavetten og fandt snart et lille Referat af Aftenens Begivenheder, men ærligt talt blev han noget skuffet ved at læse dette Referat. Det gengav ganske vist, hvad der var sket, men gengav det saa sammentrængt, at det Indtryk Læseren fik af Begivenheden, ingenlunde svarede til det Indtryk, den havde gjort paa Kaj.

Hans lette Misstemning forsvandt dog hurtigt, da han paa Vejen ind til Byen havde købt sig en høj Hat. Med denne uvante Prydelse paa Hovedet studerede han i nogen Tid en Galanterihandlers Udstilling og fik derved Lejlighed til at spejle sig i Ruden. Han fandt, at Hatten klædte ham, især da han havde givet den et let Fald for over, og idet han ængsteligt bevarede dette Fald,

slentrede han langsomt gennem Hovedgaden og naaede den forgyldte Laas.

I Forstuen saa han Luen, med hængende melankolsk Hanekam staaende bag Skænken i Færd med at sammentælle Stamgæsternes Restancer. Den vimse Vært opdagede dog næppe Kaj, før han kastede Kridtet, lod sin Haand løbe ned i et Fad lunket Vand, trak den op igen, aftørrede den i en Klud og hurtigt fremstrakte den til ærbødigt dampende Haandtryk: „Velkommen Hr. Formand! Almindelig Glæde over Deres Valg! Forhaabenlig en Vending til det Bedre! Vil De træde nærmere“ ... Og ført af Hanekammen, der nu hævede sig frit og lysende, skred Kaj gennem Skænkestuen ind i det skumle Bagværelse, hvor Fagforeningen opbevarede Banneret og Protokollerne, og hvor Bestyrelsen afholdt sine ugenlige Møder.

Ved sin Indtræden fandt Kaj Værelset fuldt af ældre Svende, mellem hvilke han bemærkede hele den øvrige Bestyrelse og Hørkræmmer Hylling, der under disse kritiske Omstændigheder havde ment at burde lukke sin Butik. I sin Egenskab af Mester Frantzens nærmeste Nabo havde han netop givet Meddelelse om, at kun Halvdelen af Kajs tidligere Kammerater havde indfundet sig om Morgen. Den anden Halvdel havde nedlagt Arbejdet. Der var altsaa Tale om en allerede udbrudt Strejke, og hvad der gjorde Sagen endnu betænkeligere var den Omstændighed, at Ildtangen, der befandt sig blandt de Strejkende, havde overfaldet og banket en af de arbejdende Svende, der godtroende havde ladet sig lokke ud

paa Gaden. Ildtangen var straks bleven anholdt, og to yngre Svende, der var optraadt udfordrende mod Betjentene, havde lidt den samme Skæbne. Indgangen til Værkstedet i Adelgade var nu besat af Politi.

Paa Grundlag af disse Meddelelser udspandt der sig en længere forvirret Diskussion. Fra de ældre Svendes Side blev gjort gældende, at i et Øjeblik som dette, da det nylig udarbejdede Lønregulativ havde vakt saa megen Uro, vilde Mesterforeningen uden Tvivl møde en Strejke som den udbrudte med en almindelig Lock-out. Men var man forberedt paa en Lock-out? Hvor skulde Pengene komme fra? Og hvad sagde Partiets ledende Mænd? Havde ikke Store-Olsen nylig udtalt, at en Efteraarsstrejke var en Nederdrægtighed mod Hustruen og Børnene. Vel vilde det være en forsmædelig Skam, om Fagforeningerne taalte Vold mod en af sine Tillidsmænd, men alligevel kunde der ikke tages nogen endelig Bestemmelse, førend Formanden personlig havde talt med Mikkelsen.

Fornærmet over den Mangel paa Respekt, de ældre Svende øjensynlig viste Formanden, havde denne ikke deltaget i Diskussionen. Han blev dog nu Genstand for de Tilstedeværendes Opmærksomhed, da Hofmanden ærbødigt hilsende traadte ind og med en Anstand, der var naturlig hos en tidligere Funktionær ved Hoffet, anmodede „den ærede Formand, Hr. Lønge, om at bæere Hr. Mikkelsen med en Visit.“

— Under Kajs Fraværelse opsattes Mødet, og

de Tilstedeværende spredtes i Lokalerne, hvor Samtalen snart blev højroestet, medens Glassene gik omkring, tilsyneladende uden at lyde nogen højere Lov, men i Virkeligheden efter Luens allestedsnærværende Instrukser. Den vimse Vært og næst ham hans Medhjælp havde en beundringsværdig Evne til at overhøre Bestillinger fra Gæster, der stod opførte paa den sorte Tavle. Saadanne Konsumenter fandt kun døve Øren, selv om de blev nok saa højroestede og brugte nok saa grove Ord. En Kunde med Kontanter derimod behøvede blot at hviske, fluks stod der en skummende Øl fra Fad.

— Først efter to Timers Fraværelse vendte Kaj tilbage fra den mægtige Mikkelsen og gik straks ind i Bagstuen, hvor de Tilstedeværende omringede ham i største Spænding, thi de havde alle Følelsen af, at Formanden kom med vigtige Meddelelser, og selv havde han i høj Grad samme Følelse. Under Samtalen med Mikkelsen var det nemlig hurtig gaaet op for Kaj, at den Akse, hvorom hele Arbejderbevægelsen drejede sig, var Mikkelsen, og da det samtidigt var gaaet op for ham, at han besad den lille ordknappe Mands allerhøjeste Bevaagenhed, saa fandt han det nu klogt at optræde paa en Maade, der kunde indgyde disse ældre Svende den tilbørlige Respekt. Han erklærede derfor kort og godt, at Frantzens Værksted var blokeret, indtil Mesteren havde tilstillet Fagforeningen en Undskyldning med Bemyndigelse til at lade den indrykke i et Blad.

Denne Afgørelse vakte Uro og Bestyrtelse. Mester Frantzen gav selvfølgelig ingen Undskyld-

ning, og Følgen vilde blive en Lock-out. Men naar Mikkelsen havde villet det, saa — og efter at man højrøstet havde passiareet frem og tilbage om Tingene nogen Tid, besluttedes det, at Blokaden skulde begynde næste Dag.

Da det var bragt i Orden, samlede Kaj alle de Foreningsbøger, der sorterede under ham som Formand, og med dem gik han til sit Hjem.

Her bredte han Bøgerne ud paa Børdet, tændte Lys og indrettede sig som paa et Kontor. Saa tændte han en Cigar og vilde netop til at begynde paa sit første Formandsarbejde, da en Kjole raslede udenfor paa Trappen, og Nogen bankede paa Døren. Han raabte Kom, og til sin Overraskelse saa han Anna, der aldrig før havde besøgt ham paa hans Værelse.

Hun blev et Øjeblik staaende i Døren, lidt undselig, og han blev uvilkaarlig siddende, betagen af den jomfruelige Skikkelse, hvis rene faste Former kom ham i Møde i et Brus af Gadens friske Luft.

Saa ilede han imod hende og løftede hende ind i Stuen; og sælsomt nok: Hun, der altid var saa rolig, omfavnede ham nu med Heflighed, og han følte en ukendt Lidenskab i hendes Kys.

„Frøken Ritra og jeg har idag læst om Dig i Lavetten,“ sagde Anna, da hun havde lagt sit Overtøj. „Jeg sagde, at jeg kendte lidt til Dig, og fik saaledes Lejlighed til at tale om Dig hele Dagen. Saa iaften havde jeg ingen Ro til at være hjemme. Der stod jo i Bladet, at Du var slaaet. Gudskelov, det er da kun en lille Rift.“

Det interesserede Kaj levende, at Frøken Ritra havde omtalt ham. Anna maatte give ham et udførligt Referat, og da han som Tak tog hende paa sit Skød, og hendes Legeme sank mod hans, troede han at se en kulsort Haarfletning bølge ned om hendes Hals.

Den paafølgende Morgen indeholdt Lavetten tre udførlige Artikler. Den første omhandlede Lukningen af Mester Frantzens Værksted, den anden var af fagligt Indhold og angik det ny Lønregulativ. Den tredie endelig handlede om Kaj Lønge, den friske levende Kraft, der skulde føre det betrængte Fag til Sejr. Bag i Bladet blev med fede Typer indbudt til et offentligt Møde, paa hvilket Hylling vilde give en historisk Oversigt over Lønbevægelsen i Klejnsmedefaget. Den store Fest, der netop skulde have været afholdt samme Aften for Partiets hædrede Meningsfælle, Store-Olsen, maatte udsættes indtil videre. Hvem kunde ogsaa tænke paa at gaa til Fest i dette Øjeblik, da alle forberedte sig til Kamp!

Mere Opsigt end disse Artikler vakte dog en lille ubetydelig Artikel i Skandalebladet Lytte-Posten. Heri fortæltes nemlig, at Mester Frantzen havde overfaldet Kaj, fordi denne havde undslaaet sig, da Mesteren tilbød ham sin Datters Haand.

Det Nummer af Lytte-Posten blev særlig revet bort i Adelgade. Enhver af Mester Frantzens

Naboer vilde ganske naturlig med egne Øjne se Historien, før de bevidnede den Forurettede deres Deltagelse, og Mesteren, der afvekslende var rasende og maalløs, troede tilsidst, at alle Mennesker gik omkring med det forbandede Blad i Lommen — og nu vilde Fagforeningen, at han skulde gøre Undskyldning! Aldrig om saa Værkstedet skulde forblive lukket til hans Død! Saaledes rasede Mesteren, medens Datteren, for hvem en deltagende Veninde havde læst Bladet, grædende lukkede sig inde paa sit Værelse. Hun var saa inderlig bedrøvet over alt dette, og især over hvad der var hændt med Kaj.

Men det var kun Begyndelsen. Artiklen i Skandalebladet fremkom paa en stille Tid, da Journalisterne gik paa Rov, og Tilfældet vilde nu, at en af Byens Kronikører tilfældig saa Historien og omdigtede den til en dristig Novellette, som Dagen efter fremkom i Figaro, det store liberale Blad. Kaj og Mathilde fremtraadte her som et Par overgivne, lykkelige Elskende og Mester Frantzen som en gammel tør Hugaf. Novelletten, der var fortalt med Følsomhed og Humor, faldt ned imellem Døgnets journalistiske Tidsler som en saftig Frugt.

Men hvad sker! Det gamle Blads, Adresse-Tidendes, polemiske Medarbejder var netop, helbredet for et Maveonde, hjemkommen fra et Bade-sted, og fyrig og kriglysten greb han nu den første bedste Lejlighed til klart og tydeligt at vise Læse-verdenen, at han var en genopstanden Kraft.

Adresse-Tidende optrykte hele Novelletten, der med Begærlighed slugtes af de konservative Læsere, som i Tilgift fik Polemikerens fyrige og krigslystne Kommentar, der sluttede med en tordnende Protest.

Skarpt stejlede over denne Indblanding lod Figaro øjeblikkelig en Sværm af giftige Pile regne ned over Adresse-Tidende og Konsorter, og Følgen blev en opsigtvækkende Fejde, der hurtigt bredte sig og rasede gennem alle Byens Blade. Først stod Striden om, hvorvidt Mester Frantzen havde sagt Dit og gjort Dat, og da denne Diskussion omsider størknede i personlige Injurier og Processer, rejstes Spørgsmaalet om Pressens Berettigelse eller Ikkeberettigelse til at behandle Spørgsmaal af en saa privat Natur. Til Vejledning og Belæring desangaaende optraadte omsider selve det officielle Blad med tre juridiske Uhyrer, der var saa snørklede og saa indviklede, at de umuliggjorde enhver videre Diskussion.

— Imedens var Kaj optagen af Bestyrelsesmøder og af vidtsvævende Forhandlinger med Mesterforeningens Udvalg, der egentlig var nedsat for at bilægge Striden mellem Fagforeningen og Mester Frantzen, men som nok i Virkeligheden kun gik ud paa at gennemskue Svendenes Hensigter med det ny Lønregulativ. Fra Mestrenes Side havde man en Fornemmelse af, at dette Lønregulativ vilde komme frem til Foraaret, altsaa paa ét for Svendene særlig gunstigt Tidspunkt. Mestrene pønsede derfor paa at alliere sig med Vinteren og straks besvare

Blokaden af Mester Frantzens Værksted ved at lukke alle Byens Værksteder. De vilde derved, antog de, knuse Lønbevægelsen for en Række Aar.

— Optagen af disse vigtige Spørgsmaal sad Kaj en Aften i den forgyldte Laas, da hans Øje tilfældig faldt paa et lille Brev, der laa paa Bordet. Det var skrevet med en Damehaand. Han aabnede det og læste:

„Jeg ønsker meget en Samtale med Dem. Vil De i Aften Kl. 8 møde mig ved Indgangen til det kgl. Teater.

Mathilde Frantzen.“

Der manglede kun et Par Minuter i den angivne Tid, og Kaj skyndte sig til Mødet.

Han havde ikke ventet længe udenfor Teatret, før han saa Mathildes spinkle Skikkelse komme hen mod sig over Torvet. Det forekom ham, at hun græd bag Sløret, og greben af oprigtig Deltagelse trykkede han den unge Piges Haand og bad hende være mod ham som i gamle Dage.

De gik langsomt hen foran Charlottenborg og havde gaaet nogle Minutter, før hun kunde undertrykke sin Bevægelse og tage Ordet. Saa omsider sagde hun:

„Jeg véd jo godt, at De ikke har villet al den Ulykke, der i disse Dage styrter ind over os. Om mig vil jeg ikke tale. Jeg har søgt Dem for min Faders Skyld. De véd, at han er stærk, men alt dette Forfærdelige i Bladene har knækket ham. Han vil i Aften opsøge Dem i Deres Hjem, ja er

maaske allerede hos Dem, og nu beder jeg Dem saa bønligt: Gaa, og lad det komme til et ærefuldt Forlig for begge Parter.“

Kaj svarede, at det jo desværre ikke mere var hans Mellemværende med Mester Frantzen, hvorum Striden drejede sig. Han tilføjede, at han personlig nærede de venligste Følelser for sin gamle Mester.

Han sagde disse Ord i en varm og kærlig Tone, thi den unge blege Pige havde stemt hans Sind til Fred.

De gik i nogen Tid tavse ved hinandens Side ned ad Nyhavn. Han følte, at hun vilde sige noget, men at hun ikke kunde faa Ordene frem for Graad. Til sidst blev hun ganske overvældet af sin Bevægelse. Hun standsede, græd højt og blev overfaldet af en Hoste, der var saa voldsom, at Kaj frygtede hun skulde falde om paa Gaden. Lemfældigt lagde han sin Arm om hendes Liv.

Men denne flygtige Berøring bragte hendes Legeme til at skælve. Han følte, hun kæmpede med sig selv, indtil hun pludselig hævede sig i sin fulde Højde, kastede sig imod ham, kyssede ham og forsvandt over Broen med et dæmpet Skrig.

Forbavset over dette uventede Favntag blev Kaj længe staaende og stirrede ud i Mørket. Saa mumlede han:

„Umuligt! Det vilde være Forræderi!“

Men paa Vejen hjemad over Søerne, saa han

den unge sygelige Pige, som han saa ofte havde set hende, stilfærdigt vandre om i Haven bagved Værkstedet, bøje sig og række ham de smaa Blomster, der dengang som dejlige milde Solstraaler faldt ind til ham i det mørke Værksted, og som dejlige milde Solstraaler lyste Minderne om hine Timer i hans Sjæl.

Hun havde altsaa elsket ham i disse Aar. Ja, han havde følt det. Men nu — nej. Han lod sig ikke standse!

Opfyldt af saadanne Tanker naaede han sit Hjem og vilde stige op ad Trapperne, da en mørk Skikkelse, der et Øjeblik spærrede ham Vejen, famlede ud igennem Porten.

Han vendte sig, idet Skikkelsen gled igennem Gasskæret, og han saa en vaklende duknakket Mand, i hvem han genkendte Mester Frantzen.

Han vilde raabe efter ham, men uvilkaarlig og mod sin Villie holdt han inde, knyttede Hænderne foran sig og mumlede:

„Han har sparket mig som man sparker til en Hund. Jeg har faaet Hævn!“

Men glad kunde han ikke blive over denne Hævn. Tværtimod. Det blødte i hans Indre. Han satte sig, da han kom op, og rugede over allehaande Tanker.

Indtil han pludselig rettede sig og lyttede. En Kjole raslede paa Trappen. Det var Anna. Han udbredte sine Arme, og hun kastede sig i hans Favn.

IV.

I Slutningen af November erklæredes den store Strejke.

Der var fra begge Sider gjort, hvad der kunde gøres for at undgaa den. Der var ført Forhandlinger, nedsat Udvalg og foreslaaet Voldgift. Den ene Part tillagde nu den anden Skylden for, at Forligsbestræbelserne var bristede. Samtidig hævede Lavetten Kaj til Skyerne og lovede Svendene Sejr. Men Mestrene betragtede det som et godt Varsel, at Sneen faldt paa Strejkens første Dag.

Ja, den faldt med store, bløde Fnug, der stille legede Tagfat paa Husenes tynde Tage, taarnede Snedriver op foran Kvistvinduerne og formørkede Udsigten i det lille Hjem, der i Forvejen havde mørke Udsigter.

Da stod det Mikkelsen og de ledende Arbejdere klart, at skulde denne Strejke vindes, maatte der handles med en overordenlig Hurtighed og Kraft. Saadan som Forholdene havde udviklet sig, var Klejnsmedehaandværket paa mange Punkter gledet over i forskellige andre Fag. Og hvad Svendene frygtede, det skete: Klejnsmedemestrene lod deres mest nødvendige Arbejde udføre hos Gørtlere og Maskinfabrikanter, og efter voldsomme Rivninger i Arbejderpartiets Overledelse, besluttedes det at udvide Strejken ogsaa til de to nævnte Fag.

Men da nu Mestrene forudsaa en almindelig

Forstyrrelse af Arbejdsmarkedet, besluttede de at lukke ikke blot Jærnstøberierne og Modelsnedkerværkstederne, men, for at gøre Pinen kort, enhver Virksomhed, der paa nogen Maad var berørt af Jærn- og Metalarbejdernes Strejke. Med voldsom Hast havde saaledes Konflikten udviklet sig, indtil den nu efter kun et Par Ugers Forløb lammede hele Byens Industri.

Kaj var som lynslaaet over det uventede Omfang, Strejken havde taget, men der var ikke Tid til Overvejelse eller Anger. Han følte hurtig, at han blev borte i den mægtigt voksende Bevægelse, som han skulde overskue og lede, men som i Virkeligheden havde berøvet ham ethvert Fodfæste. Tusinde smaa Spørgsmaal, som kun han kunde afgøre og indbyrdes Rivninger, som kun han kunde ordne, slugte al hans Tid. Dertil kom de personlige Henvendelser, de ængstelige Spørgsmaal og de vrede Klager — alt det og meget andet splittede hans Tanke og tvang ham til at handle uden Overlæg og lede uden Plan. Men naar Bølgerne steg og lukkede sig over Hovedet paa den unge Formand, havde han en Følelse af, at Mikkelsen usynlig svævede over Vandene, og dermed trøstede han sig og lod det Hele gaa sin Gang.

Hvad der i de første Uger holdt Modet oppe blandt de Strejkende, var de store frivillige Bidrag, der strømmede ind fra alle Kanter. Ingen og heller ikke Mestrene anede, at en Del af disse Bidrag hidrørte fra Fagforeningens egne Kasser. Paa denne

Maade søgte Arbejdernes Leder at føre Mestrene bag Lyset, og det lykkedes. De smaa Mestre, der allerede led bitterligt under Arbejdsstandsningen, blev betænkelige ved at se Publikums voksende Deltagelse for de Strejkende. De fik sammenkaldt et Møde, og fra dette sendte de en Deputation til Mesterforeningens Formand, Jærnstøber Emil Holm, en Søn af den nylig afdøde Etatsraad, og bevægede ham til at indlede Forhandlinger om et Kompromis.

Et Kompromis! Under voksende Begejstring var dette Stikord gaaet gennem Byens Blade. Medarbejdere, der skrev paa Linier, fantaserede Spalte op og Spalte ned og overbød hinanden, indtil det tilsidst endte med et fuldstændigt Raseri: Norden vinden vilde holde op at blæse, Solen vilde atter skinne, og Lam og Løve vilde græsse ved hinandens Side, blot det kunde komme til et Kompromis!

Under disse Omstændigheder blev Kaj tilsagt til at møde hos Jærnstøber Emil Holm, der foruden at være Formand var en af Byens mest ansete Sportsmænd, men ikke nogen fremragende Diplomat. Han modtog Kaj med nedladende Forekommenhed og aabnede Forhandlingerne om de Indrømmelser, der vilde være mulige fra begge Sider, men under disse Forhandlinger fik han et ufint Indfald: Han trak sin Tegnebog op af Lommen, fremtog en større Pengeseddel og lagde den stiltiende foran Kaj, som øjeblikkelig gik sin Vej.

Paa Gaden ventede Hylling ham, og da han fortalte, hvad der var passeret, gned Hørkræmmeren

sig i Hænderne og raabte: „Det skal Du meddele i Lavetten!“ Kaj var saa opbragt, at han besluttede at følge dette Raad.

Mens de Strejkende om Aftenen holdt et af deres sædvanlige Møder, sad han paa sit Værelse i Meinungsgade og nedskrev en Artikel, som skulde gøre det af med Bladenes vidtløftige Kompromis Betragtninger. Det var hans første egentlige Avis-artikel, og han udarbejdede den derfor med en vis Højtidelighed. Men besynderligt var det, hvor Sætningerne strittede imod hans Tanke. Han skrev saa Sveden sprang ham ud af Panden, men lige meget hjalp det. Da Artiklen endelig laa renskreven foran ham, indeholdt den, hvad han vilde sige, men det var sagt i et ubehjælpsomt knudret Sprog.

Han begyndte forfra og vilde nu skrive elegant og vittigt, saadan som de overgivne Journalister skrev i Figaro. Men hvor blev de af, alle disse lette Ord, der i Figaro dansede hen over Linierne i Balsko! De flygtede for hans Pen, og tilbage blev kun de store grove Ord, der slubrede afsted i Træsko. Han skrev og strøg og skrev igen, indtil han omsider dødtræt lagde Pennen bort og modløs kastede sig paa sin Seng.

Men som han nu laa og skuede tilbage paa de sidste Ugers Begivenheder, kom hans Tanker uvilkaarlig til at beskæftige sig med hans egne personlige Oplevelser og mellem disse særlig med Mester Frantzens brutale Overfald og Mester Holms plumpe Forsøg paa at bestikke ham med Penge. Tanken

herom bragte lidt efter lidt hans Blod i Kog. Han rejste sig og skrev i voksende Bevægelse, og ikke mange Minutter efter laa der foran ham en hævnfnysende Artikel, betitlet To Mestres. Han læste den igennem, og under Gennemlæsningen følte han, at Ordene løsnedes fra Papiret og gnistrede for hans Blik som Lyn.

„Udmærket!“ mumlede han og skyndte sig ind til Lavettens Redaktion.

Naar han kom her med de sædvanlige Strejke-meddelelser, viste man ham ind til en gammel Medarbejder, der sad i et Værelse for sig selv. Fra denne Medarbejder, der havde Edder i det ene Ben og efter Sigende led store Smerter, udstrømmede Lavettens daglige Indignation. Alle Indsenderartikler passerede hans Haand og blev af ham oversmurt med den fornødne Edder, før de gik i Trykken. I sine ledige Stunder sad den uhyggelige Medarbejder inde i sit lille mørke Værelse og tirrede en arrig Hund.

Han var netop optagen af denne Beskæftigelse, da Kaj overrakte ham sin Artikel, som han gennemlæste, først med gnaven Mine, derpaa med synlig stigende Interesse. Han lod sig dog ikke henrive til nogen anerkendende Ytring, men indskrænkede sig til at paategne Artiklen med Ordet „Spids“.

Dette Ord betød, at To Mestres efter hans Mening burde staa som Spidsartikel i Lavetten, og fra denne Plads i Bladet faldt den næste Morgen ned i Byen som en Bombe.

Thi nu havde Journalisterne, der skrev paa

Linier, fordoblet deres Maanedsgager ved at skrive vidt og bredt om Kompromis. Det Hele var saa godt som bragt i Orden, og i Publikum gik man blot og ventede paa, at Lederne fra den ene eller fra den anden Side skulde sige det forløsende Ord. Men hvad bragte saa Lavetten! En Artikel, hvori det hed: Hvad den ene Mester har forsøgt med Vold, forsøger den anden med Bestikkelse! Føj! Vi har kun et Svar: Hævn!

Som svidende Gnister sank disse Ord ned i Folkedybet, og der kom Svar. Fra de brede Lag, fra Smaaborgerne, der deler Arbejdernes gode og onde Dage, lød et Angstens Skrig, og gennem dette Skrig følte det, som om Samfundet stod i Fare, og Skriget forplantede sig og lød op igennem alle Lag.

Snart taltes der udelukkende kun om denne lige-saa besynderlige som ulyksalige Strejke, og Byens Blade, selv de, der ellers kun beskæftigede sig med Variétéer og Sladder, følte at der burde gøres noget og fik fat i sprænglærde Nationaløkomoner og gamle halvblinde Professorer, der egentlig slet ikke vidste, hvad der var paa Færde, men som alligevel i en Fart tumlede ud af deres Lønkamre og gav sig til at tumle om i Bladene med alenlange Betragtninger, spækkede med mange uforstaaelige Tal. Men da Strejken roligt fortsattes, forsvandt Nationaløkonomerne og de gamle Professorer igen i deres Lønkamre, og Stormen, der var bleven vakt ved Kajs Artikel, afløstes af et Blikstille, der varede ved til hen mod Jul.

Men da havde Strejken tømt næsten alle Kasser, og Arbejderne blev sat paa mindre Udbetalinger. Det var den tvingende Nødvendighed, som bød det, forsikrede Mikkelsen. Han havde ellers ikke vovet det netop nu ved Juletid, da Præsterne og velgørende Damer færdedes mellem Arbejdernes Hustruer og sætte disse op mod deres Mænd. Kaj mærkede det knagede i alle Fuger. Men ligesom en Skude, løftet af en tilfældig Bølge uskadet kan slippe over Revlen, saaledes slap Strejken uskadet over Helligdagene og ind i Januar.

Ved Møderne, der hver Aften holdtes i Forsamlingsbygningen eller den forgyldte Laas, havde ikke andre end de Strejkende Adgang. Bladene var saaledes afskaarne fra at bringe Meddelelser om, hvad der foregik paa disse Møder.

Det kom derfor ikke til Offentlighedens Kundskab, at Stemningen blandt de Strejkende faldt med Termometret. Hen mod Julen svandt det tillidsfulde Haab og gav Plads for et rugende Mismod, der ind i Januar sank til stum Fortvivelse.

Oprindelig havde de Strejkendes Møder været ret underholdende. Saa snart Formanden havde aflagt sin Rapport, var Ordet frit, og Mænd af Forsamlingen besteg Tribunen. Der blev fortalt Rygter om, hvad den eller den Mester havde sagt, og mærkelig nok var det altid en Mester, som havde sagt et eller andet, der spaaede Svendene Sejr. Saa blev der nævnt Navnene paa daarlige Kammerater, der havde genoptaget Arbejdet og paa gode Kammerater, der havde bragt de Vildledte til Fornuft, og

endelig fremsteg en eller anden Humorist, som f. Eks. Ildtangen, der under stormende Latter meddelte Scener af sit Fængselsliv. Ogsaa fandtes nu og da en Svend, som foredrog en munter Vise, og førend Møderne sluttede, var der altid en eller anden, der manede til Udholdenhed og lønnedes med Hurra.

Nu var det ganske anderledes. Naar Kaj havde givet de sædvanlige Meddelelser, blev der dødsstille i Forsamlingen. Med bekymrede, ængstelige Miner stod Arbejderne og saa paa hinanden, som ventede de, at nogen skulde gentage de Ord, der hver Dag lød til dem fra deres Hustruer og Børn:

„Vi lider Nød.“

Men ingen brød Tavsheden, og ingen kunde se paa de blege Ansigter, at Tanken om Overgivelse laa paa Lur i hver Sjæl. Mikkelsen, der en Dag fra Galleriet tog de Strejkende i Øjesyn, ytrede til Kaj:

„Vi behøver næppe at ty til Reservehjælpekasserne førend sidst i Februar.“

Og medens Nordenvindene løftede Tagstenene paa de høje Huse, afknappedes endnu engang de daglige Udbetalinger.

Forgæves rystede Store-Olsen sin vældige Manke og lod sig henrive til Ytringer, der vakte Jubel i de konservative Blade. Lavetten meddelte tørt, at han var afrejst til Provinserne for at holde Møder. Men før han rejste, tilraabte han de Ledende:

„Vend om! Det ender med Panik!“

Og Kaj følte, det maatte ende med Panik. Arbejdernes Hænder vare blevne hvide; deres Kinder hule og deres Dragter lasede. Han kunde ikke se

ud over den elendige Forsamling uden baade at blive greben af Beundring og af Rædsel — af Beundring over den ubrødelige Troskab, hvormed disse Mænd holdt fast ved givet Ord, af Rædsel ved at tænke paa, hvad der laa bagved: De tomme Hjem, hvor Mødrene vred Hænderne, hvor Isblomsterne voksede paa Ruderne og hvor Børnene havde standset deres Leg. Saa spurgte han sig selv: Hvor megen Skyld har jeg i al denne Elendighed, og to modstridende Opfattelser brødes i hans Tanke. En Aktor og en Defensor havde Ordet, og han følte, at det Mod, Defensoren i stille Timer indgød ham, det bortvejredes og gav Plads for Skræk, naar han igen skuede ud over den rædselsvækkende Forsamling og hørte Aktors strenge Røst. Da ønskede han, at de dernede vilde rejse sig imod ham og dræbe ham. Men ingen rørte sig. Kun Luen, hvis røde Hanekam var falden fladt ned bag Øret, tilkastede ham i Forbigaaende et mismodigt Blik. Saaledes naaede man Slutningen af Februar.

Saa skete der noget, som gjorde Kaj halvt vanvittig af Rædsel. Arbejderne, der havde faaet Hallucinationer ved Synet af den voksende hjerteskrærende Elendighed i Hjemmene, stod frem paa Talerstolen og skildrede deres sande Nød. De anklagede ingen, men de stod blot dér ganske roligt og sagde saadan og saadan har vi det: Vi har sat alting ud og hviler paa det kolde Straa. Min mindste Dreng er død, fordi vi mangler Mælk, og min Hustru, der har faaet Vildelse, varmer nu Liget ved sit Bryst og ser paa mig, som om hun anklagede

mig for Mord. De var forfærdelige at høre disse Talere, og næppe var den ene færdig, før den anden fulgte efter. De Ulykkelige syntes at finde Lindring ved at skildre alle deres Rædsler —

En Aften, da saadanne Talere havde vakt Forsamlingens Gru, ilede Kaj op til Mikkelsen og erklærede, at nu gik han ikke videre. Som Følge deraf tilkaldte Mikkelsen nogle ledende Mænd, og det bestemtes, at et stort Møde skulde afholdes næste Aften, for at de Strejkende selv kunde erklære sig for Overvundne eller efter Ønske fortsætte Kampen. Kaj nærede ingen Tvivl om deres Valg.

Idet han hurtigt ilede tilbage for at meddele denne Afgørelse, mødte han i Gaarden Hørkræmmeren, der i synlig Bevægelse raabte til ham:

„Hvor er Anna?“

„Anna?“ spurgte Kaj.

„Ja, hun er for otte Dage siden gaaet fra sin Plads, og Ingen kender hendes Opholdssted“ —

Hvor overrasket Kaj end blev over denne Meddelelse, maatte han til Mødet. Han bad Hylling om at vente, men fandt ham ikke, da han kom tilbage. Rimeligvis sad han i en af Kælderne, hvor han tilbragte det meste af sin Tid.

Men Kaj søgte ham forgæves flere Steder. Hvad kunde det betyde? Lidt underlig til Mode gik han hjemad for at forberede sig til Mødet næste Aften. Han vilde raade Arbejderne til Overgivelse, og det var vanskeligt nok at finde passende Ord, især for

ham, der hver Dag havde lovet Sejr. Naa, det lod sig vel endda gøre — og hans Tanker gled fra Mødet og beskæftigede sig igen med Anna. Det faldt ham ind, at hun ikke havde været hos ham nogen Tid, og han besluttede at lægge Vejen om ad Frederiksberg.

Hvad fejlede han? Han havde Følelsen af, at der vilde hænde ham noget Ubehageligt, og denne Følelse blev stærkere, da han omsider stod paa Vejen og betragtede Overretssagførerens Villa, der til hans Overraskelse laa straalende oplyst inde bag de nøgne Trær.

Der maatte være stort Selskab derinde. Han hørte Knivenes og Gaflernes Raslen, Glassenes skarpe Klirren og enkelte Gæsters højrøstede Latter i en summende Konversation. Det lød saa underligt ud til ham i Aftenens Stilhed, at han blev angst og vilde gaa, da en barhovedet Tjenestepige i det samme kom løbende gennem Laagen. Han stoppede hende og spurgte, om Anna Hylling var i Huset.

Nej, hun var rejst for otte Dage siden; vistnok hjem til sin Familie.

For at skjule sin Overraskelse spurgte Kaj ligegyldigt, i hvad Anledning der var Fest hos Overretssagføreren.

„Det er Frøkenens Forlovelse.“

Nu kunde han ikke længere skjule sin Bevægelse, men raabte:

„Forlovelse! Med hvem?“

„Ih, med Emil Holm, Jærnstøberen,“ sagde Pigen og tilføjede, idet hun slog Sjalet om sig og fnisede fidelt:

„Naada, jeg maa nok efter Isen!“

Hun løb og lod Kaj ene foran Villaen, hvor fra der nu lød lystige Hurra. Noget brast i ham, idet han stirrede paa Ruderne derinde og langsomt sønderrev det Billede, der var blevet ham saa kært: Den halvt opløste kulsorte Fletning, der bølgede . . . og hun den dejlige unge Dame med det friske Smil og den forunderlige lette Gang, hun skulde nu tilhøre Emil Holm, den kluntede Jærnstøber, der havde tilbudt ham Bestikkelse!

Længe stod han saadan, før han kunde rive Øjnene bort fra Villaen. Saa gik han langsomt ud ad Nørrebro til og flakkede længe om i Gaderne, før han fandt sit Hus, og inderlig fortvivlet steg han op ad Trapperne, der nu, da Villaens Ruder lyste for hans Øjne, mere end nogensinde forekom ham som en Grav. Halvt aandsfraværende stod han endelig i sin Stue, tændte Lys og satte sig ved Bordet med Ansigtet skjult i sine Hænder.

Men pludselig fløj han op, rasende: Hans Tale var faldet ham i Tanke — den Tale, hvori han næste Aften skulde lægge sin og sine ulykkelige Kammeraters Skæbne i den Nyforlovedes Haand —

„Umuligt!“ raabte han med hæs Røst. „For denne Mand kan jeg ikke bøje Ryg, saa hellere“ —

I sin Hefthighed havde han ikke bemærket, at

Døren sagte aabnedes, og at Anna underlig frygt-somt havde sagt God Aften. Han var saa oprørt, at han ikke straks ænsede, at hun blev staaende paa Tærskelen, og at hun sagde nogle Ord, som han ikke opfattede, indtil hun pludselig højt hulkende udbrød:

„Jeg skal være Moder!“

„Hvad skal Du!“ raabte han og veg et Skridt tilbage. Der blev en pinlig Tavshed. Han følte, at han burde sige noget. Men han kunde ikke finde Ordene og lod det være nok med at bede hende tage Plads. Men hun adlød ikke. Hun blev staaende, lidt foroverbøjet ved den halvt aabne Dør. De ventede begge paa, at den anden skulde tale, og han saa, at hun var ligbleg. Endelig sagde hun:

„Jeg var ikke kommet her, Kaj, om ikke Fader havde fundet mig og havde tvunget mig til at gaa herop. Han venter mig paa Gaden. Jeg har jo ikke noget at sige Dig uden det, at jeg nu bor i Byen paa et Værelse og har begyndt at ernære mig ved mit eget Arbejde. Jeg vil ikke være Dig til Byrde, Kaj — ogsaa fordi jeg føler, at din Kærlighed ikke er en saadan, som Kærlighed bør være mellem Ægtefolk, der ikke ejer anden Rigdom. Men Barnet, jeg skal føde — vil Du give det dit Navn?“

Kaj nærmede sig hende for at tage hendes Haand og svare Ja, men pludselig standsede han, maalløs af Sindsbevægelse, thi bag hende saa han atter Ritras Billede og bag dette Billede Villaen

og de oplyste Vinduer, og fra dem hørte han de skadefro Hurra. Han følte, det blev tomt om ham og indeni ham, at han havde tabt noget og — til ham! Tanken herom gjorde ham saa rasende, at han ude af sig selv raabte:

„Gifte mig med Dig, aldrig“ —

Han havde næppe udtalt disse Ord, før han fortrød dem og vilde sige noget andet, men som en Skygge var Anna gleden ud ad Døren. Han stod endnu og stirrede efter hende i det sorte Gab, da Nabokonen, iført Nattøj og med en tændt Lampe, viste sig for Enden af den lange Gang og arrigt spurgte, om han ikke vilde holde sine Tøser hos sig selv. Saa smækkede han ærgerlig Døren i og kastede sig paa sin Seng.

Det var ikke Anna, der beskæftigede ham, da han atter kunde ordne sine Tanker. Nej, hvad der beskæftigede ham var Tanken om, at inden 24 Timer vilde Mesterforeningen hovere, og at Foreningens Formand var Emil Holm.

Slutte Strejken! Nej, det mest fortvivlede Forsøg, der kunde gøres, skulde blive gjort for at holde den, til Mestrene vred sig og tryglede om Forlig. Og han stillede sig op ad Døren og ordnede Planen til sin Tale.

Had og Hævntanker luede i hans Sjæl og steg op i ham og formede sig til Ord og Sætninger. Han blev reven med af denne indre voksende Bevægelse og troede sig paa Tribunen, talte højt, slog ud med Armene og gjorde vældige Kast med Hovedet, da . . .

Idet luende Ild tændtes og lyste op mod ham fra Øjnene blandt de lyttende Tilhørere, blev han stum af Rædsel. Hvad var det han saa? Forfærdeligt! En Skov, hvor Isen havde lagt sig flad og hvid om nøgne Træer, og mellem Træerne døddningehvide Mødre, flagrende med Børn paa Armene, og Mødrene plukkede Snebær og stoppede dem i Børnenes Munde, men Børnene var Lig, og Mødrene begrov dem i den hvide Sne —

Det var grufuldt, dette Syn. Han vilde opgive Talen, men Ord og Sætninger kom igen, og atter saa han ind i Dødens Skov og mærkede, han var ved at blive vanvittig. Han greb sin Hat og flygtede ned paa Gaden. Det kølede og lettede. Han flakkede hid og did i nogen Tid og vilde vende hjem igen, men standsede ved Trappen. Den var mørk og stank af muggen Luft. Saa gik han tilbage og gav sig atter til at tænke paa sin Tale, idet han vandrede rundt om Lygterne, til det blev Dag.

Saa vovede han sig ind til Hørkramhandlen for at søge Hylling, men Hørkræmmeren havde ikke været hjemme sidste Nat. Han traf ham vel i Dagens Løb, tænkte han, og gik til Arbejdet, der ventede ham i den forgyldte Laas.

Her fandt han hvert Rum fyldt til sidste Plads, og Arbejderne synlig i den største Spænding. Hvad vilde der vel ske paa Mødet? Man hviskede ængsteligt i Krogene, spurgte og lyttede, men ingen vilde give Svar.

Aftenen kom, og længe førend Mødets Be-

gyndelse trængtes de Strejkende i den store Sal. Ned over Gulvet saa Kaj de samme blege Ansigter og de samme lasede Skikkelser, han nu kendte fra saa mange Møder. Men hvor usle de end syntes, disse Arbejdere, der var nær Fortvivlelsen, de syntes ikke uslere end deres Formand, som uden Linned, ligbleg, ubarberet og i luvslidt Dragt besteg Tribunen og bad Forsamlingen vælge Dirigent.

Dette skete, og Dirigenten gav Ordet til Kassereren, der kort og godt erklærede, at de Strejkende iaften havde at bestemme om, hvorvidt de vilde fortsætte Strejken eller bøje Nakken under Aaget. Ved at laane Penge hos endnu et Par Fagforeninger vilde man maaske kunne holde Strejken gaaende til midt i Marts.

Derpaa gav Dirigenten Ordet til Kaj Lønge, og der blev aandeløs Stilhed i Forsamlingen.

Han talte langsomt og uden Lidenskab, idet han gav en Oversigt over Strejkens Gang og gjorde gældende, at saadan som Konflikten havde udviklet sig, var den et Hovedopgør mellem Arbejderne og Mestrene i alle Fag. Af denne Strejkes Udfald vilde Arbejdernes hele økonomiske Stilling komme til at afhænge for en Række Aar —

Men nu fik Ordene Flugt, idet han gav sig til at skildre, hvad det vilde sige ikke blot for Arbejderne, men for deres Børn — den kommende Generation — om de, der her stod Last og Brast iaften, sagde til hinanden: Endnu et Par Uger, og vi har sat en Bom for Arbejdsgivernes Tyranni.

Der lød et svagt Bifald ved Ordet Tyranni,

og dette Bifald opildnede Taleren til at gribe alle de Vendinger, som Arbejderne har hørt saa ofte, at de virker paa dem med en indgroet Vanens Magt. Alle disse Ord udslyngede Kaj med voldsom Styrke, ja nu og da med Raseri, og da han sluttede: „Vi glemmer ikke vore Hustruer og Børn, men vi glemmer heller ikke, vi er fri Mænd“ . . . da lød der Bifald fra en saa stor Del af Forsamlingen, at de Modløse og de Fortvivlede bøjede Hovederne. De følte, at Strejken vilde vare ved til Marts.

Men som Bifaldet langsomt fortonede, kom en lille skæv, underligt udseende Mand til Syne paa en Bænk. Han svirrede med Hovedet og raabte med en pibende Røst, der tydeligt kunde høres af enhver Arbejder i den store Sal:

„Denne Formand, der har talt saa smukt om Jeres Børn, har krænket mit Barn. Han har forført hende og har nægtet at“ —

Der opstod ved disse Ord en saa voldsom Bestyrtelse i Forsamlingen, at hvad den Talende videre raabte, druknede i Larmen. Omsider hørtes Dirigentklokken, og Dirigenten, der synlig havde tabt Fatningen, traadte frem og sagde nogle Ord.

Men han afbrødes af Forsamlingens hæse Raab:

„Lad Lønge komme frem og give Svar!“

Den forfjamskede Dirigent, der raadvildt holdt paa Klokkeknevlen, oplyste, at seks Talere var indtegnede, men selvfølgelig, naar Forsamlingen

ønskede det, skulde han i Betragtning af den uhørte Fornærmelse, der var tilføjet Formanden, gerne give denne Lejlighed til —

Ingen hørte Dirigenten, thi Kaj var traadt frem paa Tribunen. Store Sveddraaber perlede paa hans hvide Pande, og han hørte Hjertet banke i den dybe Stilhed, medens alle Øjne hængte ved hans Mund.

Han følte, at han var fortabt, og at Strejken vilde styrte sammen, saafremt han ikke turde møde denne uventede Anklage med et tordnende: Det er Løgn! Der var ikke andet for. Han bed Tænderne sammen og vilde til at sige disse Ord —

Men Forsamlingen, der lyttede i aandløs Spænding, saa hans Læber skælve, men der kom ingen Lyd.

Thi forvildet stirrede hans Øjne paa det samme Syn, der om Natten havde grebet ham med Rædsel: Mødrene i det lette Lin, flagrende mellem Træerne, hvor Børneligene laa med ubedækkede Ansigter i den hvide Sne.

Han tumlede tilbage forfærdet indtil Vanvid, og først da han, som ledet af usynlige Hændelser, gennem Bagdøren var kommet ned i Gaarden, hørte han en djævelsk Larm bag sig og havde Følelsen af, at Loftet var styrtet ned over Forsamlingen med et voldsomt Brag.

Han vaklede afsted, hvorhen Fødderne vilde bære ham og forsvandt i Mørket.

— Dagen efter meddelte Lavetten, at Strejken var opgivet indtil videre. Mestrene skulde dog ikke

triumfere. Her var kun Tale om en Vaabenhvile, ikke om et tabt Slag.

Kaj Lønge nævntes ikke med et Ord.

Derimod meddeltes, at Partiet opstillede Mikkelsen som sin Kandidat ved det forestaaende Valg.

Store-Olsen holdt stærkt besøgte Møder i Løgstør.

ANDEN DEL

I.

Dér hvor den promenerende Vrimmel standsede et Øjeblik og følte sig i Byens Hjerter, laa et fornemt graat Hus. Over Husets Dør stod i mat Guld det ene Ord: Figaro. Det var nok. Enhver vidste, at i dette Hus havde Byens store liberale Blad sin Redaktion.

Forinden man naaede op i Bladets Allerhelligste, passerede man en Vestibule, en Trappe og en dobbelt Glasdør, som de yngre Medarbejdere aabnede med et nonchalant Spark. Var man kommet gennem denne Glasdør, befandt man sig paa en bred tæppebelagt Gang, hvorfra Blinddøre førte ind til de forskellige Departementer, der var mærkede med Bladets Overskrifter, saa som „Udland“, „Indland“, „Dagens Nyt“ og „Børs“. Standsede man ikke ved disse Døre, men gik lige ud ad Gangen, naaede man det store Referentværelse, hvorfra andre Døre førte ind til Trykkeri og Bladets Redaktør.

Om Formiddagen herskede Budene uindskræn-

ket i Figaro's Redaktion. Først i Tiden mellem 12 og 1 begyndte der at blive Liv. Med kortere og kortere Mellemrum fløj Glasdørene op og i, og Referentværelset fyldtes hurtigt med en broget Kreds af Journalister, der, siddende alle andre Steder end paa Stolene, lod Benene dingle og Cigarerne brænde, idet de hurtigt gennemlæste Morgenbladene uden derfor at tabe Traaden i den livlige Konversation.

— Fra et halvmørkt Gaardværelse ved Siden af høres samtidig dybe Suk. Det er Redaktionssekretæren, Læske, der paabegynder Dagens Avdiens for alle dem, der kommer for at gøre Vrøvl.

Læske er en Mand paa 40 Aar, men er som alle Bladmennesker bleven graanet førend Tiden. Med et forskrækket Udtryk i sit overanstrengte Ansigt sidder han fra Middag til Midnat paa den samme slidte Stol og hører paa, hvad alle mulige Mennesker har at meddele ham, og medens han i Grunden ønsker dem allesammen derhen, hvor Peberet gror, ja meget længer bort, smiler han med Velvillie og lurur paa et lille Guldkorn. Finder han et saadant, sendes Vedkommende straks ind i Redaktionen. Vrøvlehovederne derimod beholder Læske for sin egen Mund. Han hører paa dem med tilsyneladende Interesse, lover dem at tage Sagen under grundig Overvejelse, og giver de ham et Indlæg, modtager han det forekommende til Gennemlæsning, lægger det paa sin Pult og lader det om Aftenen sammen med de andre Indlæg synke i Papirkurven. Og har han endelig at gøre med en vred Indsender, der bruger Mund og slaar i Pulten, saa holder han paa

Blækhornet og lover den Fornærmede et kraftigt Dementi, og den Fornærmede gaar formildet bort og glæder sig til Dementiet, som han dog forgæves søger efter næste Dag.

Mellem Bladets yngre Medarbejdere, der for-guder Redaktionssekretæren, gaar han under Navnet gamle Læske, men selv sætter han ikke Pris paa dette Navn. Hans Forfængelighed er netop den at være ung, lidt forsoren, som han var i hine Dage, da han ledede Oppositionen i Studenterforeningen, var Løve paa Alverdens Baller, og i sin frisindede literære Kreds højt anset som den unge lovende Forfatter af „Vignetter“. Tidt naar han sidder i den mørke Bagstue og forskrækket hører paa det evige Vrøvl, pipler Minderne om hine Tider frem i hans Erindring. Saa retter han sig et Øjeblik, og en lille Solstraale glider hen over hans forpinte Træk.

— Medens Fortiden kaster sine Lysglimt ind i gamle Læskes Bagværelse, ankommer Redaktøren, Chr. Kars, og faar, endnu med Overtøjet paa, sin daglige Passiar med Bladets Medarbejdere, der flokkes om ham i det store Referentværelse. I de Øjeblikke denne halvt spøgende Samtale føres, laver Redaktøren Bladet for den næste Dag. Han giver ikke Ordre og fremsætter ikke Ønsker, men smaa Tonefald i hans Spørgsmaal forstaas som Vink, og det, han ønsker skrevet, ligger ud ad Eftermiddagen skrevet paa hans Bord.

Redaktøren er en Mand paa de Halvtreds.

Hans firskaarne vel proportionerede Figur, hans tætte, mørke, soignerede Haar og lapsede kortklippede Moustache er kendt af hele København. Med den evigt halvt udbrændte Cigar i Munden og skødesløst hilsende til alle Sider, som den hilser, der maa hilse ofte, bevæger han sig langsomt op og ned ad Strøget, enten hen til sin Café, hvor han træffer Venner i en særlig Krog, eller ud til Tivoli, hvor han vælger sig en Plads ved Indgangen til Koncertsalen og velbehageligt tilbagelænet paa sin Stok nyder Aftenluften, Mylret og Musikken. Saa gaar han lidt, slæbende det ene Ben efter sig, som om han bevægede sig med Besvær, men dette slæbende Ben er kun en Bremse, der skal mindske Farten, som for øvrigt hvert Øjeblik mindskes, naar Redaktøren møder en Bekendt. Kars kender nemlig alle og er kendt af alle, og han standser gerne for at faa en lille Passiar om københavnske Ting. Men der kommer Uro i hans sløve Ben og det vil videre, om nogen fører Samtalen hen paa Politik.

Thi Redaktøren interesserer sig ikke for politiske Materier. For mange Aar siden debuterede han i den liberale Journalistik og drev langsomt med sine Venner over paa den anden Side. Her kunde han dog ikke finde Hvile. Hans vittige Pen, hans medfødte Skepsis og hans Trang til det, han selv kalder artistisk Opposition, førte til en Konflikt imellem ham og hans konservative Udgivere. Han tog sin Afsked og blev Figaros Redaktør.

Som saadan lykkedes det ham at samle alle de journalistiske Kræfter, der kan henføres til den

literære, kunstneriske og religiøse Opposition. Selv skriver han ikke meget, højst et lille vittigt Udfald mod en tidligere Meningsfælle, der er bleven udnævnt til Etatsraad. I Politik tilhører han de gamle liberalt tænkende Akademikere, der gerne indrømmede Almuen alt muligt, blot den vilde parfumere sig med mille-fleurs. Engang for mange Aar siden blev han opstillet som Regeringens Kandidat i en af Kredsene paa Midtsjælland, men blev vraget for en ret og slet Bonde. Siden da har han opgivet Politikken, og naar Figaro nu af Forholdene tvinges til at deltage i den politiske Bevægelse, føler han sig ikke rigtig hjemme i sit Blad.

— Da Redaktøren idag havde endt sin Samtale med Bladets Medarbejdere og vilde aabne Døren ind til sit Kontor, standsede han og udbrød uvilkaarligt, henvendt til en ung, tarveligt paa-klædt Mand, der noget afsides sad og bladede i en Bog:

„Ih, se god Dag, Hr. Lønge! Jeg har flere Gange spurgt efter Dem. Kom dog med ind, forlorne Søn! I Mangel af en Fedekalv skal De faa en god Cigar.“

Kaj fulgte med ind i Redaktørværelset og satte sig, medens Redaktøren bød ham en Cigar og derpaa lagde Frakken og bad om Undskyldning for, at han et Øjeblik fordybede sig i sin Post. Kaj maatte saamænd ikke tro, at det var det vaklende franske Ministerium, der interesserede ham. Gid Fanden havde det Ministerium, som havde vaklet siden

forrige Kvartal. Nej, hvad der interesserede ham, var rent ud sagt en Vinhandler, der anbefalede ham et udmærket Fad Mâcon.

Og medens Redaktøren fordybede sig i sine Breve, fik Kaj Tid til at forberede den Samtale, der skulde finde Sted. Med Cigaren utændt i Munden faldt han i Tanker.

— Morgenens efter det sidste store Møde i Forsamlingsbygningen havde han haft Følelsen af at være bleven udskudt af en Kanon, men alt som han sundede sig, afløstes denne Følelse af en vis forsoren Stemning. Lavetten, som han vedblev at læse og nu læste med en dybere Forstaaelse end forhen, kastede sig i de følgende Uger over Mikkelsens Valg, der gennemførtes. I Jubelen over denne Sejr søgte Bladet at bringe Strejken i Forglemmelse, men der var Adskillige, og blandt dem Kaj, som havde Vanskelighed ved at glemme den. Han var bleven brødløs og kunde forudse det Øjeblik, da han vilde lide Sult.

Saa tog han sig sammen og besluttede at blive Journalist, og da Modgangen i Stedet for at knække ham, havde hensat ham i en vis kæk Stemning, faldt det ham ikke ind, at han kunde søge Lykken andre Steder end i Byens mest læste Blad.

Han skrev da den ene Artikel efter den anden og bar dem allesammen op til den gamle forskrækkede Redaktionssekretær, som venligt tog imod hans Manuskript, udfoldede det og lod sin magre Haand kærtegnende glide henover det, før han

lagde det ovenpaa en Bunke lige saa fint udglattede Manuskripter. Men om Aftenen forsvandt hele Bunken i Papirkurven, og godt for Kaj og de andre debuterende Forfattere var det, at de ikke saa den Foragt, hvormed gamle Læske sendte deres Arbejder ned i Underverdenen. Om Aftenen efter Dagens talrige Genvordigheder var Redaktionssekretæren nemlig gnaven, og tidt naar han havde fyldt Papirkurven, spyttede han i den og gav den et Par Spark.

Saa en Dag, da Kaj intet mere havde at leve af, tog han sig for at gaa ind paa Figaros Kontor og søge Avdiens hos Kars.

Han maatte vente længe, men da han endelig fik Foretræde, blev han overrasket. Den mægtige Redaktør erindrede hans Navn:

„Naa saa det er Dem, der var Helten i den nydelige Novellette!“ raabte han. „Ja, Dem har jeg bevaret i den Del af min Hukommelse, der særlig omfatter Erotik.“

Hvor saa venlige Følelser var tilstede, faldt det ikke Kaj vanskeligt at opnaa, hvad han ønskede. Under Strejken havde han bemærket, at Figaro var slet underrettet om Bevægelserne i Arbejdsverdenen. Her var en tom Plads, og han troede nok, at han var Manden for at kunne skabe noget Nyt paa den Plads.

Og da Redaktøren øjensynligt troede det samme, blev det aftalt, at Kaj skulde gøre et Forsøg paa at behandle Arbejderspørgsmaal i en let og livlig Form.

Saa gik han hjem og skrev en Arbejderartikel, som han spækkede med alle de nationaløkonomiske Betragtninger, han havde samlet sig ved usystematisk Læsning. Artiklen blev maaske lidt tung, men den vidnede dog om Lærdom, og derpaa maatte Figaros Læsere da vel ogsaa sætte Pris.

Men til Kajs uhyre Skuffelse blev hans grundige nationaløkonomiske Artikel ikke trykt. Den udmærkede Artikel! Han kunde ikke tro det muligt, men da han havde ventet nogle Dage, og den ikke kom, listede han sig en Formiddag tidlig op paa Bladets Redaktion, gik ind og kiggede paa Redaktørens Pult, og meget rigtig! Der laa hans gode Leder! Monstro Redaktøren skulde være saa ligegyldig, at han havde glemt den. Det kunde være muligt, tænkte Kaj, og udbredte Artiklen saaledes, at den nu nødvendigt maatte ses, men desuagtet fandt han den ikke i Bladet næste Dag. Saa blev han lidt skamfuld og ogsaa lidt bedrøvet, og hvad der var endnu værre, fortvivlet over sine mørke Udsigter. Hvad skulde han gøre? Der var ikke andet for, end at han igen paa en eller anden Maade maatte se at nærme sig den mægtige Redaktør, og i den Hensigt listede han sig flere Gange op paa Redaktionen, indtil han idag fik Held af sit Besøg.

„Naa, kære Ven,“ sagde Kars nu og kastede de gennemlæste Breve i Papirkurven. „Deres Artikel har jeg læst. Den duer s'gu ikke. Hvorfor kan jeg ikke sige Dem, da jeg selvfølgelig har glemt den. Jeg husker blot, den manglede, hvad

vi kalder Smut. Men, De har Talent og trænger bare til at lære Trækket. Bland Dem nu til en Begyndelse lidt med Bladets Medarbejdere, se at komme ind i Luften og bring mig saa en halv Spalte Vejr og Vind. De har jo Fantasi, og det er netop det, vi sætter Pris paa her i Figaro. Gør nu, hvad jeg har sagt og betragt Dem som hørende til Bladet med en foreløbig mindre fast Løn.

„Tusinde Tak!“ raabte Kaj og trykkede den elskværdige Redaktørs Haand. Han var saa glad, at han kunde have danset: Fast Medarbejder ved dette store Blad!

Han takkede endnu engang og vilde gaa, men i Døren kom han i Tanker om en Ting, standsede og sagde:

„De vil ikke finde det underligt, Hr. Redaktør, at jeg af Hensyn til min Deltagelse i Strejken sidste Vinter foretager en Forandring ved mit Navn. Jeg har tænkt at ombytte For- og Efternavn og kalde mig for L. Kaj.

Redaktøren rejste sig og sagde med højtidelig Alvor, idet han aabnede en Cigarkasse:

„Hr. L. Kaj! Tillad mig at byde Dem en frisk Cigar!“

Faa Minutter efter befandt Figaros ny Medarbejder sig hos en Boghandler, hvor han for de sidste Skillinger han ejede, lod trykke 10 Visitkort, og samme Aften læstes udenpaa hans Dør i Meinungsgade:

L. Kaj.

Medlem af Figaros Redaktion.

København.

Hver Gang han kom hjem, strøg han en Svovlstik i den mørke Gang og nød i tavs Beundring denne meget sigende Inskription, der ogsaa vakte stor Opsigt mellem Nabokonerne. Nu var de da allesammen paa det Rene med, at den Logerende havde taget Skade paa Forstanden. Men hvad havde han ikke ogsaa ført for et ugudeligt Liv!

Saa gik der nogle Dage, og lidt efter lidt begyndte Figaros fast ansatte Medarbejder at tænke paa, hvad Redaktøren havde kaldt „en halv Spalte Vejr og Vind“. Lige at løbe til var det nok ikke, mærkede han, men det gik vel nok, naar blot han kunde komme ind i Luften. Men med dette var det nok sin egen Sag. Ikke at han manglede Luft, for paa Redaktionskontoret herskede der en saadan Hurlumhej, at han altid befandt sig mellem to aabne Døre. Men desværre, det var hans eneste Fornemmelse. Dag ud og Dag ind gik han deroppe mere og mere modløs ved at være ubeskæftiget midt i den febrilske Travlhed. Han følte det usynlige Maskineri i rastløs Arbejde og mærkede, at der skete noget i enhver Krog, men han, han

alene, stod med tomme Hænder. „De maa grabbe om Dem!“ raabte den lange ligblege Reporter, der fløj Byen rundt og hver Morgen havde to Spalter Sensation i Bladet. „De maa grabbe om Dem!“ raabte han, idet hans lange Frakkeskøder flagrede ned ad Trapperne. Ja, grabbe om sig, det var godt nok, men lige meget hvad han skrev, saa blev det nedsablet af en anden mere dreven Medarbejder, der ganske anderledes overlegent og indgaaende havde behandlet netop den Sag. Grabbe om sig —

Han følte, at han gik omkring som Udskud, og at man undveg ham. Han blev skamfuld og fortvivlet og trykkedes langsomt ned imellem Redaktionens utilfredse Eksistenser, de saakaldte Rotter, der ikke fik deres Artikler ind i Bladet, og de Lige-glade, de saakaldte Bævere, der havde forsømt deres Arbejde og var blevet skubbede ud af deres Pladser. Disse Journalister, Rotterne og Bæverne, samledes om Aftenen paa en Beværtning, der forestodes af en tidligere Politireporter. Her udskældte de alt og alle, drak og hævede hinanden over alle Himle, indtil det behagede dem at stige ned igen og samles i en Variété.

Kaj levede sig hurtig ind i dette Lag, der efter fast Regel ikke opløstes, førend Bladbudene viste sig i Gaderne med næste Dags Aviser. Saa vendte de hjem, Rotter og Bævere, hver med sin Rus. Og naar Kaj vaagnede sent den næste Formiddag, savnede han Lyst til Arbejde. I lange Timer laa han saa og døsede, tidt nedsunken i Erindringen

om Fortiden, der straaledede ind til ham med sine Minder: De sollyse Morgener, naar han gik til Værkstedet, og de stille Sommeraftner, naar han spadserede rundt om Søerne med Anna. Som klare Stjerner lyste hine Timer for ham, men saa langt borte, o, saa langt, som saa' han dem fra Bunden af en Brønd.

II.

Altsaa, Gentlemen of the victoria! Det Øjeblik er kommet, da Værtens Skaal uimodstaaeligt paatrænger sig til Trods for min forbavsende Veltalenhed. Mine Venner, Tiden iler! Lad os drikke Basses Skaal. Han leve! Hip! Hip! Det lange — Og lad os saa rive ham en Salamander hvorpaa det støjende Herreselskab rejste sig og knuste Glassene mod Gulv og Vægge.

Værten var en forhenværende Journalist, en godlidende Tyksak, der havde arbejdet ved alle Byens Blade, saafremt man da kan kalde det at arbejde, at han indfandt sig paa Bladkontorerne og opsnusede de Nyheder, han bagefter sad og gjorde sig interessant med paa en Café.

Da ikke flere Blade satte Pris paa denne Medarbejder, var han saa heldig at blive gift med en Ligkistefabrikants velhavende Enke. Figaro havde netop meddelt Bryllupet under Overskriften Fashio-

nabelt News og havde vittigt tilføjet, at det var det første News fra den Haand.

Tyksakken, der mødte Livets Uregelmæssigheder med stilfærdig Resignation, besluttede at fortsætte Ligkisteforretningen, og det var netop denne Beslutning, der havde givet Anledning til det støjende Gilde. Ved et lykkeligt Tilfælde var hans Hustru bleven bortkaldt til en syg Søster i Provinserne, og medens hun var borte, fik hans tidligere Kolleger ham til at lukke Ligkisteudsalget en Dags Tid og „efter endt Reparation af Forretningens Lokaler at genaabne disse med en Presse-middag.“

Denne Pressemiddag fandt Sted i Ligkistefabrikantens Udstillingslokale, der egentlig var monteret som Kapel, men i Aften var forvandlet til en stilfuld Spisesal. Væggene var smukt prydede med Gran og Flag, og fra en uhyre Gaskrone straaled Lyset ned over Rotterne og Bæverne, der spiste om det store hesteskoformede Bord.

Det var en Kreds af yngre og ældre Bladmennesker, aandelige Pirater, der var kommet skævt ind paa Livet; adskillige Talenter og endnu flere Solderister. Mange af dem og blandt dem Kaj var ret usle i det Ydre; andre var iførte masculine Demimondedragter. Som Seniorer i Kredsen tronedet et Par ældre Variétédirektører, hvis forstenede Ansigter flankerede Værten. Disse Seniorer var Genstand for en Række Skaaltaler, som de ikke syntes at paahøre med Opmærksomhed. De passede deres

Glas og udstødte i det højeste nu og da en anerkendende underjordisk Brummen.

Det lakkede mod Slutningen af det fugtige Maaltid. Stemningen var animeret, og lystige Historier fra Journalisternes Verden fulgte Slag i Slag.

Taleren, der netop havde Ordet, var en spinkel gulbleg Journalist med kort afklippet mørkt Haar og mørkt nedhængende Overskæg, der syntes at løbe ud af Næseborerne. Med beundringsværdig Tungefærdighed og uden at lade sig forstyrre af de nærgaaende Afbrydelser fortalte han, hvorledes han var bleven Digter.

„Ser I kære Børn,“ indledede han Fortællingen og snøftede paa en egen komisk Maade, „det Øjeblik var kommet, da jeg sagde til mig selv: Ferdinand, Du skylder Efterverdenen en Digtsamling. Godt, sagde jeg! Efterverdenen skal ske sin fulde Ret, og resolut begav jeg mig til et fashionabelt Badested paa Fanø.

Hvad gør jeg, da jeg kommer der? Jeg skyller Munden med en Kognak og vender mig til Værten. Jeg er Digter siger jeg og maa desværre arbejde over Evne. Please, siger jeg, vil De sørge for, at jeg ikke mangler Skrivepapir og Stimulans. —

Naa, mens jeg nu sidder oppe paa mit Værelse og er travlt beskæftiget med at tilskrive mine Kreditorer, gaar det som en Løbeild igennem Bade-gæsterne: Ein Dichter! Allerede samme Aften var jeg Genstand for almindelig Opmærksomhed ved Stranden, hvor jeg samlede Indtryk, Kære! Og næste Dag havde jeg et yderst vellykket Table

d'hôte. Man nærmede sig fra alle Sider. Man inviterede mig til Pikkeniker og Sejlture, og de tyske Damer sloges om at faa et Vers til deres Stambøger. Og ikke nok med det. Ogsaa her i Hovedstaden var jeg Genstand for almindelig Betragtning. Nogle trofaste Kolleger havde været saa elskværdige at bringe Meddelelse om mit literære Forehavende. Et enkelt Blad saa sig i Stand til at bringe lidt af Indholdet, og for ikke at blive distanceret gav et andet Blad Forfatterens Portræt.

Naa, jeg morede mig brilliant og gjorde glimrende Gæld hos Værten. Man feterede mig fra alle Kanter, og hver Post fra Kjøbenhavn bragte mig de mest smigrende Tilbud fra Forlæggere, der kløede i Fingrene efter min fortræffelige Bog.

Endelig havde jeg da ogsaa koloreret en Snes Ark Papir med uligelange Verslinier. Jeg stak hele Herligheden i min Kuffert, der forresten ikke indeholdt andet, og drog afsted til Kjøbenhavn.

Men i Esbjerg havde jeg en glad Aften sammen med en Preusser, der ud ad Natten afstod mig Slesvig lige ned til Lippe Detmold, men til Gengæld næste Morgen rejste med min Kuffert og — mit Manuskript!

Selvfølgelig var jeg næppe kommet mig af min lette Rus, før jeg indsaa alle Fordelene ved dette Tab. Jeg var reddet. Jeg behøvede blot at meddele Forlægger og Publikum — samt den stakkels Vært paa Fanø — at mit Værk var gaaet tabt ved Ran.

Det gjorde jeg, og Sagen vakte megen Opsigt. Et venligt sindet Blad, hvori Basse dengang besør-

gede Korrekturen, beklagede — rigtigt nok med en slem Trykfejl — det store literære Tab.

Kort sagt, Kære! Jeg blev Dagens Løve uden Bog.

Men hvorlænge? Som jeg en Formiddag sidder paa en 10 Øres Barberstue og faar mit Apollo Ansigt pudset, læser jeg guddødemig i en Avis, at Politiet havde faaet tilsendt Kufferten — med mit Manuskript!

Hvad var der at gøre? Jeg pustede Skummet af mig og besluttede at emigrere et Par Maaneder — et Par uforglemmelige Maaneder, som jeg tilbragte hos min Broder, der er Præst i Assens. Jeg kedede mig, ti stille Kære! Men jeg forøgede min Vægt med $9\frac{1}{2}$ Pund!“

Stærkt Bifald lønnede Taleren, og paa Henstilling af Værten bar man ham i Guldstol og gav ham et Hurra.

Men gennem Støjen lød en ny Stemme, og rundt om Bordet hørtes Raabet:

„Professoren har Ordet for en kort Nyhed!“

Den Mand, der bar det akademiske Navn Professorens, var en kendt Nyhedsreporter, som betjente alle Blade uden Hensyn til Partierne. Hans rødlig glat barberede Ansigt var ejendommeligt ved Munden, der mekanisk aabnede sig inde i et dybt Hak, og ved Øjnene, der kiggede over Brillerne og forraadte en bestandig Overraskelse. Han bar den ene Arm i Bind.

I usammenhængende forvirrede Sætninger tolkede Professorens sin Glæde over at befinde sig

i et Selskab, der talte saa mange ansete og berømte Navne. Man protesterede og afbrød, men Taleren bukkede og ytrede ærbødigt:

„Jeg takker Dhr. for deres overordentlige Humanitet.“

Men nu raabte man:

„Hvad fejler Armen, Hr. Professor?“

„Det skal jeg fortælle dem, mine Herrer,“ svarede Taleren og fortsatte, idet Partiet om hans Øjne spilede op og blev lysladent som Ringene om Ugleøjne, „jo det er gaaet saadan til. Jeg havde forleden Dag en Nyhed om en Værtshusholder i Allégade. Manden aflivede sig ved at nedsvælge Petroleum og sætte en Fidibus til Munden. Som Dhr. vil erindre, gav jeg Nyheden under Overskriften „Død ved Eksplosion.“

Da jeg om Morgenens læste Bladet, blev jeg selv nysgerrig efter at se Stedet for den mærkelige Nyhed og begav mig ud til den betegnede Beværtning, hvor en Mand, der var endnu tykkere end Basse netop sad fordybet i mit Referat.

„De læser nok om Værtshusholder Jepsens sørgelige Død,“ sagde jeg og bordede forsigtigt Kæmpen.

„Ja jeg gør nok det,“ svarede han mut.

Jeg fortsatte Samtalen, men fik ikke noget Svar, før jeg oplyste, at jeg var Forfatteren af Referatet.

Saa rejste Manden sig og sagde:

„Er De saa venlig, Højstærede, at træde indenfor i denne lille hyggelige Stue.“

„Aha!“ tænkte jeg, „der har vi Liget.“

Men da vi var kommet ind, aflaaede Manden Døren og bad mig tage Plads.

„Hvad betyder disse Løjer,“ tænkte jeg. Kæmpen satte sig og stirrede mig lige ind i Øjnene.

Endelig sagde han:

„Naa, saa det er Dem, der har ladet Værtshusholder Jepsen eksplodere?“ Og med hæs Røst: „Véd De, hvem jeg er? Jeg er Jepsen! Og nu skal De Fanden fortære mig faa se en Eksplosion!“

Professorens Beretning vakte de Tilstedeværendes Vrede. Det var da en uhørt Mangel paa Respekt for Pressen! Man hævdede, at der burde foretages et alvorligt Skridt og Lytte-Postens Redaktør, en svær Person med laskede stillestaaende Træk, opflammede Pressens Repræsentanter til at sætte Ryg mod Ryg. Selv vilde han bringe en Annonce om, at Værtshusholder Jepsen ønskede en Blodhund. Det var et godt Middel overfor en Mand med siddende Gæster. I Løbet af en Times Tid fyldtes Lokalerne med Blodhunde, og saa laa der et Hus.

Men imod en saadan Fremgangsmaade optraadte en alvorlig værdigt udseende Journalist, kendt under Navnet Hr. Pastoren. Han ytrede, at han ikke kunde være med til yderligere at sænke det journalistiske Niveau og fortsatte:

„Jeg vil nødig saare vor elskværdige og spendable Vært. Men desuagtet maa jeg hævde, hvad jeg oftere har tilladt mig at hævde i mit Blad, at der er Something rotten i vor Kreds. Hvad har

vi for Eksempel ikke været Vidne til i Aften! En højstæret Kollega var beruset førend Stegen, og to andre ærede Tilstedeværende geraadede i Klammeri og vilde uden Basses Mellemkomst være gaaet over til Haandgribeligheder (Afbrydelse). Sømmer dette sig, spørger jeg, for virkelige Gentlemen of the press? Der er ærede Herrer her, som ikke véd, at man spiser Fisk med Gaffel (Afbrydelser). Det er ikke Værtens Skyld. Jeg takker ham for det gode Maaltid og de nydte Vine (Latter), men jeg giver mine her fremsatte Udtalelser den skarpest mulige Form, idet jeg rejser mig og gaar min Vej.“

Hvorpaa Pastoren under voksende Spektakel tørrede Krummerne af sin dobbelte Hage og forlod Selskabet. Et Øjeblik var Forbitrelsen saa stærk, at flere Talere forgæves søgte at faa Ordet. Først efter nogen Tids Forløb lykkedes det Lytte-Postens Redaktør at skaffe Ørenlyd, og paa hans med hævet Røst fremsatte Forslag vendte de Tilstedeværende sig om og spyttede tre Gange.

Men under dette Optrin aabnedes Døren og til Selskabets store Bestyrtelse traadte fire Mænd ind i Salen, bærende paa en Ligkiste. De satte Kisten ned paa Gulvet og løftede Laaget af, og Gæsterne, som til Trods for deres fremskredne Rus var blevet lidt uhyggelige til Mode, brød nu ud i vild Jubel, thi Kisten viste sig at være fyldt med guldhalsede Champagneflasker. Den mærkelige Emballage var en Spøg, som Ligkistefabrikanten havde fundet passende ved Desserten.

I en Fart kom Flaskerne paa Bordet, og Lystig-

heden, der blev vildere og vildere, fortsattes nogen Tid, indtil den tømte Ligkiste omsider benyttedes som Guldstol. En bleg ungdommeligt udseende Journalist, bekendt for sine vilde Streger og for sine vittige Føljetoner, som han signerede Mirabeau, blev baaret rundt og sluttelig sat op paa Bordet, hvor han staaende i Kisten, med et fyldt Champagneglas i Haanden, henvendte sig til den elle-vilde Kreds.

Han talte:

„Gentlemen of Danaidernes Kar! Hvorfor sukker I ved Synet af de tomme Flasker? Er ikke disse Flasker Døgnskribentens skønneste Symbol! Et Knald, et Væld og saa en Rus, der spredes for de lette Vinde. Dejlig at høre er dette Knald, vidunderlig at føle denne Rus og skøn den Tanke, at hvad vi drømmer, elsker og lider, det vejres bort af Vindene, spredes i de tusinde Sjæle og lever der et flygtigt Nu, medens Filosoferne, Digterne og Taa-berne, der arbejdede for Evigheden, mugner i det støvede Bibliotek. Saa stænker jeg da Champagnen over denne Kiste. Læg mig i den, bær mig bort og sæt mig ude i den lysegrønne Skov, hvor Nattergalen synger“ —

Taleren vaklede, Ilden sluktes i hans store brune Øjne, men kun et Øjeblik. Saa lyste de paa ny som Blinkfyrr. Han havde faaet et af sine vilde Indfald.

„Old boys“ fortsatte han i en anden Tone. „Det er ikke ubekendt for Jer, at jeg har forbavset et og andet Menneske i mit Liv, men indtil Dato

er det aldrig lykkedes mig at forbavse min Værtinde. Jeg kan komme hjem paa de besynderligste Manerer og paa de besynderligste Tider, uden at jeg sporer nogen Sindsbevægelse i hendes Pibestrimler. Naar hun nu ser mig i Morgen Formiddag, lidt sent haaber jeg, saa siger hun som sædvanlig: „Har De drukket The?“ Eller: „Vil De se Aftenbladene, før De gaar i Seng?“ Old boys, hjælp mig engang at bringe denne vittige Dame ud af Ligevægten! Jeg lægger mig i Kisten. Basse gaar i Forvejen. Han er s'gu en god Lictor! I andre bærer mig, og de gamle Beder dér er jo som skabte til at gaa i Ligfølge. Allons! Jeg bor om Hjørnet. Det er ikke mange Skridt.“

Dette uventede Indfald gav Anledning til et støjende Opbrud. Det tog en rum Tid, førend de Tilstedeværende i deres omtaagede Tilstand havde faaet samlet Overtøjet og stillet sig i Marschkolonne. Imedens havde Mirabeau indrettet sig i Kisten, afvekslende syngende og dampende paa en Cigar. Nu lagde Basse egenhændig Laaget paa, og Ligtoget satte sig i Bevægelse.

I den øde Gade holdt en Droske lige udfor Ligkistefabrikantens Hus. Kusken stod og passiarede med en Betjent, og da denne saa de blege Herrer komme bærende paa en Baare, traadte han respektfuldt et Par Skridt tilbage, rettede sig og gjorde militær Honnør.

Dette stumme Optrin virkede paa Journalisterne, saa de brast i Latter, og da Mirabeau i det samme

løftede Kistesaaget, stak Hovedet ud og nikkede til Betjenten, tog Latteren saadan Magten fra hans Kammerater, at de maatte gøre Holdt.

Imedens var Betjenten kommet saa meget til sig selv, at han med stærk jysk Akcent og skælvende af Vrede kunde raabe:

„Vil De øjeblikkelig følge med mig paa Stationen!“

Uden at lade sig forbløffe spurgte Ferdinand, idet han efterlignede Betjentens jyske Udtale, om Stationen laa i Ringkjøbing eller Varde.

Men Betjenten forstod ikke længere Spøg. Han greb Ferdinand i Kraven og raabte:

„De er anholdt!“

Et Udbrud af Forbitrelse hørtes, og Lytte-Postens Redaktør skreg:

„Maa man nu ikke længere følge Lig paa Gaden. Bravo! Lad os bare komme paa Stationen. Hip! Op med Mirabeau!“

Og fulgt af Drosken satte Ligtoget sig i Bevægelse. Forrest gik Betjenten med den Anholdte. Tæt efter fulgte Ligkistefabrikanten, der hele Tiden havde været saa alvorlig, som om han overværede en virkelig Begravelse, og endelig kom det egenlige Ligtog, samt Professoren, der vimsede omkring og gjorde Noticer til sit Referat.

Kort derpaa befandt Ligkisten og Følge sig i Stationens store Forstue, hvor den vagt-havende Overbetjent, en lille rødhovedet Mand med lange Rottehaar i Ansigtet, sad i Halvsøvne og nikkede til sin Protokol. Nu pludselig spidsede

han Øren, satte Rottehaarene i en puds sig snusende Bevægelse, stirrede paa Følget og paa Kisten og havde Indtrykket af noget meget Usædvanligt. Men rundt om Kisten saa han lutter grinende Ansigter, og derover tabte han igen Ligevægten, stak det røde Hoved ned i Protokollen, svirrede med Rottehaarene og snurrede rundt paa den trebenede Kontorstol, indtil han omsider hverken vidste ud eller ind og dundrede paa Politiassistentens Dør.

Man hørte nogen tumble ud af en Seng i Bagværelset, og et Øjeblik efter kom en halv paaklædt Mand farende ud af Døren. Han standsede raadvild, da han saa, hvad der var paa Færde, og henkastede endelig i en vrede Tone til Betjentene:

„Lad mig alene her et Øjeblik!“

Men næppe var Betjentene borte, før et velvilligt Smil opklarede Assistentens vrede Ansigt. Han knappede Bukseselerne og raabte:

„Nej Mage til Abekattestreger har jeg dog endnu aldrig oplevet! God Morgen, Ferdinand! Du gaar nok og lugter efter Kognak! Og Redaktøren! Ja De er s'gu en net Herre! Og Professoren! Men hvor er Mirabeau? Naa, i Kisten! Ja selvfølgelig“ —

Assistenten borttog Kistelaaget og nikkede til Mirabeau, som laa dernede med sit skælmske Smil om Munden. Hans Kammerater maatte uvilkaarlig se ned paa ham, og de kunde længe ikke løsrive sig fra dette fine Smil —

Men pludselig isnede det igennem dem, og med graablege Ansigter kastede de sig over deres

Kammerat. De raabte paa ham og de trak i ham. Men han blev liggende, ubevægeligt smilende til dem. Han var død.

Død! De Berusede var blevet ædru. Han død, denne lystige Kammerat. Saa pludselig og uventet havde dette overrasket dem, at de troede, det var en Drøm. Den ene saa med raadvild Mine til den anden, indtil de allesammen stod og saa paa Overbetjenten. Men Overbetjenten havde nu omsider ganske mistet Ligevægten. Han snurrede rundt paa sin Kontorstol, lukkede Protokollen, svirrede med Rottehaarene og stirrede forfærdet ned paa Mirabeau.

Smuk var han, som han laa der, idet Sommermorgenens første fine Solstraaler lyste ind igennem Vinduerne og svagt rødmede hans blege gennemsigtige Træk. Ned over hans høje hvide Pande vældede det mørke Haar. Den ene Haand laa fladt udstrakt paa hans Bryst. Med den anden syntes han at have grebet op til Hovedet, da han mærkede Dødens Komme.

Man ventede Politilægen, og den dybe Stilhed, der var indtraadt i Politistationens Forværelse, blev ikkun afbrudt af Betjentenes hviskende Samtale og af Ferdinand, der ikke kunde tilbageholde en underlig snøftende Graad.

Død — hans bedste Ven, fra Svirelagene og fra Barndommens lyse Dage hvor var de ikke glade dengang, de to Latinskoledrenge, naar Præstens grønne Vogn hentede dem i Købstaden og kørte med dem langt ud paa Landet, indtil de fra en Bakke øjnede en kridhvid Landsby-

kirke. Saa sprang de af og løb en Genvej, men Mirabeau løb hurtigst, og naar Ferdinand endelig naaede Laagen bagved Præstegaarden, fandt han sin Kammerat hvilende i Moderens Favn.

Saa blev de Studenter og følte, de havde for meget Livsmod til den stille Embedsgerning. De drømte, og de digtede, og de nød al Døgnets Lykke, indtil de forvirredes og forsvandt i Tummelen.

Og Ferdinand græd ret inderligt, medens Assistenten knækkede Blomsten af en lille Rosenbusk, der stod i Vinduet, og lagde Rosen paa den Dødes Bryst.

Han var død af Hjerteslag, erklærede Lægen, en Erklæring, han dikterede for Professoren, der forfjamsket løb omkring og noterede Løst og Fast, for at intet skulde mangle i hans Referat.

— Kaj, paa hvem disse hurtigt skiftende Optrin havde gjort et dybt Indryk, fulgte ikke efter Rustvognen, da den kørte bort med Mirabeau. Han gik ind i en af Sidegaderne, hvor Solen skinnede, men hvor Nattens Kølighed endnu laa lejret mellem Murene.

I Tanken gennemgik han alt, hvad han havde oplevet denne Nat. Den første muntre Stemning, Talerne, Sangene, den lette Rus, Soldet, Orgiet, den kaade Spas og endelig Døden, der var kommet bag paa disse letlevende Solderister og havde bøjet dem i Knæ.

Ilfærdige Koner fløj forbi ham med Aviser. Han købte én og saa, da han lod Øjet løbe hen over den, en Artikel undertegnet Mirabeau. Han

læste et Par Linier og kom uvilkaarlig til at smile — ja, hvor var han ikke vittig, Mirabeau! Men nu var det forbi. Idag morede han denne By for sidste Gang.

Saadan kan det altsaa ende, naar man driver ned ad Strømmen uden Maal. Hvad havde ikke Mirabeau kunnet blive til i Verden. Han var af god Familie, havde Kundskaber, stort Talent og glimrende Forbindelser. Nu var alle Illusioner bristede, og hans Legeme kørt bort til Glemselen og Tilintetgørelsen —

Kaj var standset, medens Fodgængere i børstede Klæder og i blankt pudsede Støvler gik forbi ham i den sollyse Gade og i Forbigaaende trak paa Skuldrene ad den unge Mand, der øjensynlig kom fra Sold. Det varede længe, før det vaagnende Liv formaaede at udrive ham af hans Eftertanke. Saa pludselig knappede han den plettede Frakke, slog med knytt Haand foran sig og udbrød:

„Jeg maa skifte Plan!“

III.

Kaj boede endnu i det lille Værelse paa Nørrebro. Hans Indtægter som Journalist stod ikke i noget passende Forhold til det elegante Kort paa Døren. Han var nedsunken i en dybere og dybere

Gæld, og dette smertede ham, fordi han under disse Forhold ikke kunde hjælpe Anna.

Han havde ikke set hende siden hin Aften, da han erfarede, hun skulde være Moder. De følgende Begivenheder havde ganske slugt hans Tid. Men efterhaanden som han kom i Ro, beskæftigede hun igen hans Tanker, og mere end én-gang bestemte han at gaa til Hylling. Men i en Følelse af Skam standsede han saa ofte han be-fandt sig foran Hørkræmmerens fedtede Bod.

Hvorledes havde Anna det? Han laa igen op-tagen af denne Tanke, da han efter Mirabeaus Død var kommet hjem fra Politistationen. I en bevæget Stemning havde han kastet sig paa Sengen. Snart tænkte han paa Mirabeau, snart paa Anna, og Tankerne forfulgte ham i Drømme, da han faldt i Søvn.

Han havde ikke sovet længe, før han vaagnede og saa en tarvelig paaklædt Kone komme ind ad Døren, som han havde glemt at lukke. Han for-stod ikke straks, hvad denne Kone vilde, men da hun havde sat sig og talt noget, gik det op for ham, at hun var Jordemoder, og at Anna havde født et Barn. „Det er godt,“ sagde Kaj og gemte sig forlegent under Dynen, men Jordemoderen, som lige havde absolveret sin Eksamen og gerne vilde udbrede sig om sine Færdigheder, rykkede Stolen nærmere hen mod Sengen og begyndte at fortælle Ting, som fik Faderen til at rødme. „Det er nok! Jeg vil ikke høre mere!“ raabte han, men Jorde-moderen, der var bleven ivrig, aabnede nu sin

Voksdugstaske og gav sig til at demonstrere med et blinkende Instrument —

Saa rejste Kaj sig halvt op i Sengen og bad hende om at ryge og . . .

„Hvad,“ raabte hun fornærmet og lod Instrumentet synke. „De vil nok behandle mig som en af Deres Pier!“

Nu tabte Kaj Taalmodigheden, satte begge Ben ud af Sengen og gjorde Mine til at bruge Magt. Men herover blev Jordemoderen vred for Alvor. Med Instrumentet i den ene Haand og Voksdugstasken i den anden smækkede hun Døren op og raabte, saa det rungede gennem hele Huset:

„Her ligger saadan en Fyr og driver i sin Seng til Middag, medens Pien ikke har en Krumme Brød. Føj, dog for et Mandfolk! Føj!“

Skamfuld var Kaj igen krøbet under Dynen, hvor han dog ikke havde ligget længe, før han mod sin Villie maatte spidse Øren og lytte til Nabokonernes Sladder. De havde, kunde han forstaa, stoppet Jordemoderen i Porten, og nu levnede de ham ikke Ære for en Skilling. Hvad Fanden skulde ogsaa den Kælling her? Kaj rejste sig, bleg af Vrede, og opdagede først nu, at Konen havde efterladt et Brev.

Naa, det var altsaa hendes Ærende. Brevet var fra Anna og indeholdt i faa Ord Meddelelsen om hvad der var foregaaet, samt at hun haabede selv at kunne ernære sig og Drengen.

Af Brevet saa han, at hun boede paa Kong Georgs Vej, og han besluttede øjeblikkeligt at gaa

derud. Han gik, men da han naaede det lille Hus, blev han frygtsom staaende ved Opgangen. En Følelse af Skamfuldhed holdt ham tilbage. Han satte Foden paa det første Trappetrin og standsede. Det var jo dog fælt, syntes han, at se dette fremmede Barn ligge i en Vugge, skrigende af fuld Hals maaske, og saa vide, det var hans Barn. Nej, han vilde aldrig se det Barn. Anna derimod, hans egen kære Anna. Hende vilde han yde Hjælp. Og med det Forsæt gik han hjem og sammenbyltede alle de Klæder, han netop havde løst paa Assistentshuset. Ved et nyt Laan indbragte de ham 15 Kr, som han sendte Anna med et kærligt Brev.

Det var imedens bleven over Middag, og da Kaj omhyggeligt havde børstet sine Klæder og iført sig en ren Krave, gik han ind paa Figaros Kontor.

Han var i en ophidset Sindsstemning og fast besluttet paa at ville have Arbejde, selv om han skulde tage det med Magt. Han bandede en Ed, idet han sparkede til den dobbelte Glasdør og satte Fødderne paa Tæppet i den lange Gang.

Referentværelset var fuldt af Journalister, der højrøstet samtalede om Mirabeau. Hver havde sin Historie at fortælle om den Afdøde, og Ferdinand blev særlig hørt med Interesse, medens Professoren fløj omkring fra Bord til Bord og med forvildede Øjne noterede i sin lasede Noticebog. Han samlede Stof til en forud bestilt Artikel „Smaat om Mirabeau“.

Fra de dybe Dale.

Kaj var for optagen af sig selv til at høre mere om en Afdød. Han forlod Referentværelset og gik ind til gamle Læske, der i Ensomhed sad og koketterede med Papirkurven.

„Nu maa De enten med det Gode eller med det Onde sætte mig til noget Arbejde,“ raabte Kaj, idet han febrilsk lod Hænderne fare gennem nogle gamle Blade.

„Med Fornøjelse!“ svarede Redaktionssekretæren og smiskede mekanisk, men uden at tage Øjnene fra Papirkurven, der stod og ventede paa Manuskript.

„Med Fornøjelse!“ Det var gamle Læskes staaende Svar til yngre ærgærrige Journalister. Men nu tabte Kaj Taalmodigheden. Han sparkede til Papirkurven, saa den trillede hen ad Gulvet, slog i den Gamles Pult og raabte:

„Nu Fanden lyne mig, om jeg længer taaler Deres mere end ubehagelige Spøg!“

Ved dette voldsomme Udbrud blev gamle Læske saa forfærdet, at han galoperede hen og ringede paa Telefonen. Dette Fif anvendte han hver Gang det kneb. Saa ringede han, raabte Halloh, smilte ind i Apparatet og sagde overrasket: Glæder mig særdeles at hilse paa Dem! Og først naar han havde ført en længere fingeret Samtale, vendte han sig om mod den, hvis Vrede skulde dæmpes, smilede og sagde:

„Undskyld, hvad er til Deres Tjeneste, Højstærende?“

Men idag fik han ingen Fornøjelse af dette

Fif. Kaj havde gennemrodet nogle Brevsager, der laa paa Bordet og havde fundet Indbydelsen til en Friluftsbasar, der netop skulde aabnes samme Dag i Kongens Have. Han holdt nu Indbydelsen op for Læskes Næse, raabende:

„Jeg gaar til den Basar!“

„Død og Pine!“ svarede Læske og slap forskrækket Telefonen. „Basarer sorterer under Mortensen!“

„Jeg giver Mortensen Døden og Djævelen,“ raabte Kaj, idet han tog Kortet, stak det i sin Vestelomme, gik og smækkede Døren i efter sig med et Brag.

Saa forfjamsket blev gamle Læske over denne eksempelløse Adfærd, at han endnu i nogen Tid fortsatte Telefonsamtalen. Han raabte Halloh, smiskede og sagde: Det glæder mig! og: Nej virkelig! og: Tænk engang! Først da han kom i Tanke om, at han stod og vrøvlede, hængte han besindigt Høretragten op og mumlede:

„Der er s'gu Humør i Fyren. Blot han nu ikke ødelægger os den Basar!“

Figaro var nemlig ledende Blad i al Godgørenhed, hvilket maatte tilskrives den ulasteligt paa-klædte Medarbejder, Hr. Mortensen, kendt i Byen under Navnet Pænemortensen. Alle Velgørenhedsbasarer og Begravelser var lagte i hans henholdsvis lyst og mørkt behandskede Haand og blev røgtede med en Omhyggelighed, der mindst var lig den, hvormed Hr. Mortensen røgtede sit hvide Slips. Ligesom Buffon ikke arbejdede uden broderede Man-

chetter, arbejdede Pænemortensen ikke uden hvidt Halsbind. Bladets literære Medarbejdere kaldte ham ogsaa Figaros Buffon.

Kaj havde ingen Anelse om, hvilken Rystelse han tilføjede Dynastiet Mortensen ved at fratage ham en Basar. Han gik glædestraalende ned ad Gaden, optaget af sit Referat.

Han saa det allerede staa i Bladet med en meget lokkende Overskrift. Derpaa kom en lille Indledning og endelig en fire fem lige store Læsestykker, hver med sin Overskrift og nederst Forfattermærket Kaj. Han besluttede at sende Anna Bladet. Det vilde vistnok mere hende ligesaa meget, som om hun selv havde været til Basar.

I disse Tanker blev han pludselig forstyrret, da han ved Indgangen til Basaren fik et Puf i Brystet af en rundfed dekoreret Herre, der febrilsk banede Vej for nogle kongelige Vogne. Denne stundesløse Herre med det runde Hoved og det rødlige svedende Ansigt var formodentlig Lederen af Basaren. Med stærkkrummet Ryg nærmede han sig nu den forreste af Ekvipagerne, hjalp en Dame ud og kyssede hendes Haand.

Dette lille Optrin bidrog ikke til at sætte Kaj i Stemning, og det blev ikke bedre, da han straks efter traf et Par Kolleger fra de andre Blade. De betroede ham nemlig, at Basaren var det fjortende, eller femtende Forsøg, Kommerceraaden havde gjort paa at blive udnævnt til Etatsraad, og Lytte-Postens Redaktør bandede paa, at Kommerceraaden, der hed Plum, og som Ferdinand straks omdøbte til Kom-

merceraad Plumbudding, skulde faa en Omgang i det næste Numer. Foreløbig inviterede Redaktøren sine Venner paa „en lang Genstand.“

Kaj undslog sig og gik ind i Haven, hvor de Kongelige under Ledsagelse af Kommerceraaden bevægede sig fra Telt til Telt, skarpt fulgte af Professoren, der samlede Noticer til en forud bestilt Artikel „Smaat fra Kongens Have“. Ved Synet af sin flittige Kollega kom Kaj til at tænke paa sit eget Referat.

Sandt at sige: Han vidste ikke engang, i hvad Anledning man holdt Basaren. Han udbad sig desangaaende Oplysninger hos en Kontrollør.

„Hvad, véd De ikke det!“ raabte Kontrolløren saa generende højt, at det Par Mennesker, der var i Haven straks flokkedes om Kaj. „Véd De ikke, at Basaren afholdes i Anledning af Ildebranden i Høbro, hvor tre Børn fandt deres Død i Flammerne.“ Kontrolløren ytrede disse Ord i en skarpt irettesættende Tone, men tilføjede mildere, idet han trak et Blad op af Lommen:

„Læs Figaro i Morgen, saa faar De nok Besked!“

Ved denne Henvisning til sit eget Referat, blev Kaj saa ydmyget, at han næsten sank i Knæ. Gudskelov, at Pænemortensen ikke overværede hans Debut!

Slukøret gik han længere ind i Haven og saa til begge Sider ældre langhalsede Damer staa bag Diskene i de smaa Telte. De drejede Hovederne efter ham og troede vist, han vilde gøre Indkøb.

Han standsede derfor flere Steder og sagde dem, at han var Referent. Men denne Oplysning syntes uden Virkning paa de gamle Hekse. De saa bare paa hans simple Dragt, som om de vilde sige: Gudskelov, vi ikke læser det Blad! Det var derfor ikke underligt, at Referenten var lidt mismodig, da han naaede Springvandet og befandt sig i Centrummet for det stærkt pulserende Basarliv. Der var rigtignok flere Butikker, end der var Købere, men til Gengæld var der en uhyre Mængde Assisterende, allesammen pyntede med store Kotillonsordener. Tilvenstre laa en elegant Butik med Kager, som Byens Konditorer havde faaet tilovers sidste Uge og nu realiserede til Fordel for de Brandlidte. Tilhøjre vinkede en Udstilling af Lingerisager, lige udrangerede af et mølædt Lager og lige overfor stimuleredes Køberne af en Butik med tysk Legetøj, opfisket fra et strandet Dampskib. Jo længere Kaj gik og saa paa disse Telte, desto kortere og elendigere blev hans Referat.

Han maatte virkelig beundre Pænemortensen, der kunde skrive saa nette Stykker om Basarer. Men Mortensen kendte selvfølgelig ogsaa alle disse Damer og kunde gaa og passiare med dem. Ak, han kendte ingen. —

Tilfældig var han standset i nogen Afstand fra et Blomsterudsalg, om hvilket Journalisterne havde samlet sig. Den smukt udstyrede Bod, der var fyldt med Roser, blev forestaaet af en ung Dame, der bevægede sig hid og did, forsvandt og viste sig

igen og nu traadte helt frem, oplyst af Solskinnet, der faldt ned over hende mellem to Træer.

Kaj kom pludselig til at skælve. Han havde i den unge Dame genkendt Jærnstøber Emil Holms Forlovede, Frøken Ritra, hvis mørke Haar og blændende hvide Hals engang fortryllede ham og siden havde fulgt ham vaagen og i Drømme.

Ja, det var hende. Han tog ikke Fejl. Slank og yndig stod hun der imellem Roserne, iført en elegant rød Kjole og med rød Kapothat paa den svære sorte Fletning, der var bundet op i Nakken. Nu vekslede hun nogle spøgende Ord med Journalisterne og gav dem hver en Blomst.

Men da hun havde dekoreret alle Pressens Repræsentanter, holdt hun endnu en gul Rose i sin Haand og spurgte efter Figaro. Og da hun hørte, at Figaro ikke var tilstede, hæftede hun Blomsten til sit Bryst og sagde:

„Det var kedeligt, for Figaro er mit eget Blad!“

Journalisterne gik, og med en Mangel paa Sikkerhed, der egentlig var upassende for en Referent, nærmede Kaj sig den skønne Blomstersælgerskes Bod. Hans Hjerter bankede hørligt, og han følte en sælsom Betagethed, idet han mærkede et Par store spørgende Øjne blive rettede mod sig fra den duftende Butik. Hun der stod derinde, og som han endnu ikke havde sagt et Ord til, maatte da paa Forhaand kunne se, hvor betaget han var af hendes Skønhed, og noget saadant følte sikkert nok den

smukke Blomstersælgerske, thi hun opmuntrede Kaj med et elskværdigt Smil. Dette gav ham Mod. Han mødte hendes Blik og sagde:

„Undskyld Frøken! Jeg er Medarbejder ved Figaro, og mine Kolleger har sagt mig, at De vilde skænke mig en Rose.“

Hun bøjede det rødmende Ansigt ned mod Brystet, løsnede Rosen og holdt den frem i Sol-skinnet. Et Sekund saa de begge paa den. Saa sagde hun, idet hendes varme hvide Tænder kom til-syne i den skælmske Mund:

„Tak fordi De ikke forsmaaede min lille Blomst.“

Som i en Rus betragtede Kaj Blomsten og lod hurtigt Øjet glide ned over Frøken Ritras hvide Haand og følge Armens bløde Linier, der forsvandt i Kjolen. Uden ret at vide hvad han sagde, spurgte han om Blomstens Navn.

„Den hedder Myriam,“ sagde hun, idet hun bandt et grønt Blad om Rosens Stilk. „Jeg har selv opkaldt den efter en Parfume, der har samme Duft. Værsgod!“

Hun gav ham Rosen, og som Tak fremtog han alle de Penge, han i Øjeblikket ejede. Det var en lille Haandfuld Smaapenge, som han ligegyldig lagde mellem Blomsterne og sagde:

„Til de Brandlidte i Hobro!“

„Tak!“ svarede hun med et henrivende Smil og tilføjede uden at værdige Kajs Formue et Blik: „De er den første, der paa dette Sted minder mig om de Brandlidte.“

„Virkelig! Jeg troede, de unge assisterende

Damer var dybt berørte af de Brandlidtes sørgelige Skæbne.“

Hun saa paa ham, som om hun vilde sige: Er De dum? Men da hun opdagede, at han spøjte, sagde hun med Skælmeri:

„Tak for Deres smukke Tanke, men oprigtig talt. Vi tænker vistnok mere paa Kommerceraadens Bal.“

„Ah! Basaren slutter med et Bal?“

„Ja selvfølgelig.“

„For de Assisterende?“

„Ja og for de særlig Indbudne, saa som Pressen. Det kan da umuligt anfægte de Brandlidte, at vi gaar paa Bal.“

„Vist nej,“ svarede Kaj og anbragte Rosen i et Knaphul. Han vilde fortsætte Spøgen, men nogle Damer standsede desværre ved Butikken. Saa blottede han Hovedet og sagde:

„Tak for den skønne Myriam, Frøken! Jeg betragter den som Deres Løfte om en Dans!“

Han var ganske forbavset over, at han turde sige noget saadant, men endnu mere forbavset blev han, da Frøken Ritra svarede ham med et venligt Nik.

— Hvor forekom alt ham anderledes, da han gik den samme Vej tilbage mellem Teltene. Nu stod de høje Bøge badet i et gyldent flimrende Lys, og mellem deres kælent bøjede Grene svævede lette Ellepiger hid og did bag hvide Sejl. Alle Mennesker, han mødte, smilede, og selv straaledede han af Lykke. Han havde set hende, talt med hende, og hun havde

givet ham denne . . . nej, han maatte ind mellem Træerne for i Fred at kunne kæle for den lille Rose! Han løsnede den varsomt, holdt den op i Solen og trykkede den til sine Læber. Aldrig havde han troet, at noget Menneske kunde blive saa lykkelig for en Blomst!

Han vikledede den ind i en Stump Papir og stak den varsomt i sin Lomme. Han kunde jo ellers gaa og tabe den! Saa blandede han sig i Vrimlen og havde Følelsen af, at alle Mennesker var lige saa lykkelige som han selv. Og hvad var det egentlig han følte? Det kom over ham som en indre Varme, der strømmede gennem hele Legemet, især om Hjertet, og han ønskede, det maatte vare ved til evig Tid.

Men hans Referat!

Det var allerede sent paa Dagen, og han skyndte sig derfor op paa Figaros Kontor, hvor Dørene som sædvanlig fløj op og i for Folk, der kom og gik, og hvor gamle Læske som sædvanlig sad og sukkede og samlede paa Manuskript.

Han satte sig og lagde Rosen foran sig og stirrede paa de fine Blade, saa længe, indtil Bladene pludselig voksede for hans Blik, bølgede om ham og i et Brus af Farver løftede ham op under Himlens aftengyldne Hvælving. Og da, pludseligt, kom det over ham som et Vanvid, et sydende Skønhedsvæld, der flød igennem Hjertet og bøjede sig til blændende Billeder om hans Pen. Han skildrede den rædselsfulde Brand, de Fortabtes Skrig og de Efterlevendes stumme Klage. Det var et Billede af den

dybeste menneskelige Kummer, men henover dette Billede drog han et duftende Flor af Roser, gule Roser, og gennem Rosenfloret tegnede sig en yndig Kvindes Billede, Ritras Billede, og hun bredte Roserne over Gravene, og de Efterlevendes Taarer faldt som Dugperler paa de friske, duftende Roser, og som Dugperler forflygtigedes Taarerne af den milde Sol — —

Kaj læste sin Artikel, undertegnede den Myriam og kastede den ind paa gamle Læskes Bord. Saa følte han sig træt og vandrede langsomt hjemad, men Ord for Ord gentog han, hvad han havde skrevet, og gennem Ordene følte han, det klang for Øret som Musik.

Noget lignende følte gamle Læske, der sad og nikkede og læste, kløede sig bag Øret, nikkede og læste videre, indtil han omsider fandt, at Solen skinnede ham lige ind i hans forskrækkede Ansigt og ned i hans forbenede Hjerter. Han maatte næsten sidde og sunde sig en kort Stund, før han gik ind til Redaktøren og med forbavset Mine sagde:

„Her er det mærkeligste Referat, jeg endnu har set af en Basar. Men det er s'gu Poesi!“

„Ja,“ svarede Redaktøren, da han hurtigt havde gennemløbet Referat, „han har faaet Stødet.“

— Kaj var imidlertid kommen hjem og gik Time efter Time op og ned ad Gulvet i sit lille Værelse. Først sent om Natten kastede han sig paa sin Seng og faldt i Søvn.

Men hvert Øjeblik sprang han op og ønskede et eller andet uskrevet i sit Referat, dog ikke læn-

gere end til han fuldt vaagen gentog Sætningen, og det viste sig, at den var skreven rigtig, og at han kun havde set en urigtig Sammenhæng i Drømme. Saa slumrede han ind igen og vaagnede op igen, thi nu havde han saa tydelig set det trykte Blad, og til hans Forfærdelse var der ikke blot mange Trykfejl, men en gruopvækkende Ombrækkerfejl i hans Artikel. Og hvad der næsten var endnu værre: Langs ned ad Spalterne var de yderste Bogstaver faldet ud, „gaaet i Fisk“ hed det nok i Sættersproget, og midt over de Linier, hvor Ritras Billede traadte frem imellem Roserne, var Bladet lagt i Fold. Det Hele var ulæseligt

Han kunde ikke længer ligge rolig, men sprang op, iførte sig i Hast sit Tøj og løb igennem Gaderne, ind til Bladets Trykkeri. Han sagtnede først sin Gang, da han i Afstand hørte Larmen fra Victoriapressen. O, Gud! Den udspyede altsaa nu Artiklen fra sit blanke Svælg!

Han var kommet op ad Trappen og med bankende Hjerte saa han Stereotypisternes mørke Skikkelser glide over Ruderne, der skilte Trykkeriet fra Entreen. Men mellem Skyggerne med de bare Hoveder saa han Skygger, der bar høje Hatte, og undselig traadte han tilbage i en Krog.

Han opdagede dog hurtigt, at de Fremmede derinde var hans Omgangsvenner, Rotterne, der efter gammel journalistisk Sædvane hentede næste Dags Avis paa Trykkeriet, naar de kom fra Sold. Ved samme Lejlighed foretog de et kritisk Eftersyn af Bladet og hudflettede alt, hvad andre Med-

arbejdere havde faaet trykt og beklagede hverandre, naar deres egen Artikel var gaaet i Papirkurven.

Kaj lyttede i Spænding, thi i Klyngen, der stod samlet om et udfoldet Blad, spurgte en af Rotterne: Hvem er Myriam? En anden svarede, at der var Kaj og oplæste hans Artikel. Den blev daarlig læst, men Forfatteren hørte hvert Ord.

Det glædede ham, at hans Referat formaaede at fængsle Opmærksomheden i denne ondsindede Bande. Der var Stilhed under Oplæsningen, og bagefter lød en anerkendende Brummen.

Saa spurgte en af de Tilstedeværende:

„Hvem er i Grunden denne Kaj?“

En anden svarede:

„Aa, han er Smedesvend og kom op ved Strejken sidste Vinter. Det var jo ham, der havde den Historie med Mesterens Datter.“

„Naa, saa han er Smedesvend! Og en Person af det Dannelsesstrin tillader man at fylde Bladet med Lyrik!“

„Ja, det er vistnok bedst, at Bladets dannede Medarbejdere faar fat i Smedehammeren!“

„Og i Mesterens Datter!“

„Ha, ha, —“

For Kaj lød disse Ukvemsord som Komplimenter. At være Genstand for Rotternes Kritik var jo egentlig det samme som at blive henført til en af Redaktionens højere Stænder. Han følte, at han havde skiftet Plan.

Og ikke uden Selvfølelse sparkede han til Glasdøren og gik ned ad Trapperne, idet han mumlede: Rak!

IV.

Artiklen blev en Skuffelse for Kaj. Han havde ventet, at Folk skulde tale om den, at hans Kolleger skulde rose ham for den, og at andre Blade skulde aftrykke den og sige Forfatteren nogle anerkendende Ord.

Men Folk læste den, som de læser alt andet i et Blad; Kollegerne sagde Ingenting, og vel var der et Par Blade, som aftrykte Artiklen, men det var kun for at give deres Læsere Lejlighed til at more sig over Myriams Debut.

Det var en stor Skuffelse for Kaj, men lidt trøstede det ham dog, da han erfarede, at Basaren, samme Dag Artiklen fremkom, havde været bestormet af Besøgende, og at Frøken Ritra havde faaet udsolgt alle sine Roser; og næsten ganske trøstet blev han, da Kommerceraaden rettede en varm Takkeskrivelse til Figaro og indbød vedkommende Medarbejder til Souperen for de Assisterende. Af den trykte Indbydelse saa Kaj, at Souperen skulde finde Sted sidst i Maaneden og slutte med et Bal.

Og endnu flere Triumfer ventede den debuterende Journalist: De Døvstummes selskabelige Forening, der forberedte en Basar, anmodede nemlig Redaktionen om en Artikel, undertegnet Myriam. Denne Anmodning var et haardt Slag for Pænemortensen, der nu i saa mange Aar utrættelig

havde puslet om de Døvstumme, men endnu bitrere Skuffelser ventede Figaros Buffon. Det traf sig nemlig saadan, at Foreningen „De Blindes Vel“ stod i Begreb med at indvi et Asyl, og ved Festen, der skulde finde Sted i den Anledning, viste de Blinde sig lige saa begærlige efter Myriam som de Døvstumme. Dette vilde nu Pænemortensen endda have ladet være, hvad det var, for han havde altid stillet sig lidt fornem overfor de Blinde, der ikke kunde læse Blade, men da ogsaa de Vanføre og de Aandsvage kort efter erklærede sig for den opdukkende Stjerne, saa bøjede Pænemortensen Hovedet og indgav sin Demission.

Kaj fik hans Plads, men betonedes i den Anledning for Redaktionen, at han ikke agtede at blive Bladets Pænemortensen. Han vilde noget mere end gaa til Basarer og Begravelser.

Det var først lykkedes ham at faa Foden ind i Journalistiken, da han bandede og slog i Bordet. Nu stod han der, og han var fast bestemt paa ikke blot at blive staaende, men ogsaa paa at stige opad, Trin for Trin.

Med en Hensynsløshed, der udvikles i Mennesker, som har været ved at sulte, kastede han sig ind i det vilde journalistiske Kapløb, distancerede sine svagere Kammerater og slog dem ned uden Naade og Barmhjertighed. Og han mærkede, hvorledes Kræfterne voksede under Løbet, og hvorledes Selvopholdelsesdriften forvandlede sig til en Ærgærrighed, der blev umætteligere for hver ny Hindring, han mødte paa sin Vej. Han levede i en stadig

Feber. Lykken gav ham ikke Ro. Han lagde al sin Kraft ind i, hvad han skrev, borede sig frem og spændte Ben. Og i kortere Tid, end han havde turdet haabe, lykkedes det ham at bryde sig en Bane. Der var Dage, da han fyldte Bladet, og mellem hans Artikler var der altid én, som læstes med Interesse: Den, der fremkom under Mærket Myriam.

Hvad er han egentlig for en Personnage denne Kaj? spurgte Folk rundt om i Bladredaktionerne og paa Caféerne. Og hvadenten Svaret lød, at han var en Haandværkssvend, der lapsede sig i et nyt Sæt Tøj, eller at han var en af de sædvanlige Minutjournalister, hvoraf Victoriapressen sluger og fortærer nogle Stykker hvert Kvartal, saa var alle enige om, at han var et af de uhyggeligste Eksemplarer, man længe havde set af Tidens Stræbertype: En Person uden Opdragelse, uden aandelig Udvikling, uden Overbevisning og uden de sociale Forudsætninger, der hidtil havde været en af Betingelserne for at komme ind i Pressen. En Person af den Kaliber burde holdes fjernt fra Figaro. Han vilde gøre Bladet Skam.

Saadan talte man i Krogene, medens Kaj i en Række Føljetoner, „Fantastiske Breve til Rositta“, vakte en uhyre Opsigt i det feminine København. Alle følsomme Damer var berørte af det forelskede Menneskehjerte, der bankede gennem disse Breve, og da Forfatteren mærkede, at han blev læst og gjorde Lykke, formede han Brevene til en lille sammenhængende Roman.

— Siden Basaren i Kongens Have havde Kaj ikke set Frøken Ritra. Kommerceraaden havde nemlig maattet søge Sengen som Følge af en Forkøelse, han havde paadraget sig under det anstrengende Basararbejde. Souperen blev derfor udsat indtil videre, og et Blad, der betjentes af Professoren, tog heraf Anledning til at bringe sine Læsere den sørgelige Meddelelse, at Kommerceraaden laa for Døden. Under saa kritiske Omstændigheder skred de andre Blade straks til Udarbejdelsen af den Døendes Nekrolog. Da denne efter Sædvane var besørget, og der fra Pressens Side intet var til Hinder for en snarlig Opløsning, oplystes det, at Kommerceraaden var i bedste Velgaaende. Bladene gjorde derfor, hvad de under saadanne Omstændigheder plejede at gøre: De omredigerede deres Nekrologer og lod dem fremtræde som smaa gratulerende Artikler i Anledning af det lykkeligt overstaaede Sygeleje. Saaledes gik det til, at varme Lovtaler pludselig i Alenvis regnede ned over den forbavsede Kommerceraads Hoved. Det var dog synligt for et øvet Øje, at Flertallet af Nekrolog-Forfatterne ikke havde kendt stort andet til den Afdødes Fortjenester end hans utrættelige Iver for Basarer, der desværre tit gav Underskud. Hans eneste lykkelige Basar var nok egentlig Basaren for de Brandlidte i Hobro. Den blev derfor gjort til Midtpunktet i hans Liv.

Denne uventede Hæder havde den lykkeligste Indflydelse paa Reconvalescenten. Det varede ikke længe, før man saa hans vimse Skikkelse paa

Strøget, hvor han omringedes af sine mange Venner, og i Ministerialbygningen, hvor en Departementschef, der efter Sigende var nok saa trængende som de Brandlidte, modtog ham i sit Lønkammer. Det gjaldt nu om at smede, medens Kommerce-raaden var i Ilden, og Departementschefen smedede. Det officielle Blad meddelte et Par Dage efter, at Kommerceraad Plum var bleven udnævnt til Etatsraad.

— En smuk Sommeraften ikke længe efter denne lykkelige Begivenhed steg Kaj af ved Klampenborg Station. I Toget havde han bemærket gallaklædte Herrer og Damer, der rimeligvis ogsaa skulde ud til Etatsraadens Souper. Men han kendte ingen af de elegante Medrejsende og gik derfor alene op igennem Skoven og slog ind paa den lille Sti, der fører ud til Ny Taarbæk.

Han gik uroligt, betaget af Skovluftens Friskhed og opfyldt af allehaande Anelser og Gætninger om, hvad denne Aften vilde bringe. Var man altid saa usikker, naar man gik til Selskab, saa vilde han betakke sig, thi denne Følelse af Usikkerhed næsten berøvede ham Vejret. Dertil kom en ydre Generthed, som maaske skyldtes, at han idag for første Gang var iført Selskabsdragt og Chapeau-bas. Han havde under Gangen revet Frakken op og saa ned ad Dragten, der var udgaaet fra et af Byens bedste Skrædderetablissementer. Han fandt ikke, han gjorde nogen slet Figur. I en fiks Runding bøjede Kjolen sig om det kridhvide Skjortebryst, der

laa i sirlige Læg, og Benklæderne faldt med lette Knæk ned om Lakskoene, der skinnede op til ham fra den grusede Sti. Han genkendte næppe denne lille smukke Fod.

Mere fattet gik han videre og tænkte atter paa de forestaaende Begivenheder. Han skulde altsaa møde Ritra! Ved Tanken herom kom han i den heftigste Bevægelse. Sæt nu, hun mindede ham om Basaren og hans Referat. Saa vilde han da ganske tabe Fatningen! Og Jærnstøberen? Hvad vilde han sige, naar han saa' og genkendte Fagforeningens gamle Formand! Kaj blev ganske ør ved denne Tanke, standsede og vilde vende om. Men atter betragtede han sin Dragt, og atter fik han Mod. Desuden, han kunde jo ubemærket blande sig i det store Selskab og mønstre de Tilstedeværende fra en Krog!

Optagen af disse Tanker var han kommet ud paa Strandvejen og standsede uvilkaarlig foran en solid Jærnport, der gav Adgang til en større, elegant Villa. Denne Port genkendte Kaj, for den var udgaaet fra Mester Frantzens Værksted. Han havde selv arbejdet paa den og skulde ikke glemme det Stykke Arbejde, for under Sammennitningen af den Diagonal, der sad dér, havde han med Nittehammeren ramt sig selv ovenpaa den ene Haand. Han bar endnu et lille Ar.

Han saa paa Diagonalen og paa Arret og vilde netop til at vandre videre, da de festpaa-klædte Herrer og Damer, der var ankommet med

samme Tog som han, passerede Porten. Det maa altsaa være her, tænkte Kaj og sluttede sig til Selskabet.

Fra Villaens brede Stentrappe gav en dobbelt Glasdør Adgang til en rummelig Vestibule, hvori de ankomne Herrer og Damer i forventningsfuld Tavshed befriede sig for Overtøjet og derpaa førtes ind af Husets Tjener.

Denne Cerberus, der skarpt mønstrede ethvert ukendt Ansigt, tilintetgjorde hurtigt Kajs Plan om at bevare sit Incognito. Han tog den fremmede Herres Overfrakke og udbad sig hans Kort, og næppe laa dette i hans Haand, før han hurtigt førte Ejermænden ind gennem en duftende Vinterhave, smækkede et Par uhyre Fløjdøre op og forretningsmæssig udraabte hans Navn ind i et Mylr af Uniformer, Dametoiletter og skinnende hvide Herrekraver. Og endelig, da den benovede Gæst tøvede, gav Cerberus'en ham et lille orienterende Puf, saa han i højeste Grad forvirret pludselig befandt sig midt i Mylret. Han havde Følelsen af, at alle Hoveder nysgerrigt vendte sig imod ham, og at noget lukkede sig over Hovedet paa ham, idet et deltagende Væsen greb hans Haand.

Det var Etatsraaden, der til alt Held følte det som en Pligt ret hjerteligt at takke Figaros Medarbejder for hans udmærkede Assistance. Det var jo hans følsomme Artikel, der havde aabnet Folks Øjne for, at her gjaldt det om at yde Hjælp. Etatsraaden selv turde i det højeste rose sig af, at

det var ham, der havde ydet Arbejdet, men det var for øvrigt heller ikke noget ringe Arbejde. Etatsraaden smilte træt, og idet han uden at afbryde sig selv vekslede hjertelige Haandtryk med ny Ankomne, meddelte han i Samtaleform Indholdet af en af de Nekrologer, der var fremkommet som Følge af Professorens forhastede Meddelelse om hans nærforestaaende dødelige Bortgang.

Kaj stjal sig imedens til at lade Øjet glide hen over de forskellige passiarende Grupper, men han havde endnu ikke opdaget Ritra, da Etatsraaden vendte sig og præsenterede ham sin Datter, Frøken Agnete, og derpaa selv løb hen imod en særlig fornem Gæst.

Den unge Dame, Kaj nu formelt hilste paa, havde ikke i det Ydre noget tilfælles med Etatsraaden. Denne var lidt latterligt kvapset med stundesløse, vimsende Bevægelser. Hun var høj og slank med en vis paafaldende Ladhed i Væsen og i Holdning. Smuk kunde man ikke kalde Husets Datter. Hendes Teint var uden Farve, og hendes Mund var af en ejendommelig uskøn Form. Men naar hun talte, glemte man det udtryksløse Ansigt for de varme, kloge Øjne og de blændende hvide Tænder. Desuden havde hun et smukt blondt næsten gyldent Haar og en fornem, smal Figur, der nok kunde have taalt en mere iøjnefaldende Dragt end den matgule Silkekjole, hun var iført, og som syntes tarvelig i Sammenligning med de andre Damers pragtfulde Toiletter.

Hun sagde, idet hun venligt rakte Kaj Haanden:

„Maa jeg hilse paa Dem som paa en Bekendt. I et Hus, hvor Figaro læses, har De kun Venner.“

Hun sagde disse Ord i en ligegyldig Tone, der behagede Kaj. Han fik straks Følelsen af, at med hende kunde han tale uden at overstryge Ordene med den flove Fernis, Herrer saa ofte tvinges til at anvende, naar de vil behage unge Damer.

Talen faldt paa Byens Blade, og Kaj spurgte Frøkenen, hvorfor hun satte Pris paa Figaro.

„Jeg sætter Pris paa Figaro, fordi det hævder, at den aandelige Liberalisme intet har at gøre med den saakaldte liberale Politik. Figaro er da endnu et Fristed for de Mennesker, der er for dannede til at beskæftige sig med politiske Materier.“

Kaj følte sig lidt usikker, og paa en noget ubehændig Maade tournerede han et Spørgsmaal om Frøkenens politiske Standpunkt.

„Jeg er reaktionær,“ svarede hun ligegyldig, „rigtig grundig reaktionær, som man bliver det i Slutningen af et Aarhundrede, der ender, eller allerede er endt, med Folkefrihedens uigenkaldelige Fiasko.“

„De siger Folkefrihed, Frøken, hvor De burde sige Parlamentarisme.“

„Det kommer ud paa ét, da det foreløbig er gennem Parlamentarismen, Folkefriheden har baaret sine golde Frugter. Parlamentarismen er en Absurditet, fordi den forudsætter, at alle Mennesker skal være lige kloge. Det er da heller ikke underligt, at den har ført os ind i en anden Absurditet,

Socialismen, der forlanger, at alle Mennesker skal være lige velhavende. Naa, Socialismen oplever formodentlig sin Fiasko, om ikke før saa ved næste Aarhundredes Slutning. Der sker saamænd intet andet ubehageligt, end at dannede Mennesker nu i hundrede Aar skal høre Skræddere og Skomagere deklamere om den sociale Revolution.“

Kaj stod aldeles maalløs overfor denne unge Dame, der i en let Konversationstone lynchede alle de Theorier, han havde troet paa som paa et Evangelium, især dengang han hver Morgen studerede Lavetten. Saadanne Ord som Storborgere, Kapitalister og Etatsraader dukkede pludselig op i hans Erindring, hvor der nu ogsaa dæmrede en dunkel Forestilling om, at denne Plum var Medejers af Adresse-Tidende, det gamle stokreaktionære Blad. Naa, det var et saadant Selskab, han var kommet i! Men morsomt var det alligevel at se disse Folk, og Kaj kunde heller ikke skjule for sig selv, at Frøkenen interesserede ham, og han blev behagelig overrasket, da hun sagde:

„De maa tage tiltakke med at have mig til Bords!“

Aldrig havde Kaj set Mage til en Pragt som den, der straaede ham i Møde fra Etatsraadens store Spisesal. Det kostbare Bordservice med hollandsk Porcelæn, de forgyldte Opsatser og de mange-farvede Glas, der var opstillede om hver Kouvert, præsenterede sig i rig Belysning fra de prismebe-hængte Armstager og de store Lysekroner. I talrige Sølvfade stod kolde Lækrerier. Men hvem fik

Tid til at smage dem? Næppe nok sad man ned, før Fiskeretten, den ene mere velsmagende end den anden, gjorde deres hastige Runde, ledsaget af klare Rhinskvine, som de ældre Herrer først lugtede til, saa nippede til og derpaa efter et Sekunds dyb Grublen, nedsvælgede i bløde Drag. Ja, her var noget at se og lære for en Debutant! Men beklageligt var det rigtignok, at det Hele gik saa hurtigt! Nu forsvandt Fiskeretterne og gav Plads for Stegene og for Vildtet med de syltede Frugter og Champagnen. Kaj var allerede kommet saa vidt, at ogsaa han nippede, grublede, og prøvende smagte Aargangen. Besynderligt dog, hvor han blev let og frisk af den Vin! Det var, som opløftedes han i en anden Verden, en Trylleverden, der stemte ham til hellig Andagt. Saa stilfuldt havde han ikke forestillet sig de Riges Liv. Godt var det da, at de Fattige ingen Anelse havde om, hvor mange Retter der til ingen Nytte stod paa saadan Kapitalisters Bord. De Fattige vilde vistnok ellers kaste sig imod den store Port derude, den han selv havde — og idet han løftede Champagneglasset for at drikke med Etatsraaden, faldt hans Øje paa det lille Ar. Det vansirede virkeligt hans Haand!

Hvor optaget han end var af at nippe og gruble og drikke med de ældre Herrer, der var anbragte nærmest ved Etatsraaden, glemte han dog ikke at lade Øjet løbe ned over det elegante Selskab, og det varede ikke længe, før han opdagede Frøken Ritra. Hun sad ved Siden af en stærkt friseret Officer, der talte og ofte brast i Latter over sine egne

Indfald. Hans Dame, der var mindre oprømt, bar en sort, dybt nedringet Silkekjole. I hendes kulsorte Haar sad en Diamant. Den funkledede i Lyset, hver Gang hun, forekom det Kaj, umærkeligt vendte Hovedet op imod hans Plads.

Han tog Mod til sig, da hun gjorde en saadan Vending og bukkede ned imod hende, men hvad det nu end var, og maaske var det kun hans altfor stive Flipper, saa blev det et ufrivilligt stift Buk, og hun syntes da ogsaa skuffet over denne Hilsen og besvarede den uden Smil.

„De kender Frøken Jacobi?“ spurgte Kajs Borddame, der havde fulgt hans Blik.

Ja, han havde mødt hende paa Basaren, og i en ligegyldig Tone spurgte han:

„Er Frøken Jacobis Forlovede ikke med i Selskabet?“

„Hr. Holm, nej. Han er i Kiel, hvor der i disse Dage afholdes en Sejlbaadsregatta. Hr. Holm er, som De maaske véd, ledende Mand i alskens Sport.“

Kaj blev behageligt overrasket ved denne Meddelelse, men han lod, som om den aldeles ikke interessede ham og spurgte Frøken Agnete, om ogsaa hun havde Sportsinteresser.

„Nej,“ svarede hun, „Sport er jo egentlig kun opfunden for at adsprede svage Hjerner.“

Efter at Etatsraadens og Etatsraadindens Skaal var drukket, rejste man sig fra Bordet og spadserede ud i Haven, hvor Kaffebordene stod dækkede paa Plænerne. Kaj og Agnete spadserede ved hinandens

Side. Hendes Ytring om Sport havde givet ham en god Ide. Han vilde aabne en Kampagne mod den overhaandtagende Sportsgalskab. Maaske kunde han ad den Vej komme Jærnstøberen til Livs.

Han vendte sig og saa Frøken Ritra træde ud paa Altanen, ledsaget af Officeren og omgivet af en Skare yngre Herrer. Hendes Blik dvælede i Haven, forekom det Kaj, idet han i Samtale med Agnete gik hen over Plænerne og standsede ved Strand-skrænten.

Her følte de et Øjeblik Tanglugten i den friske Søvind. Saa gik de ned ad Bakken og blev staaende tavse foran de længselsvækkende rullende Dønninger. Solen var forsvunden, og Skibslanternerne viste deres Ildøjne ude i det fjerne frembrydende Mørke.

De tog Plads paa en lille Bænk, medens Tjernerne bød Kaffe, Likører og Cigarer om til Gæsterne, der havde lejret sig ovenfor paa Skrånten. Hele Selskabet var tilsidst deroppe og Stilheden blev afbrudt af støjende Konversation. Ritra var blandt dem, der lo højest. Det syntes næsten, som om hun vilde, at Kaj skulde høre hendes Latter. Han saa derop og mødte hendes Blik.

Men mærkeligt var det! Han følte, hvorledes han mere og mere blev greben af en besynderlig undselig Ængstelse for at blande sig imellem Herterne, og faa Lejlighed til at tale med hende og anmode hende om en Dans. For hvorledes skulde han kunne møde hende og se hende ind i Øjnene, uden at han straks røbede sin store Hemmelighed.

Nej, han vilde være tilknappet og bevare sine Følelser under Verdensmandens ligegyldige Ydre. Derfor rettede han sig paa Bænken og lod, som om han var dybt interesseret i Samtalen med Frøken Agnete, der paa sin ligegyldige Maade meddelte ham et og andet fra en Nordkapsrejse, hun lige havde foretaget. Der var en stilfærdig Finhed udbredt over hendes Skildring af Naturen i Midnatsolens Egne. Blot han havde kunnet holde Tankerne mere samlede. Men desværre var han altfor optaget af at bevare Holdningen som tilknappet Diplomat.

Selskabet spredtes, og da man kort efter samledes i Balsalen, bød almindelig Høflighed, at Kaj først dansede med sin Borddame. Over hendes Skuldre saa han Ritra, der fløj afsted med den højtalende Officer.

Efter første Dans tilbød Frøken Agnete at præsentere Kaj for sin Moder, Etatsraadinden, der efter et Øjeblik stilfærdig Samtale præsenterede ham for sin Søster, Konsulinden, der underkastede ham en hurtig Eksamination og derpaa forretningsmæssig lod ham passere videre til sine to magre Døtre, som han nu til sin store Ærgrelse maatte valse rundt med, medens Frøken Ritra, der ikke var af Gulvet, fulgte ham med spørgende Blikke. Han vilde nærme sig hende, men de to Magre hængte fast i ham, hver ved sin Arm, og for at slippe for den ene besluttede han paa ny at danse med den anden og var just i Færd dermed, da han bemærkede, at Frøken Ritra ventede paa en Herre, der

febrilsk knappede sine Handsker. Uden ret at vide, hvad han gjorde, slap han pludselig sin Dame, vendte sig mod Ritra, bukkede, greb hende og dansede, medens den behandskede Herre og den magre Dame saa efter dem i stum Forbavselse.

Kaj kunde ikke finde et Ord at sige under denne Dans. Hvilken Lykke! Hun, hvis Billede havde fulgt ham i mere end to Aar, hvilte ved hans Bryst! Han var saa nær den sorte Fletning og den hvide Hals! Han følte hendes varme Aande og hørte Silken knitre ned om hendes Legeme, idet han dansede med hende som i en Rus.

Efter Mazurkaen kom en Vals og derpaa en Hopsa, og de dansede videre uden Samtale, men det forekom ham, som om de gennem Tavsheden, tæt omslyngede tilhviskede hinanden tusinde ømme Ord —

Alt hvad han havde drømt og skrevet og med rund Haand strøet ud for alle Vinde, alle disse vemodige Stemninger og længselsfulde Ønsker, de vendte tilbage i hans Sjæl. Hans Blik sank ned i hendes Hjerter, og det var umuligt andet: Hun maatte føle, at han elskede hende, og at hun i hans Arme hævedes op til Kærlighedens højeste Himle, hvor Følelser, hun ikke kendte, udfoldede sig, som Roser udfolder sig en Sommermorgen.

De havde sat sig og begyndt en Samtale. Men hvilken Samtale! De løst henkastede Sætninger faldt som Vanddraaber paa en flammende Ild, og Gnisterne fløj imellem Ordene. Og hende havde han tænkt sig som en overlegen og koket Dame! Hun

forekom ham nu som et forelsket Barn. Og han forekom vist næppe hende som tilknappet Diplomat.

Saa blev de begge tavse, medens Musikken atter lød og Dansen gik i Salen. De sagde intet, og dog syntes han at udraabe sin Kærlighed for hende i Millioner Ord, og hun syntes at svare ham tilbage med ligesaa mange Millioner Ord.

De havde gerne villet tale om Basaren, om Rosen og det andet, men de syntes begge, at det var altfor meget at tale om paa dette Sted, og nu skulde hun desuden køre hjem, blot endnu en Vals.

Men netop, som de vilde til at danse, kom Etatsraaden pustende og raabte:

„Frøken, jeg har søgt Dem hele Aftenen. Nu har De min Sandten intet Valg!“

Hun dansede med Etatsraaden, og da Kaj til sin Rædsel saa de to Magre nærme sig, aabenbart i onde Hensigter, skyndte han sig at bukke for Agnete, der sad og passiarede med en gammel Militær.

„Der forstyrrede De mig i en virkelig tête à tête,“ sagde hun spøgende, idet hun rejste sig og tog hans Arm.

„Frøken,“ svarede han, idet de dansede, „De har i Aften udtalt Dem saa skarpt om Fremtiden, at jeg forstaar Deres venlige Følelser for Oldtiden.“

„Respekt for den!“ formanede hun. „Det gaar med saadanne gamle Herrer som med de gamle Lurer. Tilfældig opdager man, at de besidder Toner af en sælsom Klang.“

Som før overfor denne Dame havde Kaj en

generende Fornemmelse af, at han ikke kunde føre Samtalen videre. Han ledsagede hende stiltiende paa Plads og vendte sig for at søge Ritra.

Men hun var ikke længer blandt de Dansende. Søgende gik Kaj ud gennem de tilstødende Smaaværelser, hvor han var saa uheldig at forstyrre flere sagte konverserende Par. Forstemt, urolig og tilovers naaede han omsider Forværelset, hvor Tjenerne var travlt beskæftigede med at servere Bouillon, og hvor Professoren, der var kommet ud med Nattetoget, fløj omkring i Overfrakke og samlede ind til sin Artikel „Smaat fra Strandvejen.“

„Godnat!“ lød en klar Stemme, idet Kaj igen vilde begive sig ind i Salen. Det var Ritra, som han næsten ikke kunde genkende i det store Fløjels-overstykke, hun havde kastet over Selskabsdragten. Med Inderlighed trykkede han hendes Haand og fulgte hende ud til Vognen. Her standsede hun et Øjeblik, saa paa ham med et varmt taknemligt Blik, hoppede saa op paa Vogntrinnet og blev borte i et Brus af hvide Kniplinger.

— En Time efter lod Etatsraaden sine Gæster køre ind til Byen. Det var en dejlig Nat med klare, tindrende Stjerner, men Kaj var for optagen af, hvad der var foregaaet til at kunne skænke Stjernerne en Tanke. Han havde Ritra i sit Blik. Men besynderligt var det! Nøjagtig som han i sin Tid, havde set Ritras mørke Fletning træde frem bag Annas blonde Hoved, saaledes saa han nu Annas blonde Hoved træde frem bag Ritras mørke

Haar. Besynderligt! Men ligemeget! Han besluttede at aflægge Anna et Besøg.

V.

Frederiksberg Vejene laa iført Vaarens første lysegrønne Klædning. Villaerne var næppe synlige mellem Træerne. Kun hist og her skimtedes et Vindue i det grønne Løv.

Ved et saadant Vindue sad en ung smuk Dame, hvis kulsorte Haar uordenlig faldt ned over hendes lyse Morgendragt. En Aviskone havde netop rakt hende Figaro, og efter at hun med et eneste Blik havde vraget Udland, Indland, Bynyt og Telegrammer, fordybede hun sig i en Artikel, der var overskrevet „Vor moderne Sport“

Hele Vinteren havde Figaro under Publikums stigende Interesse beskæftiget sig med Sporten. Først var det et Par Indsendere, der ærbødigt henledede Offentlighedens Opmærksomhed paa det omsiggribende Uvæsen, som snart sagt gjorde det livsfarligt for almindelige Samfundsborgere at bevæge sig paa Vej og Sti. Derpaa havde Figaro selv taget fat og i en Række velskrevne Artikler paavist, at den moderne Sport truede med at forvandle Byens dannede unge Mænd til Roergængere, Jockeyer, Bicyklister, Kuglesvingere og Boksere. Der burde nedlægges en Protest mod dette Uvæsen — og umærkeligt

formede Protesten sig til et nærgaaende Angreb paa de samlede Sportsforeningers Formand, Jærnstøber Emil Holm.

Denne greb med Glæde Lejligheden til at vise Verden, at han var en ligesaa udmærket Polemiker som Sportsmand. Med et bredt lidt snakkesaligt Tilsvar indlod han sig i Diskussion.

Men hurtigere end han og nogen anden havde anet, lykkedes det en af Figaros Medarbejdere, der optraadte under Mærket „Havmanden“ at faa Jærnstøberen viklet ind i en saadan Skov af Modsigelser, at det alene derigennem godtgjordes, at megen Sport ikke udvikler Menneskets Forstand. Samtidig rettedes fra anden Side vægtige Angreb paa Formandens hele Overledelse af Sporten, særlig Sejlsporten, og snildt benyttede Havmanden disse Angreb til at skabe Splittelse i den store Sejlklub. Her havde, som det viste sig, to mægtige Partier længe været uenige om en ny Baadtype, medens to andre ligesaa mægtige Partier lidenskabeligt stredes om en ny Standart. Disse Stridigheder slog nu ud i lys Lue. Fra de private Skændemøder betraadte Modstanderne Arenaen og tilføjede hinanden drabelige Hug. Alle Blade strømmede over af Indlæg, Betragtninger og Referater. Der var Søgang i ethvert Blækhush. Det skummede og sprøjtede gennem Spalterne. De fremmeligste Organer angreb paa den ene Side, hvad de forsvarede paa den anden, og hverken Redaktører, Referenter, Reportere eller Indsendere vidste længere hvorom Striden egentlig drejede sig, da Havmanden pludselig midt i dette

Virvar dukkede op igen og pegede paa Jærnstøberen. Denne havde allerede besluttet at søge Dækning i en Sportsudflugt til London og forlod nu over Hals og Hoved Landet, fulgt af alle ordenlige og forstandige Menneskers Indignation.

I det Numer af Figaro, Frøken Ritra netop læste, sluttede Havmanden Kampagnen med en varm Tak til Indsenderne, hvis klare vejledende Indlæg det især skyldtes, at Publikum havde gjort det af med Emil Holm og hævet sig til en højere Opfattelse af vor Sport.

Hvem var Havmanden? Hun var sikker paa, det maatte være Kaj, men hun havde ikke villet spørge ham, thi hvorledes skulde han kunne svare hende, uden at Samtalen derved førtes ind paa hendes Forlovelse med Emil Holm.

Hun lukkede Vinduet, kastede Morgenkjolen og traadte hen foran det store Spejl, der viste hendes yppige Legeme, idet hun hævede de hvide Arme og langsomt flettede det mørke Haar.

Kaj havde jo bedt hende om at bære det i en enkelt Fletning, naar hun mødte ham idag. Hvorfor nølede hun da og lod Haanden synke —

— Frøken Ritra var Overretssagfører Jacobis eneste Barn. Hendes smukke livlige Moder, der i sin Ungdom havde drømt om at gaa Teatervejen, var tidlig bleven gift med den noget aldrende Mand. Han havde givet Hustruen fri Raadighed over det Selskabelige, og en Kreds af Kunstnere og frisindede Literater samledes hurtigt i det rige Hjem.

I denne Kreds havde Frøken Ritra modtaget sine første Indtryk. Hendes Veninder havde været unge Fruer, der selskabeligt omgav sig med et let frivolt Skær og ikke dulgte, hvad der ellers dølges for en ung Pige. Ved Moderens Død for 3 Aar siden var Datteren en farlig Blanding af en voksen Dame og et Barn.

Et Par Aar derefter blev hun forlovet med Jærnstøber Emil Holm. Overretssagføreren, der nøje kendte Formuens Størrelse, havde fremskyndet Forbindelsen efter Evne. Til hans Glæde kom den endelig i Stand, men til hans Sorg trak det ud med Bryllupet. Ritra havde efter nogen Modstand faaet sin Forlovede til at udsætte Vielsen et Aar.

Hvorfor haste med at gifte sig? Det var ikke ud af nogen stærk Følelse, hun havde givet Jærnstøberen sin Haand. Egentlig havde hun ikke tænkt videre over Sagen, men havde handlet efter Faderens Ønske og efter eget Ønske om at faa et Hjem.

Saa var det, at hun mødte Kaj, og alt, hvad der fra hendes Moders Kreds slumrede i hende af Forestillinger om lovløs Lykke, vaagnede i den unge Pige og fik ved Elskerens Forfølgelse af sin Kærlighed Vækst i hendes Fantasi.

En Uges Tid efter Ballet hos Etatsraaden havde hun tilfældig mødt Kaj paa Gaden og havde opmuntrende besvaret hans formelle Hilsen. Næste Dag havde de som efter hemmelig Aftale mødt hinanden paa det samme Sted, men da hun derpaa

om Eftermiddagen spadserede med sin Forlovede i en anden Gade, var hun bleven inderlig bedrøvet ved at se Kaj hastigt træde ind i en Butik. Mange Gange gik hun nu forgæves, før hun mødte ham. Men da var Isen brudt. De standsede begge, og hun rakte ham sin Haand.

De talte om ligegyldige Ting, om hvor hun løb paa Skøjter og paa hvad Tid, om hun abonnerede i Teatret og paa hvad Aften og om hun gik til de filharmoniske Koncerter. Uden at Ordet Stævnemøde var bleven nævnt, havde de paa denne Maade aftalt tyve Stævnemøder, og de saas ofte i Tiden efter Jul.

Hun følte, at han elskede hende med en ungdommelig heftig Lidenskab, selv om hans Følelser ikke mere gav sig et saa poetisk Udtryk som i Artiklen om den uforglemmelige Basar. Kaj skrev ikke mere under Mærket „Myriam“, hvilket ikke blot bedrøvede hende, men sikkert alle Figaros Læserinder. Han var nu optagen af de andre alvorlige, men ofte lidt kedsommelige Spørgsmaal, der skal behandles i et Blad.

Under alt dette smeltede Skøjtebanen, Koncerterne ophørte og Teatrene lukkede, og endnu havde Kaj ikke vovet nogen Tilnærmelse. Engang maatte det vel komme, følte hun, og maaske kom det i Dag, da de havde aftalt deres første egentlige Stævnemøde paa Kristianshavns Vold.

Skønt der manglede mere end en Time i den fastsatte Tid, stod Frøken Ritra allerede fuldt paa-

klædt med Hat, Handsker og Parasol. Før hun gik, kastede hun endnu et Blik i Spejlet og rettede paa sit Haar. Den mørke Fletning havde hun sat op og fastgjort ved en Naal. Hun vilde løse den, naar hun mødte Kaj.

— Kaade, løsslupne Solstraaler legede Tagfat imellem Guldregn og Syrén, da hun et Øjeblik efter spadserede ud ad Villavejene. I sin modtagelige Stemning sagtnede hun nu og da sin Gang og saa paa Blomsterne og Træerne. Ogsaa i sin Sjæl følte hun den friske bølgende Vaar.

Ja, det er dejligt at elske, lød det gennem hendes Tanke, idet hun standsede paa Kong Georgs Vej og steg op i et lille uanseligt Hus.

Her kom hun ret ofte og aflagde Besøg hos Anna, der var bleven hendes trofasteste Veninde. Anna havde ikke givet nogen Grund, da hun i sin Tid pludselig rejste bort fra Overretssagføreren, men efter Barnets Fødsel havde hun i et Brev fortalt Frøken Ritra alt, dog ikke sin Forførers Navn. Den unge hjerterensgode Dame var straks ilet ud til sin ulykkelige Veninde og havde kærligt ydet hende Hjælp og Pleje. Og maaske var det ikke udelukkende Deltagelse, maaske var det ogsaa Ritras let vakte Interesse for det hemmelighedsfulde ved Begivenheden, der bidrog til hendes følgende flittige Besøg. Anna stod for hende som Heltinden i en interessant Roman, og den lille Dreng, som hun omfattede med en moderlig Ømhed, sad aldrig paa hendes Skød, uden at hendes Tanker paa en eller anden Maade

kom i Bevægelse. Hvem var Drengens Fader? Var han Stodder eller Prins?

Da Ritra idag traadte ind i Husets Kvistværelse, fandt hun Anna siddende bøjet over Symaskinen og Drengen optagen af sin Leg paa Gulvet. Han vendte sig ved Støjen, og da han saa, hvem der stod i Døren, udstrakte han begge Arme mod den Ankomne. Men Ritra ilede først hen og kyssede Moderen. Derpaa kastede hun Hat og Overtøj og tog Drengen paa sit Skød.

Som altid naar hun sad her, maatte hun beundrende se sig om i dette Kvistværelse. Anna havde dog en mærkelig Evne til at skabe Hygge. Hvad var det nu egentlig, der gjorde hendes lille Lejlighed saa tiltalende? Var det Skraataget, der som en mørk Frise bredte sig over Værelsets ene Side eller var det Sengen med det snehvide Betræk eller var det Sofaen, der med hvide Hæklinger stod til Stads foran det pyntede Maghognibord, eller var det maaske Solen, der stjal sig ind imellem Blomsterpotterne og kastede sit klare Lys hen over den travlt beskæftigede Moder og det lystigt pludrende Barn. Ja, rigtig hyggeligt var her, det fandt Ritra, idet hun kyssede den lyshaarede Dreng, der til Gengæld lagde Armene op om hendes Hals og pillede ved den store Haarnaal og — udstødte et forfærdet Skrig! Fletningen var faldet ned og kom løbende efter ham, og nu naaede den ham, og han skreg og rystede af Skræk.

Baade Ritra og Anna maatte le, men Drengen

var bleven bange og kastede frygtsomme Blikke op og ned ad Ritra, idet han hurtigt kravlede hen og gemte sig i en Krog.

„Hør, sig mig engang,“ sagde Ritra, da hun havde sat sit Haar op, „hvis Du nu døde, Anna, „hvem tog sig saa af Drengen?“

„Hans Fader,“ svarede Anna roligt.

Ritra satte sig lige overfor Veninden, der netop vilde til at sætte Symaskinen i Bevægelse.

„Hør, Anna, jeg er ikke nysgerrig, og jeg skal ikke mere spørge Dig om hans Navn. Men det kan Du da vel nok sige mig: Har han nogensinde været her i dette Hus?“

„Ja,“ svarede Anna og lod Hænderne hvile, „han har været her ialt fire Gange, sidste Gang idag“ —

„Virkeligt!“ raabte Ritra i højeste Grad interesseret og saa sig om i Værelset som for at opdage Skyggen af den Ubekendte, „sig mig, hvad sagde han til Dig, Anna?“

„Han sagde ikke meget, for han var her kun et Øjeblik. Han kyssede først mig og saa Drengen og bad os om et Fotografi.“

„Hvorfor gifter han sig ikke med Dig?“

„Maaske gør han det engang,“ svarede Anna med en let bævende Stemme og bøjede sig over Symaskinen.

Ritra var saa optagen af Tanken om den hemmelighedsfulde Fader, at hun ikke mærkede Venindens frembrydende Taarer. Hun fortsatte:

„Det er løjerligt, at jeg altid har et fuldt fær-

digt Billede af et Menneske, jeg ikke kender.“ Og idet hun ubevidst tegnede det Billede, der beskæftigede hendes Tanker, vedblev hun: „Ham tænker jeg mig som en fremmedt udseende, elegant paa klædt Herre med et mørkt, næsten blankt, omhyggeligt plejet Haar, lille mørkt opad drejet Overskæg, blegt udtryksfuldt Ansigt og en let, fornem men urolig Gang.“

De to Veninder kom tilfældig til at se hinanden ind i Øjnene, og uden at de vidste Grunden følte de en sælsom Uro. Det var, som om de havde set det samme Menneske og haft det samme Navn paa Læben. Der blev en Pavse, en uforklarlig og uhyggelig Pavse, som Ritra først gjorde Ende paa, da hun rejste sig og gik hen i Krogen for at se til Drengen. Men han havde endnu ikke glemt den sorte Fletning. Næppe saa han Ritra komme hen imod sig, før han sparkede og udstødte gennemtrængende Skrig.

Det var dog besynderligt med den Dreng! Ritra følte sig ganske underlig til Mode og aandede først friere, da hun atter gik paa Gaden. Naa, det med Drengen stammede vel fra Tænderne, og idet hun besluttede at forsone ham med en Foræring og efter moden Overvejelse bestemte sig for en rigtig fin Rangle, satte hun sig i en Omnibus, der førte hende ind til National. Herfra spadserede hun til Kristianshavns Vold.

Hun havde aldrig før set dette hyggelige Interiør og løb nysgerrigt op paa en af Bastionerne, hvorfra Udsigten vid og landlig aabnede

sig ud over de grønne Sædmarker og den let krusede Strand. Kølende frisk Luft slog hende i Møde, og ude over Søen glimtede Baadenes Sejl som hvide Prikker, der fjernede sig fra hinanden og nærmede sig hinanden, urolige som forelskede Menneskehjerter. Ja, der kunde da ogsaa godt banke forelskede Menneskehjerter under disse hvide Sejl!

Hun vendte sig og gik ind imellem Træerne. Det var hendes første Stævnemøde, og hun følte, hvorledes bange Anelser, lette Selvbefrejdelse og vage Længsler legede Tagfat i hendes Sjæl, og hun saa paa sin lille Fod og sagde: „Fod, Du gaar paa Syndens Vej!“ men Foden lod sig ikke skræmme. Den førte hende videre ned imellem Voldens Træer —

Ja, idag var hun rigtignok i en anden Stemning, end naar hun gik og ventede sin Forlovede i Frederiksberg Allé. Aa, saa gik hun saa stille som en gift Dame, aldeles uden Spænding og aldeles uden disse Selvbefrejdelse og aldeles uden Angst. Uh, saa kom han ret og slet kørende med en Sporvogn, sprang lidt ubehjælpst af, stoppede en Avis i Lommen, hilste og traadte forsigtigt ud i Pløret paa de brede Ben —

Just som hun lod dette Billede træde frem for Tanken, traadte Kaj frem for hende mellem Træerne. Han bar en elegant lys Foraarsdragt, Benklæder og lang Figurfrakke af det samme Stof og høj graa Hat. Med en guldknappet Svipstok under Armen nærmede han sig ærbødigt hilsende, standsede,

saa hende lige ind i Øjnene, ja lige ned i Hjertet, og trykkede hendes Haand.

Først var hun lidt forlegen, da de spadserede hen ad Volden ved hinandens Side, men snart faldt Ordene lettere og fik Indhold ved Tonefald og Blik. Saa hørte de Fuglene synge rundt om dem i det lysegrønne Løv. Det lød som dæmpet Akkompagnement til fjerne skønne Toner. De standse, lyttede og gik i stille Lykke videre Arm i Arm.

De var omsider kommet over Elefantbastionen og gik fortroligt samtalende ud igennem Sundbyerne, indtil de befandt sig foran et Traktørsted, der var forsynet med et Skilt, hvorpaa man læste Stedets Navn, Syven. Gennem Porten saa de ind i en lille hyggelig Have, hvis revne Grusgange sirligt slyngede sig imellem blomstrende Buske. Her gik de ind og tog Plads i et lukket Trælysthus, der aabnede sig lige ud mod Solen.

Værten, der var bleven alarmeret ved Synet af de elegante Fremmede, kom til Stede og jagede en Flok Høns ud ad Paradiset, før han nærmede sig og tilbød at aftørre Bord og Stole med en fugtig Klud.

Kaj bad ham bringe ud, hvad hans Hus formaaede, og ikke længe efter sad det lykkelige Par paa hver sin Side af et tarveligt dækket Bord.

Ritra, der havde kastet Overtøj og Hat, forsøgte at holde Solen ude ved at opstille sin opslaaede Parasol paa Bordenden. Men hvordan hun end stillede den, skyggede den ikke for dem begge.

Til sidst var der ikke anden Udvej: Kaj maatte for at undgaa Solskinnet tage Plads paa hendes Bænk.

„Det er Solen, der har forenet os,“ sagde han og stjal sin Arm om hendes Liv.

Og uden at bemærke Værten, der kom med Salt og Peber, men i en Fart forsvandt igen, laa de ved hinandens Bryst.

Og skælvende af Henrykkelse hørte de det første Du og forenedes i det første Kys, medens Hjerterne bankede i det hastige Minut, der lyser gennem Menneskelivet som en Stjerne.

Saa lagde han begge sine Arme om hendes Hals, løsnede hendes Haar og viklede den store, mørke Fletning om sin Haand.

Hun kyssede ham og sagde smilende:

„Du er ikke den Første, der idag lægger Armene om min Hals.“

„Hvad!“ raabte han og sprang op, i Tanken om, at Ritra var forlovet. Men hun trak ham ned igen og sagde:

„Aa, det var en lille Dreng!“

Han kom til at tænke paa, at ogsaa han idag var bleven omfavnet af en lille Dreng, og idet han trykkede Ritra til sit Bryst, saa han Anna staa i Kvistværelset. Smuk var hun unægtelig, som hun stod der med Taarer i de blaa Øjne.

Han bortjog disse Tanker ved at drage Ritra fastere ind imod sig og kysse hendes Mund og Haar. Saaledes sad de længe, tavse og ganske lykkelige ved den stumme Omfavnelse og de hede

Kys. Hun tænkte slet ikke, men lod Tiden ile sig forbi, thi det var første Gang hun elskede. I Kajs Sjæl derimod rørte sig en Følelse af Triumf. Nu maatte han jo tro, at denne unge Kvinde tilhørte ham for hele Livet, og naar dette gjorde ham saa lykkelig, var det maaske især fordi hun var forlovet med hans gamle Modstander. Ha, ha! Han maatte le ad denne Modstander! Og idet han virkelig lo, løsnede han sin Arm og saa paa Uret. Klokken var — ! Han rejste sig lidt hurtigt og anmodede Værten, der diplomatisk passede paa Indgangen, om at skaffe dem en lukket Vogn.

Denne førte dem til National, hvor Kaj sprang ud og lige naaede Klampenborg-Toget Kl. 3. Ritra kørte videre. Før de skiltes, aftalte de at mødes næste Dag paa samme Tid og Sted.

Det havde sine Grunde, at Kaj saa pludselig var kommet i Tanker om at skulle ud til Klampenborg. Han havde samme Morgen modtaget et Brev, der overraskede ham. Det var fra Mathilde, Mester Frantzens Datter, som i faa Linier bad ham om et Stævnemøde. Hun gav ingen Grund for denne Anmodning, som han omtrent var nødsaget til at efterkomme, thi hun sluttede sit Brev med de Ord: „Jeg venter Dem i Ulvedalene Kl. 4 og vil være der, hvadenten De kommer eller udebliver. De skal derfor ikke sende Svar.“

Egentlig lidt uvillig over denne Udflugt gik han op i Ulvedalene, hvor han efter nogen Spejden opdagede en hvid Plet, der syntes at bevæge sig hen imod ham. Det var Mathilde. Han kendte

hendes Gang og følte, hvorledes hendes Skikkelse uvilkaarligt fremkaldte gamle, blide Minder i hans Sjæl. Men da hun kom nærmere, blev han underlig greben staaende stille, stum af Medynk. Thi hvilken forfærdelig Forandring var der ikke foregaaet med den unge Pige! Hun var bleven gennemsigtig bleg, og hendes Øjne flagrede halvt udslukte i Ansigtet, syntes han, nu da hun traadte hen imod ham og paa sin underlige forlegne Maade rakte ham en Haand.

Hun havde gættet, hvad han tænkte, og sagde, idet hun hostede:

„Ja, det er mit Bryst. Jeg har haft det ondt i Vinter. Ingen og allermindst jeg selv troede, at jeg fik se de grønne Træer mere. Nu ser jeg dem for sidste Gang“ —

Deltagende greb Kaj den ulykkelige unge Piges Arm, men han kunde ikke finde noget at sige. Han saa Døden allevegne lyse ud af hendes Legeme, af de blaa Rande under hendes Øjne, af de frygteligt magre Hænder og nu, da hun satte Foden frem, af den høje smalle Vrist. Det var en Gru at se! Og gennem hendes hvide Kjole følte han Benene i hendes Legeme, der sank ind imod ham uden at han mærkede dets Vægt.

Hun fortalte ham, at hun havde boet paa Fortunen nogle Dage, men at hun atter skulde ind til Byen. Den friske Luft havde taget hendes sidste Kraft. Han mærkede det og bad hende sætte sig ved hans Side i det høje Græs.

Solen straaledede varmt ned over dem, og rundt

om dem mylrede Blomsterne i broget Vælde, idet hun frygtsomt satte sig og glattede paa sin Kjole. Hvilken skærende Modsætning, tænkte Kaj, imellem dette svulmende Liv og dette døende Barn, og i hans Hjerne formede sig en gribende Føljeton „Den syge Blomst“. Men harmfuld paa sig selv over, at Tryksværten brutalt plettede hans Stemning, bøjede han sig imod den blege Pige og trykkede et Kys paa hendes Mund.

En sygelig Rødme farvede hendes Kinder. Hun saa paa Kaj og sagde i en voksende Bevægelse:

„Tak for, at De vilde se en stakkels lille døende Pige, der en lang øde Vinter Dag og Nat har længtes efter denne Stund. Aa, var Du ikke kommet, Kaj, det havde været en forfærdelig Synd! Jeg vilde jo blot denne ene Gang sidde sammen med Dig mellem Blomsterne i den varme Sol. Ejede jeg Rigdom eller Skønhed, saa gav jeg Dig det altsammen, men nu kan jeg intet give, for jeg skal jo ud paa den underlige Rejse. Til alt, hvad jeg ser, siger jeg Farvel. Men dernede i Skyggerne vil jeg mindes disse dejlige Minutter: Det lysegrønne Løv, det friske duftende Græs, de kære Smaablomster og den milde, varme Himmel. Alt det og dit Billede, Kaj, tager jeg med mig i min Grav.“

Kaj ønskede sig langt bort fra dette Sted. Han vilde rejse sig og gaa, men bevæget, be-
drøvet og gennem Modsætningen opfyldt af Erin-
dringen om Ritra, tog han den døende unge Pige

i sin Favn og kyssede hendes Mund og magre Hals, vilde kaste hende om i Græsset — men greben af en pludselig Rædsel skød han hende fra sig og sprang op. Han havde mærket Døden og blev først rolig, da han saa, hun rørte sig ved hans Fod.

„Farvel!“ sagde han, skælvende af Skræk.

„Farvel, Kaj!“ svarede hun og rejste sig aandeagtigt i det høje Græs.

Han gik, hastigt, og først da han kom ud paa Vejen vendte han sig og saa hende ubevægeligt staaende paa det samme Sted. Han følte hendes kolde Læber paa sin Mund, og det gøs i ham ved Tanken om, hvor hurtigt disse Læber ikke mere vilde skælve for et Menneskes Kys. Nu vinkede hun til ham, og han vinkede tilbage, saadan som man vinker sit Farvel til den, der skal paa Rejse. Ja, hun skulde da ogsaa paa en Rejse, den underlige Rejse, som hun havde kaldt den, og atter gøs Kaj, og det forekom ham, som raslede det spøgelsesagtig gennem Løvet. Han fremskyndede derfor sine Skridt, ja næsten løb —

Fuldstændig befriet for sin Uhygge blev han ikke, før han stod paa Strandvejen foran Etatsraadens Port, der altid mindede ham om det lille Ar. Han vilde ind og hilse paa Agnete, som han ikke havde set den sidste Tid og gik lige ned i Haven, hvor en Dame laa og læste i en Hængeskøj. Det var hende. Hun vendte Hovedet og sagde:

„Monsieur! Comment ça va?“

„Undskyld, Frøken, at jeg forstyrer Dem i en interessant Roman,“ sagde Kaj og satte Køjen i en svagt gyngende Bevægelse.

„Jeg er ikke utilfreds med at blive afbrudt,“ svarede hun og lukkede Bogen. „Zola har aldrig været min Forfatter. Det er egentlig først nu, da han er gaaet over i Historien, at jeg studerer ham som Fænomen.“

„Det er altsaa alt, hvad man opnaar hos Dem, Frøken, saafremt man er saa heldig at gaa over i Historien?“

„Nej, Dem vil jeg vistnok dømme noget mildere,“ svarede Agnete, „for selvfølgelig har De vakt alle mine blidere poetiske Følelser, siden De er optraadt i Figaro som „Havmanden“.

At Agnete havde forstaaet denne Symbolik, smigrede øjensynligt Havmanden. Derimod virkede det kølende paa ham, da hun ligegyldigt tilføjede:

„Men agter De at føre mig til Havsens Bund, maa jeg straks anmode Dem om Respit til efter Middagen. Det er nemlig en af mine aarlige Festdage, første Gang vi faar Artiskok. Maaske gør De os den Ære?“

Kaj takkede. Han skulde ind med Toget Kl. 6 og havde blot i Forbigaaende villet hilse paa Familien.

„Fader og Moder er ude paa en Køretur,“ sagde hun og rejste sig af Køjen. „Naar Artiskokken ikke frister Dem, har jeg ikke andet at byde end mit Følgeskab et Stykke ind igennem Skoven.“

Han takkede, og hun tog sin Hat, der hængte paa en Gren.

„Hvorfor piner Figaro os nu igen med Politik,“ spurgte hun, idet de ved hinandens Side gik igennem Porten.

„Vi staar jo foran Valgene.“

„Og saa?“

„Ja, saa maa et Blad skrive om, hvad alle Mennesker taler om, altsaa om Politik.“

„Det har Figaro kunnet gøre paa en morsom Maade, men nu synes det, som om politiske Materier skal drøftes med højtidelig Alvor. Til alle dannede Menneskers Overraskelse bragte Bladet igaar en „Leder“, saadan er det jo man kalder disse Uhyrer, om Parlamentarismen. Det var mildest talt et surt Æble.“

Kaj, der var Forfatteren, svarede lidt stødt:

„Det vilde interessere mig at høre, Frøken, hvorledes De vilde politisere i et liberalt Blad.“

„Det skal jeg sige Dem,“ svarede hun og slog med Haanden efter Myggene, der summede mellem Træerne. „Jeg vilde lære at forstaa, at saadan som Tingene har udviklet sig i Slutningen af vort Aarhundrede, findes der politisk talt kun to Partier, de Rige og de Fattige, og er man midt imellem dem, saa knuses man som Sandskornet mellem Møllestene, og da det nu i Politik gælder om at bevare Livet under de bedst mulige Betingelser, saa er det jo daarlig Politik at lægge sig imellem Møllestenene. Men det er jo netop det, de Liberale gør. Kampen staar imellem dem, der ejer Millionerne

og dem, der ejer Næverne. Der er ikke Plads for aandelige Mellemstandpunkter. Følgelig maa de Liberale græsse der, hvor de finde deres Næring, saa som paa Religionens, Moralens, Kunstens og Æstetikens vide Mark. Her gælder dog Principper. I Politik derimod gælder kun det Princip, at Magt er Ret, ren materiel Magt, og de Liberale sidder ikke inde med en saadan Magt“ —

Og uden at forandre noget i sin ligegyldige Tone, sluttede Frøken Agnete, idet hun rakte Kaj Haanden:

„Og nu Farvel, Hr. Politiker! Gaa De ind til Deres Parlamentarisme. Jeg gaar hjem til mine Artiskok.“

Kaj kyssede hendes Haand og saa' efter hende, idet hun langsomt slentrede ned ad Stien. Der var noget fornemt nonchalant udbredt over denne Gang!

Han naaede Toget i sidste Øjeblik, dvælede undervejs ved sine Oplevelser, som han fandt var uforglemmelige, men som han glemte i samme Øjeblik, han igen sad ved sit Skrivebord i Figaros Redaktion. I en Fart besørgede han det løbende Arbejde, læste Aftenbladene, tændte en Cigar og begyndte paa en Føljeton. Det var længe siden, han havde skrevet en af disse stemningsfulde Fantasier, der engang glædede saa mange Læserinder. Men i Aften følte han de vage Stemninger bølge gennem Sjælen, og smidigt bøjede Pennen sig til Glæde og til Vemod. Han skrev om Aarets fire Tider, og fire Kvindeskikkelser svævede

usynligt om ham, mens han skrev. Ritra kom til ham som den brusende Vaar, Anna som den frugtbare varme Sommer, Agnete som den dybe kølige Efterhøst og Mathilde som den hvide Vinter —

Da han var færdig og med Hatten lidt paa Snur sparkede til Glasdøren og gik ned ad Trappen, saa' han endnu de fire Aarstider for sit Blik.

„Livet er en Operette!“ udbrød han, idet han nikkede til Aarstiderne og i Tanken gav dem hver et Kys.

VI.

Kaj var ubestridelig en Kraft i Byens største Blad. Han ejede denaarvaagne Ærgerrighed, der rastløs spænder Flitsbuen, den aandelige Snuhed, der klogt udnytter alle Sjælens Stemninger, og han ejede Evnen til at se paa tværs igennem Livets daglige Fænomener og til at omstøbe Andres Kundskab i Bladsprogets korte rammende Ord.

Det var længe siden, han havde ombyttet sit Værelse i Meinungsgade med en elegant Ungkarlelighed paa Nørrebro's Dossering. Her kunde han om Morgenens fra sit Vindue hilse Solen, naar den ildsprudende traadte frem af luerøde Taager, og det var egenlig for denne Udsigts Skyld, han

havde taget Lejligheden. Han holdt nok af at mindes hin Morgen, da han forlod Fædrenehjemmet og de dybe Dale.

Saavel i denne Lejlighed som ude, omgav han sig med en vis Luksus, men det generede ham, at han trods alt ikke ganske havde kunnet aflægge Haandværkssvenden. Fortiden sad fast i ham, og tit overraskede den ham i ubevogtede Øjeblikke. Men naar han bevægede sig i Selskab, eller han om Morgenen travede ud ad Strandvejen paa den lejede Ridehest, vilde næppe Nogen have set, at den ulasteligt paaklædte Selskabsmand og den elegant monterede Rytter var en Gentleman af første Generation.

Paa disse Rideture mødte han ofte Frøken Agnete, der havde bragt Etatsraaden til Stationen og bagefter foretog en Køretur paa egen Haand. Saa red han ved Siden af den lille Gig, ind gennem Skoven og ud over Markvejene, og ofte standsede de og lod Hestene hvile ved en Landsbykro og fik med det samme Lejlighed til en Passiar.

Det interesserede Kaj at samtale med den unge kloge Dame. Hun satte hans Tanker i Bevægelse og gav ham tit en god Ide.

Saadan havde hun nu en Dag paa sin sædvanlige ligegyldige Maade spurgte ham:

„Hvad Formaal har De egentlig som Journalist?“

Han var bleven hende Svaret skyldigt, for hvad andet Formaal havde han end det at gøre Karriere, men han følte, det var ikke noget Svar.

Han svarede derfor spøgende, at hans Formaal var at glæde Læserne, gavne Aktionærerne og behage Gud i Himlen.

Og saa talte de om andre Ting.

Men nogle Dage senere kom de ind paa samme Emne, og som om Spørgsmaalet ikke synderlig interesserede Agnete, ytrede hun:

„Jules Girardin sagde de berømte Ord: *Le journalisme mène à tout pourvu qu'on sait le quitter à temps.* Han havde hermed villet sige, at den forgængelige Avis, der læses og glemmes, ikke selv er et Formaal, men kun er et Redskab til Opnaaelsen af Formaal. Gjaldt nu dette i et Kulturland, hvor Pressen var en gammel Institution, gjaldt det meget mere i et Land, hvor Publikum havde den Opfattelse af Bladene, at deres fornemste Opgave var at bringe Dagens Nyt. En Mand, der vilde noget, brugte et Blad. Han lod sig ikke bruge af et Blad.“

Disse Ord tumlede længe om i Kajs Tanke. Ja. En vis Karrière havde han jo gjort, men nu stoppede det. Han befandt sig paa et dødt Punkt.

Og han grundede og pønsede og lod Tanken følge de utallige Traade, der knyttede Figaros mange Penne sammen til et Hele, og langsomt gik det op for ham, at det var de usynlige Medarbejdere, Videnskabsmændene, Æstetikerne og Børsmændene, der holdt i Traadene. Han og de andre, der sled sig op i Døgnets Smaating, udførte egentlig kun den støjende Musik.

Det gjaldt nok om endnu engang at skifte Plan, og i saa Fald var der kun én Vej, der stod ham aaben. Figaro maatte ind i den politiske Konflikt.

Der forestod et Rigsdagsvalg, og fra konservativ Side begyndte man igen at udskælde Figaros Redaktør for Overløber, medens Oppositionen som sædvanlig betragtede ham med Mistillid. Ved lignende Lejligheder plejede Kars at lægge Bladets politiske Ledelse i Haanden paa en forsigtig liberal Rigsdagsmand, der forstod at ballancere saaledes mellem Partierne, at man ikke altfor stærkt saarede de Konservative uden derfor at skjule, at Oppositionen havde Bladets Sympati. Men denne Rigsdagsmand var falden ved de sidste Valg og opholdt sig nu i Udlandet. Kaj besluttede at tage Affære i hans Sted.

Men i en saa delikat Sag indsaa han, at han maatte gaa en Omvej. Det gjaldt om at faa Bladets politiske Ledelse betroet til en Mand, bag hvis Navn han foreløbig kunde finde Dækning, og han fandt hurtigt denne Mand.

Det var en Oberst, der var falden for Aldersgrænsen i det interessante Øjeblik, han skulde være General. I politiske Fredstider gjorde Bladene ofte Løjer med ham og kaldte ham Oraklet, men næppe lød Krigstrompeten, og Obersten besteg Skansen, før han indgød alt Levende Respekt.

Han var en tresindstyve aarig Mand med graat

Fuldskæg, kraftigt Haar og majestætisk Holdning. Med mørk Foragt optraadte han i Modstandernes Forsamlinger og talte Tilhørerne i Søvn.

Han ansaas derfor med Rette for at være uovervindelig. Det gjaldt blot om for ham at komme op paa Talerstolen. Stod han først dér, lige op og ned og skuede ud i Rummet, medens Ordene ustandseligt rullede frem med monoton Klang, da brast al Modstand, om ikke lige straks, saa dog i Løbet af et Par Timer.

Denne frygtede Mand blev tilkaldt som Leder af Figaros politiske Afdeling under Valgkampagnen, og saavel han som Kaj, der blev hans Sekretær, fandt det foreløbig klogest at lade Bladets Politik fremtræde i den gamle skæmtefulde Form. Men lidt efter lidt fik de politiske Artikler et vist personligt Præg.

Alt dette var Virkninger af Frøken Agnetes lille improviserede Foredrag om Journalistik. Kaj havde været saa optagen, at han ikke havde set hende siden, og maaske var det ogsaa rigtigst, at han traf hende noget sjældnere under Valgkampagnen. Hun saa noget for abstrakt paa Tingene, følte han, nu da Oraklet daglig orienterede ham i Politik.

For Ritra derimod, som han jævnlig mødte, var det ham en virkelig Fornøjelse at udvikle sine politiske Ideer. Hun hørte paa ham med en glad beundrende Opmærksomhed, og tit, naar de, som nu idag, endte deres Spadsereture i Syven, satte hun sig paa hans Skød og sagde:

„Undskyld, at jeg afbryder den højtærede Minister med et Kys!“

Minister! Ja, hvem vidste, hvor man kunde ende! „Ser Du, Ritra,“ sagde han og talte med Oraklets mørke Alvor: „Kampen staar mellem Kapital og Arbejde. Denne Kamp truer med en Revolution, og Samfundet i dets nuværende Skikkelse vil næppe kunne reddes uden ved et stort liberalt Mellemparti, der kan agere Stødpude, og dette Mellemparti maa fremelskes af vor jævne gode Mellemstand i Forening med de liberalt tænkende Lag“ — —

Da han havde fortsat denne politiske Udvikling nogen Tid, satte Ritra sig atter paa hans Knæ og bandt Hs. Eksellences Slips. Derpaa sagde hun som noget, der tilfældig faldt hende ind:

„Véd Du, at min Forlovede stiller sig til Valget?“

„Hvad!“ raabte Kaj overrasket. „Hvorfra har Du den Nyhed?“

„Fra ham selv. Det blev afgjort igaar Middags. Da han om Aftenen var ude hos os, havde han en Liste med over de andre Kandidater og deres Program eller hvad det var. Han glemte forresten de Papirer paa mit Sybord.“

— Rygtet gik virkelig, at Regeringspartiet pønsede paa en ny Kandidatliste, men hvem troede det Rygte! De afgaaende konservative Rigsdagsmænd var politiske Veteraner, og man kunde ikke vrage dem af anden Grund end den, at de var blevet sløvede i Partiets Tjeneste. Var dette nu

virkelig sket, og var yngre Mænd udsete i deres Sted, vilde Valget faa en uanet voldsom Karakter. Meddelelsen var i hvert Fald af den største politiske Betydning.

Medens Kaj hurtigt anstillede disse Betragtninger, genvandt han sin Fatning og sagde roligt, idet han knipsede Asken af Cigaren:

„Hvorledes faar jeg fat i de Papirer?“

Hun svarede ligegyldigt:

„Du kan faa dem, naar vi ses paa Torsdag.“

Tak, saa er det maaske for sent, tænkte han, men tav. De spiste og kørte som sædvanlig ind til Byen i en lukket Vogn.

Men imod Sædvane steg Kaj ikke af ved Højbro. Han skulde ud i Frederiksberg Runddel, sagde han, og kunde altsaa ledsage Ritra til Sidevejen i Alléen.

Idet Vognen standsede her og de havde taget Afsked, henkastede han ligegyldigt:

„Jeg er egentlig lidt nysgerrig efter de Papirer, Ritra. Om et Øjeblik kommer jeg tilbage og gaar forbi Villaen. Vil Du saa ikke nok række mig de kostbare Dokumenter.“

„Jo, med Fornøjelse!“ svarede hun og hoppede ned ad Stien, øjensynlig tiltalt af en Mission, hvori der forekom baade Elsker, Havegærde og Papirer. Gud, hvor det dog var interessant at være hemmeligt forelsket —

Et Øjeblik efter slentrede Kaj ligegyldigt ned forbi Overretssagførerens Have. Ritra stod i Lyst-

huset, vekslede et Par Ord med ham og rakte ham en stor blaa Konvolut, som han stak til sig, idet han bad hende vente et Par Minutter paa det samme Sted.

Skælvende af Bevægelse ilede han ned i en Ølkælder paa Gl. Kongevej og gennemsøgte Konvolutten. Jo rigtig! Den indeholdt en Liste over ny konservative Kandidater — lutter opsigtsvækkende Navne! og ikke nok med det! Listen var ledsaget af en fortrolig Skrivelse, der indeholdt Partiets hemmelige Grunde til Fordelingen af Kredsene. Saaledes skulde Jærnstøberen stilles op mod Store-Olsen, fordi han havde vundet Strejken. Den Skrivelse var af Interesse! Og hvad var det! Konvolutten indeholdt endnu en Skrivelse, og denne viste sig at være intet mindre end Regeringspartiets ny Program. Tænk, de havde ogsaa nyt Program! Og dette ny Program struttede af saa mange overraskende Enkeltheder, at Kaj ikke lige straks kunde overskue dets Betydning. Han var saa betagen, at Bogstaverne dansede for ham, medens han ilfærdigt tog en Afskrift. Da det var gjort, lagde han med rystende Haand Papirerne i Konvolutten og sprang op af Kælderen uden at betale det Øl, han ikke havde nydt. Værten, der troede, han vilde snyde, løb raabende efter ham, til han blev beroliget med en Tokrone, som han længe stod og saa paa, før han vendte om igen med Følelsen af, at han havde serveret for en gal Mand.

Et Øjeblik efter rakte Kaj Konvolutten ind til Ritra og sagde Tak for Laan. Derpaa satte han sig i

Drosken, som havde ventet ham i Alléen og nu hurtig førte ham ind til Figaros Redaktion.

Ved hans Skrivebord sad Oraklet i Færd med at slutte en politisk Leder, der laa udbredt foran ham paa mange tæt beskrevne Ark. Et af disse var under Nedskrivningen fløjet ud af Vinduet, men pudsigt nok, Oraklet kunde læse Lederen igennem uden at bemærke noget Hul i Tanken.

I en Fart satte Kaj sin redaktionelle Overordnede ind i den ny politiske Situation.

„Var dette muligt,“ svarede Oraklet og rettede med en svingende Haandbevægelse paa sine Briller, „saa maatte jeg have set forkert paa hele vor politiske Udvikling. Følgelig er det umuligt“ —

Da Oraklet var gaaet lod Kaj endnu nogle Ark af Lederen flyve ud af Vinduet og mærkede Resten med et B, hvilket i Redaktionssproget betyder:

Skal ind i Bladet, hvis der bliver Plads.

Derpaa satte han sig selv ned og skrev, -Ark paa Ark, med mange fængslende Overskrifter og talrige Udhævelser i Kursiv. Hvert af de aftrykte Aktstykker fik en bidende Kommentar, og hver af de ny Kandidater et lille vittigt Biografi. Dernæst satte han Regeringens Program med fed Tryk og sluttede endelig med en Nekrolog over Veteranerne, som de Konservative stededede til Hvile.

Da han var færdig, lod han gamle Læske læse Artiklen og studerede under Gennemlæsningen Redaktionssekretærens Ansigt. Dette Eksperiment plejede han at anstille ved særlige højtidelige Lejligheder,

men idag var Eksperimentet nær faldet galt ud, thi gamle Læske fik en saadan Hoste af Forskrækkelse, at han daanefærdig maatte sætte sig paa en Stol.

„Udmærket!“ raabte Kaj og lod Artiklen gaa i Trykkeriet.

Den vakte næste Morgen en uhyre Sensation — dog kun et Øjeblik, til Læserne havde sundet sig og var kommet under Vejr med, at det Hele var et vittigt Paafund. Saa morede man sig og fandt, at Figaro igen havde haft en god Ide og udført den med Talent.

Men til almindelig Forbavselse indeholdt de konservative Aftenblade intet Dementi.

Skulde Meddelelsen være sand? Skulde de Konservative virkelig have detroniseret deres Veteraner, og skulde de ny Kandidater opstilles paa et saa krigersk Program?

Ja, der var ikke længer nogen Tvivl. Regeringsbladene den følgende Morgen tav, men de gamle politiske Veteraner nedlagde højkrøstede Protester. De var end ikke blevet underrettede, da de fik deres Afskedspas paa Tryk i Figaro, og nu raabte de i indignerede Erklæringer:

„Vi bliver staaende paa Skansen.“

Figaros Artikel havde altsaa ikke været Op-spind, og Numret fra den foregaaende Dag blev revet bort i endnu flere Oplag, og fra alle Sider ydede man Bladet den Anerkendelse, at det var Byens bedst underrettede Blad, en Anerkendelse, som Kaj forstod at drage sig til Fordel i sin Redaktion.

Det var jo nemlig ingen anden end ham, der havde aabnet Valgkampagnen. Nu først blev der Liv. Rundt om i Byen samledes man til politiske Møder, og overalt blev Figaros Afsløringer sat under Diskussion. Talerne trak Bladet op af Lommen og fandt i det Udgangspunkt for deres Angreb paa Regeringens Politik. Altsammen Triumf for Kaj.

Men desværre var han saa optagen, at han ikke havde Tid til at nyde sin Triumf. Det var første Gang, han havde Lejlighed til at se en Valgkampagne fra et Blads Kulisser, og smidig som han var, blev han hurtig fortrolig med Bevægelsens farceagtige Karakter. En voksende Strøm af Karnevalsfigurer bevægede sig op og ned ad Bladets Trapper: Vælgere, der vilde tale med den politiske Redaktør i Enrum, ængstelige Borgere, der gav lokale Vink og meddelte Oplysninger om, hvor Modpartiet havde købt en Stemme, og menige Talere, som i stort Tal indfandt sig og modtog Vink om, „hvor vidt de turde strække sig,“ „hvad de skulde holde paa“ og „hvor langt de turde vove sig“ og andre taktiske Vendinger, der mere syntes at høre hjemme i Sporten end i Politikken. Naar saa disse Talere om Aftenen havde strukket sig og vovet sig, og det, de havde holdt paa, var meddelt den begærlige Læseverden i udførlige Referater, kom de Dagen efter listende op og spurgte, om de ikke havde vovet sig for vidt, og om det ikke vilde være rigtigst straks at afværge Søgmaal og andre Ubehageligheder ved en personlig Henvendelse til Modstanderen eller dog ved

et kraftigt Dementi. Men alt som Valget nærmede sig og Bevægelsen blev voldsommere, overdøvedes disse Talere af selve Folkerøsten. Nu vimlede det paa Talerstolene med ubekendte skæggede Ansigter, og ingen spurgte mere om, hvorvidt man turde vove sig. Paa alle Talerstole vaskede man hinanden om Ørene med de groveste Injurier, og Stemningen kaldtes mat, naar Møderne ikke endte med Tumult.

Den voldsomste Kamp stod i Byens folketætteste Kreds, hvor Store-Olsen rystede sin vældige Manke og med rullende Tordenstemme vendte sig mod Modstanderen, Jærnstøber Emil Holm. Men denne fulgtes paa sine Møder af en udmærket organiseret Skare Brølere, hvis Hundreder af Røster lige netop kunde overdøve Store-Olsens Røst. En yngre Medarbejder ved Figaro havde meget morsomt skildret et af disse Møder, men Kaj havde modsat sig, at hans Artikel kom i Bladet. Den mindede for stærkt om den Tid, da Figaro skæmtede med Politik.

Men selv havde han nok Lyst til at se et saadant Møde, og en Aften, da han var færdig paa Kontoret, gik han hen i Gotersgadens Eksercerhus, hvor Slaget netop var i fuld Gang.

Forbavset blev han staaende ved den aabne Port og saa nedover de Tusinder af Ansigter, der fra Talerstolen udefter tegnede sig i det skarpe Gaslys. Der var død stille i Forsamlingen. Oraklet havde Ordet.

Med stærk Pathos og med en Betoning, der tydelig nok røbede, at han var vis paa Svaret, spurgte han Forsamlingen:

„Er vi her en Kreds af fri og oplyste Mænd?“

„Ja, ja!“ lød det op mod ham som en Torden.

„Er vi, maa jeg videre spørge, saa oplyste, at vi kan høre Modstanderne i Ro og Orden og imødegaa dem med Grunde og Beviser?“

„Ja, Ja!“ lød det atter, men lidt utaalmodigt fra Forsamlingen.

„Er vi, maa jeg videre“ —

„Det er nok!“ raabte man, „lad Taleren faa Ordet!“

Oraklet ringede, og Jærnstøber Holm viste sig paa Tribunen.

Men næppe havde Jærnstøberen udtalt det indledende „Mine Herrer!“ før hans Stemme overdøvedes af en Raaben og Hujen, der efter nogen Tids Forløb slog over i en dyb Brummen, oplivet af enkelte Solisters hæse Skrig.

Da Dirigenten længe forgæves havde ringet, traadte Store-Olsen ned og anmodede med vældig Røst om Ro for Modstanderen, men dennes Venner muntrede nu Arbejdernes Talsmand med en Sere-nade, der mindst sagde Sparto til alt, hvad der var præsteret fra den anden Side. Midt mellem de to Talere, der begge søgte at raabe gennem Larmen, svingede Oraklet sin store Klokke og saa bebrejdende paa Forsamlingen, der fyldte det uhyre Rum med Brøl.

Da Stormen omsider havde lagt sig, begyndte Dirigenten forfra:

„Er vi her en Kreds af fri og oplyste Mænd?“

„Ja, Ja!“ tordnede det gennem Eksercerhuset og ud over Gaden, idet Kaj med hurtige Skridt gik

ind mod Kongens Nytorv. Han kom til at tænke paa, hvad Agnete saa ofte havde sagt om Politik.

„Humbug — som alt andet, naar det ses paa Vrangen,“ udbrød han halvhøjt og tændte en Cigar. Saa smilte han. Det var ved Tanken om, at han som ung havde været med i saadanne Forsamlinger og følt en virkelig Indignation.

Ja, det var dengang.

Han afbrød hurtig sine Betragtninger, thi en Vogn, der kom fra Bredgade, gjorde Holdt og lod en Dame stige ud paa Torvet. Det var Ritra. Kaj betalte Kusken og trykkede hendes Haand.

Hun kom fra Selskab og var indhyllet i et mørkt Overstykke, der under Nedstigningen aabnedes og røbede den hvide Silkekjole. Paa Hovedet bar hun en bred Hat, fra hvis Skygge et kridhvidt Slør flagrede tilbage over hendes Skuldre. Der var noget betagende Fantastisk udbredt over denne af Parfume duftende og af Silke knitrende unge Dame, fandt Kaj, idet han stum af Forbavselse saa paa hende i den dæmpede Belysning.

Uden at veksle mange Ord gik de Arm i Arm, indtil de standsede ved Havnen. Her satte de sig i en Baad og bad Færgemanden om at ro dem ud til Langebro.

Det var en stille Høstaften. Millioner Stjerner tindrede paa den mørke Himmel, og der hørtes ingen anden Lyd end Smaabølgenes svage Rislen langs den lille Baad, og der saas intet andet rundt om dem end Skibsskrog og Master, der formummet traadte frem fra Havnens mørke Kroe.

Det er paa saadanne Aftener man giver Løfter. Ritra laa lænet op mod Kaj. Hendes Overstykke var gledet bort, og med et eneste Blik saa han hendes udstrakte hvidklædte Legeme lyse gennem Halvmørket.

Han løftede hende endnu tættere op til sig og trykkede et Kys paa hendes Hals.

Og da hun viljeløst lod Hovedet falde mod hans Bryst, hviskede han hende ind i Øret:

„Vil Du sejle saadan med mig langt bort, Ritra?“

„Ja, hvorhen Du vil, Kaj!“

„Ritra! Tør Du en Aften følge mig i en Sunddamper og først vende hjem den næste Morgen.“

Han mærkede, at hendes Legeme skælvede, da hun svarede:

„Ja — for din Skyld.“

„Godt, sig mig da, naar Du vil følge mig en saadan Aften — vil Du, Ritra?“

„Ja, Du skal faa et Brev.“

Baaden lagde til ved Langebro, og idet den stødte, tabte Ritra en lille Tegnebog, hun holdt i Haanden. Den faldt i Vandet, men behændigt greb Kaj den, før den gik til Bunds.

„Behold den!“ sagde hun. „Det var den sidste lille Ting, min Moder gav mig før sin Død.“

„Saa er den mig dyrebar!“ raabte Kaj og bedækkede hendes Mund med Kys.

Først ved National fik de en Vogn, som

førte Ritra hjem til Frederiksberg. Kaj gik ind paa Bladets Redaktion.

Her fandt han sin redaktionelle Foresatte i Færd med at gennemlæse Referatet af det stormende Møde. Paa de Steder, hvor Oraklet selv havde haft Ordet, indflettede han forskellige „Hør“ og „Bravo“, som maatte være undgaaet Referentens Opmærksomhed, og endelig tilføjede han som Slutning følgende Linier:

„Efterat den interessante Forhandling mellem Kandidaterne var bragt tilende, udtalte Dirigenten sin varme usminkede Tak til Forsamlingen for den Værdighed og Alvor, hvormed den havde fulgt Forhandlingerne.“

VII.

Det var Dagen førend Valget.

Stormende Møder havde været afholdt lige indtil Midnat. Alle Byens Orakler havde ringet, alle Byens Talere havde tryglet og besværget, og i Bladene, der udkom senere end sædvanlig, svømmede nu Velsignelser og Forbandelser om i Tryksværten. Det gjaldt om at tage Vælgerne i Opløbet.

Tidlig paa Formiddagen gik Kaj gennem Figaros Redaktionslokaler. Aviser, Papirer, Haandbøger og iturevne Manuskriptstumper flød i uorden-

ligt Kaos over alle Gulve. Hvem der ikke kendte Natterøret paa et Redaktionskontor maatte tro, at Lokalerne havde været Skuepladsen for en Eksplosion.

Kaj vadede gennem Ødelæggelsen og kom til at tænke paa en Tid, da han betragtede disse Rum med Andagt. Nu var det med en ganske anden ligegyldig Følelse, han i Forbigaaende lod Øjet glide henover de tomme Pulte. Dér sad om Aftenen den lange ligblege Reporter og skrev, saa Blækket spruttede op ad Væggene, her den flabede Variété-anmelder, over hvis Krog der laa en Duft af stærk Parfume, dér den unge Digter, som havde Pennekraft af Elfenben og en Buket Violer liggende paa sit elegante Porcelæns Blækhorn, her den ængstelige Politireporter, som tilbragte Dagene i dybe Ølkældere og først vovede sig frem ved Nattetide, og dér endelig sad Ferdinand, bevogtet af en tømt Kognaksflaske og en fyldt Vandkaraffel. Der var egenlig noget illusionsforstyrrende i at se en Redaktion paa Vranken, fandt Kaj.

Træt og utilpas, som Bladmennesker er om Formiddagen, gik han ind i sit eget Værelse, aabnede et Vindue og saa' ud i den sollyse Avgustdag, der ingenlunde stemte Sindet til en Valghandling. Han lod Vinduet staa aabent og gav sig sukkende til at gennemlæse Morgenbladene, der allesammen var voksede i Længde og flygtigt set lignede Proklamationer. Han blev hurtig træt af denne Læsning og lod Haanden løbe gennem Brevbunken, der var henlagt paa hans Bord. De fleste af Brevene

var adresserede til Redaktionen, men der var ogsaa nogle til ham selv, og mellem dem øjensynlig fire, som vakte hans Interesse. Han gennemlæste dem én Gang, to Gange, vendte dem og udbredte dem endelig foran sig paa Bordet. Det første var en lille Billet doux paa lyserødt Papir og lød:

„Iaften Kl. 5 i Havnegade.

Ritra.“

Kaj skælvede af Bevægelse, da han læste denne ene Linie. Det vilde rigtignok falde haardt at slippe bort i Aften, men —

Og han greb det andet Brev, som indeholdt et Portræt. Det var fra Anna. Mild og rolig sad hun med den lille smukke Dreng paa Skødet. Bag paa Portrættet skrev hun:

„Kære Kaj!

Hermed dit Barns Billede.

Anna.“

Han var ganske stolt over denne Dreng. Et og andet i det smukke Barns Ansigt mindede virkeligt om Faderen.

Det tredie Brev behagede ham ved sit elegante Udstyr, tykt Velin og matgyldne Initialer. Det var skrevet med en sikker Damehaand og lød:

„Hr. Politiker!

Jeg tager altsaa til Byen paa Valgdagen for at studere Menneskenes Taabelighed. Vil

De Kl. 10¹/₂ Formiddag være ved Indgangen til Gotersgades Eksercerhus. Saa vil jeg stille mig under Deres Beskyttelse og samtidig profitere lidt af deres Indsigt.

Venligst

Agnete Plum.“

Det fjerde Brev indeholdt en Regning fra en Blomsterhandler:

„Debet.

For leveret Ligkrans til Frøken Mathilde Frantzens Baare — 8 Kr.

Betalt.

J. Petersen.“

Kaj kom uvilkaarligt til at tænke paa Artiklen om de fire Aarstider og kunde ikke mere samle Tankerne om sit Arbejde. De fire Skikkelser svævede om ham, smilende og anklagende, saadan som de havde svævet om ham hin Aften. Besynderligt ogsaa, at disse fire Breve skulde komme til ham med den samme Post.

Og atter greb han Pennen, men atter flagrede hans Tanker om imellem Foraaret, Sommeren og den hvide Vinter. Ja, nu var hun død, den stakkels unge Pige, som han havde kysset derude i det varme Solskin. Han havde faaet Efterretningen gennem Dødsannoncen, hvor han ogsaa havde set, at Begravelsen fandt Sted idag fra Vestre Kirkegaard. Saa skulde hun da ud paa den underlige Rejse —

Dørene begyndte at flyve op og i, og Bladets Medarbejdere samledes i Referentværelset. Kaj lyttede til deres Samtale og forstod at den gjaldt Valget — ja Valget! Og atter kastede han sig over Arbejdet, men det tog ingen Fart. Allehaande Tanker summede i hans Hjerne, og Ansigter, som han havde set og glemt, dukkede frem fra Linierne, han skrev, og Ansigterne smilede og sagde: Kan Du huske? Og saa faldt han i Tanker over tilfældige Begivenheder i sit Liv, indtil disse Tanker, der kun var kommet over ham paa Skrømt, pludselig veg Pladsen for de fire Kvindeansigter, der var kaldt til Live gennem Brevene paa hans Bord.

Omsider kastede han Pennen, skubbede Blade og Breve sammen i en Dynge, iførte sig sit Over-tøj og sad et Øjeblik efter i en Vogn, der førte ham til Vestre Kirkegaard.

— Salmesangen forstummede just, og Præsten foldede Hænderne til Bøn, da Kaj traadte ind i Lighuset, og alle Hoveder i det tarveligt paaklædte Følge vendte sig imod ham. Det bedrøvede ham, at han mod sin Vilje bragte Forstyrrelse i den lille Højtid. Svendene havde genkendt ham og syntes mere optagne af deres gamle Kammerat end af Præstens Tale, der drejede sig om Synd og Død og Angst, og hvad der ellers kunde siges om en gammel graahærdet Synderinde, men ikke om den blege elskelige Skikkelse, der slumrede i denne Baare.

Medens Præsten fortsatte, lod Kaj Øjnene glide hen over Kredsen. Rundt om den nedbøjede Mester

saa han de kendte Ansigter, som mindede ham om de Aar, der syntes ham saa fjerne, men som maaske netop derfor stod for ham som de lykkeligste i hans Liv. Hvem af disse unge Mennesker, tænkte han, kommer nu om Morgen og tænder Ilden under Værkstedets lille Kedel? Laver han mon selv sin Kaffe i et lille Blikapparat og drikker den, naar han faar Lavetten? Mon Mathilde ogsaa smilte ned til ham, naar hun op ad Dagen vandede Blomsterne i sin lille Have? Stakkels Pige. Nu havde de vel taget alle hendes Blomster og lagt dem paa den sorte Kiste —

Kaj stod nedsunken i saadanne vemodige Betragtninger, indtil Talen og Sangen var tilende, og Svendene varsomt løftede Baaren op og bar den ud til Graven. Han fulgte med og kom undervejs til at gaa ved Mester Frantzens Side.

Mesteren rakte ham sin Haand og sagde:

„Tak for Deres smukke Krans!“

De vekslede nogle Ord, og Kaj bad Mathildes Fader sige Du til ham ligesom i gamle Dage.“

„Nej, det gaar vel ikke,“ svarede Mesteren, „nu er De jo en berømt Mand.“

Præsten forrettede Jordpaakastelsen, og Svendene trak langsomt hen i en Beværtning.

Kaj saa efter dem, idet de halvt som i Undseelse beskrev en stor Bue udenom ham. De troede vel, at han ikke vilde kendes ved dem, fordi han var klædt i denne lapsede Dragt.

Han blev vemodig stemt og vendte sig mod Graven, der laa med duftende Roser i den gule Sol.

Hun, der hvilte her, havde dog lige til det sidste været som et Baand mellem ham og hine stille Dage. Nu brast ogsaa dette Baand.

„Tak for, at De kom herud!“ sagde Mester Frantzen, der med Taarer i Øjnene gik og ordnede og puslede ved Graven, som om han vilde gøre det rigtig hyggeligt for Datteren dernede. „Tak for, at De kom herud! Mærkeligt nok talte Mathilde om Dem, lige som hun døde. Det var besynderligt. Hun rejste sig i Vildelse og raabte: Fader, ser Du Blomsterne og Træerne, og ser Du Kaj gaa bort derhenne i det klare Sollys“ —

Kaj kunde nu ikke længer skjule sin Bevægelse. Med bortvendt Ansigt trykkede han Mester Frantzens Haand og kastede et sidste Blik paa Datterens Grav.

— Han sad atter i sin Droske og saa', idet han hurtigt kørte gennem Gaderne, diskuterende Grupper samlede foran Valgplakaterne, der var opslaaede rundt om paa Murene. Trykte Opraab uddeltes blandt de Spadserende. Hele Byen syntes at være i Bevægelse.

Paa Trappen til Kontoret mødte han sin Redaktør, der standsede ham og i en paafaldende gnaven Tone ytrede, at Bladets Aktionærer var blevet mere og mere betænkelige ved hans yderliggaaende Politik. De sidste Numre af Figaro havde jo mindst været lige saa voldsomme som Lavetten. Sejrede Oppositionen ikke, vilde Bladet utvivlsomt faa et slemt Knæk.

De samme Betænkeligheder havde Oraklet ofte

nok gjort gældende, men Kaj havde stadig givet ham en god Dag.

Han svarede Redaktøren, at det var for sent at anstille saadanne Betragtninger Dagen førend Valget. Nu maatte Bladet løbe Linen ud. For øvrigt tegnede det til Sejr.

Og saa — fortsatte Kaj i sine egne Tanker — skal vi faa at se, min gode Redaktør, hvem af os to, der er den stærkeste i Figaros Redaktion! Og dermed hilste han lidt spydigt og gik op og satte sig ved sin Pult. Bah! Aktionærerne! Hver Dag havde en eller anden af disse latterlige Herrer hvisket ham i Øret: „De sætter dødogpine Aktierne paa Spil!“ Hvad Fanden brød han sig om deres Aktier! Det han brød sig om, det var, at han var færdig her, saafremt Bladet led et Nederlag i Morgen. Han havde sat sin Stilling paa et Kort, men hans Øjne lynede, idet han udbrød:

Lad mig faa en Sejr!

Naa, selv om det nu gik galt, saa kunde han jo ryste hele denne Valgkampagne af sig som en Dukkert. Oraklet var jo Figaros politiske Navn, og paa sin almindelige journalistiske Anseelse og hjulpet af Etatsraaden vilde Kaj uden Vanskelighed kunne glide over i et godt Regeringsblad. For som Etatsraaden altid sagde efter Middagen:

„Regeringspartiet er s'gu dog det sikreste i Politik.“

Medens Kaj anstillede disse Betragtninger, nedskrev han sin sidste Valgartikel. I denne tænkte han sig Regeringens Kandidater opstillede foran

Skydeskiver, hver Kandidat i sin Kreds. Valgrettens dødbringende Mortere var rettede mod deres Pander, og med Tordenrøst raabte Kaj:

„Giv Ild!“

Han tændte sig en Cigar og dampede kraftigt, idet han greb et nyt Ark Redaktionspapir og nedskrev et Par djærve Valgopraab med mange Ud-raabstegn og fede Typer. Samtidig tænkte han paa Ritra. Var hun mon allerede undervejs til Havnegade? Han saa paa Uret. Ja, Tiden løb, og endnu manglede han en Opstrammer til Vælgerne i Store-Olsens Kreds. Det var slemt, men hvad der var endnu værre: Oraklets Stemme hørtes i Entréen! Nu tog han i Dørgrebet, men betænksomt som en vidtskuende Politiker tager i et Dørgreb Dagen før Nationens Skæbne staar paa Spil. Saa aabnede han langsomt, men da han traadte ind, var Kaj forlængst ude af en anden Dør med Overtøjet paa sin Arm.

Undervejs til Damperen gik han ind i en Kafé og meddelte gennem Telefonen gamle Læske, at han var nødsaget til at rejse bort og først kom tilbage næste Dag. Derpaa fløj han videre og naaede Havnegade, just som Sunddamperen ringede anden Gang.

Han saa i Afstand Ritra, der ventede ham bag Toldhuset. Hun bar en elegant Rejsedragt i graat riflet Stof, mørk Hat og stort Slør. I sin ene Haand holdt hun en lille sølvbeslaaet Kuffert. Nu kom hun ham i Møde, rakte ham den anden Haand og sagde ængsteligt:

„Det har været vanskeligt for mig at komme

bort, og nu da jeg staar her, er jeg bange. Jeg rejser ikke med Dig, Kaj.“

Dog, hun sagde dette i en Tone, der forraadte, at hun kunde overtales, og Kaj overtalte hende med et Blik.

Lidt modstræbende fulgte hun ham. Men da de nærmede sig Broen, standsede hun og sagde:

„Hvad jeg gør nu er urigtigt. Det véd ogsaa Du. Jeg vilde ikke gøre det, om jeg ikke havde besluttet i Morgen, uden Opsættelse, at hæve min Forlovelse med Emil Holm.“

Saa løftede hun sin Kjole og gik hastigt over Broen, og Kaj, der fulgte efter, saa med et eneste beruset Blik den slanke Dameskikkelse: Hatten med det flagrende Slør, den folderige Rejsedragt og de hvide Kniplinger, der brusede om de bløde spidse Sko.

De gik ned i Salonen, hvor en høflig Ovpartneringsjomfru uden Anmodning anviste dem en separat Kahyt. Her kastede Ritra Kufferten og slog Armene om Kajs Hals.

Saa lyttede de og hørte, at man løsnede Trosserne, at Vandskovlene langsomt sattes i Bevægelse, og at Damperen gled fra Land. Under Vendingen var en Solstraale faldet ned i Kahytten gennem Glasøjet, og Ritra, der lod Solstraalen lyse paa sin Haand, raabte:

„Husker Du, da vi gemte os for Solen ude i den lille Have?“

„Ja,“ svarede han, „Solen har forenet os, og

nu tænder den vort Brudelys. Ritra — mens vi fejrer Bryllupsfesten i den lune Nat.“

Han kyssede hende heftigt og gik dernæst op paa Dækket for at se, om de havde Bekendte mellem Passagererne. Tilfældigt opdagede han under denne Runde, at Portrættet, Anna havde sendt ham, endnu laa i hans Frakkelomme. Han vilde kaste det i Vandet, men betænkte sig og lagde det i Ritras Tegnebog, som han derpaa gemte i sin Brystlomme.

Da han havde løst Billet og erkyndiget sig om, naar den første Damper næste Morgen anløb Hveen, gik han ned og hentede Ritra.

De tog Plads forude paa det øverste Dæk. Rundt om dem laa Sundet spejlblankt, rødmende under Aftenhimlen. Hist og her drev et Fartøj om med maleriske hvide Segl, men uden Vind.

Ritra var barnlig vild af overstrømmende Glæde. Hvert Øjeblik sprang hun op og viste Kaj, hvor den og den af hendes Bekendte laa paa Landet. Snart naaede de ogsaa Etatsraad Plums Villa, og deres Øjne mødtes i Erindringen om hin uforglemmelige Balnat, da de dansede i deres vaagnende Elskovs første Morgenrøde.

„Kære Kaj,“ sagde hun og satte sig ved hans Side, „tror Du vi nogensinde bliver lykkeligere, end vi er i dette Øjeblik?“

„Nej,“ svarede han, „det er jo en Aabenbaring. Jeg tror, jeg er den lykkelige Prins, der svøbt i Purpur, over Purpur glider ind i Drømmenes Nat.“

„Men Kaj!“ udbrød hun og lod de store, mørke Øjne dvæle over Søen, der i dette Øjeblik frembød et overraskende Spil af Farver, „jeg bliver saa vemodig midt i Glæden. Jeg er saa angst for, at det engang skal ophøre. Jeg har saa underlige Anelser, Kaj, o jeg . . .“ og hun brast i Graad.

Hendes Taarer faldt som klare Perler paa hans Haand. Han kyssede dem bort, men tøvende kom der ny Taarer, usikkert piplende bag de lange, mørke Øjevipper. Ogsaa dem kyssede han bort, og i deres Sted traadte nu et skælmsk, overgivent Smil.

„Du maa ikke være vred paa mig, kære Kaj, fordi jeg er saa dum. Men jeg er jo en lille Pige, der aldrig før har været ude paa et Æventyr.“

Han svarede ved at trykke et heftigt Kys paa hendes Mund, og da han mærkede, at hendes Læber skælvede, maatte han give hende endnu mange Kys.

Kort efter lagde Skibet til ved Hveen, og de befandt sig nedenfor den stejle, gule Brink, hvorfra St. Ibs Kirke som en hvid Prik lyser over Sundet. En Dreng tog deres Tøj, og bagefter ham gik de langsomt op ad Kirkebakken, standsede et Øjeblik og skuede forbavsede ud over Sundet og den danske Kyst. Saa gik de videre, ind over Øen, og fandt et Træhotel, idyllisk beliggende i Udkanten af en lille Skov.

— Der var gaaet en Times Tid, og de sad nu paa hver sin Side af et Aftensbord, der egentlig var bleven dækket inde i et tæt Lysthus, men som de selv havde anbragt i det Fri. Hen over deres Hoveder

hvælvede Himlen sig som en lyserød, gennemsigtig Kuppel, og rundt om dem summede Myggene saa hyggeligt imellem Havens Træer.

De havde begge været overstadigt lystige, da de satte sig, men langsomt var de blevet grebne af Aftenens mægtige Tavshed. Nu havde de holdt op at spise, og over Bordet havde han grebet hendes Haand.

„Ritra! Tak, fordi Du sidder her og Tak, fordi Du ikke med et Ord, har taget alle de Løfter af mig, som jeg med Glæde giver og med endnu større Glæde holder — men som vi ikke taler om i Aften. Nej, uden Fortid, uden Fremtid vil vi nyde disse Timers Lykke.“

„Kaj! Det var som talt ud af mit Hjerte.“

Hun sad foran ham i Aftenrødmen, uden Hat, med Overtøjet kastet løst om Skuldrene og med det halvt skælmske, halvt melankolske Udtryk i sit Blik.

Pludselig sprang hun op og raabte:

„Lad os gaa i Skoven!“

„Ja, men først vil vi op og se vor lille Lejlighed,“ sagde han og trak hende med sig hen imod Hotellet, hvor en Tjener bukkende spurgte:

„Ønsker Herskabet at gaa til Ro?“

Det gav et Sæt i Ritra, og Kaj følte sig lidt usikker, idet han nikkede til Tjeneren, der straks satte sig i Bevægelse med et tændt Lys i hver Haand.

Lejligheden, hvori de fandt deres Rejsesager,

bestod af en net Salon med Sovekammer. Døren mellem de to Værelser stod halvt aaben, men hverken Kaj eller Ritra lod, som om de bemærkede denne Dør. De iførte sig hurtigt deres Overtøj og gik Arm i Arm ned igennem Skoven.

Her var der paa en aaben Plads oprejst en lille Sangtribune, hvorfra et Par alvorlige Dalkuller fornøjede Hveenboerne med nationale Sange. Kaj og Ritra, der havde taget Plads blandt Tilhørerne, deltog i Bifaldet for den første Dalkulle, men da den anden, en høj, mager Pige, viste sig i kort Kjole, tynde Ben og indadvendte Tæer, brast Ritra i en overgiven Latter, som smittede Kaj, men fornærmede det andægtige Publikum. De lattermilde Rejsende bukkede sig derfor ned og stoppede deres Lommetørklæder i Munden, men næppe saa de op igen, før Latteren paa ny tog Magten fra dem og det i den Grad, at de skyndsomt maatte løbe ud i Skoven, hvor de nu halvt kvalte skoggerlo, saa Fuglene opskræmte flagrede om imellem Træerne. Da de saa ikke kunde le mere ad den lange, tynde Dalkulle, lo de ad de vrede Tilhørere, og endelig lo de ad hinanden, hver paa sin Side af et Træ. Aldrig havde nogen af dem let saa hjerteligt, og de holdt først op, da Ritra raabte:

„Lad os fange Oldenborrer!“

Sum, Sum! Med deres Lommetørklæder flagrende om Haanden, løb de ud over Græsmarkerne, hvor lette, hvide Taager bølgede i Maaneskinnet. Sum, Sum! De fløj afsted, klappede i Hænderne

og lo som ellevilde Børn, indtil de omsider maalløse standsede paa den høje Skrænt ved Stranden. —

Thi her syntes det, som om al Sommernattens Ynde var udgydt over Havet og den lille Ø, der ikke ved et Tilfælde bærer Navnet Hveen efter Skønhedens Gudinde Venus. Langsomt var Maanen gleden ud og var bleven stor i de hvide Dampe. Nu syntes den at spænde over hele Himlen, hele Havet, ja, at tage hele Rummet i sin gyldne Favn. —

Og i en salig Rus, ene midt i dette underfulde Lysskær, sank de Elskende til hinandens Bryst.

Indtil han pludselig som i en Fortryllelse omslyngede hende og i sine Arme bar hende til Hotellet. Rundt om dem summede Oldenborrerne Sum, Sum! men nu fik de Lov at summe uforstyrret i den gyldne Luft. —

Og saa blev der stille paa den lille Ø. Stille ude over Markerne, stille i den dunkle Skov, stille i Hotellet og langs med Stranden, som Smaabølgerne, før de lagde sig til Hvile, havde smykket med en lysende Skumkrans.

— — — — —

Da Klokkerne fra St. Ibs Kirke tidlig næste Morgen ringede, slog Kaj Øjnene op mod Sollyset, der faldt ind i Værelset gennem det aabentstaaende Vindue. Forvirret rejste han sig og fandt Ritra fuldt paaklædt siddende ved sin Seng.

„Det er længe siden, jeg stod op,“ sagde hun

smilende og saa med et lidt forlegent kærligt Blik paa Kaj. „Jeg har siddet og set paa Dig, mens Du sov. Men er det ikke mærkeligt. I Søvn begyndte Du at tale om de fire Aarstider, og der var et ondt Træk om Din Mund, syntes jeg. Men da saa Kirkeklokkerne ringede, smilte Du og vaagnede —“

„Og fandt en Engel ved min Side,“ fuldførte han og kyssede hendes Haand.

Hun rejste sig, slog det store Slør om Hovedet og gik, medens han sprang op og gjorde Toilette. Gennem Vinduet saa han hende i den flagrende Kjole ude over Banken, og næppe var han paaklædt, før han stod ved hendes Side, kyssede hende og derpaa, med sin Arm om hendes Liv, lod Øjet glide hen over det betagende Rundskue, der laa udbredt foran dem: Sjællandskystens grønne Kæmpebort, hvorfra Villaerne blinkede i det luende Morgensolskin.

— Paa Vejen ned mod Havnen hjalp han Ritra med at løse Sløret, der flagrede i Vinden. Hun lagde det i Firkant og vilde gemme det i hans Brystlomme. Men her stødte hendes Haand mod Tegnebogen. Hun trak den op, viklede Sløret om den og lagde den atter paa sin Plads.

Han havde ikke bemærket, hvad hun gjorde, optagen som han var af hendes Ansigt. Han syntes, det i al sin Ynde havde faaet skarpere Linier og var blevet ældre paa denne ene Nat.

Saa gik de om Bord i Damperen, der paa denne tidlige Morgentur ikke medførte mange Passagerer. Kaj

og Ritra kunde uden Vanskelighed faa et Kaffeboard dækket i en separat Kahyt.

Til at begynde med var de lidt tavse, næsten undselige naar deres Øjne mødtes. Men da de bemærkede, at de godt kunde passiare uden at berøre Nattens Æventyr, kom der hurtigt Liv i Samtalen. De talte om Overrejsen, om Dalkullerne, om Oldenborrerne og om alt hvad der var passeret Dagen før. Derpaa saa de ud af det aabentstaaende Kahytsvindue, og morsomt udmalede Ritra, hvad man vilde sige derinde i den og den Villa, saafremt man vidste, hvem der var ombord i Skibet.

Da Damperen passerede Toldbodløbet, blev de enige om, at de ikke skulde følges ad i Land. Han vilde forblive i Kahytten og først følge efter, naar hun var forsvunden i en Vogn.

Skibet lagde til, og de havde taget Afsked mange Gange, førend Ritra fra Kahytsdøren endnu engang nikkede til Kaj. Idet hun da vendte sig og vilde gaa, strejfede hendes Blik hans Overfrakke, der hængte over Sofaen og røbede Snippen af det mørke Slør. Hun trak det op, men Tegnebogen fulgte med og aabnedes, idet hun greb den, saa hun pludselig til Kajs Rædsel stod foran ham med Portrættet i sin Haand.

Blodet gik ham fra Hjertet, medens Ritra lynsnart saa paa Billedet og paa Annas Haandskrift, — synlig uden straks at kunne tro den hele Sandhed. Men hun fik fuld Bekræftigelse, da hun saa sin Elsker synke ned paa Sofaen, ligbleg og stammende i en Løgn.

Hun vilde rejse sig imod ham med et Skrig, men hendes Bevægelse var for stærk. Hun sank hulkende om ved Kajs Side og blev liggende saaledes næsten som i Krampe, indtil han frygtsomt lagde sin Haand paa hendes Skulder. Saa pludselig fløj hun op med et forfærdet Hvin, slog ham med den flade Haand i Ansigtet og raabte:

„Skurk!“

— Da han atter kom til Besindelse, var han alene. Foran Bordet hængte der et lille Spejl. Det viste ham et Ansigt med fire smaa, røde Fingermærker paa den ene Kind.

„Skurk!“ lød det for hans Øre, medens han med Lommetørklædet for Kinden listede forbi Kahytssjomfruen og kom i Land.

„Skurk!“ Hvad var det? Man uddelte smaa kulørte Sedler til de Forbigaaende. Ogsaa han fik en Seddel. Mekanisk standsede han og læste:

„Stem paa Jærnstøber Emil Holm!“

Han kastede Sedlen med en Ed og mærkede at Blodet steg ham til Hovedet og samledes i de smaa Fingermærker, der brændte paa hans Kind.

VIII.

Det var, som om Verdens yderste Dag var kommen. Arbejderen forlod sit Værksted, Handelsmanden sin Disk og Embedsmanden sit Kontor. Der var kun én Tanke, én Bevægelse: Til Valg!

Kaj, der kom fra Damperen, lod sig viljeløs rive med af Strømmen ned igennem Gotersgade. Rundt om i Vrimlen saa han Ansigter, man ellers ikke ser paa Gaden, gulblege Fabriksansigter, der i Dagens Anledning, blankt sæbevaskede, straaledede af Begejstring for den gode Sag.

Det var dog ikke Valget, det var Natten og dens Hændelser, der optog Kajs Tanker. Men i disse Tanker forstyrredes han hvert Øjeblik af Bladkoner, der stak ham hans eget Blad i Haanden og af Avismænd, der udraabte Overskrifterne paa hans egne Valgartikler. Dette irriterede ham tilsidst, saa han i Vrede afviste Figaro med en saadan Ed, at liberale Vælgere raabte efter ham, om han ikke vilde holde sig i Skindet. Man behøvede da ikke at være storsnudet, fordi man stemte paa Regeringens Kandidat!

Han brød sig ikke stort om disse Ukvemsord, optagen som han i Øjeblikket var af Ritra. Han saa hende staa foran sig, straalende glad, indtil det skønne Ansigt pludseligt forvandledes og han følte dette Slag af hendes Haand. Mon de Forbigaaende kunde se Mærkerne paa hans Kind?

Aa, de var vel for optagne af deres interessante Valg!

Omsider befandt han sig ved Indgangen til Eksercerpladsen og nedover et uhyre Hav af Hoveder øjnede han en Taler paa Tribunen. Det var Store-Olsen, som med aabent Bryst og flagrende Haar kastede sig udover Randen af de dannebrogs-behængte Planker. Nu traadte han et Skridt tilbage, løftede besværgende Hænderne mod Himlen, indtil han pludseligt, skummende af Vrede, atter kastede sig frem og hensatte Mængden i et næsten komisk Raseri.

„Godmorgen, Hr. Politiker!“ lød en halvt ironisk Stemme, og Kajs høflige Hilsen gengældtes af Frøken Agnete med hendes sædvanlige ligegyldige Smil. Hun bar en Dragt af gulblegt Stof med Slag og Hat i samme Farve. Nu som altid var der noget hos hende, der førte Tanken hen paa gule Roser.

„Jeg skal ikke gøre Dem Ulejlighed ret længe,“ sagde hun, idet de spadserede ned over Eksercerpladsen. „Jeg vilde blot i Forbigaaende se, hvorledes det af dem saa nydeligt beskrevne Vælgerfolk gebærder sig til Valg.“

Som hun sagde disse Ord var Store-Olsen netop færdig med sin Tale og lønnedes med en øredøvende Applavs. Men næppe viste Modkandidaten, Emil Holm, sig paa Tribunen, før Applavsens slog om i øredøvende Piben. Men Jærnstøberen syntes vant til denne Medfart. Han drak Vand og vendte stille Blikket op mod Himlen, indtil der var

bleven Ro. Saa tog han Ordet, men da det nu straks fremgik af hans Udtalelser, at han var mindst lige saa arbejdsvenlig som Store-Olsen, blev dennes Venner harmfulde og gjorde slemt Spektakel. Hvad maatte de ikke høre! Jærnstøberen vilde være med til ny Skoler, Arbejdervoldgift, Arbejderboliger, Arbejderspension og kort sagt næsten alt, hvad der stod paa Arbejdernes Program. Det var en hel lille social Omvæltning, han stillede i Udsigt, men Tilhørerne tilbageviste med Afsky alle disse Goder, og da Kandidaten vedblev at trænge paa, ja næsten bønligt bad dem, saa protesterede de og raabte: Nej! Og da han endelig fristede dem ved at hænge en Normalarbejdsdag paa Krogen, blev de aldeles desperate og standsede ham med hæse Skrig. Det var derfor virkelig med god Grund, at Jærnstøberen omsider raabte ned til Vælgerne, hvad i Alverden de da vilde ha', og da han mærkede, at dette Spørgsmaal bed, saa gentog han det med stor Kraft:

„Jeg spørger atter d'Hrr. Vælgere, hvad er det egentlig de vil ha'?“

Der blev en pinlig Tavshed i Forsamlingen, og Jærnstøberen troede allerede Slaget vundet, da det uventet lød op til ham fra en dyb Bas:

„Vi ve' ha' Rabat!“

En skraldende Latter rejste sig om dette fjollede Udbrud, medens Kaj og Agnete arbejdede sig ud af Forsamlingen og langsomt gik igennem Gotersgade, der var sort af Mennesker.

„Og en saadan Farce kan De overvære og endda bevare Deres Agtelse for den almindelige Stemmeret.“

„Ja, hvad,“ svarede han, „man maa jo trøste sig med, at der er lige megen Latterlighed og Humbug i ethvert Parti.“

„Nej,“ svarede hun lidt heftigt, „Latterligheden og Humbuggen findes ufravigelig stærkest repræsenteret mellem Angriberne. De, der har Magten og i mange Tilfælde ogsaa Uretten, forstaar ganske anderledes at holde paa det ydre Skin.“

Kaj vilde gøre Indvendinger, men betænkte sig. Han gad ikke. Det kunde jo i Grunden være ham komplet ligegyldigt, hvor der var den meste Humbug.

Men han blev ikke fri. Hun fortsatte:

„De vil bemærke, at en halv Snes Etatsraader, der hver for sig er komiske Mennesker, faar Værdighed ved at optræde i Forening. Et Dusin Arbejdere derimod, som hver for sig er udmærket hæderlige Medborgere, faar et komisk Præg og hvad der er endnu værre, de bliver farlige for Omgivelserne, saa snart de optræder som Dusin.“

For dog at sige noget henkastede han:

„De læser nok Adresse-Tidende, Frøken?“

„Nej.“

„Det udtrykker dog nøjagtig Deres Syn paa Politik.“

„Ja, Bladet er konservativt og vil selvfølgelig værges os mod Pøbelregimente.“

„Arbejderregimente?“

„Aa, Navnet er det samme. Hvad er en Arbejder? En Mave, hvorpaa der sidder to Næver. At denne Mave og disse Næver stiller sit Forlangende om et Aarhundrede er naturligt, men ligesaa naturligt er det vel, at de gør Modstand, der sidder inde med de gamle Aarhundreders Kultur. Arbejderregimente betyder Uddeling af Brød og Sul i Kvanta, socialistiske Fællesborde, fladt Land i aandeligt Mørke, Kummerlighed for alle aandelige Idrætter og Ostrakisme for saadanne liberale Anskuelser, der hos os har sit Tilholdssted i Deres Blad.“

Hun blev i Trængslen skilt fra Kaj, men fortsatte, da de atter mødtes og gik videre ved hinandens Side:

„Hvilken Blindhed, at vore Liberale ikke sér, at al politisk Bevægelse nu former sig som to brutale Partier, der hver paa sit Lokomotiv farer mod hinanden til et uundgaaeligt Sammenstød. Paa det ene af disse Lokomotiver har de Millionærerne, paa det andet Næverne. Vil man være med i Fremtidens Politik, maa man ikke, som de Liberale gør, stille sig paa Sporet, midt i Sammenstødet, det er Selvmord.“ —

Kaj hørte ikke mere, men saa forbavset efter hende, idet hun paa egen Haand arbejdede sig ud af Trængselen og stod paa Kongens Nytorv. Saa interesseret havde han endnu aldrig set Agnete. Hun fortsatte idet de langsommere gik over Torvet:

„Politik har den Magt over Menneskene, at

den paa nært Hold svækker deres Tænkeevne. Før man binder an med dette Uvæsen, bør man anskue det paa Afstand og sætte sig sit Maal. Jeg vilde ønske, Hr. Politiker, at De kunde komme til at se det Hele udefra i nogen Tid.“

Kaj, som egentlig ikke havde Lyst til at fortsætte denne Samtale, svarede, at han efter Valget tænkte paa at foretage en Rejse til Italien.

„Saa maaske vi mødes i Neapel.“

„Vi, — rejser De?“

„Ja, Papa har lovet mig en Efteraarsrejse til Sicilien. Formodentlig kommer vi fra Palermo til Neapel i Begyndelsen af November. Jeg vilde gerne, før jeg mister Rejselysten, gense Ætna og Vesuv.“

De var kommet hen i Bredgade, hvor Frøken Agnete skulde op i Familiens Vinterlejlighed. Hun rakte Kaj Haanden og sagde ligegyldigt:

„Tak for Følgeskabet! Vi ser Dem vel før Afrejsen?“

Han lovede at komme ud og tage Afsked, trykkede hendes Haand og gik op paa Figaros Redaktion.

— Her fandt han alle Døre aabne til de tomme Værelser. Nu og da ringede Telefonklokken, og nu og da kom en Referent styrtende, søgte et eller andet, trak en Mængde Skuffer ud, skød dem ikke ind igen, væltede Stole, bragte Uorden i Avisbunkerne og forsvandt uden at have sagt et Ord.

Kaj stod ved Vinduet og stirrede tankeløst ned

paa Gaden, hvor Vognfærdslen spærredes af den voksende Folkemængde, der ventede paa Resultater. Alt som disse indløb, blev de opslaaede i nederste Etage. Der var nok endnu kun kommet et Par Resultater, et fra Mariager og et andet fra Hobro. Begge Steder var der valgt en ukendt Tilhænger af Regeringen, men hvem Pokker havde ogsaa ventet Fremskridt i Mariager og Hobro!

Kaj faldt i Tanker. Hvad mon Ritra foretog sig idag? Var det forbi for bestandig mellem ham og hende? Det forbavsede ham i Grunden, at han ikke blev aldeles sønderknust ved denne Tanke, eller at han ikke rasede, saadan som Tenorerne rasede i de omrejsende italienske Selskaber. Han tog egentlig det Hele med en vis Værdighed —

I disse Betragtninger blev han afbrudt af en fattig paaklædt Kone, der frygtsomt bankede paa den aabne Dør: Hvad hun vilde? Jo, hun kom med en lille Nyhed. Hvad for en Nyhed? Jo, det var en løbsk — Godt! En løbsk Hest. Og gnavent viste Kaj hende ind i gamle Læskes Værelse. Saa faldt han igen i Grublerier, indtil han blev afbrudt af en gammel Mand, der frygtsomt saa sig om i Stuen. Hvad han vilde? Om Forladelse, men han kom med et brækket Ben. Hvad kommer De med? „Som jeg siger! Der blev Mudder efter Jærnstøberens sidste Tale. Folk stormede løs paa Tribunen, og en Mand faldt og brækkede Benet to Stedet, ved Anklen og ved“ — Naa, en Nyhed! Og arrigt viste Kaj Manden ud til Konen. Utroligt ogsaa, saa enhver Stemning gik i Skuddermudder paa et

Bladkontor. Gid Fanden havde dem med deres løbske Hest og brækkede Ben!

Han vilde atter fordybe sig i Tankerne om Ritra, men nu begyndte Dørene at flyve op og i, og allehaande forvirrede Spørgsmaal rettedes til ham, for det var jo ham, der ledede Bladets Politik. Man eksaminerede ham om, hvorledes Stemmerne faldt i den Kreds og i den Kreds, og midt under dette Krydsforhør ringede Telefonen. Det var en ængstelig Aktionær, der ønskede at raadføre sig med Kaj personlig, og næppe havde denne indgydt Aktionæren Haab og hørt ham sige „Hm!“ før han paa ny omringedes af en videbegærlig Hob, der rev og sled i ham, medens Konen med den løbske Hest ængsteligt trippende blandede sig i Mylret og søgte at komme foran Manden med det brækkede Ben. Alt dette var tilsidst til at blive gal over. Kaj opgav Ævret og flygtede hen i en Kafée.

Medens Opvarteren dækkede Bordet, tog han Plads ved Vinduet og stirrede ned paa Gaden, hvor Vælgere, der havde stemt, eller Vælgere, der skulde stemme, bølgede hid og did og syntes meget op-hidsede. Adstadige Borgere slog ud med Armene, raabte og skar de latterligste Ansigter. Kaj maatte virkelig smile, naar han tænkte paa, at det var ham mere end nogen anden, der havde bidraget til at sætte disse Godtfolk i et saadant Oprør. Nogle smaa Papirslapper, der fløj omkring dernede, syntes yderligere at forøge Vælgernes Bevægelse. Det var øjensynlig Resultaterne fra de første Kredse. Men Kaj satte

sig til Bords og spiste, og først ved Stegen naaede en af Papirslapperne hans Plads. Han læste:

„Mikkelsen falden. Konservative ialt vundet 6 Kredse. Haab om Sejr i 2 andre. Stillingen næsten lige mellem Store-Olsen og Emil Holm.“

Dette Resultat vakte et saadant Oprør i Kaféen, at flere ældre Herrer i Tumulten glemte at betale deres Kaffe. Kaj syntes at være den eneste, der bevarede Ligevægten. Nedsunken i et Sofahjørne stirrede han ud paa Gaden og røg langsomt sin Cigar.

Han følte, at han var greben af denne sløve Ligegyldighed, der i afgørende Øjeblikke paakommer politiske Professionals, som er blevet udtømte under Valgkampagnen. Hvorledes mon de bar sig ad, de store politiske Journalister, der Aar ud og Aar ind kunde vedligeholde Begejstringen paa et Blad-kontor, hvor Helhedsbilledet, ganske som i Teatrenes Kulisser, altfor ofte opløser sig i grove Malerklatter. Tit havde han fornummet, at der skjulte sig et Billede bag de grelle Farver, et straalende Palads for Friheden, som var synligt for de Troende, men som flygtede for hans Blik eller udvidskedes og forvandlede til Øjenforblændelse og Bedrag.

Hele denne Valgkampagne var forekommet ham som en Farce. Hvorfor? spurgte han sig selv. Rimeligvis fordi han fattedes dette dirrende lynende Had, der kun ser de to Felter, Sort og Hvidt og altid Modstanderne i det sorte Felt. Han ejede ikke

dette Had. Inderst inde indrømmede han Modstanderen alt for meget, og han var ikke blind for Meningsfællernes Fejl. Tit stod de for ham i et komisk Skær, og dette var ham et Bevis mere for, at han ikke var Politiker. Men det var jo ikke muligt at komme frem i Pressen uden gennem Politik!

Han sank dybere ned i Sofahjørnet og bemærkede ikke, at Cigaren sluktes i hans Haand, og at Larmen voksede udenfor paa Gaden. Vage, sønderrevne Stemninger bølgede i hans Sjæl.

Hvor erindrede han ikke fra sin tidligste Ungdom hine ildfulde Frihedens Forkyndere, der henrev Masserne og ogsaa kom til en Begejstring, der indtil dette Øjeblik gav Genlyd i hans Sjæl. Men nu var det kun svage Reminiscenser. Magten sad urokkeligt paa Rettens Plads. De gamle Frihedsmænd var blevet trætte, eller de var døde eller de var løbet over til den anden Side. Og godt var det, at de var borte, for deres Ord lød tilsidst som slidte Melodier. Og hvad de havde gjort, lod sig ikke gøre om igen. De Unge smilte nu vantro, naar en af deres egne bragte Uro i det grønne Andemad, der havde lagt sig over Tudsedammen. Hvad Under, at det Hele fik et komisk Præg. Thi den sure Dam blev ikke forvandlet til en brusende Flod, og Tudserne blev ikke forvandlede til Foreller, selv om man idag sejrede ved Valget. Vandet var nu engang raaddent, og det vilde vedblive at være raaddent i en uoverskuelig Række Aar. Hemmeligheden var jo den, at de, der havde Magten, ved-

blev at beholde Magten. Hvad i Alverden nyttede det saa at gøre Opposition!

Nej, naar man ikke vilde dø af Tæring var der ikke andet for at gøre end at kvække med de andre Tudser —

Han rejste sig, strakte Lemmerne og saa sig i et Spejl, og til sin Overraskelse fandt han i Spejlet Billedet af en elegant paaklædt yngre Mand. Det svarede kun lidet til Billedet i hans Indre, thi det var Billedet af en Olding. Syg og træt forlod han Kaféen og banede sig en Vej igennem Vrimmelen til Figaros Kontor.

Her fandt han Lokalerne overfyldte af Mennesker, han ikke kendte. Det var med Nød og Næppe, han omsider øjnede Læskes forskrækkede Ansigt inde i den tætteste Vrimmel. Den gamle Redaktionssekretær oplæste Telegrammer, besvarede mundtlige Forespørgsler og konverserede videbegærlige Abonnenter gennem Telefonen. Det var da ikke underligt, at han endnu ikke havde faaet Tid til at besøge Konen med den løbske Hest og Manden med det brækkede Ben.

Kaj trængte sig med Møje ind i Sideværelset, hvor Referenterne tumlede med Talerne, Afbrydelserne, „Hør“erne og „Bravo“erne. Naar nogen afbrød dem, raabte de Hold Kæft! Den ligblege Reporter, som netop satte en Rekord, arbejdede i Skjorteærmer og med Hatten bag ad Nakken. Mindre optaget af alvorlige Forretninger var Ferdinand, som afvekslende holdt politiske Taler, konverserede Konen med den løbske Hest, puslede med Kognaksflasken,

eller paa en hemmelighedsfuld Maade blev borte i et af Bagværelserne, hvorfra han havde Adgang til en Systue i den indre Gaard. Sypigerne, der arbejdede her, gik i Redaktionen under Navnet „Myrterne“, og hver Gang Ferdinand i overvættes Lystighed tumlede om imellem dem derinde, hørte man deres Hvinen gennem Valgspektaklet.

Paa Gaden havde der imidlertid samlet sig en uhyre Mængde Mennesker, som med Raab og Skrig modtog Sejerherrernes Navne. Disse, der med stadig hortere Mellemrum blev opslaaet i de nederste Vinduer, var Navne paa Provinsfolk og Bønder, som de Fleste ikke kendte, men som i Mangel af noget Bedre opnaaede et Øjeblikks Popularitet, førend de blev overgivet til Forglemmelsen og det høje Thing.

Kaj, der havde Følelsen af, at Grunden vaklede, havde sat sig til at skrive, men i Forvirringen faldt det ham vanskeligt at faa Sætningerne til at give Mening. Han vilde udarbejde to Artikler, som skulde staa parate til at gaa i Bladet efter Valgets Udfald. I den ene tænkte han sig Nederlag, i den anden Sejr. Han sad just midt i Nederlaget, da han opskræmtes af en voldsom Larm, der lød fra Gaden, og forplantede sig op ad Trapperne og ind i Redaktionen —

Hvad betød denne Larm?

Den betød, at der paa engang var faldet to af Oppositionens Kandidater og mellem dem Oraklet. Han bragte selv Jobsposten, idet han sveddryppende, men fattet ytrede:

„Jeg er slaaet, men har faaet 17 Stemmer

mere end ved sidste Valg. Denne Fremgang varsler Sejr.“

Kaj kom til at tænke paa et Smedeord, der lyder: „Smaa Slag og kom igen!“ Han indflettede denne Vending i Artiklen og lod den gaa i Trykkeriet. Han vidste ikke, at den efter Ordre returneredes til Redaktøren, der sammen med et Par af Aktionærerne sad og udarbejdede den politiske Leder, Bladet skulde bringe næste Dag.

Omsider manglede da kun Store-Olsens Kreds, hvor Valget først vilde være afgjort hen mod Midnat. Reportere, der var udsendt for „at lodde“ vendte hjem og meddelte, at Arbejderne havde bemægtiget sig alle Indgangene til Eksercerhuset, og at Parolen lød: Efter Kl. 11 stemmes kun paa Store-Olsen! I den Anledning var der tilkaldt Politi, som brugte Kniplerne. Professoren, der var ude for at samle „Smaat fra Valgene“, havde faaet maset sin historiske høje Hat, der — afstivet forneden med et Sørgeflor — havde holdt sig lodret siden Frederik den VII's Begravelse. Og en yngre ærgerrig Reporter, der havde loddet paa de farligste Steder, hævdede ikke uden Selvfølelse, at ogsaa han havde faaet flere gode Rap.

Imedens bredte en uhyggelig Stilhed sig over Gaden, hvori det bølgende Hav af hvide Ansigter paa en spøgelsesagtig Maade traadte frem i Gaslyset, og denne Stilhed forplantede sig langsomt op ad Trapperne og dæmpede omsider ogsaa Myrernes Fnisen og Vælgernes Støjen i Kontorerne. Vilde Store-Olsen blive valgt? Dette Spørgsmaal stod at

læse i enhver Mine. Først ved Midnat var man begyndt at optælle det umaadelige Antal Stemmer, og denne Optælling fulgtes med en voksende Spænding af den hele By, ja af det hele Land.

Kaj blev under alt dette mere og mere uhyggelig til Mode. Fra Redaktørens Værelse hørte han Aktionærernes bekymrede Røster overdøve Oraklets uforstyrrelige Røst. Gamle Læske, der nu og da gik ind og hentede en Besked, tilkastede ham i Forbigaaende et forskrækket Blik, og af noget Ubestemt, der laa i Holdningen hos hans Kolleger, mærkede han, at han var en falden Mand. Mekanisk bragte han lidt Orden paa sin Pult og vilde til at gaa, da pludselig Mængden, der fyldte Værelserne rundt om ham, kom i Uro ved et tordenlignende Bulder, der drønedes i det Fjerne, rullede gennem Gaderne og endelig naaede Figaros Redaktion.

„Jærnstøber Emil Holm er valgt med 14 Stemmers Majoritet!“

Der rejste sig et Skrig af Glæde og af Vrede, af Henrykkelse og af Raseri, et Skrig som istemtes af alle uden Kaj.

Han havde i Tumulten faaet Tøjet paa og stødte i Trængslen paa Professoren, der efter gammel Sædvane rakte ham et Par Papirstrimler med de sidste Nyheder. Kaj havde grebet disse Strimler, som han atter vilde kaste fra sig, da han saa et Navn og med et lynsnart Blik læste:

„Jærnstøber Emil Holm fejrer i den nærmeste Fremtid sit Bryllup med Frøken Ritra“ — —

Ligbleg greb han Professoren i Kraven og

raabte med en Røst, der overdøvede Tummelen i Lokalet:

„Hvorfra har De den Nyhed, Menneske?“

Professoren, der lige havde faaet Prygl af Politiet, vendte i den yderste Forskrækkelse det hvide Skind ud af Øjehulerne og skreg, at han havde Nyhederne fra Modemagasinet, hvor Frøkenen idag havde faaet taget Maal til Brude“ —

Han blev afbrudt af den ligblege Reporter, som i Trængslen snuppede Papirstrimlen og haanligt raabte til ham:

„For sent Gamle! Jeg bragte allerede Bryllupet Kl. 6.“ Og henvendt til Kaj: „Det er en kontant Nyhed!“

— Et Øjeblik efter banede Figaros politiske Redaktør sig med Nød og Næppe en Vej ned gennem Mængden, der fra alle Sider strømmede til og lejrede sig i Gaden. Rundt om ham tumlede Folk hid og did i voksende Bevægelse. Hurraraab og Piben lød for Emil Holm.

Midt i Larmen kom han til at tænke paa sin Samtale med Agnete, og idet han arbejdede sig ud af Trængslen og bøjede ind i en Sidegade mumlede han:

„Jeg har ikke været paa det rigtige Lokomotiv!“

— Et Par Dage efter kunde Professoren meddele sine vel betjente Blade følgende kontante Nyheder:

„Den bekendte Journalist, Hr. L. Kaj, er igaar afrejst til Italien.“ Samt:

„Den nyvalgte Folketingsmand, Hr. Jærnstøber

Emil Holm, fejrer paa Tirsdag sit Bryllup med Ritra Jacobi, Datter af den bekendte Overretssagfører paa Frederiksberg. Vielsen finder Sted i Frue Kirke. Middagen staar paa Skydebanen. Bordet er bestilt i Hestesko med 76 Couverts.“

Begge Nyheder viste sig at være korrekte, hvilket maaske overraskede Læseverdenen mindre end det overraskede Professoren.

TREDIE DEL

I.

Strada Sancta Lucia laa badet i gnistrende italiensk Sol. I det gule sitrende Lys rørte sig et broget Liv. Rejsende, der skulde med Turistdamperne til Capri, banede sig med forvirrede Miner og Gebærder Vej langs Bolværket; halvnøgne Indfødte, der intet havde at bestille, standsede og faldt i høj-røstet Samtale. Paa Gaden saas i Mylret Hyrevogne, der med lynsnare Vendinger snoede sig gennem Vrimlen; Lastvogne, forspændte med dovne Okser, som lagde sig og spærrede Færdslen; Kærlinger, der falbød Citroner og Appelsiner; Lazzaroner, der ugenert strakte sig, hvor der var en Stribe Skygge; Tiggermunke, der forsvandt i dybe Kældere; Børn, der pludrende boltrede sig i Skyer af Støv — og foran dette neapolitanske Bylivsbillede: Golfen. Og hinsides den, staaende i den, det dampende Vesuv.

En yngre Herre, iført let Rejsedragt med Straahat og gul Solskærm, banede sig Vej igennem dette Mylr. Han var øjensynlig fordybet i sine egne

Tanker og lod sig lige saa lidt standse af Tandlægerne, der havde opslaaet deres Disk paa aaben Gade, som af Mælkehandlerne, der strippede deres Geder rundt om Lygtepælene eller af Tiggerne, der fremstrakte deres magre Hænder fra de skidne Kroge. Han gik hurtigt ned imod Pizzafalcone og forsvandt i Hôtel Vesuv.

I Vestibulen spurgte han paa slet Fransk, om der var kommet Post, og paa et endnu slettere Fransk bad Portneren ham selv undersøge Brevkassen. Han fulgte denne Anvisning, og da han efter nogen Søgen havde fundet et Par Aviser og et Brev, gik han tilsyneladende velfornøjet op paa sit Værelse og tog Plads paa Altanen, der vendte ud mod Havet.

Brevet, han læste, var skrevet med en uøvet Haand og lød:

„Min kære Søn!

Jeg har den sørgelige Meddelelse at gøre Dig, at din gamle Fader i Torsdags hjemkaldtes til Herren efter kun to Dages Sygeleje. Nu sidder jeg alene, og var Du ikke ude paa de Veje, saa laa her et Hjem og tarveligt Brød. Men derom vil jeg ikke tale. At jeg først skriver dette efter Jordefærden, er fordi jeg maatte have Bud til Byen efter din Adresse. Det er jo dog besynderligt, saa Du er langt borte. Man siger det er længere end til Rom.

Levvel,

Din Moder.“

Kaj sad med dette Brev i Haanden, og ude over Golfen og Castellamares mørkeblaa Oranger saa han Hjemmet i de dybe Dale.

Inderlig vemodig var han bleven ved Tanken om, at han aldrig mere skulde gense sin Fader, den forkuede Mand med de stille spørgende Øjne. Saa var da ogsaa det Baand bristet —

Blide Barndoms minder bølgede i hans Sjæl og steg frem i hans Erindring. Sommersøndagene, naar han renvasket og iført den hjemmesyede Hvergarndragt gik bagefter Faderen til den lille Landsbykirke. Da mylrede Blomsterne frem langs Vejgrøfterne, og Fuglene sang ude over Engene, sang saa alle Strenges klang i hans modtagelige Sjæl. Det var hans Barndoms skønneste Timer, de første Drømmes gyldne Spind, der altfor hurtigt sønderredes af Verdens dybe Modsigelser. Det var kommen over ham saa underligt, naar han gik bag Faderen, og denne hilste dybt paa Byens Bønder, og disse næppe værdigede ham et Nik. Hvorfor var der denne Afstand mellem Faderen og Bonden, der stod og spyttede udenfor sin Port? Derover grundede han i Kirken, hvor de smaa Piger sad og fniste ad hans hvide Uldstrømper, der stak frem imellem Skoene og de korte Benklæder. Da kunde det hænde, at han kom til at græde og løb sin Vej, ud over Markerne og ud i Engene og fortvivlet hulkende kastede sig paa en Tue. Saa sang Fuglene ikke mere, og Blomsterne duftede ikke mere og Solen skinnede ikke mere. Der var mørkt om ham, og i dette Mørke følte han den uforstaalige Afstand mellem

Faderen og de rige Bønder og mellem Dalen og den store By, der om Aftenen kastede sit fantastiske Lysskær paa den mørke Himmel. Og længe laa han dér og græd, indtil han græd sig rasende, sprang op og trampede i Engen, truede ad Landsbyen og ad Bønderne og raabte: Vent! I skal opleve den Dag, da og paa Vejen hjemad udmalede han sig denne Dag: Han kom kørende i Karet, og Tjeneren sprang af ved Kirken og lukkede op for ham og for hans Frue, og hele Menigheden rejste sig, idet han stolt spadserede op ad Kirkegulvet og satte sig paa den bedste Plads ved Altret. Og efter Gudstjenesten gik han ned til Landsbydrengene og gav dem hver en blank Sølvdaler, og de, der sad og gemte Uldstrømperne under Træbænkene, de fik to — —

En dyb Brummen hørtes fra Vesuv, og lysende Dampe gled som Guldstrømme op i Himlens Blaa, medens Kaj sank dybere og dybere ned i sine Barndomsminder.

Besyderligt var det, tænkte han omsider, at netop hine Dage saa ofte havde beskæftiget ham paa denne Rejse, hvor dog saa meget andet havde fyldt hans Fantasi. Hvor han gik og stod, saa han sig pludseligt hjemme i den lille Dal, som han næsten havde glemt i København.

Han fandt i Brevet Dagen for sin Faders Død og fremtog sin Lommebog for at se, hvor han havde været den Dag. I Rom. Han havde siddet paa sit Hôtel og havde udarbejdet sit Debutbrev til Adresse-Tidende. Her var netop Bladet, og

dér stod Rejsebrevet, undertegnet Kaj Lykke, hans ny gennemsigtige Pseudonym. Sælsomt, at dette Brev, der knitrede af Sol og Lys og svulmede af et Menneskehjertes dristigste Drømme, at det netop skulde være skrevet den Dag, da hans Fader lukkede Øjnene og sov hen derhjemme i de stille Dale.

Det andet Blad, Posten havde bragt, var Figaro, som han nu gav sig til at læse og pludseligt læste med den største Interesse. Thi til sin Overraskelse og Harme fandt han, at Bladet under Overskriften Stræberen indeholdt en Artikel, der øjensynlig skulde ramme ham, skønt den ikke nævnte ham ved Navn.

Stræberen, hed det i Artiklen, er vort Fin de siècles politiske Infusorie. Den udvikles bedst i Landets fjerne Afkroge eller dybe Dale, hvor der fattes frisk Luft. Her overslimer den til en Begyndelse sine egne, indtil den ved Hjælp af sine Fimrehaar finder det mørke Hul, der aabner Adgang til de øvre Stænder —

Saaledes begyndte Artiklen og fortsattes med en Skildring af, hvorledes Stræberen langsomt opløste Partierne, tilintetgjorde Ideerne og rystede Massernes Tillid til Nationens virkelige ædle Mænd. Heldigt var det for de store aandelige Spørgsmaal, sluttede Figaro, at Stræberen særlig havde Sans for Politik og i Politik særligt for sit eget Velbefindende. De Liberale, der ikke kunde byde deres Venner materielle Fordele, var som Følge deraf mindre hjemsøgte af Stræberen end det Parti, der havde Magten. Navnlig i de konservative

Blade, saa som i Adresse-Tidende for i Gaar, boltrede Stræberen sig — ikke som en Fisk i Vandet — men som en Maddike i en mukken Ost.

Kaj var bleven mere og mere tirret under Gennemlæsningen af denne nærgaaende Artikel. Han besluttede straks at give Svar paa Tiltale og rejste sig fra Altanen og tog Plads ved Skrivebordet, der var anbragt indvendigt foran Glasdøren. Gennem denne havde han en blændende Udsigt over Havet, hvori Vesuv spejlede sin slanke Kegleskikkelse. Men dette Spejlbillede forstyrrede ham. Han rejste sig utaalmødt, trak Persiennerne for Glasdøren, tændte det elektriske Lys, og nu tog Pennen Fart.

Det blev et skarpt Udfald mod den taagede Liberalisme. De uklare Mellemstandpunkter, skrev han, hører ikke hjemme i moderne Politik. Efter Borger- og Bondestandens Emancipation befinder vi os omsider i det store Vindstille, der gaar forud for den sociale Omvæltning. Nu gælder ikke mere det Ordsprog, at Statsmanden skal køre Hestene saa forsigtigt, som om han kørte dem i raadne Liner, nej nu gælder det om at holde Linerne med Jærnhandsker. Naar Solen blodrød hæver sig over det Aarhundrede, der kommer, vil den politiske Liberalisme flyve om som Støvflug mellem Avtoritet og Anarki. Liberalismen er en af det henrundne Aarhundredes største Vildfarelser. Takket være den har vore Arbejdere faaet Djævelens Splint i Øjet, og Anarkisten har faaet Bomben i sin Haand.

Morgensolen straaledede ind igennem Persienerne, før Kaj blev færdig med sit Brev.

Han sov et Par Timer og gjorde derpaa et omhyggeligt Toilette, før han begav sig ned i Spisesalen. Etatsraaden og Datter, der for en Uge siden var ankommet fra Sicilien og nu var vendt tilbage fra et to Dages Ophold i Pompeji, havde indbudt ham til deres sidste Frokost i Hotel Vesuv.

Da Kaj traadte ind i Hotellets Parlour room paa første Sal, fandt han Frøken Agnete mageligt henstrakt i en af de store Lænestole. Hun var iført en let gul Rejsedragt med hvid Besætning, og der var noget betagende Fornemt i hendes Bevægelse, da hun saa op imod ham fra en fransk Avis.

Deres Blikke mødtes, og nu som før paa denne Rejse troede Kaj at kunne spore en hvis Hjertelighed i hendes ellers ligegyldige Hilsen. Det var, som om de ny Omgivelser havde gydt en ukendt Varme ind i hendes Væsen. Hun talte mere, end hun plejede, og talte med en fin stilfærdig Ynde. Snart skildrede hun Siciliens Natur, snart gav hun lærde Oplysninger om Udgravningerne i Pompeji og snart fortalte hun om Etatsraadens Fataliteter med Førere og Æseldrivere eller hun henkastede Smaabilleder af Folkelivet, der vidnede om komisk Sans.

„Hvad Dag venter De at være i Paris?“ spurgte hun, da Kaj havde taget Plads ved hendes Side.

Han svarede, at det var ham ligegyldigt. Hun behøvede blot at sige ham en Dag.

„Godt, saa aftaler vi, at De besøger os paa Grand Hôtel den 15. — Næste Morgen foregaar Roublards Eksekution.

„Og De vil overvære dette Skuespil?“

„Ja, det vil vistnok ikke angribe mig saa stærkt som Referaterne af Slyngeleens Bedrifter. Se her, hvad han har tilstaaet i Forhørene! Han var undervejs til Operaen med sin Bombe, men som han gik, fik han Følelsen af, at den vilde „nyse“ i hans Lomme og kastede den gennem Vinduet i det nærmestliggende Hus. En Time efter trak man 31 lemlæstede Lig ud af de rygende Ruiner.“

„Skændigt!“ udraabte Kaj, der kom til at tænke paa sin Artikel om de Liberale. „Ja disse nederdrægtige Banditter fortjener ingen Skaansel. Det vil ogsaa interessere mig at overvære denne Eksekution.“

„Saa er det en Aftale.“

Der opstod en lille Pavse, som Agnete udfyldte ved at gennemløbe nogle italienske Blade og Kaj ved at se paa hendes Fødder, der nonchalant hvilte paa en Fodskammel. De franske lave Sko var udskaarne om den høje fint formede Vrist, og Kaj maatte virkelig indrømme, at Ritras Fod manglede denne Fods aristokratiske Profil.

„Er det ikke mageløst!“ udbrød Agnete og trak Fødderne til sig, „her staar et Referat af den romerske Kommunalbestyrelses Møder, der som De véd finder Sted paa Kapitoliet. Arbejderne i Rom

har valgt en Skrædder ind i Raadet, og fra den samme Plads, hvor Oldtidens største Talere lod deres Røster lyde ud over det mægtige Romerrige, serverer nu denne Mester Naal de tyske Arbejder-teorier om Normalarbejdsdag for Gadefejere og Lygtepudsere. Her har da omsider den almindelige Stemmeret sat sig den allerskønneste Blomst! Husker De, at da Tarquinius vilde rejse et Jupitertempel paa den samme Høj, gjorde Ungdomsgudinden Juventas Modstand. Hun havde forud sin Helligdom paa Højen, og da hun ikke vilde vige, bøjede Tarquinius sig og medoptog hende i sit Tempel. Ak, det var i Tarquiniis Dage! Nu er det anderledes. Hvad bryder Tidens parlamentariske Skrædder sig om Jupiter og de store Skygger! Han bare taler, Referenterne refererer og Romerne læser, og naar den mandhaftige Skrædder har forladt Kapitolium og atter har anbragt sig paa sit Bord, med Benene overkors selvfølgelig, saa er det uden Følelsen af, at han er det parlamentariske Aarhundredes mest lattervækkende Apoteose.“ —

„Godmorgen! Godmorgen!“ afbrød Etatsraaden, der vims traadte ind og hilste, mens hans Hænder var paa hastig Undersøgelse i den store Mængde Lommer, der uden videre Hensyn til Plastiken var anbragt rundt omkring paa Rejsedragten. Etatsraaden, der samlede paa Mønter, havde fundet nogle sjældne gode Eksemplarer i Palermo. Men desværre, fortalte han, idet Hænderne vedblev at være i Bevægelse, havde han lagt dem i sin Guld-lomme uden nøjere at bemærke sig denne Lommes

Plads paa Dragten. Saaledes var det gaaet til, at han i Tanker havde uddelt hele Samlingen til de forbandede Tiggerdrenge, der omsværmer de Rejsende Allevegne. Han havde nok bemærket, vedblev han, idet Selskabet begav sig ind i Spisesalen, at en og anden Lømmel, som han tilkastede en Skilling, mukkede i Stedet for at sige Tak. Det var endda det aller artigste! Disse forbandede Tiggere havde selvfølgelig ikke engang Forstand paa saadanne gamle sicilianske Mønter, hvoraf flere havde kostet 25 Lire Piecen. Fanden skulde ogsaa bryde sig om Tiggere i et fremmed Land! Vi havde saamænd Tiggere nok derhjemme, hvilket mindede Etatsraaden om hans filantropiske Bestræbelser, som han ikke kunde mindes uden særlig at dvæle ved de Brandlidte i Hobro, og han udbad sig i denne Sammenhæng Fornøjelsen af at drikke et Privatglas med sin Gæst, hvortil Frøken Agnete sluttede sig med ét:

„Paa Gensyn i Paris!“

Efter endt Frokost rejste Etatsraaden sig fra Bordet og forsvandt mellem sine Kufferter, Rejsetasker og Hataesker. Kaj og Agnete, der havde ladet Kaffebordet anrette paa Altanen, fik saaledes her, foran „det nedfaldne Stykke Himmel,“ Lejlighed til en uforstyrret Samtale. Selv sad de i kølig Skygge, medens varme gulgule Solstraaler badede det foranliggende uhyre Panorama: Stradaen, Havbugten, Bjærgene, Sorrentokysten og Kunstnerøen Capri, der lyste som en Skumplet ude i de blaa Bølger.

„Idag for første Gang føler jeg mig fuldstændig betagen af Italiens Skønhed,“ sagde Kaj og saa Agnete ind i hendes kloge Øjne, der roligt dvælede i hans Blik.

„Har De maaske haft Hjemve?“

„Baade Ja og Nej. Uden at føle Længsel efter Hjemmet, er Hjemmets Egne paa en besynderlig Maade dukket op for mig i den fremmede Natur. Glemte Barndoms minder er blevet levende for mig og har faaet gamle Strengene til at klinge i min Sjæl. Saaledes den Dag, jeg traadte ind under St. Peterskirkenes Kuppel, da glemte jeg pludselig de ærefrygtindgydende Omgivelser og lyttede. Jeg troede at høre Kirkeklokkerne ringe i min fjerne Landsby.“

„Det er gaaet Dem som Mennesker, der har levet længe mellem Fremmede og har glemt deres oprindelige Sprog. Pludselig en Dag gribes de af Sorg eller Glæde og taler til deres egen Overraskelse Modersmaalet, som om de havde talt det hele deres Liv. Saa vidt jeg véd, har De levet udenfor Deres Barndomsindtryk en Række Aar, og det er disse, der som det glemte Sprog atter kaldes til Live ved Synet af den fremmede Natur.“

Samtalen førtes videre, og uden nogen egentlig Opfordring fra Agnetes Side fortalte Kaj hende i korte Træk sit Liv.

Hun havde været en opmærksom Tilhørerinde og ytrede, da han tav:

„Man siger, at en Livsbane opefter udvikler Mandens bedste Egenskaber. Det modsatte er i

hvert Fald Tilfældet, naar Bevægelsen foregaar i modsat Retning. Det er Nitterne, der ikke kommer op af Dalen, og det er Nitterne, der synker ned i Dalen.“ —

Samtalen blev afbrudt af Etatsraaden, der kom til Syne i højkrøstet Ordveksling med Portieren. Man tænke sig! Etatsraaden havde villet prøve Elevatoren, og da Tjeneren, der ledsagede ham, ikke kendte Styreapparatet, var de begge faret op til 5. Sal og ned igen og op igen en halv Snes Gange. Til alt Held var de omsider blevet siddende fast i Kælderens, og Etatsraaden var nu kommet saa meget til sig selv, at han kunde anstille forskellige tekniske Betragtninger paa et temmeligt uforstaaeligt Italiensk. Men da disse Betragtninger ikke interesserede Portieren, gjorde han, hvad enhver Portier vilde have gjort i hans Sted. Han trak sit dobbeltpakslende Guldremontoir op og sagde med bekymret Mine:

„Signor! Alleryderste Tid for Tog til Rom!“

„Død og Pine!“ raabte Etatsraaden med forskrækket Mine. „Hurtig, Hat og Stok! Farvel! Naa, Drikkepenge. Værsgod! Sicilianske Mønter faar De ikke! Mine Checks? Godt! Farvel! Paa Gensyn i Paris!“

Kaj fulgte Vognen gennem Porten og vinkede til Agnete, der vendte sig og nikkede, idet hun og Faderen gled ind i Vrimlen. Længe saa han hendes gule Straahat mellem Vognene, indtil ogsaa den udslettedes i den blændende Sol.

— Hele Eftermiddagen sad Kaj ude paa Altanen, nedsunken i lykkelige Drømme. Han skulde have

været til Pompej, men opgav Pansas og Sallusts udgravede Paladser for de dejlige Paladser, der forførisk rejste sig for ham ude over Havet. Saa blev det Aften, og han mindedes hine Aftener, da han ved denne Tid kom hjem til sit Værelse i Meinungsgade og fra Vinduet kastede længselsfulde Blikke ned paa Lysballonerne i den rige Nabos Have. Opfyldt af Erindringen herom hævede han taknemligt Blikket mod det luende Vesuv.

II.

En Uge senere tog Kaj med Damperen til Genua, og de fire Middelhavsbyer laa nu foran ham som Perler paa en Snor

Mentona, de Syges By, hvor Solen skinner mildt og lægende, hvor Havet lyder dæmpet for de Døende, der i Rullestole føres ud i Appelsinlundene. Blege Ansigter med hule Kinder mellem Træer, der bugner under gylden Frugt.

Monaco, Spillernes By, hvor griske Øjne følger fugtige, famlende Fingre i den vidunderlige, skønne Dal, der, duftende af Blomster, dækket af Oranger, med paradisiske Ynde skjuler Spillehelvedet. Friske Blodpletter mellem Aloe, Laurbær, Geranium og Cypress — en Spillers Blod.

Nizza, de Nygiftes By, hvor Rivieraen kælent
Fra de dybe Dale.

bøjer sig om Middelhavet, der hviler dyb og blaa som selve Himlen. En sollys Havbugt favnet af de lune krydrede Lunde, hvor Rejsende, To og To, nyder deres første sarte Lykke mellem friske Roser.

Cannes, Adelens By, hvor Himlen høj og fornem hvælver sig over Alperne, der som gamle graanedes Tjenere trofast værner Villaerne og Slottene mod den skarpe Vind fra Landsiden. Ikkun Søndenvinden lades ind og strømmer velgørende og fornygende hen over det promenerende Aristokrati.

Fra dette blændende Lyshav iler Toget videre nordpaa gennem Provences mørkegrønne Olivendale, forbi Arles, over hvis tusindaarige Tage Amfiteatret ruger som en længst forstenet Saga. Saa lukker Natten sig om den Rejsende, der sover ind og næste Morgen vaagner i et andet Klima, i en anden Verden —

Kaj var i Paris.

Med bankende Hjerter gik han fra Lyonerbane-gaarden henover Bastillepladsen og glemte straks Italien og Oldtiden over alle disse Minder fra den store Revolution. Saa lod han sin Bagage bringe ind i et nærliggende Hotel og gik Gade gennem Gade, indtil han om Aftenen sluttede Vandringerne paa den indre Boulevard, satte sig foran en Kafé og stirrede ind i Menneskestrømmen. Disse Toiletter, disse lynende Øjne og disse gratiøse Kvinders Latter. Ja, saadan var det Kaj havde forestillet sig Paris.

Den følgende Formiddag begav han sig hen paa Grand Hôtel, hvor han fandt Etatsraaden, netop ankommen, tumlende om mellem Kufferter og Rejse-

sager, medens en nitidt udstyret Portier, uden at røre sig, besvarede hans utallige Ordre med et galant Parfaitement Monsieur! Men hvor optaget Etatsraaden end var, saa bemærkede han næppe Kaj, før han glemte sine Sager, udstrakte begge sine Hænder og hjerteligt raabte ham i Møde:

„Godmorgen! Og Velkommen til Paris, min kære Ven!“

„Jeg haaber, De har gjort en god Rejse, Hr. Etatsraad?“

„Ja fortrinlig, over Venedig og Milano,“ svarede Etatsraaden og tørrede Sveden af sit luerøde Ansigt. Derpaa gav han Portieren en Mængde Ordre, overlod ham Sagerne og sagde, idet han vendte sig mod Kaj: „Agnete er i Færd med at skifte Dragt. Lad os imedens drikke et Glas Vermouth.“

De tog Plads paa Boulevarden, og Etatsraaden ytrede, idet han hævede sit Glas:

„Før end vi kommer ind paa noget andet, maa jeg takke Dem for den udmærkede Artikel, De har skrevet i Adresse-Tidende. Vi læste Bladet i Genève, og vi var enige om, at det var et Ord i rette Tid.“

Kaj følte sig behagelig berørt af denne Kompliment, der ydedes ham af Agnetes Fader. Han ytrede, at det rimeligvis ikke blev hans sidste Ord i den Sag. Som Svar flyttede Etatsraaden sin Stol nærmere og sagde i fortrolig Tone:

„De handler som en klog Mand. Adresse-Tidende trænger til en ung Kraft, og De er denne

Kraft. De vil ikke blot kunne gøre meget Godt i det Blad, men De vil ogsaa kunne gøre Karriere. Det liberale Standpunkt er et Overgangstandpunkt i ethvert Menneskes Liv. Ogsaa jeg har været liberal. Men en skønne Dag faar man Øjet op for, at man har sat sig selv ud af Spillet ved at gøre Opposition. Sé engang paa Forholdene her i Frankrig! Alle de Mænd, der nu sidder i Ministerierne og den højere Administration, var i mine unge Dage vilde Radikale. Saa opnaaede de, hvad de ønskede, nemlig Magten, og pludselig blev de Opportunister, hvilket frit oversat betyder, at de tog Afstand fra deres Fortid og gav sig til at holde paa det Bestaaende. Alle disse Mænd, der har angrebet Kejserdømmets Institutioner, forsvarer nu de samme Institutioner, efter at de har sat sig selv paa Kejserens Plads. Saadan er nu engang Livet! Tak for deres udmærkede Artikel, unge Ven. Den har gavnet dem adskilligt mere, end om De havde gjort en halv Snes Aars beundringsværdig Opposition.“ —

„Hvad er nu Deres Hensigter for den nærmeste Fremtid?“ spurgte Etatsraaden videre, idet han paa ny skænkede i Glassene.

Kaj svarede, at han agtede at blive i Paris, indtil Adresse-Tidende eller et andet Blad bød ham et passende Engagement.

„Udmærket!“ raabte Etatsraaden, „det skal jeg sørge for! Jeg har en Del Aktier i Bladet, og da jeg havde læst Deres Artikel, fik jeg et Indfald, rent ud sagt! Jeg skrev hjem og traf forskellige Dispositioner. Formodentlig er de fleste Aktier alle-

rede nu paa mine Hænder. Der er Fremtid hjemme for et stort konservativt Organ. Vi mangler bare Journalister. Om De synes, skaffer jeg Dem en ledende Plads i Adresse-Tidendes Redaktion.

Kaj følte en større Glæde, end han røbede, da han tog mod Tilbuddet. Dog betingede han sig, at han det første Aar blev Bladets Medarbejder fra Paris.

De traf endnu flere Aftaler, før Etatsraaden rejste sig og sagde:

„Lad os saa gaa op og spise Frokost.“

I Spisesalen mødte de Agnete, der ret hjertelig gengældte Kajs Hilsen. Hun var iført en glat, gul Silkekjole uden andre Prydelser end en gul Therose, der sad i Brystet. Hendes gule Haar var strøget glat tilbage og holdtes over Nakken fast af en spiralformet gylden Ring.

Ved Bordet gav Etatsraaden Interiører fra Venedig, idet han med Servietten bundet fast om Halsen og hurtigt spisende fortalte:

„Jeg kedede mig gudsjammerligt, især om Morgenens, naar jeg skulde gaa min Morgentur, for der var jo ingen rigtige Gader. Men heldigvis var Hotellet 6 Etager højt, og en gammel Englænder lærte mig, at en Morgentur meget godt kan ekspederes op og ned ad Trapperne. Englænderen gik hver Morgen 10 Gange op, og lod sig fire ned med Elevatoren. Den første Morgen fulgte jeg ham, men den næste tog jeg s'gu Elevatoren den anden Vej.“

Man rejste sig fra Bordet, og da Etatsraaden

skulde aflægge en Visit paa Konsulatet, spurgte Kaj Agnete, om hun imedens vilde køre med ham i Boulogneskoven.

Hun takkede og lod Tjeneren bringe Overtøjet, medens Kaj sørgede for en Vogn.

De kørte ned igennem Rue royale og over Place de La Concorde. Kaj vendte sig i Vognen og saa beundrende ud over den berømte Plads, hvor den ægyptiske Obelisk staar imellem plaskende Springvand, saa selvbevidst som om den vilde sige: Her er Verdens Centrum.

„Det var paa den Plads, Revolutionsmændene dræbte Ludvig d. 16.“ sagde Agnete, idet Vognen drejede om ad Champs Elysées, og den vældige Triumfbue pludselig viste sig for Kajs forbavsede Blik.

„Det er vidunderligt!“ raabte han, idet de paa Vejen op ad mod Triumfbuen fløj forbi det uhyre Industripalads. „Saa kæmpestore Bygninger og overalt den fineste Harmoni!“

Agnete svarede: „Vi befinder os jo her i Hjertet af et gammelt Folks Kultur.“ Og efter at hun selv beundrende havde set sig om, vedblev hun, idet hun pegede ned paa Invalidekirkens gyldne Kuppel, der var synlig gennem en af Gaderne: „Under disse Aandens Mindesmærker er det, at Roublard og hans Stalbrødre vil lægge deres Dynamit.“

„Ja Frøken, her begynder jeg at forstaa en Tankegang, som jeg ikke fuldt ud forstod i København.“

De passerede Triumfbuen, der som en Klippe

ragede frem i Vognmylret. Kokotte-Ekvipager og Hyrevogne jog afsted i alle Retninger. Ryttere galoperede paa deres Heste, og Fodgængere sloges om at komme ind i Omnibusserne. Kaj forstod ikke alle disse Menneskers Travlhed. Hvorfor blev de ikke staaende, maalløse af Beundring over dette Sejersmonument, der løftede sig, trodsigt triumferende, som var det selve selve Marseillaisens Toner, der steg mod Himlen i Granit!

De var kommet til Boulogneskoven og lod Vognen køre ind i Allée de Longchamp. Gulblegt Solskin badede Akaciernes fine Løv, der fornemt indfattede den evige Strøm af Ekvipager, Ryttere og Fodgængere. Det hele uvante Billede af en Verdensstads mondaine Liv betog Kaj.

„Hvem der altid kunde leve i Paris!“ raabte han og lagde Haanden paa Agnetes Arm.

Hun skød lemfældigt Haanden bort og bad Kusken køre dem til St. Cloud.

Her hvor Seinen gul og bred snor sig mellem Skoven og de maleriske Høje, satte de sig paa en Terrasse. Agnete syntes glad og sagde med en Varme, der var hende fremmed:

„Da jeg som ung Pige boede paa et Pensionat i Passy, gik jeg hver Søndag Morgen herud til St. Cloud. Det var mine bedste Timer. Skoven laa saa hemmelighedsfuld i disse blaalige Taager, vi ikke kender hjemme, og Fuglene sang saa hjerterørende for mig i den dybe Fred. Jeg var til Mode som en Nonne, der iler bagom Klostermuren til et Stævnemøde.“

„Maaske gik De til et saadant?“

Agnete rødmede, syntes Kaj, og han fik den Tanke, at der var Omraader, hvor hun ikke var saa sikker som i Politik.

Om hun aldrig havde gaaet til et Stævnemøde?

„Nej!“ Hun sagde det paa en saadan Maade, at han mærkede hun talte Sandhed. Heldigvis stillede hun ikke ham det samme Spørgsmaal, men foreslog en Tur langs Seinen.

„Jeg havde ikke tænkt mig den berømte Flod saa mudret,“ sagde Kaj og kastede en Violbuket i Vandet.

Hun svarede: „Dér, hvor den træder over Byens Tærskel, er den proper som en hvidklædt Pige. Her, hvor den træder ud igen, ligner den en snavset Skurekone. Hvilket gribende Billede af Livet i Paris!“

De kørte ind til Byen og fandt Etatsraaden utaalmødt gaaende op og ned i Porten, iført sit strammeste Selskabstoilette. Han var bleven indbudt til en Middag i Konsulatet og ventede paa Agnete. Hun erklærede imidlertid, at hun ikke havde Lyst til en hurtig Omklædning og foretrak at spise paa en Restavration med Kaj.

Etatsraaden syntes ikke utilfreds med denne Ordning og steg i en Fiakre, medens Kaj og Agnete langsomt gik ned mod Tuilerierne og over paa den anden Seinebred, hvor de efter nogen Søgen fandt et hyggeligt Brasserie.

Det blev en fornøjelig Middag. De havde faaet et ugenert Hjørne i det lille Rum, der var overfyldt af Studenter og saadanne unge Damer, der af Frem-

mede henføres under Benævnelser Grisetter. Garçon'en, der med smidige Bevægelser fløj om imellem Gæsterne, syntes at staa paa en fortrolig Fod med samtlige Damer og ønskede aabenbart ogsaa at indlede et venskabeligt Forhold til Agnete. Herover morede hun sig, ligesaa meget som hun morede sig over de intime Smaapartier ved de marmorerede Borde, over Værtens diskrete Holdning og over den Mine af forretningsmæssigt Alvor, hvormed den korpulente stærkt pudrede Værtinde fulgte Virksomheden fra sin katederagtige Buffet. Det var første Gang, Agnete spiste i Quartier latin, og lidt efter lidt var hun bleven munter, næsten overgiven, medens Kaj gav talrige Ordre og flittigt skænkede i hendes Glas.

Efter endt Maaltid besluttede de at drikke Kaffe i det Fri og gik Side om Side hen mod den nærmeste Boulevard. Kaj havde den største Lyst til at byde hende Armen, men hver Gang han vilde give efter for sin Lyst, blev han ængstelig for et Afslag. Saa gik han og tænkte paa, hvad hun vilde sige, dersom han nu pludseligt kyssede hende. Gud véd, om nogen Fremmed havde kysset den Mund?

„Hvi er De saa tankefuld min ædle Ridder?“

„Aa jeg gik og ønskede, at en af de Forbigaaende vilde tilføje Dem en let Fornærmelse!“

„Det var da et fromt Ønske!“

„For saa, Frøken, vilde jeg i Morgen duellere i St. Cloud.“

„Hvilket vilde sige det samme som at affyre en Pistol med løst Krudt og derpaa spise en superb

Frokost med Fornærmeren. Nej maa jeg saa i Stedet anmode Dem om en Kop Kaffe.“

De tog Plads udenfor et Crèmerie, og medens Værten selv adræt nærmede sig med Blikkanden og skænkede Kaffen i de lange Glas, sendte Kaj Garçon'en ind efter en bedre Kognak. Selv stillede han den brugelige lille Træskammel til Rette for sin Dames Fod. Hun var smuk, fandt han, her i den usikre Belysning, saadan som hun sad med Sløret hængende ned over Hatteskyggen og med det blege Ansigt halvt skjult bag Slaget, som han omhyggeligt havde lagt om hendes Skuldre.

Og hun, der saa ofte havde irriteret ham ved sin besynderlige Ligegyldighed, hun spøjte og satte ham i straalende Humør. Aldrig havde han kunnet tænke sig Agnete saadan. Da han af en Fuglefænger, der handlede paa Gaden, havde købt et Par tamme Smaafugle, og de viste sig at være bedøvede med Æther og derfor straks blev vilde, kastede hun dem leende efter Drengene, der gjorde Kunster for en Sou. Hun var overgiven, men paa en yndefuld, stilfærdig Maade, utvungent vogtende paa det Passendes Grænser. Han fik Følelsen af, at hun havde sagt: Til den Streg vil jeg gaa i Aften. Og hun gik ikke over den Streg.

Omsider rejste de sig og gik langsomt hen imellem Træerne bag Luxembourg-Paladset og bemærkede herfra et stærkt Lys paa Boulevard St. Michel. Det viste sig at være Transparentet foran Bulliers bekendte Bal mabille, og efter nogen

Overvejelse besluttede de at gaa derind og se et fransk Bal.

Hverken Kaj eller Agnete havde nogen Anelse om, hvad Bullier var for et Lokale. De blev derfor lige overraskede, da de pludseligt befandt sig i et uhyre Rum, hvor Tusinder af Lysprismer straaede fra Loft og Vægge, og hvor en altopslugende Malstrøm af ellevilde Parisere og Pariserinder hvirvlede hen over Gulvet i den kaadeste Kankan. Herrerne krøb paa Hænderne, og Damerne vendte Vejrmøller. Der var Øjeblikke, da man saa ud over et Hav af flagrende Skørter og i dem et Mylr af Ben. Agnete var forstenet over dette Syn og greb uvilkaarligt Kajs Arm.

De besluttede at blive og havde faaet Champagne serveret i en rolig Krog, medens Dansen fremdeles rasede derude. Saa pludselig hørte de en frygtelig Larm, og da de rejste sig, saa' de Studenterne storme op paa Musiktribunen, fratage Musikanterne Messinginstrumenterne og Trommerne og opføre en øredøvende Koncert, medens Dansen gik sin Gang.

„Jeg véd ikke, om det er passende at finde disse Løjer morsomme“, sagde Agnete, idet de atter satte sig, „men sikkert er det, at jeg morer mig af ganske Hjerte. Jeg havde ingen Anelse om, at der fandtes saadanne Lokaler i Paris.“

De blev endnu siddende nogen Tid, før de rev sig løs fra Ballokalet og steg ind i sin Fiakre.

Den var lukket, og Kaj maatte sætte sig paa samme Sæde som Agnete, thi Fiakren havde kun

det ene Sæde. Han følte hendes Legeme ved sit og vidste ikke længer, hvad han gjorde. Hvad-enten Stedet, de kom fra, virkede paa ham, eller det var Champagnen, saa følte han, det var umuligt at modstaa Fristelsen til at lægge Armen bag om hendes Liv, og da han mærkede, hun sitrede, og Vognen tilfældig rystede, kastede han sig mod hende og trykkede et Kys paa hendes Mund.

Der undslap hende et let Skrig, men hun rev sig ikke løs. Hun kun vendte Hovedet bort, saa han i Stedet for at kysse hendes Mund maatte kysse hendes Kind og Hals. Og han vedblev at kysse hende, indtil de naaede Grand Hôtel.

Hun steg ud, lidt bleg syntes han, rakte ham sin Haand og sagde koldt Godnat.

Men da Vognen kørte, og hun fra Porten saa ham staa alene ude paa det brede, tomme Fortov, vendte hun sig og sagde:

„Jeg maa vel sige Dem nogle Ord.“

Hun var kommet hen imod ham, og de gik langsomt ned ad Boulevarden.

„De har ikke opført Dem korrekt iaften,“ sagde hun, „og dog vil jeg ikke forlade Dem i Vrede. Efter almindelige Vedtægter burde De imorgen gaa til Papa og anholde om min Haand. Jeg beder Dem ikke at foretage dette Skridt. Min Haand bortgiver dog kun jeg, og derom naar vi ses i Kjøbenhavn.“

„Tusinde Tak, kære Frøken Agnete, at De giver mig dette store Haab.“

„Imorgen tager vi til Versailles. Iovermorgen

tidlig Kl. 5 har De lovet mig at være her ved Hôtellets Port.“

„Jeg skal være her paa Slaget med en Vogn.“

„Paa Gensyn!“

Hun gik og efterlod Kaj lynslaaet over sin ufattelige Lykke. Hun havde ikke vist ham bort, nej hun havde næsten givet ham et Løfte. Hun — Arvingen til en Million!

Han gned Øjnene og troede ikke, han var vaagen. Men vist var han vaagen! Dér kom jo Etatsraaden promenerende, selskabsklædt med Violbuket i Knaphullet, blussende rød i Ansigtet, med brændende Cigar i Munden og med den spidse Chapeau-bås paa Snur.

„Godaften Højstærede! Naa, vi har haft en bedre Middag. Lutter ældre Herrer — forsvandt selvfølgelig ved Desserten og kom hen i et Cabinet particulier. Der var Slinger! Sapristi! Man saa bogstavelig ikke andet end Hals og Pusselanker! Naa, der skete ikke noget. Selvfølgelig. De bare pudrede os lidt, de smaa Djævla. Ha, ha! Fanden til By, Paris! Godnat! Fanden til —“

Ja, Fanden til By, gentog Kaj og slentrede langsomt ned ad Boulevarden, hvor hist og her en Damekjole raslede imod ham, standsede et Øjeblik og raslede videre til en anden Fodgænger, der var mindre optagen af sig selv.

— Hele næste Dag gik Kaj om i Gaderne som i Drømme. Den paafølgende Morgen Kl. 5 var han ved Hôtellet med en lukket Vogn.

Han havde ikke ventet længe, før Agnete viste

sig og tog Plads. Han syntes, hun var bleg, men fandt intet Usædvanligt i hendes Blik.

Han havde givet Kusken Ordre til at køre dem til La Roquette, hvor Henrettelsen som sædvanlig skulde foregaa paa aaben Gade, naar den første Solstraale belyste Fængslets gyldne Fløj.

Vognen rullede hurtigt op igennem de tomme Boulevarder, hvor Fejemaskinerne rejste Skyer af Støv. De havde ikke faaet Tid til at veksle mange Ord, før de holdt ved Fængslets Port.

Et Par tusinde Mennesker af den laveste Bærme var forsamlede om den lille Jærnguillotine, der var rejst paa et raat Stillads af Bjælker. Disse Bjælker var opstillede paa de berømte Fliser, Pariserpøbelen har døbt St. Peters Stol.

Den ene af de to Rakkerknægte, der under Mængdens Gysen havde anbragt en lille Vidjekurv til Anarkistens Hoved, lod nu Øksen prøvende løbe op og ned nogle Gange, medens Municipalgardisterne lavede en aaben Plads omkring Skafottet og fra dette hen til Fængslets Port.

Der var dødsstille i den smalle Gade, som paa Siderne begrænsedes af to Fængselsmure, foroven af den blege Himmel. Hver Gang den gyldne Fløj deroppe hvinende drejede sig om sin Tap, gik en Gysen gennem Mængden, og da Fløjet pludseligt glimtede og Fængslets Porte bragende fløj op, blev denne Gysen til Panik.

I Porten, oplyst af den dæmrende Morgenrødme, stod en ung, bleg Mand med nøgen Hals. Med et eneste Blik saa han Guillotinen og den blanke

Økse, og til Trods for en voldsom Kraftanstrængelse sank han i Knæ.

Bøddelen, en lille halt Embedsmand, der var iført høj Hat og ulastelige Glacéhandsker, rakte ham sin Haand og ledte ham hen til Retterstedet, hvor Fængselspræsten traadte frem for ham med et Krucifiks.

Men da Anarkisten saa' dette, skød hans Øjne Lyn. Han spyttede paa Frelserens Billede og raabte:

„Gaa til Helvede — forbandede Præst!“

Det blev hans sidste Ord. I næste Nu havde Rakkerknægten grebet ham i Nakken, bagbundet ham og lagt ham under Øksen, der langsomt hævede sig, blinkede og faldt -- og medens Municipalgardisternes Trommer rørtes, trillede et Menneskehoved med opspilede Øjne ned i Kurven, og man saa' en Stribe rødt, idet Legeme og Hoved lynsnart kastedes ind til Anatomerne, og Pøbelen stormede hen til Retterstedet og dyppede Lommetørklæderne i det friske Blod.

Dybt grebne af dette Skuespil var Kaj og Agnete steget op paa en af Højene bag La Roquette. Her stod de i nogen Tid og saa' i Tavshed ned paa den uroligt slumrende By, hvis Spir og Kupler fantastisk straaled over Husene i Morgenens gennemsigtige Taager.

„Naar De nu skriver hjem til os,“ sagde hun og pegede ud over Tagene, der laa foran dem som en uhyre størknet Brænding, „husk da, at Modsætningen dérned mellem Rig og Fattig har tilspidset sig som Modsætningen mellem Kultur og

Dynamit. Derover vilde jeg i Deres Sted holde mine Skildringer fra Paris.“

Kaj besluttede at lyde dette Vink.

Uden at veksle mange Ord vendte de tilbage til Hôtellet, hvorfra Etatsraad Plum og Datter efter hurtig Frokost kørte til Stationen.

Kaj fulgte dem til Gare du Nord.

Ved Afskeden sagde Etatsraaden:

„Altsaa efter Aftale, kære Ven! Jeg ordner Deres Forhold til Adresse-Tidende. Nærmere i et Brev!“

Og Agnete sagde:

„Altsaa efter Aftale! Paa Gensyn i Kjøbenhavn!“

Toget kørte. Og svulmende af Haab og store Planer vandrede Kaj atter ind igennem Verdensstadsens Labyrint af Gader, paa Maa og Faa, indtil han pludseligt befandt sig mellem pragtfulde Toiletter, friske Munde, sorte, varme Øjne og opdagede, at han var gleden ind i Boulevardens evige letrullende Strøm.

III.

En vellugtende Cigarrøg fyldte Kajs Kontor paa første Sal i Adresse-Tidendes ærværdige gamle Gaard.

Fra den store Gaslampeskærm, der var pibet

ligesom en Præstekrave, faldt Lyset dæmpet ned over den alderstegne Mahogni Skrivepult, Hestehaarssofaen og den uhyre Reol, hvorfra Adresse-Tidendes 200 Aargange skuede ud i Rummet.

I en af de magelige Lænestole, der fandtes anbragte langs med Væggene og i Værelsets Baggrund, sad Kaj med Benene over Kors, ivrigt samtalende med Folketingsmand, Jærnstøber Emil Holm.

„Det vil blive en haard Kamp,“ sagde Jærnstøberen og slog Asken af sin Cigar. „Arbejderne er hævngherrige efter deres Nederlag ved Valgene. Strejken faar en politisk Karakter.“

„Hvormange Penge ejer Mestrene?“

„Saa godt som ingen. Hvad vi ejede, opslugtes af den sidste Strejke. Men saafremt jeg nu forlader Dem med Deres Løfte om en kraftigere Støtte, end De hidindtil har ydet os, skal vi nok komme over disse Vanskeligheder. Sammenhold og Penge maa der til, om det skal lykkes os at afværge den Krise, der nu igen truer vor ulykkelige Industri.“

Jærnstøberen rejste sig og rakte Kaj Haanden.

„Vi har jo den Fornøjelse at se Dem hos os i Aften. Det er ikke noget stort Selskab, saa der vil blive gunstig Lejlighed til videre Drøftelse af denne Sag.“

Kaj bukkede og fulgte Ritras Mand til Døren.

„Gid Fanden havde den Strejke!“ mumlede han og knyttede begge Hænder, da han var alene. Uroligt gik han op og ned ad Gulvet nogen Tid og stillede sig endelig tankefuld med Ryggen mod de 200 Aargange.

Klejnsmedenes og Maskinarbejdernes nylig udbrudte Strejke var kommet meget ubekvent for Kaj. Fra Paris havde han et helt Aar, Dag ud og Dag ind, fremmanet det anarkistiske Spøgelse gennem sine Breve, og siden sin Hjemkomst havde han holdt Liv i dette Spøgelse, som han kunde tumle om med og gøre det af med uden at kolliderede med sin egen Fortid. Der var jo Ingen, der turde modsige ham, naar han hævdede, at Anarkismen var Kulturens Fjende. Men da han vedblev at gentage denne Thesis, fandt Figaro dog, at det blev for galt, og under Overskriften „Kaj Ulykke“ bragte Bladet en humoristisk Fremstilling af Adresse-Tidendes Frygt for Anarkister og anbefalede Kaj et to Maaneders Vinterophold paa Skagen. I konservative Kredse derimod fulgte man ham med voksende Interesse. Man fandt, at hans Artikler var talentfulde, og at de indgød jævne Folk en gavnlig Skræk.

Saa kom han tilbage, og uden at han selv mærkede hvorledes, gled han ind i den Kreds af nærsynede Kontorfolk, der udgjorde Adresse-Tidendes Redaktion. De gamle Herrer modtog ham som Kancellister modtager en Eksellence, der har opnaet sin Stilling ved et Kup, og dette Kup var for Kajs Vedkommende det almindeligt udbredte Rygte om, at han skulde giftes med Agnete Plum. Uden dette Rygte havde Bladets graanede Medarbejdere næppe taalt, at han straks tog den sengeiggende Redaktørs Værelse i Besiddelse. Nu lod de det passere, men de betragtede rigtignok dette

Skridt som den alvorligste Begivenhed, de havde oplevet siden Udstedelsen af Danmarks Riges gennemsete Grundlov.

Agnete, som Kaj under disse travle Forberedelser kun havde set i Ny og Næ, syntes at forstaa ham, naar han foreløbig satte alt ind paa at befæste Stillingen og vinde Tid. Etatsraaden derimod var mere utaalmelig. Han havde købt Bladet for igennem det at skabe sig en Stilling i det offentlige Liv. Nu var Aktierne paa hans Haand og Kaj Bladets ledende Redaktør. Følgelig fandt Etatsraaden, at alle Betingelser var tilstede for hans egen Fremtræden paa Arenaen. Det var i den Anledning kommet til et lille Sammenstød mellem ham og Redaktøren, og denne havde maattet give efter: Adresse-Tidende proklamerede nu Etatsraaden som sin Kandidat til de forestaaende kommunale Valg.

Men just da alt dette udviklede sig og gik sin jævne Gang, viste Klejnsmedenes Strejke sig som et Lyn paa Kajs klare Himmel. Alt det, der skulde glemmes i hans Fortid, blev pludselig trukket frem ved Haarene. Hver Morgen udskældte Lavetten ham for Overløber, og Figaro gav ham ogsaa nu og da et elegant Spark.

„Gid Fanden havde den Strejke!“

Han saa paa Uret over Skrivebordet, kastede sit Manuskript i Skuffen og iførte sig en anden Frakke. Pudsigt nok. Han skulde altsaa være Ritras Gæst. Hun havde venligt rakt ham Haanden, da de en Dag mødtes i en Familie, og nu havde hun sendt ham en Invitation.

Opfyldt af gamle Minder vandrede han gennem Gaderne og standsede omsider foran Emil Holms store oplyste Hus. Den Aften randt ham i Hu, da han stod udenfor de oplyste Villavinduer paa Frederiksberg og af en Tjenestepige erfarede Ritras Forlovelse. Hvad var der ikke foregaaet siden den Tid, tænkte han og gik langsomt op ad Jærnstøberens brede Stentrappe. Men her maatte han igen standse og et Øjeblik mindes, da han sidst bankede paa denne Dør. Det var, da Holm bød ham Bestikkelse for at forraade sit Parti. Nu var det forraadt, det og meget andet. Besynderligt dog, saa alting bølger op og ned og ud og ind i Menneskets Liv!

Ritra, som modtog ham i Salonen, var iført en dybt nedringet lilla Kjole, der med sin Rosenbesætning fremhævede hendes yppige Skønhed. Hun var bleven kraftigere i Formen, men ikke mindre smuk. Tværtimod. Nu, hun var bleven Moder, var der i højere Grad end forhen noget hos hende, der satte Sanserne i Bevægelse. Som hun traadte Kaj i Møde lignede hun en Venus i sit Tempel.

Værtinden førte Adresse-Tidendes Redaktør til Bords, men en ældre Fabrikant, der sad paa hans venstre Side, lagde desværre uafbrudt Beslag paa hans Opmærksomhed. Fabrikanten var misfornøjet med Adresse-Tidendes Stilling til den lige udbrudte Strejke. Han forlangte mere Kraft, meget mere Kraft, og vedblev at stille dette Forlangende omtrent med samme Ord. Forgæves søgte Kaj at tilfredsstille Manden ved at række ham alle mulige

kolde Retter, afskaaren Tunge, Oksebryst, Vildt og saftige Stege, men Fabrikanten lod det altsammen passere videre og gentog sit Forlangende om mere Kraft, meget mere Kraft.

Endelig hævedes Bordet og for at undgaa sin Nabo forvildede Kaj sig ind igennem Sideværelserne, der laa monterede i alle mulige Stilarter, næsten med for megen Pragt.

Som han gik, tilsidst forbavset over, at der ingen Ende var paa denne Suite Værelser, standsede han pludseligt foran et større Maleri, der forestillede et Asyl paa Frederiksberg, og han kunde se, hvor det var paa Frederiksberg, for Gadens Navn stod tydeligt nok angivet paa Hjørnet af det fortrinligt malede Stakit. Foran Asylet laa nogle dejlige Børn og legede og mellem dem en smuk hvidhovedet Dreng, der netop rejste sig fra en Grusbunke og i forbavset Overraskelse stirrede ud paa en ung Kvinde, der usét havde fulgt Børnenes Leg fra Gaden. Der var i Barnets Ansigt lagt saa megen Glæde og i Kvindens Ansigt saa megen Ømhed, at man straks saa, at Billedet forestillede en lille Genkendelsesscene mellem Barn og Moder.

Men denne Moder var jo Anna, og Drengen hendes Dreng! Han havde hendes lyse Haar, men ikke hendes Træk. Han lignede Kaj. Og med en Ømhed, der passede ind i Billedet, traadte Faderen hen bag Moderen og stirrede over Stakittet paa sin Søn.

Men hvem i Alverden havde malt det Bil-

lede? Og hvorledes kom det til at hænge her hos Holms?

Besyderligt var det, hvor noget ligesom smeltede ham om Hjertet, naar han rigtig saa paa denne Dreng, der smilte ud af Billedet, som anede han, at han i dette Øjeblik ikke blot smilte til sin Moder, men ogsaa til sin Fader. Kaj lovede sig selv at aflægge en Visit paa det Asyl.

Han havde staaet længe saadan, da han afbrødes i sine Betragtninger af Ritra, der maaske ikke ved et Tilfælde gik igennem Stuen. Hun standsede næsten frygtsomt, da hun saa ham, og deres Øjne mødtes foran Maleriet.

De var begge blevet usikre et Øjeblik, men Kaj genvandt hurtigt Fatningen og spurgte:

„Hvem har malet dette udmærkede Billede, Frue?“

Hun nævnte Maleren, en bekendt Kunstner, og tilføjede, at han havde faaet Ideen til sit Værk en Dag, da han tilfældig spadserede paa Frederiksberg. Billedet havde samlet mange Tilskuere paa Charlottenborg. Hun havde ønsket at eje det, og sidste Jul havde hun faaet det af sin Mand.

Hendes Mand! Atter mødtes deres Øjne, og hendes havde nu en fugtig Glans. Kaj følte dem som tusinde Favntag. Han hviskede hendes Navn og greb efter hendes Haand.

„Tys!“ sagde hun og trak ham hurtigt gennem et Par Værelser, der gav Adgang til et blomsterduftende Drivhus. Her, skjult i Halvmørket, vendte

hun sig pludselig, kastede sig imod ham og lagde hulkende sit Hoved til hans Bryst.

Han mærkede, at hun græd, og at hendes Legeme skælvede, idet hun med en næsten klagende Stemme sagde:

„Kaj, Du har forraadt Anna og hendes Barn. Du har forraadt mig og Drengen — din Dreng. For han er dit Barn! Kaj, Du har forraadt alt,“ — og hendes Stemme blev endnu mere klagende — „alt i dit Liv er Forræderi, og jeg foragter Dig, men dog kan jeg ikke ophøre at elske Dig. Hører Du — indtil Vanvid, selv om jeg føler det som en Fornedrelse“ —

Og hun vred sig op ad ham, idet hun med den vildeste Heftighed bedækkede hans Mund med Kys.

Før de gik ind, aftalte de et Møde i hans Hjem.

De naaede Selskabet hver ad sin Vej og fandt Jærnstøberen omringet af Damer, der overøste ham med Komplimenter for den lille Dreng, han glædestraalende holdt foran sig paa sine Knæ.

„Gud, hvor han ligner Faderen“ — lød det fra Damekredsen, medens Ritra fik travlt imellem Nodehefterne, og Kaj tilfældigt kastede Blikket i et Album.

„Ja, se hans lille Næse og hans lille Mund! Det er jo Faderen op ad Dage!“

Takket være Fabrikanten, der var misfornøjet med Adresse-Tidende, slap Kaj omsider fri for

Albumet. Fabrikanten tog ham haardt i Knaphullet, trak ham afsides og holdt ham fast med to Fingre, indtil Redaktøren efter nogen Modstand firede og lovede mere Kraft, meget mere Kraft.

Saa skiltes man, og Kaj gik langsomt til sit Hjem. Han beboede nu en elegant Lejlighed i Havnegade. Undervejs var han betagen af en uforstaaelig Længsel efter Drengen, og da den samme Længsel atter paakom ham næste Formiddag, skyndte han sig at blive færdig paa Kontoret og tog med Sporvognen ud til Frederiksberg.

Uden Vanskelighed fandt han Asylet. Det laa paa Hjørnet, nøjagtig som paa Maleriet, men Legepladsen foran var desværre tom, og der stod ingen smuk ung Moder ved det graamalede Stakit.

Naa, der kunde jo være sket saa mange Ting. Der kunde være Ferie i Dag. Drengen kunde være hjemme. Ja, han kunde jo ogsaa være syg af Mæslinger eller Skarlagensfeber eller en anden af de mange Børnesygdomme. Han kunde for den Sags Skyld ogsaa godt være død — og Kaj følte en underlig Kulde om sit Hjerte.

Ej! Ej! En lystig Barnelatter lød fra Haven bagved Huset, og hurtigt listede Faderen sig over Legepladsen og fulgte Gavlen, indtil han kunde kigge frem om Hjørnet.

Foran ham paa en bred Gang, der førte ned igennem Haven, saa han nu et Syn, som fik hans Hjerte til at banke. En halv Snes smaa Purke, pyntede med trekantede Hatte og bevæbnede med

Kæppe, blev opstillede i Rækker af en lille hvidhaaret Fyr, der holdt et knækket Kasteskaf i venstre Arm. Han var øjensynlig Føreren for de smaa Tropper, thi da de var opstillede, raabte han med alvorlig Mine:

„Nu gaar vi ud i Skoven for at fange Røverne!“

Men pludselig glemte Krigssoldaterne deres Leg, vendte sig undselige halvt om og saa' fra Siden paa den Fremmede, der traadte hen mod Anføreren, tog hans Haand og spurgte:

„Hvad hedder Du, min lille Dreng?“

„Jeg hedder Kristen,“ svarede Drengen og hævede Øjnene mod Kaj, der fortryllet stirrede ind i denne Barnesjæl, han selv havde skænket Livet.

„Vil Du gaa en Tur med mig i Frederiksberg Have, Kristen?“

„Nej, det maa jeg rigtignok ikke for min Moder.“

„Hvorfor maa Du ikke det?“

„Fordi der er saa mange Vogne. Men om Søndagen, naar ogsaa Moder følger med, saa gaar vi rigtignok tit derud og plukker Blomster.“

„Vil Du nu gaa en Tur med mig, saa skal Du faa et stort Kræmmerhus fuldt af Brystsukker.“

Drengens Øjne straaledede. Han kastede Kasteskafet langt bort og raabte:

„Men Du maa spørge Frøkenen om Forlov.“

„Ja, selvfølgelig min Dreng,“ sagde Kaj og erholdt Frøkenens Tilladelse gennem det aabent-

staaende Vindue. Asyldrengenes Anfører havde imedens faaet Frakken paa og stod nu ved Laagen, rejsefærdig med et Griffel i den ene Haand.

Han var net paaklædt med mørke Knæbenklæder, en lille graagul Frakke og paa Hovedet en skotsk Hue. Om Halsen havde han et rødt Silketørklæde, der flagrede i Solskinnet og kastede et flatterende rødt Skær henover det lille friske Barneansigt.

Da de var kommet ind i Frederiksberg Have og spadserede i den svale Skygge, bøjede Kaj sig pludselig ned, lagde Armen om sin lille Ledsager og kyssede ham heftigt. Men Drengen, der blev bange, gav sig til at græde, og lagde afværgende Hænderne for sin Mund.

„Vær ikke bange, kære Dreng. Jeg skal ikke gøre Dig noget Ondt,“ sagde Kaj, der blev underlig til Mode ved at mærke Barnets Angst. „Lad os nu skynde os at komme hen til Kagekonen.“

Kagekonen! Ved dette Trylleord glemte Drengen straks sin Frygt.

„Hvis jeg selv maa vælge, tager jeg en Sukkerstang,“ raabte han og sprang afsted med glade Hop.

„Ja, Du maa gerne vælge.“

„En Sukkerstang med hvide Striber?“

„Ja, med hvide Striber.“

„Ah!“ gottede Drengen sig, som om han allerede smagte Sukkerstangen, „det skal jeg fortælle Moder!“ Og ellevild af Glæde sprang han ind paa Græsplænen og galoperede rundt paa sine smaa Ben.

Kaj standsede og saa paa Barnet og blev selv til Mode som et Barn. Havde denne gamle Opsynsmand ikke siddet dérhenne og gispet paa sin Bænk, saa havde han bestemt kastet Frakken, glemte de 200 Aargange og boltret sig i Græsset med den sprællende, leende Knægt. Hvad var mon det, der løsnedes om hans Hjerter, og hvad var det for en from, barnlig Glæde, der pludselig havde fyldt hans Sjæl. Det kom over ham som frisk Vind i hvide Sejl —

— De havde taget med dem næsten alt, hvad Kagekonen havde paa sit Bord og nu sad de, omsværmede af Myg og Fluer, paa den lille Ø i Haven. Drengen spiste Kager, men Kaj gav ham ikke Fred med sine Spørgsmaal:

„Hvor bor din Moder, Kristen?“

„Paa St. Georgsvej i et lille Hus.“

„Hvad bestiller hun?“

„Moder? Hun syr jo for fremmede Folk.“

„Kommer der aldrig nogen og besøger Jer?“

„Nej, Moder sidder og syr hver Aften, naar jeg sover i min Seng.“

„Og din Bedstefader, den gamle Mand — Hørkræmmeren?“

„Ih, han er jo død og bragt i Graven.“

Disse Spørgsmaal morede aabenbart ikke Drengen. Han lagde Kagerne og Sukkergodterne bort og sagde:

„Nu leger vi, at jeg er Robinson og Du er Fredag.“

„Ja, lad os lege det, Kristen.“

Drengen stillede sig op og uddelte Rollerne med Betænksomhed:

„Hunden, som løber dér, er Lamaerne, og Fuglen, den deroppe, den er Pappegøjen Pol. Men alle I véd slet ikke af, at jeg er Robinson, for jeg er jo slet ikke kommet i Land endnu, men nu lader jeg, som om jeg faldt i Havet og blev kastet op paa Klippen.“

Men i det samme udstødte han et lille Skrig og krøb i Land paa alle Fire. Han havde i sin Ivrighed sat det ene Ben i Vandet lige op til Knæet.

Kaj ilede den betrængte Robinson til Hjælp og fik ham op i Græsset. Her befriede han ham for hans Sko og vred hans Strømper under saadanne frygtelige Grimasser, som man kunde vente sig af Fredag. Endelig bøjede han sig ned og kyssede Drengens Fod.

„Hvorfor kysser Du mit Ben?“

„Det er af Ærefrygt for Robinson.“

Drengen rejste sig og saa eftertænksomt ned paa Kaj, der hjalp ham Strømperne paa, og spurgte:

„Hvad er Du virkelig for en fremmed Mand?“

„Jeg er, som Du selv har sagt, den vilde Fredag, der er kommet for at blive hos Dig paa den øde Ø.“

„Ja, men jeg vil da rigtignok hjem igen til Moder.“

„Selvfølgelig, min Dreng. Tag dit Sukkergodt og lad os gaa!“

— Kajs Hjerter bankede, da han ved sin lille

Ledsagers Haand steg op ad de smalle Trapper paa Kong Georgs Vej. Han hørte Symaskinen arbejde indenfor i Kvistværelset, da Drengen, endnu før de havde aabnet Døren, raabte:

„Moder! Jeg kommer med en fremmed Mand!“

Anna rejste sig ved Vinduet og blev bleg af Sindsbevægelse, da hun saa Kaj.

Han gik hen imod hende og sagde inderlig bevæget, idet han greb hendes langsomt fremstrakte Haand:

„Anna, jeg kommer for at faa din Tilgivelse.“

Hun stod med Ryggen vendt mod Lyset, nøjagtig som da han havde set hende sidste Gang, han var i denne Stue. Hun var lige saa smuk som da, kun syntes der at være kommet mere Vemod i hendes rene Træk.

„Jeg har intet at tilgive Dig, Kaj,“ svarede hun sagte. „Jeg har ventet Dig i disse Aar, men uden Klage. Du havde jo efterladt mig den største Rigdom.“

Kaj saa paa hende med en Følelse af Beundring. Han maatte uvilkaarlig bøje Knæ for denne Kvinde.

Saa bad han hende tage Tøjet paa, og lykkeligere end de begge havde været længe, gik de med Drengen hen i en af de smaa Haver i Alléen. Rigtig hyggeligt var der i denne Have, saadan som den laa oplyst foran dem i Eftermiddagens varme Solskin. Og mange klare Solstraaler stjal sig ind til dem i det lukkede Lysthus, hvor de sad ved Bøfstegen, der dampede med en liflig Duft af Løg.

Kristen pludrede og lo og forstyrrede dem med tusinde Uglspilstreger, medens Anna stilfærdigt fortalte om sin Faders Død og om de lykkelige Timer, hun havde levet sammen med den lille Dreng.

Først da Aftenens Skygger lagde sig over Lysthuset, rejste de sig og gik hjem. Saa stod de paa Kong Georgs Vej og skulde tage Afsked. Men Drengen trak i Kaj, der ogsaa havde ondt ved at løsrive sig fra sin lille Ven. Han maatte med op for at se ham gaa i Seng.

„Hvor nydelig, han dog er klædt!“ sagde Faderen og saa beundrende paa de smaa Klædningsstykker, Moderen ét for ét ophængte i det brune Skab.

„Ja, vi har jo ikke lidt nogen Nød i disse Aar,“ svarede Anna, „Ritra har skaffet mig rigeligt og godt betalt Arbejde, og for de Penge, Du har sendt mig — ja for jeg antager, at Pengene kom fra Dig — har jeg kunnet klæde Drengen som en Prins.

Nu laa han i sin Seng med foldede Hænder, og Kaj hørte ham i barnlig Fromhed læse Aftenbønnen:

„Jeg er træt og gaar til Ro,
lukker mine Øjne to,
sé, o Gud, i Kærlighed
til mit ringe Leje ned.
Godnat i Jesu Navn!“

Saa vendte han Hovedet bort og sov pludselig ind, som et Lys, der slukkes.

Længe stod Forældrene bøjede over Sengen,

stirrende ned paa den uskyldige Barnesjæl, der nu fløj ind i Drømmenes Verden. Saa vendte Kaj sig og udbredte sine Arme.

I lange Aar havde Anna ventet dette Øjeblik. Lyksalig sank hun i hans Favn.

IV.

Himlen laa i et eneste bølgende Hav af Sne. Millioner fine Fnug flagrede hid og did i det uendelige Rum, langsomt faldende, afrundende alle andre Kanter og jævnnende alle andre Kløfter end Kløften mellem Arbejderen og hans Principal.

Den grummeste Strejke, man endnu havde oplevet, rasede paa tredje Maaned og førtes fra begge Sider med en voksende Ubændighed.

Det havde altsammen udviklet sig nøjagtig, som da Kaj i sin Tid ledede Bevægelsen. Kleinsmedene havde begyndt med deres Lønregulativ, og Mestrene havde ladet deres Arbejde udføre paa Maskinfabrikkerne.

For at støtte Klejnsmedesvendene nedlagde Maskinarbejderne derfor Arbejdet og støttedes af Formerne, hvorfor Mestrene satte disse ud af Virksomhed ved en Lock-out. Derved blev Model-snedkerne, Metaldrejerne og Gørtlerne gjort arbejds-løse, og Bevægelsen greb nu om sig som en Brand. Tilsidst var der Arbejdsnedlæggelse og Lock-out

i næsten alle Fag, paa Landjorden og paa Havet. Dampskibene blev liggende ved Bolværkerne, fordi Fyrbøderne havde kastet Kulspaderne; Sneen taarnede sig op i Gaderne, fordi Vognmændene manglede Medhjælp; Sporvognene standsede, fordi Kuske og Konduktører nægtede at køre, og Bladene, der var afhængige af Typograferne, som ogsaa strejkede, udgik om Morgenens i halvt Format. Da endelig ogsaa Natmændene nedlagde Arbejdet, skrev Figaro: „Det er gaaet istaa det Hele. Lad os holde Jul!“

Kaj var under alt dette kommen i en yderst pinlig Situation. Som Leder af Adresse-Tidende var han nødsaget til at optræde mod Tidens opløsende Tendenser, og det skulde sandelig ikke have skortet ham paa Kraft, saafremt der havde været Tale om Doktriner eller fjernere liggende Fænomener, saa som de franske Anarkister. Men alt dette her kom ham lige ind paa Livet, og det kunde jo desværre lidet hjælpe ham at nægte, hvad Lavetten hver Dag skrev med fede Typer, at han, Kaj Lønge, og ingen anden end han havde fremkaldt og været Sjælen i den første Strejke, hvorefter denne anden og større egentlig kun var en direkte Fortsættelse.

Overløber kaldte de ham i Lavetten. Kaj Lykkeridder kaldte de ham i Figaro, og saa kom denne latterlige Diskussion om hans virkelige Navn:

En Indsender havde spurgt i Lytte-Posten: „Hvad hedder Adresse-Tidendes Redaktør?“ Bladet svarede, at han hed Kaj Lykke, men op-

lyste næste Dag, at Redaktørens virkelige Navn var L. Kaj. Lavetten, der var bleven dømt for Ordet „Overløber“ og derfor havde rettet det til „Overberider“, meddelte nu, at Overberideren var døbt Kaj Lønge. Men herimod optraadte en Indsender, der kendte Overberideren fra Barnsben af og højt og dyrt svor paa, at han hed Kristen, men da dette nu var slaaet fast, gengivet og vidtløftig kommenteret i de andre Blade, optraadte pludselig en gammel pensioneret Degn, der i sine ledige Timer havde gravet i en Kirkebog og udfundet, at Slægtens Navn, Lønge, egentlig var et Stedsnavn. I Virkeligheden hed Overberideren hverken Kaj eller Kristen Lønge, men lige ud ad Landevejen Kristen Madsen. Meget vittigt indførte derfor Figaro sin gamle Medarbejder i den Hostrupske Vaudeville, medens Lavetten regalerede ham med en saadan Flod af grove Skældsord, at han saa sig nødtvungen til en kort Erklæring om, at han havde anlagt 21 Injurieprocesser. Adresse-Tidendes Redaktør tilføjede, at med Blade af Lavettens og Figaros Niveau indlod han sig ikke i Diskussion. Det var kun for en Ordens Skyld, at han ønskede deres Injurier mortificerede ved Dom.

Gennem denne udfordrende Erklæring søgte Kaj at skjule sin Beklemthed. I Virkeligheden var han nervøs og ængstelig og i yderst slet Humør. Naar han gik til sit Kontor, sneg han sig igennem Sidegaderne, thi i enhver Forbigaaendes Blik syntes han at læse Ordet Overløber. Alt det, man havde udskældt ham for, var Knappenaalsstik mod dette

ene Ord. Hvor han gik og stod, dansede det foran ham, og hvad der var endnu uhyggeligere: Han havde en utaalelig Fornemmelse af, at Ordet med store Bogstaver stod skrevet paa hans Ryg.

Overløber! Ja, der var jo adskillige Overløbere i hans Parti. Men for de fleste af dem laa der en Menneskealder mellem deres Fortid og deres Nutid, og Modstanden, de mødte, kom fra en yngre Generation. Ham derimod kaldte Figaro en Overløberhurtig og opstillede ham som typisk for en Tid, da alle mulige Bevægelser, ogsaa Overløberiet, gaar med Damp. Og han mærkede, at disse giftige Angreb gjorde ham mistænkelig, ikke blot i Publikum, men ogsaa blandt hans egne, ja selv blandt Overløberne, der fandt, at han manglede Anciennitet.

Der var kun en Ting at gøre, at betale Angriberne med samme Mønt, at overbyde dem i Grovhed og vise hele Verden, at han stod der han stod og stod der uden Frygt.

Men det var nu mærkeligt, at naar han satte Pennen til Papiret for at fare frem mod Figaro, Lavetten og de Strejkende, saa gnistrede kun den første Linie. I den anden valgte han sine Ord, og den tredje skrev han nølende. Det var, som om han skrev imod sit eget Kød og Blod. Og mismodig lod han da Haanden synke, rejste sig og vandrede Time efter Time op og ned ad Gulvet, tyggende paa en fin Cigar, der ikke vilde holde Ild.

Saa regelmæssig ud ad Aftenen bankede det paa Døren, og ind traadte en lang dinglende Person

med tilknappet, tynd Figurfrakke, korte slubrende Bukser og med et halvt komisk Ansigt, hvori Lidelser og Ulykker havde draget mørke Fuger, og hvori man havde Vanskelighed ved at faa fat i det forskræmte Blik.

Da Kaj en Dag gik paa Nørrebro, havde han i denne ynkelige Skikkelse genkendt Ildtangen og havde bedt ham komme op paa Adresse-Tidendes Kontor. Her fortalte Mester Frantzens gamle Svend, at han var bleven gift og havde 3 Børn, der ligesom hans Kone og ham selv var ved at dø af Sult.

Han beklagede sig dog ikke, men gentog blot nu og da: „den er sgu gnaven,“ idet han drejede sin bløde Filthat mellem Fingrene.

Kaj gav ham et Par Kroner og lovede at udbetale ham en vis Sum om Ugen, saafremt han hver Aften vilde komme op og afgive en Rapport om, hvad der var foregaaet i de Strejkendes Forsamlinger.

Ildtangen blev betænkelig ved dette Forslag og sagde, idet han gjorde et Forsøg paa at rive Hatten tværs over:

„Det er nok et Slags Spioneri!“

„Kald det, hvad De vil. Har De ikke Lyst, faar vi vel en Anden.“

„Ja, det er vist det sikreste,“ sagde Ildtangen og forsvandt hurtig ud ad Døren, idet han temmelig højt mumlede:

„Føj for hede Helvede!“

Men næste Aften kom han igen. Han havde

fortalt Dettehersens til sin Kone, sagde han, og hun havde pint og plaget ham, og gnaven var den jo, og nu kom han for at fortælle, hvad der i Dagens Løb var passeret i Forsamlingsbygningen. Men medens han fortalte, sad han paa Kanten af en Stol, og han syntes ikke at være rigtig glad, før han igen lykkelig og vel var sluppen ud af Døren.

Hver Aften indfandt Ildtangen sig, og gennem de forvirrede Meddelelser, han bragte, udredte Kaj hurtigt Strejkens skjulte Traade, lod de rette ledende Personer træde frem og indflettede i sin Artikel de Beslutninger, der skulde holdes hemmelige. Disse Afsløringer vakte Opsigt, ikke blot fordi de var skrevet med Talent, men ogsaa fordi Læseren gennem dem fornam en følsom Deltagelse for de Ulykkelige, der kæmpede mod Hungeren i de smaa Hjem.

Især Børnenes Lidelser skildrede Kaj med stille gribende Ord, ja saa gribende, at Bladets konservative Læserinder sendte Penge op til Adresse-Tidende med Anmodning om at lade dem gaa videre til de Strejkende. Herover opstod der en let forstaaelig Uro mellem Bladets politiske Venner, men deres Forestillinger standsede ikke Kaj. Naar Ildtangen sad og drejede sin Hat imellem Benene og lod Munden gaa om Møder, Afstemninger, Kvist-værelser, Sengehalm og nøgne Smaakroppe, saa satte Kaj ubevidst sin egen lille Dreng ind i dette Billede. Han mærkede, at han maatte se denne Dreng, hvor hans Hjerte bankede varmest, og han saa' ham overalt, og mest levende, hvor de

Strejkendes Børn sank ned i Elendighedens tavse Svælg. Og han forfærdede Læserne, idet han lod dem skue ned i dette Svælg.

Under disse Forhold ophørte Angrebene i Lavetten, der mærkede, at Kaj bevidst eller ubevidst støttede Indsamlingen. Saaledes nærmede man sig Jul.

Da hændte det en Aften, at Ildtangen lod vente paa sig og endelig indfandt sig i en stærkt beskænket Tilstand. Han gik ind med Hatten paa og sagde med fordrejede Miner en Del uforstaaeligt Tøjeri.

Kaj blev ærgerlig og bad ham gaa sin Vej.

„Ja, det skal jeg s'gu gelinde. Men først skal De ha' Tak for den Tid, De har brugt mig som Spion.“

Og Ildtangen spyttede lige op og ned ad de 200 Aargange og sagde temmelig højrøstet:

„Føj for hede Helvede!“

Kaj spurgte, om han var ved sine fulde Fem.

„Jo jeg er, men ser De vel, naar jeg skal sige det, saa skammer jeg mig som en skabet Hund. Det skulde bare ikke været for Madammens og for Rol-lingernes Skyld, saa maa De ellers tro, De ikke havde faaet mig paa den Peter. Men lad nu det være. Jeg har ta'et mig en ny Beskæftigelse.“

„Og det er?“

„Ja, naar De hører det, saa vil De forstaa, hvor nederdrægtig jeg har uffet mig ved Dette-hersens. Jeg har akkorderet med en ret og slet Værtinde, forstaar De en Værtinde, om at trække

Søfolk op i hendes Hus. Det er s'gu da ingen flot Bestilling for en Svend, der kan sit Haandværk. Men gnaven er den jo, og det er ærligt Brød. Farvel!“

Betuttet havde Kaj sat sig paa en Stol, idet Ildtangen langsomt dinglede ud af Døren. Saa dybt beskæmmet havde han aldrig været i sit Liv. Naar alt kom til alt var denne Haandværkssvend en brav Mand. Han kendte ham jo som Kammerat . . . ja dengang! Nu havde de igen mødt hinanden, den ene som en mægtig Redaktør, den anden som en Stodder. Og Redaktøren havde tilbudt Stodderen Livets Ophold, men Stodderen havde foretrukket Værtinden i et saadant Hus! Det gøs i Kaj. Han grublede, og alt som han grublede, voksede Stodderen og sprængte sine Pjalter og stod tilsidst for ham forvandlet til en Helt. Men Redaktøren —

Han blev afbrudt i disse lidet opbyggelige Betragtninger ved en pludselig Uro i det tilstødende Værelse, hvor nogle gamle Medarbejdere var beskæftigede med Oversættelser efter fremmede Blade. Han hørte disse gamle Herrer springe ned af deres trebenede Kontorstole og med ærbødige Skrabud modtog en eller anden bøstalende Person.

Han vendte sig, og pludselig gav det et Sæt i ham, da han saa, hvem der stod i Døren. Det var Børsens eneraadende almægtige Mand.

Kaj gik ham i Møde og bad ham høfligt tage Plads, men den mægtige Børsmand vilde øjensynlig straks slaa fast, at naar han befandt sig her, saa var det ikke for at konversere, men for at sige

nogle meget betydningsfulde Ord. Han stillede sig op ad Skrivepulten, saaledes at Lyset faldt skarpt henover hans lille, glatte Hoved og det fintformede, glatbarberede Ansigt. Han saa udfordrende paa Kaj og spurgte:

„Er De Adresse-Tidendes Redaktør?“

Kaj bukkede bejaende, og den mægtige Børsmand, der af Vækst var lille, syntes pludselig at vokse og blive til en Kæmpe:

„Det anede mig nok, at De ikke var en ældre Mand! Maa jeg spørge Dem, Højstærede, er De Socialist?“

Kaj følte Blodet komme i Kog og vilde give Svar, men han besindede sig ved en hurtig Tanke om, at denne Børsmand kunde knuse ham med en Finger. Han svarede derfor i en temmelig rolig Tone, at han var forbavset over Spørgsmaalet.

„Saa maa De sidde inde med en mærkelig Opfattelse af Deres Læsere. Jeg har nu abonneret paa Deres Blad i 30 Aar, uden nogensinde at læse det tilstaar jeg, men dog i den Tro, at jeg abonnerede paa en konservativ Avis. Saa viser man mig igaar en Artikel, De har skrevet om de strejkende Arbejderes Børn, og den var — naa, jeg behøver vel ikke at fortælle Dem, hvad der staar i Deres eget Blad, og det var heller ikke det, jeg vilde her. Hvad jeg vilde, det var at sige Dem, kort og godt, men meget tydeligt, at De endnu imorgen maa slaa ind i en for Bladet mere passende Tone, og saafremt dette ikke maatte konvenere Dem, saa vil Børsen se sig nødsaget til at lade sine

Bekendtgørelser og Lister gaa over i et andet Blad. Nu kan De gøre, hvad De vil. Adieu!“

Dirrende af Vrede fulgte Kaj den mægtige Børsmand til Døren og ytrede nogle usammenhængende Ord om, at det vistnok beroede paa en Misforstaaelse, og at han netop i Aften tænkte paa at skrive —

Han kom ikke videre. Børsmanden, der havde sat sin Hat paa Hovedet, vendte sig i Døren og raabte, idet han pegede hen paa Pulten:

„Skriv!“

Kaj tumlede tilbage og blev staaende midt paa Gulvet, opirret og beskæmmet, medens Børsmanden med faste Skridt gik ned ad Trappen. Uvilkaarlig lyttede han til de Skridt. De klang af jærnhaard Energi. En, to! De hørtes helt ned ad Gaden. Og uvilkaarlig rettede Redaktøren sig og greb sin Pen. En, to — blot han kunde komme ind i det Trit.

Men det brutale Trit sønderrev hans bløde Sætninger. Rits, rats! gik det ned igennem Linierne, som naar grove Støvler tramper i et Blomsterbed, hvor Dugperlen kælent hviler paa de spæde Blade —

Men han skrev og skrev, bøjet over Pulten, Time efter Time, indtil han pludselig sprang op og med forvildede Øjne stirrede ud i Rummet, hvor de 200 Aargange stod og rettede deres stive Rygge.

Der var intet Levende, og han satte sig igen og skrev, men ideligen maatte han imod sin Vilje dreje Hovedet over Skulderen. Besynderligt, men han havde Følelsen af, at Nogen bagved ham stod

og læste det forbandede Ord, hans gamle Meningsfæller havde indridset paa hans Ryg.

V.

Juleaftens Travlheden stilnede i Gaderne. Postvognene og de stavrende Bybude forsvandt. Børnene med de forvenningsfulde Miner forsvandt, og Damerne med de hastigt indpakkede Foræringer forsvandt. Der blev lyst op igennem Husrækkerne og ganske stille ned igennem Gaderne. Kun hist og her flakkede en forsinket Fodgænger om i Sneen.

Blandt dem var Kaj. Han kom fra Kontoret og var paa Vejen til Etatsraad Plums. Julen havde overrasket ham i Aar, og først i sidste Øjeblik havde han faaet Stunder til at glæde Andre. Drengen havde han Dagen forud sendt en kostbar Pelsfrakke, til Anna havde han sendt et Sybord, til Ritra en Kurv med luerøde Roser og til Agnete endelig medførte han en lille Ting, han havde hjembragt fra Paris. Nu var det hans Haab, at Julen vilde bringe nogle Dages Fred.

Et Held havde det været for ham i denne Trængslens Tid, at Etatsraaden var saa optagen af det forestaaende Borgerrepræsentantvalg, at han ikke havde Stunder til at følge Strejken. Agnete derimod fulgte den vistnok med Opmærksomhed, og skønt hun næppe kunde billige, hvad Kaj foretog sig, saa

havde hun med god Forstaaelse af hans vanskelige Stilling ladet, som om hun ikke interesserede sig for hele denne Sag.

Derimod mærkede han, at hun bøjede sig imod ham med en voksende Sympati, og dette glædede ham saa meget mere, som ogsaa han følte en større og større Hengivenhed for den kloge gennemdannede Dame, der fremsatte sine Meninger med saa megen Takt. Ja, om han nu kunde komme over de Skær, der havde vist sig i det journalistiske Farvand, saa vilde han uden Frygt begære hendes Haand.

Ingen af dem havde med et Ord berørt, hvad der var foregaaet i Paris, og dog følte de begge, at det lille Optrin i Fiakren var levende i deres Tanker. Men naar Kaj, hvad han nu og da forsøgte, vilde give Talen den Retning, drejede hun Hovedet bort, omtrent som da han kyssede hende. Hvilken Afstand var der ikke mellem hende og de tre andre Kvinder, han havde mødt i Livet! Mathilde havde elsket ham som den elsker, der i Dødsstunden gribes af en vild Længsel. Anna havde givet sig hen i ren Kærlighed, og Ritra havde favnet ham i et Brus af Elskov. Hvor anderledes med Agnete! Der var noget afventende i hendes Holdning, som stimulerede hans Attraa, hvilket han især ret levende havde følt i denne Tid, da Ritra aflagde ham saa hyppige Besøg. Ja Ritra! Hun havde hengivet sig til sin Lidenskab og i sin Hengivelse glemt baade Æres-Stoltheds- og Anstandsfølelse. Forleden havde hun endog raabt til ham:

„Gift Dig Kaj! Jeg vil elske Dig endnu inder-

ligere, naar jeg véd, at Du for min Skyld bryder Ægtepagt og Løfter. Gift Dig med Agnete Plum!”

— Han standsede og ringede paa Etatsraadens Portklokke, der med sit Dingeling akkompagnerede netop denne Sætning: Gift Dig med Agnete Plum!

— Etatsraadinden var utilpas, og Agnete havde derfor overtaget Værtindens Pligter, som hun forrettede med sin sædvanlige ligegyldige Stilfærdighed. Etatsraaden, der præsiderede ved Bordets anden Ende, lagde mere Beslag paa Gæsternes Opmærksomhed. Med den hvide Serviet om Halsen og straalende af Juleglæde, parterede han Gaasen med en Færdighed, som om han havde været Professor i Anatomi. Samtidig underholdt han det lille Selskab med Historier fra den kommunale Valgkampagne.

„Hvad oplever man ikke i denne Tid!“ raabte han og skar sig selv et lækkert Stykke Bryst. „Ha, ha! Forleden kom en Projektmager op til mig med en Tegning, der forestillede de ny Kloakledninger. Han forklarede mig, hvor sindrigt Spildevandet løb omkring og spurgte, om jeg vilde binde mig til Planen. Ja selvfølgelig! Hvad det gælder om, naar man vil vælges, er jo egentlig bare det at binde sig. Jeg bandt mig og troede, jeg havde gjort et Kup.

Naa, saa kommer der i Eftermiddags en anden Projektmager herop med en anden Tegning, der nøjagtig lignede den første, blot med den Forskel, at Spildevandet løb den modsatte Vej. Da jeg nu fandt, at det s'gu egentlig er ligegyldigt, hvad Vej

det løber, naar det bare løber, saa tog jeg ikke i Betænkning ogsaa at binde mig til den Plan.

Men Uheldet vilde nu, at den sidste Projekt-mager, da han forlod mig, løb lige i Armene paa den første, og desværre tog de ikke Eksempel efter Spildevandet og løb hver sin Vej. Nej, de løb ind og fløj i Haarene paa mig — hver med sin Plan.“

„Ser De da ikke, Hr. Etatsraad, at mit Spildevand løber ned ad Hyskenstræde?“

„Og at det vil løbe lige ind i mit Spildevand, som gennemstrømmer Vimmelskafte!“

„Og saadan videre, indtil Projektmagerne tilsidst anbragte mig paa det mest udsatte Hjørne og lod deres, Noksagt, overrisle mig fra to Sider. Jeg var saa betuttet, at der gik nogen Tid, før jeg fik det gode Indfald at stoppe Munden paa dem med en slet Cigar. Saa stak de af, men efterlod mig arme Djævel her paa Hjørnet midt i Spildevandet.“

— Paa Forslag af Kaj rejste man sig og drak paa Værtens lykkeligt overstaaede Valg til Borgerrepræsentationen.

„Ak desværre,“ fortsatte Etatsraaden og bød med en Haandbevægelse Tjeneren fylde Glassene paa ny, „alle Spørgsmaal er saa komplicerede i vore Dage. Sidst jeg var opstillet til de kommunale Valg — det var dengang paa den liberale Liste — tog vi Sagen med en vis Humor. Selfølgelig havde vi monteret Listen med en Arbejder — det var jo paa den Tid, Arbejderne begyndte at komme med — og da vi under et af de forberedende Møder for-

klarede denne Arbejder et og andet og til Eksempel oplyste, at han, naar han blev valgt, ikke blot skulde give Møde hver Mandag Aften, men at han ogsaa kunde komme ind i Udvalg, saa rejste han sig og raabte dirrende af Harme:

„Udvalg! Hvad er det for noget! Gaa De selv ind i Deres Udvalg? Jeg bliver, hvor jeg er, forstaar De. Jeg er Demokrat!“

„Efter den Udtalelse kasserede vi Arbejderen og henvendte os til en større liberal Urtekræmmer. Men han sendte os en Skrivelse, hvori han afslog Tilbudet under følgende Motivering:

„En jævn menig Mand som jeg er ikke værdig til at træde ind i Kongens Raad!“

Man lo, og Etatsraaden betroede de Nærmest-siddende Urtekræmmerens Navn.

Saadan fulgte Historie paa Historie, indtil Tjeneren, der gik omkring og skænkede Champagnen, maatte indstille Virksomheden overfor de fyldte Glas. Øjeblikket var altsaa kommet, da Etatsraaden kunde rejse sig og modtage Gæsternes Tak for Mad.

Kaj trykkede Agnetes Haand. Hun saa paa ham med de varme, kloge Øjne, idet hun venligt sagde:

„Undskyld, at jeg først nu faar Lejlighed til at ønske Dem en glædelig Jul!“

Han holdt hendes Haand i sin og udbrød uvilkaarligt.

„Jeg takker Dem Frøken for dette gode Ønske, og jeg takker Dem i — Erindringen om, hvad De hin Aften lovede mig i Paris.“

Hun svarede, idet hun slap hans Haand og halvt vendte sig mod Tjeneren, der kom med Kaffen:

„Hvad jeg har lovet i Paris, det holder jeg i Kjøbenhavn.“

Hun betonedede dette jeg saa stærkt, som om hun vilde sige: De derimod syntes ikke at ville holde, hvad De lovede —

Kaj vilde fortsætte, men ret ubelejligt omringedes Agnete af nogle ældre Herrer, der ikke havde hilst paa hende ved Bordet og nu vilde indhente det forsømte ved Likøren. Kaj faldt i Tanker —

Gid Fanden havde den Strejke!

Forstemt gik han ind og satte sig i et af Sideværelserne, rygende sin Cigar, idet han mekanisk bladrede i en Regnskabsbog, der laa paa Bordet.

Nej en Regnskabsbog var det nok ikke. Det var en Fortegnelse over en uhyre Mængde Fattige, som Etatsraaden ydede Hjælp i Julen. Det adspredte Kaj et Øjeblik at se, hvormange Børn de Fattige havde, hvad de havde faaet og hvad de havde svaret, thi hist og her laa som Bilag deres skriftlige Svar.

Nu sad vel alle disse Mennesker ude rundt om i den store mørke By og glædede sig ved de Madvarer, der var faldet af til dem fra Etatsraadens rige Bord. Det var egentlig smukt gjort af Etatsraaden, skønt Herregud, man kunde da vel ogsaa give lidt, naar man ejede en Million.

Kaj bladrede i en anden Bog, der nok var en

Udskrift af Difteritishospitalets daglige Journal over indlagte Patienter. Der var mange Navne, og ved nogle var der sat en rød Streg. Det var formodentlig dem, som Etatsraaden eller Frøken Agnete havde fundet værdige til Hjælp.

Men pludselig som han sad og bladrede, blev han ligbleg og fløj op, skælvende over hele Legemet.

Var det muligt? Jo, der stod jo — —

En Tjener kom igennem Værelset og bød ham bukkende en Kop Kaffe og et rigt Udvalg af stærkt lakkede Likørflasker. Men Kaj gjorde en afværgende Bevægelse og bad i usammenhængende Ord Tjeneren sige til Etatsraaden, at han pludselig var bleven syg, meget syg og maatte hjem. Med disse Ord forsvandt han i Entréen, fandt sit Tøj og mere løb end gik hen til Kongens Nytorv, hvor han tog en Vogn.

„Til Difteritishospitalet hurtigt — det har Hast!“

Han sank ned paa Sædet og saa igen Afskriften af Journalbogen foran sig, saa tydeligt, som holdt han den i sin Haand: En rød Streg og en blaa Streg, og Navnet staaende der, midt i en lang Rubrik.

Ja, det var Drengens Navn, ganske rigtigt stavet og med Tilføjelsen Faderløs, og Moderens Navn i den ligeoverfor staaende Rubrik. Der var ingen Tvivl. Nej, nej! Og han stønnede, krympende sig paa Sædet:

„Aa Gud — min Dreng!“

Vognen rumlede afsted, langsommere og langsommere syntes Kaj. Han var ved at springe ud

og løbe foran den elendige Hest. Det varede en Evighed, før de naaede Søerne og endnu en Evighed, før de drejede om ad Fælledevejen og øjnede St. Johanneskirkenes snebedækte Spir i Mørket. Endelig holdt de foran Hospitalets Port.

Han ringede og spurgte Portneren, hvor der laa et Barn af det og det Navn, og Portneren kunde straks oplyse, at Barnet laa i Pavillonen 2 A. Kaj spurgte, om han kendte Barnet. Nej, men Moderen havde i Aften været hos Professoren og faaet Tilladelse til selv at overtage Plejen. Hvad det betød? Ja, det kunde betyde baade Dit og Dat, men sædvanlig gav Professoren ikke denne Tilladelse uden under særlige fortvivlede Omstændigheder. Naa, saa var det jo da ogsaa Juleaften, og Moderen havde grædt og bedt saa bønligt, at Professoren vel sagtens ikke havde kunnet sige Nej.

Portneren kunde heller ikke sige Nej til en Tokrone og viste Kaj Vejen over Gaarden hen til Pavillonen 2 A.

„Men De maa ikke gaa derind! Husk, at De kan føre Smitte med Dem ud i Byen og udsætte andre Mennesker for at miste deres Børn!“

Kaj overhørte disse Forskrifter og gik skælvende ned imellem Pavillonerne. Sneen faldt i store bløde Flager, spøgelsesagtigt i den dybe Stilhed, der kun nu og da forstyrredes ved en Forbigaaendes Skridt. Det var Læger, der iførte lange Smittekapper hastigt ilede ham forbi og forsvandt i et eller andet Lasaret.

Omsider standsede Kaj foran en afsides beliggende Pavillon. Den var over Døren mærket 2 A. Det maatte altsaa være her. Han nærmede sig frygtsomt et af Vinduerne og kiggede ind, men følte sig saa angstfuld, at han ikke straks kunde se andet end et hvidt Rum, hvori et stikkende Gasblus brændte under Loftet. O Gud, nu saa han ogsaa en foroverbøjet Kvinde sidde derinde ved en Seng. Det var Anna. Lyset faldt skarpt paa hendes blonde Haar. Hun bøjede sig dybere ned over Sengen, og da hun rejste sig igen, saa han paa hendes Legeme, at hun hulkede —

Han aabnede Døren og traadte ind i et Forværelse, hvor en stærkt bygget ældre Kone rejste sig fra en Bæk og raabte til ham i en skarp Tone:

„De maa ikke komme herind! Hvem er De?“

Men da Kaj traadte ind i Lysskæret, og hun saa hans kridhvide Ansigt, blev hun stum og pegede paa Døren.

Han følte den plumre Hospitalsluft, isprængt Karbol og Medicin, idet han nikkede til Anna og frygtsomt nærmede sig Sengen.

Almægtige! Her laa den lille Dreng med Hovedet trykket ned i Pudren. Han aandede med Besvær og førte under klagende Suk Haanden op til Munden. Aa Gud, hvor fandt han nu de skælske Øjne og den klare Latter —

„Anna, — hvad har Lægen sagt“ —

Hun vendte Ansigtet om mod Lyset, og uvil-

kaarligt traadte Kaj et Skridt tilbage, da han saa' ind i dette Ansigt. Blaa, dybe Rande laa hen under de glinsende Øjne, og Kindernes fine Rødme havde givet Plads for mørke Skygger. Hun bevægede Læberne, men der kom intet Svar.

Drengen vendte sig, og hjælpeløs, som Kaj aldrig havde følt sig i sit Liv, saa han ind i dette barnlige Mysterium, hvor de før saa klare Øjne bristede i det feberhede Ansigt. Forskende og længe laa Drengen og stirrede paa sin Fader, indtil han genkendte ham og med en af de pludselige Kraftanstrengelser, der er almindelige hos dødssyge Børn, udstrakte Armene og sagde:

„Tak for den pæne Frakke, Du har givet mig. Jeg lavede ogsaa noget til Dig, men saa blev jeg syg og skulde herud paa Hospitalet.“

Han havde, saa godt han kunde, drejet Hovedet hen imod en Stol, hvorpaa der stod en lille halvfærdig Ting, en Æske eller saadan noget, lavet af kulørte Spaan. Ved Siden af laa hans ABC og i ABC'en, under Hanens Billede, en Femøre, han havde faaet af Professoren. Kaj saa paa disse Ting og maatte vende sig for at tvinge Taarerne tilbage, men de tog Magten fra ham. Han holdt Lommetørklædet op for Øjnene og brast i voldsom Graad.

Men pludselig holdt han inde. Drengen kastede sig omkring i Krampe og blev blaa i Ansigtet. „Hjælp! Barnet kvæles!“ raabte Faderen og vendte sig mod Sygeplejersken, der sad og blundede paa

en Stol. Hun rejste sig, altfor langsomt syntes de forfærdede Forældre, og gik hen til Sengen, kastede et prøvende Blik paa Drengen og trykkede endelig paa et elektrisk Ringeapparat og raabte:

„Operation!“

Hvad der nu foregik, bøjede Forældrene i Knæ. Alle Rædsler samledes i denne Hospitalsstue. Blodet styrknede om deres Hjerter, da Lægerne traadte ind og kastede Drengens Dyne bort. Anna stirrede vildt hen for sig, og Kaj vilde vende sig, vridende sig i Smerte, men en Dæmon, han ikke kunde modstaa, tvang hans Øjne til at følge Lægernes Bevægelser. Nu greb de det lille nøgne Legeme, lagde det paa et Bord, og idet Anna udstødte et hjerteskrærende Skrig og besvimet tumlede om i Sygeplejerskens Arme, funkledede Instrumentet gennem Lys-skæret, ramte Barnets Strube og aabnede Adgang for et blinkende Rør, der kom til Syne i en piplende Plet Blod. Og Lægerne lagde igen det lille viljeløse Legeme hen paa Sengen, og Kaj saa dem pakke deres Instrumenter sammen og saa deres hvide flagrende Kapper glide gennem Stuen og hørte dem veksle nogle Ord med Sygeplejersken og sige:

„Glædelig Jul!“

Ak ja, det var jo Juleaften. Børnenes Fest, da en god Fader glædestraalende dansede omkring Juletræet med sin Dreng. O, hvilken Lykke for Enhver, der paa en saadan Aften ejede Hjem, Hustru, Juletræ og Barn!

Han var sunken sammen paa en Stol og sad ubevægelig og stirrede ned i Bunden af sin sønderrevne Sjæl. Og som han sad og stirrede, syntes han, at en Solstraale forvildede sig og funkledede dernede, og der funkledede endnu én og endnu én, og de formede sig til skønne Billeder:

Fædrehjemmet ude i de dybe Dale, naar Sommersolen blank og varm hævede sig bag Bakkerne, og Dugperlerne dampede paa Græsstraane, og Smaafuglene kvidrede i Udkanten af den friske Skov.

Ja, han boede selv derude i det lille Hus, hvor Himlen blød og blaa hvælvende sig om det sunde Arbejde, medens Hønsene kaglede og Bierne summede, og Drengen løb omkring imellem Stokroserne, og Anna dækkede det tarvelige Bord.

Dejligt var der derude i de dybe Dale. Dejligst dog de stille Sommeraftener, naar Faderen sad ved Vejen, midt i den højhellige Fred, ved Annas Side og med Drengen paa sit Skød. Hinsides Bakkerne øjnede de det brandgule Lysskær, Hovedstaden kastede over Himlen, og Faderen forklarede Sønnen al den Nederdrægtighed og menneskelig Lavhed og Elendighed, der rugede under dette Lysskær. Og den kloge Dreng, der opmærksomt lyttede efter, stillede Faderen mange svære Spørgsmaal. Men Kaj, der havde set alt og prøvet alt, gav Drengen Svar.

Saa blev det Vinter. Kanebjælden klang og Juleklokken kimedede gennem Snetykningen, og

Moderen pakkede sin Dreng ind i uldne Tørklæder, og stolt fulgte han Faderen ud i Skoven, hvor de standsede i Sneen og afhuggede den lille grønne Gran.¹ Paa Vejen hjem fik Drengen Lov at bære Øksen, og han satte sine smaa Ben i Faderens brede Fodspor, og Faderen tænkte: Træd Du kun i dette Spor, min kære Dreng, det fører ikke ud i Verden, men til Hjemmet i de dybe Dale.

Og saa kom de med Granen, og Anna tog den og lukkede sig inde og pyntede den, og Drengen kiggede nysgerrigt gennem Nøglehullet, indtil Døren pludselig blev revent op og Faderen med sin Søn paa Armen saa paa —

— han vendte sig glædestraalende og saa paa Anna, men udstødte et forfærdet Skrig. Hendes Ansigt havde udrevet ham af de skønne Drømmerier.

Hun sad foran ham, stirrende over Barnets Seng, men der var intet Lys i hendes Øjne, og dog stirrede hun, forfærdet, saadan som i Eventyret Moderen stirrede, da Døden var gaaet bort med hendes Barn.

Drengen havde atter faaet Krampe og kastede sig om paa Lejet, medens Anna afværgende holdt sine Hænder over ham og haabløst jamrede:

„Han dør“ —

Men pludseligt vendte de sig begge og stirrede hen mod Døren, opskræmte af en Støj. Døden? Nej, det var Hospitalets Overlæge, der traadte ind i Stuen. Han sagde venligt, at han var kommet fra

et Juleselskab og før han gik til Ro vilde se, hvorledes det stod til. Han havde fattet Godhed for den lille raske Dreng, tilføjede han, og nu saa han paa ham og vekslede et Par Ord med Sygeplejersken og gik igen, lidt hurtigt syntes Kaj, og uden at have givet den ulykkelige Moder Haab.

Maaske var der intet Haab.

Der blev saa uhyggeligt stille i den trange Hospitalsstue. Gassen snurrede i de revnede Glas, og Sygeplejersken stod som et Voks billede ved Fodenden af den lille Seng.

Hun havde sine Øjne stift hæftede paa Drengen, der paa ny vred sig i et Krampeanfald, og paa hans Ansigtstræk, hvori der nu foregik en Forandring, som betog Kaj med Rædsel. Det var, som om Barnet paa Evighedens Rand sprang frem i Aar, voksede i Længde, fik Fuger, Skygger og Knokler i de bløde Træk, der — o Rædsel over Rædsel! — forvandlede og ældedes og nu traadte frem imod dem som et spejltro Billede af den forfærdede Faders Træk.

„Almægtige! Det er ikke mit Barn!“ raabte Moderen, da Drengen langsomt vendte sig og med bristende, bønlike Øjne saa sig om og sagde: —

„Hvor er jeg nu — se de klare Vinger. Moder“ —

Anna var sunket ned ved Sengen i en hulkende Bøn til Gud, og hun fandt Kraft i Bønnen. Et Glimt af Haab lyste i hendes Blik, da hun igen hævede Hovedet og sagde:

„Kaj, bed om Frelse for vort Barn!“

Som et Siv, der knækkes, faldt han viljeløs paa Knæ og foldede sine Hænder. Men Ordene vilde ikke komme. Den Gud, han øjnede langt borte, var en Gud med Død og svare Piner, men dog vred han Hænderne og bad, for første Gang i mange Aar.

Han syntes, at Barnet under dette saa paa ham med et Smil, eller var det blot det Hvide, der faldt ud og ind i Mundvigene? Men nu! O Gud! Der gik en sagte Trækning gennem Drengens Krop — og hans lille lyshaarede Hoved bøjedes ind i Døden, medens Kaj krampagtig greb hans faldende Arm og gennem Haanden følte Barnesjælen bortvejres som hvide Blomsterfnug, der bortvejres af de lette Vinde.

— En isnende Kulde havde gennemfaret Faderen, medens Moderen fortvivlet kastede sig over Barnets Lig. Kaj var bleven rolig og ledte mekanisk efter sin Kravatnaal, som han fandt paa Gulvet og fastgjorde i sit Slips. Hans Blik strejfedes herunder Annas tunge Sko og hendes simple sorte Kjole, der var sprunget op i Livet. Han havde elsket hende. Nu var Fortryllelsen forbi. Hun var ikke længer Moder til hans Barn.

Han trak Vejret lettere og syntes, han var ude paa en aaben Snemark, ganske ene. I den friske Sne var kun et eneste lille Fodspor synligt. Det var Drengens Fodspor. Men det vendte bort fra ham og udslettedes i det Fjerne.

Han rev sig ud af disse Tanker, vendte sig og sagde:

„Anna, lad os gaa!“

Men hun svarede ham med et pludseligt forklaret Udtryk og en Sjælefred, hvori der dæmrede Vanvid:

„Jeg har intet Hjem. Jeg bliver hos mit Barn.“

Han iførte sig sin Frakke, rakte Sygeplejersken nogle Penge og gik langsomt ud af Hospitalet. Han var kold og blev endnu koldere, da han var kommet ud i Vinternatten. Gaderne laa stille, kun hist og her vaklede en drukken Mand omkring i Sneen, standsede og klamredes med en Betjent.

Noget Ondt sydede og kom op i Kaj, alt som han vandrede videre i de skumle Omgivelser. Han følte, at han i dette Øjeblik var sindet til at gøre alle Mennesker Fortræd, slukke deres Julelys og sprede Mørke —

Nej, det var ikke nok! Svøber over blødende Vunder, det vilde han —

Ja, den mægtige Børsmand havde Ret. Saadan var nu engang Livet. En, to! Han maatte ind i det Trit.

Hvad vedkom ham de andres Blomster. Havde ikke Døden knækket hans Blomst.

Aa, min Dreng!

Og alle disse Strejkende, som skreg og peb, fordi de havde Børn.

De Strejkende —

Han standsede midt paa Gaden, medens Fødderne endnu bevægede sig i den almægtige Børsmands Trit. Han trampede og havde Følelsen af at nedtrampe noget Levende, idet han skiftede Spor.

Min Dreng! Min Dreng!

Og ind i hans iskolde Sjæl dæmrede en Tanke om Agnete. Nu var han fri. Nu vilde han drage Sværdet og gaa i Kamp for hendes Haand.

Vinde den — og Bladet og en Million.

Og han bed Læberne til Blods.

VI.

Det blev en sørgelig Majdemonstration for Arbejderne dette Aar.

Adresse-Tidende, der pludseligt var blevet Mestrenes ledende Blad, havde skaanselløst drevet de betrængte Strejkende fra Fald til Fald. Først efter voldsom Modstand havde de opgivet Kampen og bøjet sig under Aaget, men endnu ventede der dem bitre Ydmygelser.

Thi Adresse-Tidendes Redaktør kendte ikke til Barmhjertighed. Ved en Række ondsindede Afsløringer, der var saa velberegnete i deres Virkninger, at endog Lavetten tabte Mælet, var det lykkedes ham at sætte Splid imellem Arbejdernes to Førere, Mikkelsen og Store-Olsen, der repræsenterede henholdsvis de parlamentariske og de revolutionære Socialister. Broderkrigen rasede i Forsamlingsbygningen, bredte sig og endte med en Opløsning og Forvirring, som Kaj resolut benyttede til Dannelsen af en stor Arbejderunion, der lokkede Modstanderne

ved upolitiske Foredrag og økonomisk Støtte. Da mærkedes det i Forsamlingsbygningen som et voldsomt Jordskjælv. Raadvilde, forkuede og forvildede løb Arbejderne over, først én og én og saa i Flok.

De sørgelige Rester af den mægtige Organisation samledes nu i Slud og Regn paa Nørre Boulevard. Rundt om Fanerne, der gennemblødte hængte ned ad Stængerne, stod Partiets Veteraner, mærkede af Vintrens haarde Lidelser. Velklædte Folk, som gik forbi i Regnen, trak paa Skuldrene, da det ynkelige Tog omsider satte sig i Bevægelse og drog ud mod Fælleden. Det var et Tog af modløse, slagne Mænd. Alene Store-Olsen, der med oprejst Pande gik i Spidsen, syntes at have bevaret sit sangvinske Haab. Han havde sejret i Partiets indre Kamp, og nu da Mikkelsen var forsvunden fra Forsamlingsbygningen og med ham Protokollerne og det parlamentariske Pindehuggeri i Ledelsen, nu endelig troede Store-Olsen paa en Fornyelse af Følelserne fra Bevægelsens første Dage, og frejdigt vandrede han fremad i den stride Regn.

— Paa samme Tid som Arbejdertoget brød op fra Boulevarden, brød et elegant Brudetog op fra St. Johanneskirken. Det var ikke noget Hverdagsbryllup der blev fejret. En Duft af Blomster fyldte Kirkens store Rum, og fra de ophøjede Kandelabre lyste Vokskerterne festligt ned over Alteret og Brudfølget med dets Juveler, Ordener, Uniformer og Guldepauletter, der straaledede ud over Mængden, som fyldte Gulvet til den sidste Plads.

Om Morgenens havde Byens Blade meddelt, at

Adresse Tidendes Redaktør, Kaj Lønge, idag viedes til Agnete Plum, en Datter af den nyvalgte Borgerrepræsentant, hvis gennemgribende Forslag vedrørende Spildevandet netop havde vakt en livlig Diskussion. Bryllupet havde været Genstand for adskillig Omtale. I Dagens Anledning bragte to Blade Kajs Portræt, og Figaro kolporterede et Rygte om, at Etatsraaden aspirerede til en ledig Plads i Landstinget. Og dette Rygte var maaske ikke ganske greben ud af Luften, thi i Brudefølget bemærkedes foruden flere fremragende Politikere en veritabel Eksellence, om hvem Etatsraaden bevægede sig med diskrete Buk.

— Velsignende strakte Præsten sine Hænder ud over Følget, der rejste sig og langsomt formerede Procession. Men dette lod sig ikke gøre uden Vanskelighed, thi det var et usædvanligt paatrængende Publikum, der idag fyldte Kirken, et Première og Strøg Publikum, Teaterfolk, Fliseslidere og alle Byens Bladfolk, fra Chefredaktørerne og ned efter til de smaa Reportere, der bringer Skorstensild, Ulykker, Vandstand og Temperatur og Strøm og Vind. De var der alle. Figaros Redaktør, Hr. Kars, der konverserede højt i en af Stolerækkerne nærmest Altret, Ferdinand, der altid først paa Maaneden var ledsaget af en Kreditor, Lytte-Postens Redaktør, der tro-nede mellem Rotterne og Bæverne og endelig gamle Læske, der sad og saa forskrækket ud oppe paa et Pulpitur. Optaget af sit Arbejde var Professoren, der havde anlagt Begravelsesgallaen for mere ugenert at kunne bevæge sig blandt de Ind-

budne. Med Blyant og flagrende [Papirstrimler borede han sig frem, hvor Trængselen var stærkest. Til et af sine mange Blade skulde han levere „Kendte Navne“, til et andet „Smaat fra Kirken“, til et tredje „Toiletter“ og til et fjerde „Fashionable News“. Underhaanden havde han desuden paataget sig at bringe „Rygter“ til et lille fremadstræbende demokratisk Blad.

Saa spillede Orgelet, Klokkeren trængte de Nysgerrige tilbage, og Brudetoget udfoldede sig i al sin Glans.

Først rettedes Tilskuernes Blik mod Kaj, der bar en sort Dragt, glinsende som Stenkul, og et Skjortebryst, hvorover Slipset laa som Alabast. Med anstandsmæssig Træthed førte han sin Brud, idet hans Blik gled hen over Tilskuerne og ligegyldigt strejfede Orglet, hvorfra en fattig Kone, skjult af Sangerne, maalløs stirrede ned i Kirken paa sin Søn.

Med nærgaaende Interesse betragtede man Bruden, der rank og gratiøs betraadte Brysseler Løberne ved sin Mands Side. Hendes hvide franske Surah Kjole, hvori der funkledede en opadløbende gylden Atlaskes Bræm, sad stramt fast om Legemet og forlængedes i Slæbet, der snoede sig efter hende i et vildsomt Brus. Paa hendes gyldne højt opsatte Haar laa en fin Orangekrans, næppe synlig under Brudesløret, der bølgede ned over hende og rundt om hende, som en gennemsigtig, sølvhvid Taage.

Efter Brudeparret kom Etatsraaden, der straaledede

omkap med sine tre Ordener, et Ridderkors, en Stanislaus og en lille ukendt Græker, der af symmetriske Hensyn fremtraadte i et temmeligt stort Baand. Etatsraadinden, der var iført Silkefløjls Robe med et pragtfuldt Slæb af Points Kniplinger, gik stiltfærdigt ved Siden af den smilende Magistrat.

Efter dette Par fulgte Brudepigerne, nydelige unge Damer af Etatsraadens nærmeste Familie, éns paaklædte i rosenrøde, stærkt nedringede crépons Kjoler, overlæssede med blødt, nedhængende Garneringer. De bar deres Haar højt og smalt og uden andre Prydelser end en Naal med ægte Stene.

Saa fulgte der et broget Mylr af uniformerede Herrer mellem ældre og yngre Damer, lysende af Juveler og brusende i et Væld af Kniplinger og Fløjl. Men Tilskuerne saa kun Ritra Holm.

Dejlignere end nogensinde, med en henrivende Længsel i sit Blik, skred hun ned ad Kirkegulvet ved sin Mands Side. Hun var iført en lilla Merveilleux, overdaadigt broderet med Guld-epauletter, kulørte Stene og med lysegule Fjer paa det uhyre Slæb. Kjolens Liv var stærkt nedskaaret paa Ryg og Bryst og sammenholdtes foran af en funklende Juvel. Men Tilskuerne glemte Dragten over hendes nøgne Barm og svære sorte Haar, hvorfra en Diamant lyste med en blaalig, tindrende Glans.

— I en voksende Trængsel af tilfældige Nysgerrige, der strømmede til fra alle Sider, fordeltes Brudefølget i de ventende Ekvipager, der hurtigt

satte Gummihjulene i Bevægelse og lydløst rullede ned ad Fælledvejen.

Fodgængere, der skulde over Gaden, maatte standse, medens Vogncortègen gled forbi, og der var dem, som ikke havde Hast og gerne standsede og stillede sig op og mønstrede de fine Folk, der laa tilbagelænede i Kareterne, men der var ogsaa Fodgængere, der havde Hast og brød igennem, og mellem dem var Anna, der befandt sig undervejs til Difteritishospitalet, hvor hun var bleven Sygeplejerske og levede i Erindringen om sit Barn. Hun skyndte sig afsted og agtede ikke videre paa Herskabskusken, der knaldede efter hende med sin Pisk, idet hun som en Skygge gled forbi den første Vogn.

I den sad Kaj ved Siden af sin Brud. Han tænkte ikke, men lyttede lykkelig og bevæget til den fine Bjældeklang, der dæmpet lød i Regnen ude fra de hvide Heste. Nu rullede Vognen over Broen, og gennem Forvinduet saa de Nygifte Byens Tage, der utydeligt traadte frem i Taagen.

Det faldt Kaj ind, hvor ofte han som fattig Dreng havde vandret denne Vej, og i Tanken herom greb han Agnetes Haand og sagde:

„Agnete, jeg synes næsten, at jeg kører ind i Byen som en Triumfator.“

Han havde næppe udtalt disse Ord, før Hestene stejlede, og ved et lynsnart Blik igennem Glasruderne saa han Vognen omringet af lasede, forkomne Skikkelser, der myldrede frem om blodrøde, vaade Faner og med store Øjne i de gustne An-

sigter stirrede ind paa ham og vakte en ubeskrivelig Rædsel i hans Sjæl. Men Kusken tabte ikke Aandsnærværelsen. Han knaldede med Pисken, saadan som en Kusk af Aristokratiet knalder, og uden at der hændte noget, splittede Brudetoget den uhyggelige Sværm.

Agnete saa paa Kaj og sagde i en Tone, der berørte ham ubehageligt, fordi den ikke passede ind Brudedragten:

„Det er Triumfatorens Vogn, der kører gennem de Besejredes Hær.“

„Til Kapitolium“! supplerede Kaj — imod sin Vilje i den samme Tone.

Men udenfor i Arbejderrækkerne spurgtes Mand og Mand imellem, hvad det vel kunde være for et fint Bryllup, og Store-Olsen, der i Forbigaaende havde genkendt Kaj, raabte ned over Rækkerne med sin vældige Røst:

„Det var en Apostat.

En Apostat. Arbejderne forstod ikke dette Ord. Derimod forstod de, at Kaj maatte være kommet svært højt paa Straa, og mens de vandrede videre gennem Pløret, gik hans Livsbane som et Eventyr fra Mand til Mand. Rart og fornøjeligt er det dog, tænkte mange af dem, idet de drejede ind paa Fælleden og stillede op om Talerstolen, at det gaar saa godt for en og anden fattig Haandværker. Og under Store-Olsens Tale var der adskillige af de forkomne Tilhørere, der fandt, at Brudetoget igrun- den var det eneste Opmuntrende, de havde set paa denne sørgelige Dag.

Og medens Regnen styrtede ned i Strømme, og Tusmørket langsomt lagde sig over Fælleden, varslede Store-Olsen i følgende Vendinger den nære Morgenrøde:

„Brødre! Hvad har vi faaet ud af vore Arbejdsnedlæggelser og Valgsejre? Vore to sidste Strejker, som I alle kender, har tappet os for hver en Blodsdraabe. Og hvad opnaaede vi til Gengæld? At en Protokolgeneral som Mikkelsen kom ind i Rigsdagen og altfor længe blendede ærlige Mænds Syn ved den infame Taskenspillerkunst, der kaldes Politik. For dette Formaals Skyld udhungrede vi vore Hustruer og Børn. Vi var fejge og pinte de Ulykkelige frem for selv med aaben Bryst at styrte os over Fjenden og vise, at vi ikke manglede Mod. Troskyldige som vi er, taalte vi, at Mikkelsen overlod os til en Mand, der kun paatog sig Førerskabet ved den første Strejke for at lære den Kunst at knuse os ved den anden. Og han har naaet sit Maal, thi splittede han ikke nylig dette Arbejder-tog med sin Karet? Hvad har vi da lært af vore Ulykker? Vi har lært, at Socialismen er en klingrende Bjælde, naar den ikke bunder i den sociale Revolution. Brødre! Lad os ikke længer udhule Klippen med politisk Tapdryp! Lad os sprænge den og pulverisere den i et Sekund“ —

Medens Store-Olsen udtordnede disse Ord paa Fælleden, steg Brudedefølget af i Etatsraadens tæppebelagte Port i Bredgade. Varme og Vellugt slog de Ankommende i Møde fra de blomstersmykkede Trapper. I Lejligheden forsvandt Væggene under

Palmer og blomstrende Planter, og ved en ødsel Anvendelse af Gobelins og gamle Møbler var den store Spisesal forvandlet til en sjælden stilfuld Indfatning om det uhyre store Bord.

Ved Dækningen af dette havde en af Byens fornemste Restauratører nedlagt al sin Kunst og præsteret et Chef-d'oeuvre. En dobbelt Række Kandelabre udsendte deres Lys rundt om den røde Fløjls Løber, der med malerisk Effekt laa udstrakt over Dugen. Foran Kuverterne duftede elegant bundne Rosenbuketter i de kunstfuldt arrangerede Servietter, der dukkede op mellem store slebne Rødvinsglas, flade Pouch Romainglas, grønne Rhinskvinsglas og spidse, fornemme Champagneglas. De mest fremtrædende Gæsters Pladser var udstyret paa en særlig Maade, saaledes Brudeparrets ved en kostbar Blomsteropstilling og ved Krystalskaale, hvori var henlagt duftende Kranse af Myrthe og Cypres.

Selskabet havde gjort et hastigt Toilette, og et Øjeblik havde der hersket vild Forvirring i Salonerne, der laa nærmest Spisesalen. Saa endelig havde Herrerne fundet deres Damer og Parrene deres Pladser, og nu svømmede den ægte Skildpadde i Tallerkenerne, medens Tjenerne løb omkring og skænkede Pouch Romaine, og Musikken i et tilstødende Værelse intonerede Wagners Brudekor af Lohengrin. Rundt om Bordet straaled Ordener og Guldepauletter mellem Damernes smukke Ansigter, deres hvide Halse og juvelbesatte Haar. Samtalen lød summende, og Krystalkaraflerne, som Gæsterne

selv betjente, udgød deres røde Indhold i de store buede Glas —

Hurtigt byttedes Tallerknerne, og efter Skildpadden bød Tjenerne den første lette Fiskeret, Croquettes au salpicons, der giver Plads for Bordvinen, men som de fleste Gæster ikke rørte, fordi de af Menukortet saa, at der bagefter serveredes Soles à la Normande, det fine Lækreri, i hvilket Østers, Sætunge, Trøfler og Krebschaler stemmer Ganestrengene til en liflig skælvende Fornemmelse, der yderligere øgedes ved den klare Marcebrummer, som Etatsraadens Gæster nedsvælgede af grønne Glas.

Saaledes forberedt naaede man til den første mindre Steg, Champagnen og den første Taler.

Det var Folketingsmand Emil Holm, der som gammel Ven af Huset udbragte Brudeparrets Skaal. Alle Blikke var under Talen henvendt paa det unge Par.

I jævne Ord udtalte Folketingsmanden Haabet om, at denne Dag maatte blive en aarlig Festdag for Familien Plum. Deres eneste Datter havde faaet en begavet Mand, som sikkerlig besad alle de Egenskaber, der betinger en god Ægtefælle og en god Fader — og her gjorde Taleren en Allusion til Følelser, som kun forstaas af dem, der selv har Børn. Tilfældigt mødtes Kajs og Ritras Blik.

— Han syntes, at hun i den stærkt nedringede Kjole traadte frem for ham over Bordet som en nøgen Kvinde. Han kunde ikke rive Blikket fra det mørke Haar, de friske Læber og den svulmende

hvide Barm. Han følte hende som en Susen gennem alle Sanser, og atter hørte han de friske Læber hviske:

„Gift Dig med Agnete Plum!“

Medens disse Tanker distraherede Brudgommen, var Folketingsmanden gaaet videre, men Slutningen af hans Tale vakte Uro. Han kom ind paa Mod-sætningen mellem Kajs Fortid og hans Fremtid og viste sig at mangle den Behændighed, der var nødvendig for med Takt at knytte disse Traade. Der gik et køligt Pust igennem Salen, da han hævede sit Glas.

Dog, denne flygtige Misstemning opløstes hurtigt ved den saftige Selle d'agneau, der smeltede paa Tænderne og skylledes ned med skummende Montebello. Det var en Kraftanstrengelse, der blev præsteret under denne nærende Ret, og Mavterne tiltrængte nu en lille Pavse. En saadan indtraadte ogsaa straks og udfyldtes med Aspargen, som ledsagedes af en Château fra 1869, der var saa fin, at den maatte drikkes af et særligt lille Glas. Man drak og skænkede paa ny og lod Musikken spille „Wien bleibt Wien!“

Saa gjorde de stegte Kyllinger deres Runde, ledsagede af den obligate Pommery sec, der skænkedes i smaa Bægere. Og nu fulgte Talerne Slag i Slag.

Men Kaj hørte ikke efter. Han trykkede Agnetes Haand og vedligeholdte saa godt det lod sig gøre en politisk Samtale med sine vis à vis, tre

gamle udtjente Redaktører, der som hellige Trekonger sad og smilede til deres unge Kollega og hans Brud.

Disse tre Redaktører havde det Berøringspunkt, at de alle havde begyndt deres journalistiske Karrière paa den yderste liberale Fløj, men under Livets Kampe, der langsomt modnede og klarede deres Opfattelse af det Bestaaende, var gledet over i det regerende Parti. Efter mange Aars trofast Arbejde i det Godes Tjeneste var de nu gaaet ud af Journalistikken. Den ældste, en ærværdigt udseende hvidhaaret Olding, havde møt af Hæder trukket sig tilbage til Privatlivet. De to andre derimod forvaltede endnu et lille Pund, den ene i sin Egenskab af Statens Tilsynshavende med den literære Smag, den anden i sin Egenskab af Embedsmand i en Provins.

Det vakte nu en ikke ringe Bevægelse i Selskabet, da den ældste af de tre Veteraner uventet rejste sig og bad om Ordet. Der blev stille, og selv de ganske unge Damer, der ellers spottede enhver ældre Bordtaler, saa med Ærefrygt og Beundring paa den gamle Redaktør.

Hans Tale var ingen Bebrejdelse mod Tiden. Tværtimod. Han fortalte smilende, hvorledes Borgerne i 1848 havde været optagne af de samme halvt revolutionære Ideer, som i vore Dage Arbejderne. Men næppe havde Datidens Frihedsbevægelse naaet saa langt som ned til Bønderne, førend der var faldet Ro over Tidens borgerlige Samfundstormere, ja selv, tilføjede Taleren smilende, over

en ubændig Samfundsstormer som Etatsraad Plum. Endelig i den nyere Tid, da Frihedsideerne fra Bønderne var naaet ned til Arbejderne, bøjede ogsaa vore brave Landboere sig ind under den konservative Fane, og alle de, der ejede noget, stod saaledes nu samlede overfor den voksende Hær af tomme Hænder. Men desværre — og Taleren sukkede — her brast Kontinuiteten, fordi det var umuligt at sprede Velstand i den store Masse. Hvem troede paa Muligheden af at dele Samfundets Goder? Der vil altid være Rig og Fattig. Der var da kun ét at gøre, at ophæve det Misforhold, den ubetænksomme Liberalisme havde skabt, da den overilet indrømmede Arbejderne en politisk Magtstilling, hvortil de manglede social Berettigelse. For nu uden Rystelser at kunne reducere Arbejdernes politiske Rettigheder, var det nødvendigt, at de paavirkedes aandeligt og i et Sprog, der ikke syntes dem at være fremmed Tale. Arbejderne maatte indenfra opdrages til Taalmod i de dem af Gud beskikkede Kaar, og Taleren fortsatte: „Det er en Lykke for os, at vi til Forkyndelsen af dette Fremtidens Evangelium, som maaske vil kunne værges os mod Anarkismens Rædsler, besidder Mænd, der er kommet til os fra de dybe Dale og forstaar at tale Arbejdernes eget Sprog. Med disse Ord byder jeg den unge Mand Velkommen. Han staar her iblandt os, synes det mig, som Forjættelsen om en ny og bedre Tid“.

Man rejste sig og drak højtideligt denne Skaal i rødglødende Oporto Gommandador, som Tjenerne

under Talen havde skænket i de slebne Portvinsglas. Eksellencen drak med Kaj.

Der serveredes Glace méléé og skænkedes Madeira, og Samtalen var igen begyndt at blive livlig, da en kendt Politiker rejste sig og bad om Undskyldning for, at ogsaa han vilde sige et Par Ord. Politikeren, hvis glatragede rundknollede Ansigt forlængede sig opefter i en blinkende Isse, havde tjent sine Sporer i den frisindede Bondebevægelses første Dage, men hørte nu til de ledende Konservative. I et letflydende lidt docerende Foredrag takkede han Kaj for den udmærkede Støtte, han havde ydet Samfundet under sidste Strejke. Han pegede paa Arbejdernes Procession, der idag med Nederlagets Mærke drog til Fælleden, men han tilraabte samtidigt alle dem, der muligt bagefter vilde fare frem med Haardhed mod de Overvundne: Tilgiver disse Arbejdere, thi de vide ikke, hvad de gør! Og han fortsatte: „Nu gælder det om at tage dem ved Haanden, vinde deres Hjerter og oplade deres Sind for de Sandheder, der lyser over Menneskene til evige Tider. Staar der ikke i det hellige Evangelium, at en Rigdom ligger dem beredt i Himlen, som ikke har optaget deres Goder her paa Jorden? Gaar ud og præker dette Evangelium for de Fattige! Kun derigennem vil vi kunne sprede de Skyer, der varsler Revolutionen. Dette har jeg fundet Anledning til at sige her, idet jeg hæver Glasset for den unge Redaktør, der allerede og med Rette indtager en ledende Stilling i vort offentlige Liv.“

Denne Tale gjorde næsten et for stærkt Ind-

tryk paa det elegante Selskab, som desuagtet resolut genvandt Fatningen ved Frugtisen og Desserten, hvortil sluttede sig Selected dry som sidste Vin. En larmende Samtale rejste sig om Bordet, medens Kaj, der med velvalgte Ord havde takket Taleren, nu sad og lyttede som til en fjern Musik.

I sin lykkelige Stemning følte han, at Politikerens Tale om den kærlige Gud og Altings Ophav havde faaet blide Strenge til at klinge i hans Sjæl. Forhen havde han kun sjælden tænkt paa Gud, men i dette Øjeblik, da Verden laa derude foran ham i straalende Solskin, følte han, at der er en algod, kærlig Fader, som usynligt vogter paa ethvert godt Menneske, og som ogsaa havde ledet hans Fod paa rette Vej. Og mens Orkestret spillede den Mendelsohnske Bryllupsmarche, der utydeligt lød igennem Støjen, bøjede han aandeligt Knæ for Gud, dog ikke den Gud, der haard og straffende var kommet ham i Møde hin Nat paa Hospitalet, men for den elskelige milde Gud, der omsvævede ham i denne Stund.

Agnete, der havde underholdt de tre gamle Redaktører, spurgte Kaj, hvorfor han var saa tavs.

Han svarede:

„Det faldt mig ind, at jeg i Dag har haft min Tanke henvendt paa alt andet end paa ham, i hvis Navn Du skænkede mig din Haand. Nu i denne Stund er det, som følte jeg min Barndoms Guds frygt røre sig i Sjælen. Agnetel! Vil Du ikke nok paa Søndag køre med mig ud paa Landet til min lille Kirke“ —

„Jo — og fra Kirken kan vi køre hen og hilse paa din Moder.“

„Tak,“ svarede Kaj og saa derude i et hurtigt Blik: Dalen, Landsbyen, Ekvipagen, Tjeneren, de maabende Bønderfolk og Drengene med de hvide Uldstrømper. Hans Barndoms Drøm.

Imidlertid var Samtalen bleven livlig mellem de tilstedeværende Politikere. Man drøftede, hvad der var at gøre for at dæmme op for Tidens voksende Arbejderbevægelse, og der var ikke faa, som vilde fare frem med Strenghed, men mod dem optraadte Politikeren med den blanke Isse. Han gentog, at de Konservative i Samfundet nu maatte sætte deres Lid til Gud, og i denne Betragtning støttedes han af Eksellencen, der under dyb Tavs-hed udviklede, at alle jordiske Magtmidler ret beset vilde prelle af imod den anarkistiske Terrorisme, der syntes at brede sig som en Pest. Eksellensen troede derfor ogsaa, at det forløsende Middel var at vække Gudsbegrebet i den opfanatiserede Mængde.

Man diskuterede længe og ret ivrigt dette brændende Spørgsmaal, indtil omsider de Tilstede-værende, der var stemte for en fast Optræden, gav efter for Politikeren, der vilde fare frem med Lempe. Ved den franske Konfekt og det sidste Glas Cham-pagne bredte kristelig Mildhed sig over alle Ansigter, og selv de, der maaske indvendigt bevarede deres Hjertes Haardhed, lempede sig og gav efter for at blive fri for mere Diskussion, thi Enhver følte nu en naturlig Trang til at rejse sig og rette

sig og slippe ud i de andre Værelser til Kaffen, Likøren og en frisk Cigar.

— Medens denne forsonlige kristenkærlige Stemning bredte sig om Etatsraadens Bord, dansede Politikniplerne hen over Rygstykkerne paa de drivvaade Arbejdere, der var forsamlede paa Nørrefællede. Regnen havde overskyttet dem, og den raakolde Vind havde gennemisnet dem, men dog havde de holdt Stand og hørt de tre Talere. Nu manglede de blot at høre Store-Olsen, der skulde slutte Mødet. Men som han stod og talte, hændte det, at et Par berusede Personer kom i Klammeri og at en Betjent, der vilde skille dem, fik et Stød for Brystet. Betjenten tilkaldte et Par Kolleger, og da disse ogsaa mødte Modstand, gav de Signalstød i deres Piber, og et Øjeblik efter sprængte det beredne Politi ind i den ynkværdige Forsamling, der pludselig, som for et Vindpust, splittedes til alle Kanter og forsvandt rundt om i Sidegaderne og i Blegdamsvejens smaa Beværtninger, medens Store-Olsen, der maalløs var bleven staaende paa Platformen med det tynde Fyrretræsgelænder omsider opdagede, at han stod der ganske ene. Forbløffet spejdede han efter en og anden levende Sjæl, til hvem han kunde henvende Resten af sin Tale om den sociale Revolution —

Det var taget til at blæse. Blaagraa Skyer jog hen i Kapløb under Himlen. Vinden susede i Alléens Trær, og Regn og Hagel piskede nedover Taleren, slog ham ind i det store, blege Ansigt og strømmede ned over hans uordentlige, sorte Haar.

Med Besvær holdt han sig fast i Lægterne og stirrede ud i Mørket for at se, om ikke nogen kom tilbage, men det syntes, som om Politiet havde spærret alle Adgange. Længe stod han saadan, indtil han omsider revet med af Elementernes vilde Rasen raabte gennem Hagelstormen:

„Paa Moses Stol sidder nu de Skriftkloge og Farisæerne! Skribleren, der har solgt sin Pen for Mammon, kører gennem Byen, fulgt af kongelig Eskorte. Millionærens Datter skænkede ham sin Haand, Præsten sin Velsignelse, og Mængden, der maabende driver om paa Gaden, hædrede ham med sin Beundring og Misundelse. Saa dybt er vi da sunkne, at Overløberen ikke blot ustraffet, men beundret og misundt lader sin Triumfvogn piske gennem de Forurettedes Tog! Vi griber ham ikke og lemlæster ham ikke, thi før han forraadte os, tømte han sit giftige Blækhuis ud over vore Øjne og berøvede os vort Syn. Vé Dig! Du Tidens Farisæer, der som en Indvoldsorm tumler Dig i Forraadnelsen. Dig skyldes det, at følende Mennesker er blevet nærsynede Politikere, at friske Legemer fik Blæk i Blodet, og at de Elendige faar tilkastet Stene, naar de kræver Brød“ — —

Og fraadende i Raseri, ene midt i Stormens Torden, med Øjne, der skød Lyn i Mørket, fortsatte Taleren i saadanne bibelske Vendinger, der saa ofte gav hans Tale Flugt:

„Vé Eder, I Skriftkloge og Farisærer, I Hyklere, som giver Tiende af Mynte, Dild og Kommen, men bortkaster, hvad der er vigtigere af Loven: Dom-

men, Barmhjertigheden og Troen! Vé Eder, eftersom I renser det Ydre af Kande og Fad, men indeni er fulde af Rov og Uret. Vé Eder, I Hyklere! I ligner kalkede Grave, der er smukke udvortes, men indvortes er fulde af Øjenskalkhed og Uret. Nu er Dagen kommen, da den store Hævner sprænger Eders urene Templer. Og vender Eder ikke mod den straffende Haand og siger, at I er uskyldige! Hver svarer for sig selv: Hykler, hvad har Du gjort for din trængende Broder? Han hungrede, Du gav ham ikke Spise. Han tørstede, Du gav ham ikke Drikke, og han var nøgen, og Du gav ham ikke Klæder — gaa da bort Du forbandede til den evige Ild, der er beredt Dig af Djævelen og hans Engle! I Øgleunger! Hører I det dumpe Knald, og ser I Røgen blodrød rejse sig mod Himlen, — det er Bombekasterne, som overrasker Eder og hævner det uskyldige Blod, som flød paa Jorden“ — —

Der rørte sig noget Levende i Græsset foran Taleren. Det var en vildfarende, spættet Hund, som snusede, løftede sit Bagben, snusede igen og løb sin Vej.

Da opslog Store-Olsen en vild Haanlatter og gik langsomt ind mod Byen.

— Om Etatsraadens Bord vaskede man Hænderne i Krystalskaalene, medens Champagnegaloppens Toner lød forvirret i den højrøstede Konversation. Man rejste sig, og Epauletter og Ordener glimtede i Lyset, Juveler straaledede i Damernes Haar, og Silke og Kniplinger raslede og knitrede om det

nygifte Par, der komplimenteredes af Eksellencen. Det var Bryllupsfestens Glanspunkt, en stum Dvælen i det højeste Velvære, medens alle Sanser forfriskedes af en Følelse, som naar Sne smelter, Fugle synger, Solen bryder frem, og Vaaren med sit duftende Væld af friske Blomster udfolder sig i al sin Ynde —

En saadan Følelse betog Kaj, der beruset af sin Lykke i et eneste Blik favnede Agnetes slanke brudeklædte Skikkelse, Ritras blændende hvide Hals, den guldgallonerede Eksellence, de højt ansete Redaktører, Politikeren, Etatsraaden, det store straalende Selskab og i det Fjerne al Landets Magt og Rigdom —

Da var det et Øjeblik, som følte han sig pludselig paa mægtige Vinger hævet op mod den fjerne Sol, der straaled ned over ham og fortryllede ham, da han hin Sommermorgen efter Svendegildet skuede ind i Verden

fra de dybe Dale.

